

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ (ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Δ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

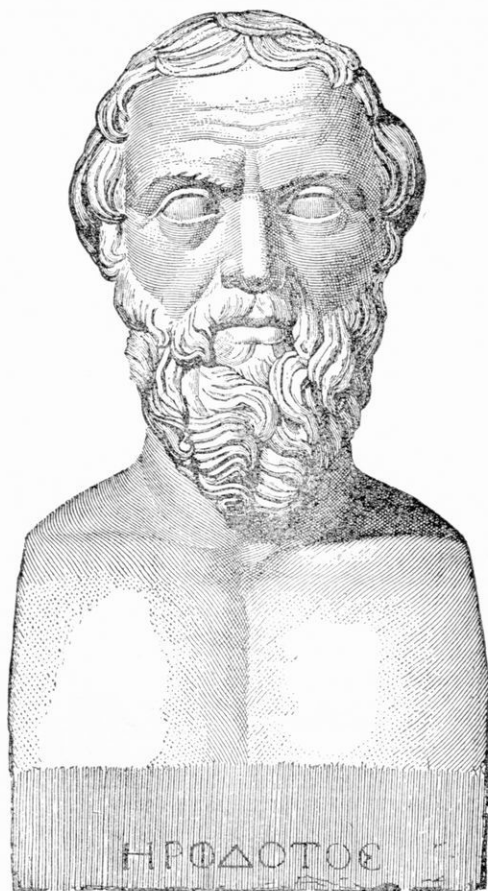

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1949

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

17221

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ (ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Δ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1949

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Βίος Ἡροδότου.

Ὁ Ἡρόδοτος, υἱὸς τοῦ Λύξου καὶ τῆς Δρουοῦς, ἐγεννήθη περὶ τὸ 484 π.Χ., ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῷ τῆς Καρίας, ἡ ὁποία ἦτο Λωρική ἀποικία. Κατήγετο ἐξ ἐπιφανοῦς καὶ εὐπόρου οἰκογενείας.

Ὁ Ἡρόδοτος ἔτυχε λαμπρᾶς ἐκπαιδεύσεως. Ἐχὼν ὡς διδάσκαλον τὸν θεῖον του ποιητὴν Πανύασιν ἐδιδάχθη τὸν Ὅμηρον καὶ ἐμελέτησε τὰ ἔργα τῶν πρώτων Ἑλλήνων ἱστοριογράφων, τῶν καλουμένων **λογογράφων**, οἱ ὁποῖοι συνέγραφον γεωγραφικὰς περιηγήσεις ἢ ἱστορίας πόλεων ἢ γενῶν κατὰ τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐν τῇ Ἀλικαρνασσῷ τύραννος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ὁ Λύγδαμις, ἕγγονος τῆς βασιλείσεως Ἀρτεμισίας, ἡ ὁποία συνεπολέμησε μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐν Σαλαμίनि. Κατὰ τοῦ τυράννου τούτου ἐγένετο στάσις, τῆς ὁποίας μετέσχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος· ἀλλ' ἡ στάσις ἀπέτυχε καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν τότε ἀκμάζουσαν νῆσον Σάμον. Βραδύτερον, πιθανῶς τὸ 454, ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἀλικαρνασσὸν κατώρθωσε μὲν νὰ ἐκδιώξῃ τὸν τύραννον Λύγδαμιν, ἀλλ', ἐπειδὴ ἔξεργήσασαν νέαι στάσεις, ἐγκατέλιπε διὰ παντὸς τὴν πατρίδα του.

Ποῦ μετὰ τὴν ἀποδημίαν του ἀπῆλθεν ὁ Ἡρόδοτος δὲν γνωρίζομεν· εὐρίσκομεν ὅμως αὐτὸν τὸ 445 ἐν Ἀθήναις, ὅπου ἀνέγνωσε μέρος τῆς ἱστορίας του, διὰ τοῦ ὁποίου τοσοῦτον συνεκίνησε καὶ ἔτερεψε τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε ἔδωκαν εἰς αὐτὸν λαμπρὰν δωρεάν, 10 τάλαντα. Ἐν Ἀθήναις συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ τοῦ Περικλέους καὶ ἄλλων σπουδαίων ἀνδρῶν.

Ὅτε δὲ τὸ 444 οἱ Ἀθηναῖοι ἀπόκισαν ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ τὴν πόλιν Θουρίους, μετέβη καὶ ὁ Ἡρόδοτος εἰς αὐτὴν καὶ ἐγκατεστάθη

ἐκεῖ καὶ ἐγένετο ἡ πόλις αὕτη δευτέρα πατρίς του· διὰ τοῦτο καὶ Θούριος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκαλεῖτο.

Ὁ Ἡρόδοτος ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἱστοριῶν τῶν λογογράφων ἠσθάνθη τοσοῦτον ἐνθουσιασμόν, ὥστε ἀπεφάσισε καὶ αὐτὸς νὰ συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν τῶν πολέμων, τοὺς ὁποίους διεξήγαγον οἱ Ἕλληνες κατὰ τῶν Περσῶν. Θέλων δὲ νὰ γνωρίσῃ ἕξ ἰδίας αὐτοψίας τὰ πράγματα ἐπεχείρησε μακρὰς περιηγήσεις εἰς διαφόρους μεμαχουσμένας χώρας. Ἡ συγκοινωνία τότε ἦτο ἀτελεστάτη καὶ λίαν ἐπικίνδυνος· ἐν τούτοις μὲ μεγάλους κόπους καὶ κινδύνους ἐπεσκέφθη τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον μέχρι τῆς Ἐλεφαντίνης πόλεως· τὴν Λιβύην, τὴν Φοινίκην, τὴν Βαβυλωνίαν, τὴν Περσίαν καὶ τὰς ἑλληνικὰς ἀποικίας τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου· τὴν γειτονικὴν μὲ αὐτὰς Σκυθίαν καὶ τὴν Κολχίδα. Περιῆλθε πρὸς τούτοις ἀνά τὴν Ἑλλάδα καὶ διέτριψεν εἰς πολλὰς αὐτῆς πόλεις καθὼς καὶ τῆς κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας.

Ποῦ καὶ πότε ἀπέθανεν ὁ Ἡρόδοτος εἶναι ἄγνωστον· κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπέθανε τὸ 424 ἐν Θουρίοις.

2. Τὸ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου.

Τὸ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου, τὸ ὁποῖον ἐπόρισεν εἰς αὐτὸν τὸν τιμητικὸν τίτλον τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας, διηρέθη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων εἰς ἑννέα βιβλία, ἕκαστον τῶν ὁποίων ὀνομάσθη μὲ τὸ ὄνομα μιᾶς τῶν ἑννέα Μουσῶν. Ἐν αὐτῷ περιέχεται πλοῦτος γνῶσεων ἱστορικῶν, γεωγραφικῶν, φυσικῶν, ἀρχαιολογικῶν κλπ., ἀλλ' ἡ κυρία ἰδέα, περὶ τὴν ὁποίαν πλέονται πᾶσαι αἱ ἄλλαι γνώσεις, εἶναι οἱ πόλεμοι τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων.

Τοῦ ἔργου του προτάσσει ὁ Ἡρόδοτος βραχεῖαν εἰσαγωγὴν (κεφ. 1-5), ἐν τῇ ὁποίᾳ δηλοῖ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπ' αὐτοῦ συγγραφῆς τοῦ ἱστορικοῦ του ἔργου καθὼς καὶ τὰ αἷτια τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἔχθρας· ταῦτα ἂν καὶ ἀνάγει μέχρι τῶν μυθικῶν χρόνων, ἐν τούτοις ἀναφέρει, ὅτι πρώτη καὶ κυρία ἱστορικὴ ἀφορμὴ τῆς ἔχθρας ὑπήρξεν ἡ ὑποταγὴ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ἑλληνικῶν πόλεων ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας Κροίσου. Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν διηγεῖται ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ περὶ τῶν βασιλείων τῆς Λυδίας καὶ ἰδίως περὶ τοῦ Κροίσου, τὸν ὁποῖον ὑπέταξεν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κῦρος. Κα-

τόπιν ἱστορεῖ, πῶς τὸ περσικὸν κράτος προῆλθεν ἐκ τοῦ μηδικοῦ καὶ πῶς ὁ Κῦρος βαθμηδὸν ἠΰξησεν αὐτὸ μὲ τὴν ὑποδουλώσιν τῶν λαῶν τῆς Μ. Ἀσίας, ἔπειτα δὲ καὶ τοῦ μεγάλου καὶ πλουσίου κράτους τῶν Βαβυλωνίων. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ καὶ ἑφ' ὅσον οἱ Πέρσαι ἔρχονται εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ κάθε ἄλλο ἔθνος γράφει τὰ τῆς ἱστορίας, τὰ τῶν ἠ-θῶν καὶ ἐθίμων αὐτοῦ.

Μετὰ τὸν Κῦρον μεταβαίνει εἰς τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον αὐτοῦ Καμβύσην. Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸν Ἡρόδοτον νὰ περιγράψῃ ἔκτενῶς ἐν τῷ δ ε υ τ έ ρ ω βιβλίῳ τὴν χώραν ταύτην καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς μὲ τὰ ἦθη, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ μνημεῖα αὐτῶν.

Ἐν τῷ τ ρ ί τ ω βιβλίῳ ἐπανερχεται εἰς τὴν περσικὴν ἱστορίαν. Λιηγεῖται ἐν αὐτῷ τὴν ὑποταγὴν τῆς Αἰγύπτου, Λιβύης, Κυρήνης, τὸν θάνατον τοῦ Καμβύσου, τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ψευδοσμέρδιος, τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν τοῦ Δαρείου, τὴν ὑπὸ τούτου κοπιώδη δογάνωσιν τοῦ κράτους, καὶ ἐνδιατρίβει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ τυράννου τῆς Σάμου Πολυκράτους.

Ἐν τῷ τ ε τ ά ρ τ ω βιβλίῳ πραγματεύεται τὰ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Δαρείου ἐναντίον τῶν Σκυθῶν. Ἱστορῶν δὲ τὰ τῆς Σκυθίας παρενθέτει κατόπιν τὰ τῆς ἐκστρατείας τῶν Περσῶν εἰς τὴν Κυρηναϊκὴν χερσόνησον ἐν Ἀφρικῇ καὶ περιγράφει τὰ εἰς αὐτὸν γνωστὰ ἔθνη τῆς Λιβύης.

Ἀρχίζων ἔπειτα τὸ π έ μ π τ ο ν βιβλίον διηγεῖται τὰς κατακτήσεις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Εὐρώπην (Θράκης, Μακεδονίας) καὶ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν τῶν Ἰώνων. Τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν παρουσιάζει ὡς εἰσαγωγὴν καὶ ὡς ἀφετηρίαν τοῦ μεγάλου ἀγῶνος τῶν Περσῶν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος.

Ἐν τῷ ἔ κ τ ω βιβλίῳ περιγράφει τὴν καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων, τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἦταν τοῦ Δατίδος καὶ Ἀρταφέρους ἐν Μαραθῶνι.

Ἐν τοῖς λοιποῖς βιβλίοις (ἑβδόμῳ, ὄγδῳ καὶ ἐνάτῳ) ἱστορεῖ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ ἑ β δ ό μ ω βιβλίῳ περιγράφει κατὰ πρῶτον τὰ πρὸς τὸν πόλεμον συμβούλια καὶ τὰς μεγάλας προπαρασκευὰς τοῦ Ξέρξου· κατόπιν τὰ διάφορα ἔθνη, τὰ ὅποια συνῆλθον διὰ τὴν ἐκστρατείαν, τὴν καταγωγὴν των καὶ τοὺς ὀπλισμούς των· τελευταῖον τὴν διὰ τῆς Μ. Ἀσίας, Θράκης, Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας πορείαν τοῦ περσικοῦ στρατοῦ καὶ τὴν ἐν Θερμοπύλαις μάχην.

Ἐν τῷ ὀ γ δ ὄ φ βιβλίῳ ἀρχίζει ἀπὸ τὰς ναυμαχίας τοῦ Ἄρτεμισίου. Ἐπειτα διηγεῖται τὰς ἐν Ἑλλάδι δηώσεις τῶν Περσῶν, τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν καὶ τὴν φυγὴν τοῦ Ξέρξου.

Τέλος ἐν τῷ ἐ ν ἄ τ φ βιβλίῳ περιγράφει τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην, τὴν ἐν Μυκάλῃ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα κατορθώματα τῶν Ἑλλήνων μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Σηστοῦ (478).

Τοιοῦτο περιληπτικῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἱστορικοῦ ἔργου τοῦ Ἡροδότου.

Ὁ Ἡρόδοτος, ἂν καὶ Δωριεύς, ἔγραψε τὸ ἔργον του εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον καὶ ὅχι εἰς τὴν Δωρικὴν· εἰς τοῦτο ἠναγκάσθη, διότι οἱ πρὸ αὐτοῦ λογογράφοι, πάντες σχεδὸν Ἴωνες, εἶχον μεταχειρισθῆ τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον ὡς γλῶσσαν τῶν συγγραφῶν των.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Κ Λ Ε Ι Ω

1. Εἰσαγωγή: Σκοπὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου συγγραφῆς τοῦ ἱστορικοῦ του ἔργου. — Πρῶται ἀφορμαὶ τῆς μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἔχθρας.

(Κεφ. 1-5)

Ἡροδότου Ἀλικαρνησέος ἱστορίας ἀπόδεξις ἦδε, ὡς μή-¹ τε τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται, μή- τε ἔργα μεγάλα τε καὶ θωμαστά, τὰ μὲν Ἑλλῆσι, τὰ δὲ βαρ- βάροισι ἀποδεχθέντα, ἀκλεᾶ γένηται, τὰ τε ἄλλα καὶ δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.

Περσέων μὲν νυν οἱ λόγοι Φοίνικας αἰτίους φασὶ γενέ- σθαι τῆς διαφορῆς· τούτους γὰρ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομέ- νης θαλάσσης ἀπικομένους ἐπὶ τήνδε τὴν θάλασσαν καὶ οἰκή- σαντας τοῦτον τὸν γῶρον, τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυ- τιλίησι μακροῖσι ἐπιθέσθαι, ἀπαγινέοντας δὲ φορτία Αἰγυπτία τε καὶ Ἀσσύρια τῇ τε ἄλλῃ ἐσαπικνέεσθαι καὶ δὴ καὶ ἐς Ἄρ- γος· τὸ δὲ Ἄργος τοῦτον τὸν χρόνον προεῖχε ἅπασι τῶν πο- λίων τῶν ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι καλεομένη.

Ἀπικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἄργος τοῦτο διατίθεσθαι τὸν φόρτον. Πέμπτη δὲ ἦ ἕκτη ἡμέρῃ, ἀπ' ἧς ἀπίκοντο, ἐξεμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυναῖκας ἄλλας τε πολλὰς καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλέος θυγατέρα· τὸ δὲ οἱ οὐνομα εἶναι Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. Ταύτας στάσας κατὰ πρύμνην τῆς νεὸς ὤνεεσθαι τῶν φορτίων, τῶν

σφι ἦν θυμὸς μάλιστα, καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὀρμηῆσαι ἐπ' αὐτάς. Τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγεῖν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλησι ἀρπασθῆναι· ἐσβαλομένους δὲ ἐς τὴν νέα οἴχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἰγύπτου.

2 Οὕτω μὲν Ἰοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι καὶ τῶν ἀδικημάτων πρῶτον τοῦτο ἄρξαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλλήνων τινὰς (οὐ γὰρ ἔχουσι τοῦνομα ἀπηγήσασθαι) φασὶ τῆς Φοινίκης ἐς Τύρον προσσχόντας ἀρπάσαι τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Εὐρώπην· εἶσαν δ' ἄν οὗτοι Κρηῖτες. Ταῦτα μὲν δὴ ἴσα πρὸς ἴσα σφι γενέσθαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλληνας αἰτίους τῆς δευτέρης ἀδικίης γενέσθαι. Καταπλώσαντες γὰρ μακρῇ νηὶ ἐς Αἰῖάν τε, τὴν Κολχίδα, καὶ ἐπὶ Φᾶσιν ποταμόν, ἐνθεῦτεν διαπρηξαμένους καὶ τᾶλλα, τῶν εἵνεκεν ἀπίκατο, ἀρπάσαι τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Μηδεῖην. Πέμπσαντα δὲ τὸν Κόλχων βασιλέα ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυκα αἰτέειν τε δίκας τῆς ἀρπαγῆς καὶ ἀπαιτέειν τὴν θυγατέρα· τοὺς δὲ ὑποκρίνασθαι, ὡς οὐδὲ ἐκεῖνοι Ἰοῦς τῆς Ἀργείης ἔδοσαν σφι δίκας τῆς ἀρπαγῆς· οὐδὲ ὧν αὐτοὶ δώσειν ἐκείνοισι.

3 Δευτέρῃ δὲ λέγουσι γενεῇ μετὰ ταῦτα Ἀλέξανδρον, τὸν Πριάμου, ἀκηροῦτα ταῦτα ἐθελῆσαι οἱ ἐκ τῆς Ἑλλάδος δι' ἀρπαγῆς γενέσθαι γυναῖκα, ἐπιστάμενον πάντως, ὅτι οὐ δώσει δίκας· οὐδὲ γὰρ ἐκείνους διδόναι. Οὕτω δὲ ἀρπάσαντος αὐτοῦ Ἑλένην τοῖσι Ἑλλησι δόξαι πρῶτον πέμπσαντας ἀγγέλους ἀπαιτέειν τε Ἑλένην καὶ δίκας τῆς ἀρπαγῆς αἰτέειν. Τοὺς δέ, προῖσχομένον ταῦτα, προφέρειν σφι Μηδεῖης τὴν ἀρπαγὴν, ὡς οὐ δόντες αὐτοὶ δίκας οὐδὲ ἐκδόντες ἀπαιτεόντων βουλοίατό σφι παρ' ἄλλων δίκας γίνεσθαι.

4 Μέχρι μὲν ὧν τούτου ἀρπαγὰς μούνας εἶναι παρ' ἀλλήλων, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου Ἑλληνας δὴ μεγάλως αἰτίους γενέσθαι· προτέρους γὰρ ἄρξαι στρατεύεσθαι ἐς τὴν Ἀσίην ἢ σφέας ἐς τὴν Εὐρώπην.

Οὕτω μὲν Πέρσαι λέγουσι γενέσθαι, καὶ διὰ τὴν Ἰλίου 5
 ἄλωσιν εὐρίσκουσι σφίσι εἶουσιν τὴν ἀρχὴν τῆς ἔχθρης τῆς
 ἐς τοὺς Ἕλληνας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τούτων οὐκ ἔρχομαι
 ἐρέων, ὡς οὕτω ἢ ἄλλως πως ταῦτα ἐγένετο, τὸν δὲ οἶδα αὐ-
 τὸς πρῶτον ὑπάρξαντα ἀδίκων ἔργων ἐς τοὺς Ἕλληνας, τοῦ-
 τον σημήνας προβήσομαι ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου ὁμοίως σμι-
 κρὰ καὶ μεγάλα ἄστεα ἀνθρώπων ἐπεξιῶν. Τὰ γὰρ τὸ πάλαι
 μεγάλα ἦν, τὰ πολλὰ αὐτῶν σμικρὰ γέγονε· τὰ δὲ ἐπ' ἐμεῦ
 ἦν μεγάλα, πρότερον ἦν σμικρὰ. Τὴν ἀνθρωπηὴν ὧν ἐπιστά-
 μενος εὐδαιμονίην οὐδαμὰ ἐν τούτῳ μένουσαν ἐπιμνήσομαι
 ἀμφοτέρων ὁμοίως.

2. Κροῖσος καὶ Σόλων.

(Κεφ 6, 28 - 33)

Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραν- 6
 νος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἄλυσ ποταμοῦ, ὅς ῥέων ἀπὸ με-
 σαμβρίας μεταξὺ Συρίων τε καὶ Παφλαγόνων ἐξιεὶ πρὸς βο-
 ρεὴν ἄνεμον ἐς τὸν Εὐξείνιον καλεόμενον πόντον. Οὗτος ὁ
 Κροῖσος βαρβάρων πρῶτος, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, τοὺς μὲν κα-
 τεστρέψατο Ἑλλήνων ἐς φόρου ἀπαγωγὴν, τοὺς δὲ φίλους
 προσεποιήσατο. Κατεστρέψατο μὲν Ἴωνάς τε καὶ Αἰολέας καὶ
 Δωριέας τοὺς ἐν τῇ Ἀσίῃ, φίλους δὲ προσεποιήσατο Λακε-
 δαιμονίους. Πρὸ δὲ τῆς Κροῖσου ἀρχῆς πάντες Ἕλληνες ἦσαν
 ἐλεύθεροι.

Χρόνου δὲ ἐπιγινόμενου καὶ κατεστραμμένων σχεδὸν 28
 πάντων τῶν ἐντὸς Ἄλυσ ποταμοῦ οἰκημένων (πλὴν γὰρ
 Κιλικίων καὶ Λυκίων τοὺς ἄλλους πάντας ὑπ' ἐωυτῷ εἶχε κα-
 ταστρεψάμενος ὁ Κροῖσος), ἀπικνέονται ἐς Σάρδις ἀκμαζούσας 29
 πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταί, οἱ τοῦ-
 τον τὸν χρόνον ἐτύγγανον ἐόντες, ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἀπικνέ-

οιτο, και διη και Σόλων ανηρ Ἀθηναῖος, ὅς Ἀθηναίοισι νόμους κελεύσασι ποιήσας ἀπεδήμησε ἕτεα δέκα κατὰ θεωρίας πρόφασιν ἐκπλώσας, ἵνα διη μή τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῆ λῦσαι, τῶν ἔθετο. Αὐτοὶ γὰρ οὐκ οἴοι τε ἦσαν αὐτὸ ποιῆσαι Ἀθηναῖοι· ὀρκίοισι γὰρ μεγάλοισι κατεῖχοντο δέκα ἕτεα χρήσεσθαι νόμοισι, τοὺς ἄν σφι Σόλων θῆται.

20 Αὐτῶν διη ὧν τούτων και τῆς θεωρίας ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἴνεκεν ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρ' Ἀμασιν και διη και ἐς Σάρδις παρὰ Κροῖσον. Ἀπικόμενος δὲ ἐξεινίετο ἐν τοῖσι βασιλῆίοισι ὑπὸ τοῦ Κροῖσου· μετὰ δὲ ἡμέρη τρίτη ἢ τετάρτη κελεύσαντος Κροῖσου τὸν Σόλωνα θεράποντες περιῆγον κατὰ τοὺς θησαυρούς, και ἐπεδείκνυσαν πάντα ἔόντα μεγάλα τε και ὄλβια. Θεησάμενον δὲ μιν τὰ πάντα και σκεψάμενον, ὡς οἱ κατὰ καιρὸν ἦν, εἶρετο ὁ Κροῖσος τάδε· «Ξεῖνε Ἀθηναῖε, παρ' ἡμέας περὶ σέο λόγος ἀπίκται πολλὸς και σοφίης εἴνεκεν τῆς σῆς και πλάνης, ὡς φιλοσοφῶν γῆν πολλὴν θεωρίας εἴνεκεν ἐπελήλυθας· νῦν ὧν ἕμερος ἐπειρέσθαι μοι ἐπῆλθε, εἴ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον». Ὁ μὲν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος ταῦτα ἐπειρώτα.

Σόλων δὲ οὐδὲν ὑποθωπεύσας, ἀλλὰ τῷ ἔοντι χρησάμενος λέγει· «ᾠ βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον». Ἀποθωμάσας δὲ Κροῖσος τὸ λεχθὲν εἶρετο ἐπιστροφῶς· «Κοίη διη κρίνεις Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον;» Ὁ δὲ εἶπε· «Τέλλῳ τοῦτο μὲν τῆς πόλιος εὖ ἠκούσης παῖδες ἦσαν καλοὶ τε κάγαθοί, και σφι εἶδε ἅπασι τέκνα ἐγγενόμενα και πάντα παραμείναντα· τοῦτο δὲ τοῦ βίου εὖ ἦκοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευτῆ τοῦ βίου λαμπροτάτη ἐπεγένετο· γενομένης γὰρ Ἀθηναίοισι μάχης πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἐν Ἐλευσῖνι βωθήσας και τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων ἀπέθανε κάλλιστα, και μιν Ἀθηναῖοι δημοσίη τε ἔθαψαν αὐτοῦ, τῆ περ ἔπεσε, και ἐτίμησαν μεγάλως».

Ὡς δὲ ὁ Σόλων τὰ κατὰ τὸν Τέλλον, πολλά τε καὶ ὄλ-³¹
βια, εἶπας προετρέψατο τὸν Κροῖσον, ἐπειρώτα, τίνα δεύτε-
ρον μετ' ἐκείνον ἴδοι, δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἴσσεσθαι.

Ὁ δὲ εἶπε· « Κλέοβίν τε καὶ Βίτωνα. Τούτοισι γὰρ ἐοῦσι
γένος Ἀργεῖοισι βίος τε ἀρκέων ὑπὴν καὶ πρὸς τούτῳ ῥώμη
σώματος τοιῆδε· ἀεθλοφόροι τε ἀμφοτέροι ὁμοίως ἦσαν, καὶ
δὴ καὶ λέγεται ὅδε ὁ λόγος· ἐούσης ὄρτης τῇ Ἥρῃ τοῖσι
Ἀργεῖοισι ἔδεδε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγεϊ κομισθῆ-
ναι ἐς τὸ ἱρόν, οἳ δὲ σφι βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίνοντο
ἐν ὄρῃ· ἐκκληθόμενοι δὲ τῇ ὄρῃ οἳ νεηνίαὶ ὑποδύντες αὐτοὶ
ὑπὸ τὴν ζεύγλην εἶλκον τὴν ἄμαξαν, ἐπὶ τῆς ἀμάξης δὲ σφι
ὄχεετο ἡ μήτηρ, σταδίους δὲ πέντε καὶ τεσσαράκοντα διακο-
μίσαντες ἀπίκοντο ἐς τὸ ἱρόν.

» Ταῦτα δὲ σφι ποιήσασι καὶ ὀφθεῖσι ὑπὸ τῆς πανηγύριος
τελευτῆ τοῦ βίου ἀρίστη ἐπεγένετο, διέδεξέ τε ἐν τούτοισι ὁ
θεός, ὡς ἄμεινον εἶη ἀνθρώπῳ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῶειν. Ἀρ-
γεῖοι μὲν γὰρ περιστάντες ἐμακάριζον τῶν νεηνιέων τὴν ῥώ-
μην, αἱ δὲ Ἀργεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἶων τέκνων ἐκύρησε.
Ἡ δὲ μήτηρ περιχαρῆς ἐοῦσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, σῆσα
ἀντίον τοῦ ἀγάλματος εὔχετο Κλέοβι τε καὶ Βίτωνι τοῖσι
ἑωυτῆς τέκνοισι, οἳ μιν ἐτίμησαν μεγάλως, τὴν θεὸν δοῦναι,
τὸ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἀριστόν ἐστι. Μετὰ ταύτην δὲ τὴν εὐ-
χλὴν ὡς ἔθυσάν τε καὶ εὐωγήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐ-
τῷ τῷ ἱρῷ οἳ νεηνίαὶ οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τέλει τούτῳ
ἔσχοντο. Ἀργεῖοι δὲ σφῶν εἰκόνας ποιησάμενοι ἀνέθεσαν
ἐς Δελφοὺς ὡς ἀνδρῶν ἀριστῶν γενομένων».

Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίης δευτερεῖα ἔνεμε τούτοισι,³²
Κροῖσος δὲ σπερχθεις εἶπε· « ἜΩ ξεῖνε Ἀθηναῖε, ἡ δὲ ἡμετέ-
ρη εὐδαιμονία οὕτω τοι ἀπέρριπται ἐς τὸ μηδέν, ὥστε οὐδὲ
ἰδιωτέων ἀνδρῶν ἀξίους ἡμέας ἐποίησας; » Ὁ δὲ εἶπε· « ἜΩ
Κροῖσε, ἐπιστάμενόν με τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ

ταραχῶδες ἐπειρωτᾶς ἀνθρωπίνων πρηγμάτων πέρι. Ἐν γὰρ τῷ μακροῦ χρόνῳ πολλὰ μὲν ἔστι ἰδεῖν, τὰ μὴ τις ἐθέλει, πολλὰ δὲ καὶ παθεῖν. Ἐς γὰρ ἐβδομήκοντα ἔτεα οὖρον τῆς ζόης ἀνθρώπῳ προτίθημι. Ἀπασέων δὲ τῶν ἡμερέων τῶν ἐς τὰ ἐβδομήκοντα ἔτεα ἡ ἐτέρη τῇ ἐτέρῃ ἡμέρῃ τὸ παράπαν οὐδὲν ὅμοιον προσάγει πρῆγμα.

» Οὕτω ὦν, ὦ Κροῖσε, πᾶν ἔστι ἀνθρώπος συμφορῆ. Ἐμοὶ δὲ σὺ καὶ πλουτέειν μέγα φαίνεται καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων· ἐκεῖνο δέ, τὸ εἶρεό με, οὐ κώ σε ἐγὼ λέγω, πρὶν ἂν τελευτήσαντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι. Οὐ γὰρ τι ὁ μέγα πλούσιος μᾶλλον τοῦ ἐπ' ἡμέρην ἔχοντος ὀλβιώτερός ἐστι, εἰ μὴ οἱ τύχῃ ἐπίσποιτο πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι εὖ τὸν βίον. Σκοπέειν ὦν χρὴ παντὸς χρημάτων τὴν τελευτήν, καὶ ἀποβήσεται· πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς προορίζους ἀνέτροψε ».

33 Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ οὐ κως ἐχαρίζετο· ὁ δὲ λόγου μιν ποιησάμενος οὐδενὸς ἀποπέμπεται, κάρτα δόξας ἀμαθῆα εἶναι, ὅς τὰ παρεόντα ἀγαθὰ μετεῖς τὴν τελευτήν παντὸς χρημάτων ὁρᾶν ἐκέλευε.

[Ὁ Κροῖσος διαβὰς τὸν Ἄλνυ εἰσβάλλει εἰς τὴν Καππαδοκίαν, ἣ ὅποια ἀνήκεν εἰς τοὺς Πέρσας. Τοῦτο μαθὼν ὁ Κῦρος, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐπέρχεται κατὰ τοῦ Κροίσου· μετὰ πεισματώδη δὲ μάχῃ τῶν δύο ἀντιπάλων σιροτευμάτων ἀναγκάζεται ὁ Κροῖσος νὰ υποχωρήσῃ εἰς τὰς Σάρδεις.]

3. Κῦρος καὶ Κροῖσος.

(Κεφ. 86 - 88)

86 Οἱ δὲ Πέρσαι τὰς τε Σάρδεις ἔσχον καὶ αὐτὸν Κροῖσον ἐξώγησαν, ἄρξαντα ἔτεα τεσσαρεσκαίδεκα καὶ τεσσαρεσκαίδεκα ἡμέρας πολιορκηθέντα, κατὰ τὸ χρηστήριόν τε καταπαύσαντα τὴν ἐωυτοῦ μεγάλην ἀρχήν. Λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ

Πέρσαι ἤγαγον παρὰ Κῦρον. Ὁ δὲ συνήσας πυρὴν μεγάλην ἀνεβίβασε ἐπ' αὐτὴν τὸν Κροῖσον τε ἐν πέδησι δεδεμένον καὶ δις ἑπτὰ Λυδῶν παρ' αὐτὸν παῖδας, εἴτε δὴ ἐν νόφ' ἔχων ἀκροθίνια ταῦτα καταγιεῖν θεῶν ὄτεφ' δὴ, εἴτε καὶ εὐχὴν ἐπιτελέσαι θέλων, εἴτε καί, πυθόμενος τὸν Κροῖσον εἶναι θεοσεβέα, τοῦδε εἵνεκεν ἀνεβίβασε ἐπὶ τὴν πυρὴν βουλόμενος εἰδέναι, εἴ τίς μιν δαιμόνων ὕσεται τοῦ μὴ ζῶντα κατακαυθῆναι.

Τὸν μὲν δὴ ποιεῖν ταῦτα· τῷ δὲ Κροίσῳ ἔστεῳτι ἐπὶ τῆς πυρῆς ἐσελθεῖν, καίπερ ἐν κακῷ ἔοντι τοσοῦτῳ, τὸ τοῦ Σόλωνος, ὡς οἱ εἶη σὺν θεῷ εἰρημένον, τὸ «μηδένα εἶναι τῶν ζωόντων ὄλβιον». Ὡς δὲ ἄρα μιν προσσῆναι τοῦτο, ἀνεεικάμενόν τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς ἡσυχίης ἐς τοὺς οὐνομάσαι «Σόλων». Καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα κελεῦσαι τοὺς ἐρημηγέας ἐπειρέσθαι τὸν Κροῖσον, τίνα τοῦτον ἐπικαλέοιτο, καὶ τοὺς προσελθόντας ἐπειρωτῶν. Κροῖσον δὲ τέως μὲν σιγὴν ἔχειν εἰρωτώμενον, μετὰ δέ, ὡς ἠναγκάζετο, εἰπεῖν· «Τὸν ἂν ἐγὼ πᾶσι τυράννοισι προετίμησα μεγάλων χρημάτων ἐς λόγους ἔλθεῖν». Ὡς δὲ σφι ἄσημα ἔφραζε, πάλιν ἐπειρώτων τὰ λεγόμενα. Λιπαρέοντων δὲ αὐτῶν καὶ ὄχλον παρεχόντων ἔλεγε δὴ, ὡς ἦλθε ἀρχὴν ὁ Σόλων ἐὼν Ἀθηναῖος, καὶ θεησάμενος πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὄλβιον ἀποφλαυρίσειε, οἷα δὴ εἶπας, ὡς τε αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκοι, τῇ περ' ἐκεῖνος εἶπε, οὐδέν τι μᾶλλον ἐς ἑωυτὸν λέγων ἢ ἐς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον καὶ μάλιστα τοὺς παρὰ σφίσι αὐτοῖσι ὄλβιους δοκέοντας εἶναι.

Τὸν μὲν Κροῖσον ταῦτα ἀπηγέεσθαι, τῆς δὲ πυρῆς ἤδη ἀμμένης καίεσθαι τὰ περιέσχατα. Καὶ τὸν Κῦρον ἀκούσαντα τῶν ἐρημηγέων, τὰ εἶπε Κροῖσος, μεταγνόντα τε καὶ ἐννόσαντα, ὅτι καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ἐὼν ἄλλον ἄνθρωπον, γενόμενον ἑωυτοῦ εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐλάσσω, ζῶντα πυρὶ διδοίη, πρὸς τε τούτοισι δείσαντα τὴν τίσιν καὶ ἐπιλεξάμενον, ὡς οὐ-

δὲν εἶη τῶν ἐν ἀνθρώποισι ἀσφαλῶς ἔχον, κελεύειν σβεννύναι τὴν ταχίστην τὸ καιόμενον πῦρ καὶ καταβιβάξειν Κροῖσόν τε καὶ τοὺς μετὰ Κροῖσου. Καὶ τοὺς πειρωμένους οὐ δύνασθαι ἔτι τοῦ πυρὸς ἐπικρατῆσαι.

87 Ἐνθαῦτα λέγεται ὑπὸ Λυδῶν Κροῖσον μαθόντα τὴν Κύρου μετάγνωσιν, ὡς ὅρα πάντα μὲν ἄνδρα σβεννύντα τὸ πῦρ, δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν, ἐπιβόσασθαι τὸν Ἀπόλλωνα ἐπικαλούμενον, εἴ τί οἱ κεχαρισμένον ἔξ αὐτοῦ ἐδωρήθη, παραστῆναι καὶ ῥύσασθαι μιν ἐκ τοῦ παρεόντος κακοῦ. Τὸν μὲν δακρύνοντα ἐπικαλέεσθαι τὸν θεόν, ἐκ δὲ αἰθρίας τε καὶ νηνεμῆς συνδραμεῖν ἔξ ἀπίνης νέφεα καὶ χειμῶνά τε καταραγῆναι καὶ ὕσαι ὕδατι λαβροτάτῳ κατασβεσθῆναι τε τὴν πυρῆν. Οὕτω δὴ μαθόντα τὸν Κῦρον, ὡς εἶη ὁ Κροῖσος καὶ θεοφιλῆς καὶ ἀνὴρ ἀγαθός, καταβιβάσαντα αὐτὸν ἀπὸ τῆς πυρῆς εἰρέσθαι τάδε· «Κροῖσε, τίς σε ἀνθρώπων ἀνέγνωσε ἐπὶ γῆν τὴν ἐμὴν στρατευσάμενον πολέμιον ἀντὶ φίλου ἐμοὶ καταστῆναι;» Ὁ δὲ εἶπε· «ἜΩ βασιλεῦ, ἐγὼ ταῦτα ἔρηξα τῇ σῆι μὲν εὐδαιμονίῃ, τῇ ἐμεωυτοῦ δὲ κακοδαιμονίῃ· αἴτιος δὲ τούτων ἐγένετο ὁ Ἑλλήνων θεὸς ἐπαείρας ἐμὲ στρατεύεσθαι. Οὐδεὶς γὰρ οὕτω ἀνόητός ἐστι, ὅστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἰρέεται· ἐν μὲν γὰρ τῇ οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσι, ἐν δὲ τῷ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας. Ἄλλὰ ταῦτα δαίμονι σου φίλον ἦν οὕτω γενέσθαι.»

88 Ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε, Κῦρος δὲ αὐτὸν λύσας κάτισέ τε ἐγγὺς ἐωυτοῦ καὶ κάρτα ἐν πολλῇ προμηθίῃ εἶχε, ἀπεθώμαξέ τε ὀρέων καὶ αὐτὸς καὶ οἱ περὶ ἐκεῖνον ἐόντες πάντες.

4. Λυδικὰ ἔθιμα. — Ἰδρυσὶς ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς τὴν Τυρρηνίαν (Ἐτρουρίαν).

(Κεφ. 93 - 94)

93 Θώματα ἢ Λυδίη ἐς συγγραφὴν οὐ μάλα ἔχει, οἷά γε

καὶ ἄλλη χώρα, πάρεξ τοῦ ἐκ τοῦ Τιμόλου καταφερομένου ψήγματος. Ἐν δὲ ἔργον πολλὸν μέγιστον παρέχεται χωρὶς τῶν τε Αἰγυπτίων ἔργων καὶ τῶν Βαβυλωνίων· ἔστι αὐτόθι Ἀλυάττεα τοῦ Κροίσου πατρὸς σῆμα, τοῦ ἡ κρητὶς μὲν ἔστι λίθων μεγάλων, τὸ δὲ ἄλλο χῶμα γῆς.

Λυδοὶ δὲ νόμοισι μὲν τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται, τοῖσι καὶ 94 Ἕλληνες, πρῶτοι δὲ ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, νόμισμα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κοψάμενοι ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ καὶ κάπηλοι ἐγένοντο. Φασὶ δὲ αὐτοὶ Λυδοὶ καὶ τὰς παιγνίας τὰς νῦν σφίσι τε καὶ Ἕλλησι κατεστεώσας ἐωυτῶν ἐξευροῖα γενέσθαι. Ἄμα δὲ ταύτας τε ἐξευρεθῆναι παρὰ σφίσι λέγουσι καὶ Τυρσηνὴν ἀποικίσαι, ὧδε περὶ αὐτῶν λέγοντες.

Ἐπὶ βασιλείῳ Ἄττος τοῦ Μάνεω σιτοδείην ἰσχυρὴν ἀνά τὴν Λυδίην πᾶσαν γενέσθαι· καὶ τοὺς Λυδοὺς τέως μὲν διάγειν λιπαρέοντας, μετὰ δέ, ὡς οὐ παύεσθαι, ἄκα διζῆσθαι, ἄλλον δὲ ἄλλο ἐπιμηχανᾶσθαι αὐτῶν. Ἐξευρεθῆναι δὴ ὧν τότε καὶ τῶν κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων καὶ τῆς σφαίρης τὰς παιγνίας καὶ τῶν ἄλλων πασέων παιγνιέων τὰ εἶδεα πλὴν πεσῶν· τούτων γὰρ ὧν τὴν ἐξευρέσιν οὐκ οἰκηεῦνται Λυδοί. Ποιέειν δὲ ὧδε πρὸς τὸν λιμὸν ἐξευρόντας· τὴν μὲν ἐτέρην τῶν ἡμερέων παίζειν πᾶσαν, ἵνα δὴ μὴ ζητέοιεν σιτία, τὴν δὲ ἐτέρην σιτέεσθαι παυομένους τῶν παιγνιέων. Τοιοῦτω τρόπῳ διάγειν ἐπ' ἔτεα δυῶν δέοντα εἴκοσι.

Ἐπεῖτε δὲ οὐκ ἀνίεναι τὸ κακόν, ἀλλ' ἔτι ἐπὶ μᾶλλον βιάζεσθαι, οὕτω δὴ τὸν βασιλέα αὐτῶν δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν πάντων κληρῶσαι τὴν μὲν ἐπὶ μονῆ, τὴν δ' ἐπὶ ἐξόδῳ ἐκ τῆς χώρας, καὶ ἐπὶ μὲν τῇ μένειν αὐτοῦ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἐωυτὸν τὸν βασιλέα προστάσειν, ἐπὶ δὲ τῇ ἀπαλασσομένη τὸν ἐωυτοῦ παῖδα, τῷ οὖνομα εἶναι Τυρσηνόν. Δαχόντας δὲ αὐτῶν τοὺς ἐτέρους ἐξιέναι ἐκ τῆς χώρας καταβῆναι ἐς Σμύρνην καὶ μηχανήσασθαι πλοῖα, ἐς τὰ ἐσθεμέ-

νοὺς τὰ πάντα, ὅσα σφι ἦν χρηστὰ ἔπιπλα, ἀποπλέειν κατὰ βίου τε καὶ γῆς ζήτησιν, ἐς ὃ ἔθνεα πολλὰ παραμειψαμένους ἀπικέσθαι ἐς Ὅμβροικούς, ἔνθα σφέας ἐνιδρύσασθαι πόλιας καὶ οἰκέειν τὸ μέχρι τοῦδε. Ἐντὶ δὲ Λυδῶν μετονομασθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ βασιλέως τοῦ παιδός, ὅς σφεας ἀνήγαγε· ἐπὶ τούτου τὴν ἐπωνυμίην ποιευμένους ὀνομασθῆναι Τυρσηνοὺς.

5. Περσικὰ ἔθιμα.

(Κεφ. 131 - 138, 140)

131 Πέρσας δὲ οἶδα νόμοισι τοῖσδε χροωμένους· ἀγάλματα μὲν καὶ νηοὺς καὶ βωμοὺς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἰδρῦεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖσι ποιεῦσι μωρίην ἐπιφέροντας, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, ὅτι οὐκ ἀνθρωποφυέας ἐνόμισαν τοὺς θεοὺς, κατὰ περ οἱ Ἕλληνας, εἶναι. Οἱ δὲ νομιζουσι Διὶ μὲν ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν οὐρέων ἀναβαίνοντες θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες. Θύουσι δὲ ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ καὶ γῆ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ ἀνέμοισι. Τούτοισι μὲν δὴ θύουσι μόνοισι ἀρχῆθεν, ἐπιμεμαθήκασι δὲ καὶ τῇ Οὐρανίῃ θύειν, παρὰ τε Ἀσσυρίων μαθόντες καὶ Ἀραβίων.

132 Θυσίῃ δὲ τοῖσι Πέρσησι περὶ τοὺς εἰρημένους θεοὺς ἦδε κατέστηκε. Οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι μέλλοντες θύειν· οὐ σπονδῇ χρέωνται, οὐκὶ αὐλῶ, οὐ στέμμασι, οὐκὶ οὐλῆσι. Τῶν δὲ ὡς ἂν ἐκάστω τις θύειν θέλῃ, ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτήνος καλεῖ τὸν θεόν, ἑστεφανωμένος τὸν τήρην μυρσίην μάλιστα. Ἐωυτῶ μὲν δὴ τῶ θύοντι ἰδίῃ μούνῳ οὐ οἱ ἐγγίνεται ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ, ὁ δὲ πᾶσι τοῖσι Πέρσησι κατεύχεται εἶ γενέσθαι καὶ τῶ βασιλεί· ἐν γὰρ δὴ τοῖσι ἅπασιν Πέρσησι καὶ αὐτὸς γίνεται. Ἐπεὰν δὲ διαμιστύλας κατὰ μέρεα τὸ ἱεῖον ἐψήσῃ τὰ κρέα, ὑποπάσας ποιήν ὡς

ἀπαλωτάτην, μάλιστα δὲ τὸ τρίφυλλον, ἐπὶ ταύτης ἔθιξε ὄν πάντα τὰ κρέα. Διαθέντος δὲ αὐτοῦ, μάγος ἀνὴρ παρεστῶς ἐπαείδει θεογονίην, οἴην δὴ ἐκεῖνοι λέγουσι εἶναι τὴν ἐπαοιδήν· ἄνευ γὰρ δὴ μάγου οὐ σφι νόμος ἐστὶ θυσίας ποιέεσθαι. Ἐπισχῶν δὲ ὀλίγον χρόνον ἀποφέρεται ὁ θύσας τὰ κρέα καὶ χρᾶται, ὅ τι μιν λόγος αἰρέει.

Ἡμέρην δὲ ἀπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, ¹³³ τῇ ἕκαστος ἐγένετο. Ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαῖτα τῶν ἄλλων δικαιοῦσι προτίθεσθαι· ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βοῦν καὶ ἵππον καὶ κάμηλον καὶ ὄνον προτιθέαται ὅλους ὀπτοὺς ἐν καμίνοισι, οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτιθέαται. Σίτοισι δὲ ὀλίγοισι χρέωνται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι καὶ οὐκ ἄλεσι· καὶ διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ὅτι σφι ἀπὸ δαίτνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον, εἰ δέ τι παραφέροιο ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι. Οἴνῳ δὲ κάρτα προσκέαται, μεθυσκόμενοι δὲ ἐώθησι βουλευέσθαι τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγμάτων. Τὸ δ' ἂν ἄδη σφι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτιθεῖ ὁ στέγαρχος, ἐν τοῦ ἂν ἐόντες βουλευῶνται· καὶ ἦν μὲν ἄδη καὶ νήφουσι, χρέωνται αὐτῷ, ἦν δὲ μὴ ἄδη, μετιεῖσι· τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσονται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαιγινώσκουσι.

Ἐντυγχάνοντες δ' ἀλλήλοισι ἐν τῆσι ὁδοῖσι, τῷδε ἂν τις ¹³⁴ διαγνοίη, εἰ ὅμοιοί εἰσι οἱ συντυγχάνοντες· ἀντὶ γὰρ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους φιλέουσι τοῖσι στόμασι. Ἦν δὲ ἡ οὔτερος ὑποδεέστερος ὀλίγῳ, τὰς παρεϊὰς φιλέονται. Ἦν δὲ πολλῷ ἡ οὔτερος ἀγεννέστερος, προσπίπτων προσκυνεῖ τὸν ἕτερον.

Τιμῶσι δὲ ἐκ πάντων τοὺς ἄγχιστα ἐωυτῶν οἰκέοντας ¹³⁵ μετὰ γε ἐωυτούς, δεύτερα δὲ τοὺς δευτέρους, μετὰ δὲ κατὰ λόγον προβαίνοντες τιμῶσι· ἥχιστα δὲ τοὺς ἐωυτῶν ἕκα-

στάτω οἰκημένους ἐν τιμῇ ἄγονται, νομίζοντες ἑωυτοὺς εἶναι ἀνθρώπων μακροῦ τὰ πάντα ἀρίστους, τοὺς δὲ ἄλλους κατὰ λόγον τὸν λεγόμενον τῆς ἀρετῆς ἀντέχεσθαι, τοὺς δὲ ἑκαστάτω οἰκέοντας ἀπὸ ἑωυτῶν κακίστους εἶναι. Ξεινικὰ δὲ νόμια Πέρσαι προσίενται ἀνδρῶν μάλιστα. Καὶ γὰρ διὴ τὴν Μηδικὴν ἐσθῆτα νομίσαντες τῆς ἑωυτῶν εἶναι καλλίω φορέουσι καὶ ἐς τοὺς πολέμους τοὺς Αἰγυπτίους θώρηκας.

136 Παιδεύουσι δὲ τοὺς παῖδας ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι μέχρι εἰκοσαέτεος τρία μῶνα, ἱππεύειν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθίζεσθαι. Πρὶν δὲ ἢ πενταέτης γένηται, οὐκ ἀπιζνέεται ἐς ὄψιν τῷ πατρὶ, ἀλλὰ παρὰ τῆσι γυναιξὶ δίαιταν ἔχει· τοῦδε δὲ εἵνεκα τοῦτο οὕτω ποιέεται, ἵνα, ἢν ἀποθάνῃ τρεφόμενος, 137 μηδεμίαν ἄσιν τῷ πατρὶ προσβάλλῃ. Αἰνέω μὲν νυν τοῦτον τὸν νόμον, αἰνέω δὲ καὶ τόνδε, τὸ μὴ μῆς αἰτίας εἶνεκα μηδὲ αὐτὸν τὸν βασιλέα μηδένα ἀνήκεστον πάθος ἔρδειν· ἀλλὰ λογισάμενος, ἢν εὐρίσκη πλέω τε καὶ μέζω τὰ ἀδικήματα ἔοντα τῶν ὑπουργημάτων, οὕτω τῷ θυμῷ χρᾶται.

138 Ἄσσα δὲ σφι ποιέειν οὐκ ἔξεστι, ταῦτα οὐδὲ λέγειν ἔξεστι. Αἴσχιστον δὲ αὐτοῖσι τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται, δεύτερα δὲ τὸ ὀφείλειν χρέος, πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων εἵνεκα, μάλιστα δὲ ἀναγκαίην φασὶ εἶναι τὸν ὀφείλοντα καὶ τι ψεῦδος λέγειν. Ἐς ποταμὸν δὲ οὔτε ἐμπτύουσι οὔτε χεῖρας ἐναπονίζονται οὐδὲ ἄλλον οὐδένα περιορῶσι, ἀλλὰ σέβονται τοὺς ποταμοὺς μάλιστα.

140 Ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω περὶ αὐτῶν εἰδὼς εἰπεῖν. Τάδε μέντοι ὡς κρυπτόμενα λέγεται καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ ἀποθανόντος, ὡς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσεω ὁ νέκυς, πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἐλκυθῆ. Μάγους μὲν γὰρ ἀτρεκέως οἶδα ταῦτα ποιέοντας· ἐμφανέως γὰρ διὴ ποιέουσι. Κατακηρώσαντες δὲ ὦν τὸν νέκυν Πέρσαι γῆ κρύπτουσι.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΥΤΕΡΠΗ

1. Ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου. — Ἀπό-
πειρα τοῦ Ψαμμήτιχου, ὅπως ἐξακριβώσῃ, τίνες
οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων.

(Κεφ. -2)

Τελευτήσαντος δὲ Κύρου παρέλαβε τὴν βασιλείην Καμ- 1
βύσης, Κύρου ἐὼν παῖς καὶ Κασσανδράνης τῆς Φαρνάσπεω
θυγατρὸς, τῆς προαποθανούσης Κύρος αὐτὸς τε μέγα πένθος
ἐποίησατο καὶ τοῖσι ἄλλοισι προεῖπε πᾶσι, τῶν ἦρχε, πένθος
ποιέεσθαι. Ταύτης δὴ τῆς γυναικὸς ἐὼν παῖς καὶ Κύρου
Καμβύσης Ἴωνας μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πατρῷους
ἐνόμιζε, ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο στρατηλασίην, ἄλλους τε
παραλαβὼν, τῶν ἦρχε, καὶ δὴ καὶ Ἑλλήνων, τῶν ἐπεκράτες.

Οἱ δ' Αἰγύπτιοι, πρὶν μὲν ἢ Ψαμμήτιχον σφέων βασι- 2
λεῦσαι, ἐνόμιζον ἐσωτοὺς πρῶτους γενέσθαι πάντων ἀνθρώ-
πων. Ἐπειδὴ δὴ Ψαμμήτιχος βασιλεύσας ἠθέλησε εἰδέναι, οἵ-
τινες γενοῖατο πρῶτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύγας
προτέρους γενέσθαι ἐσωτῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἐσωτούς. Ψαμ-
μήτιχος δέ, ὡς οὐκ ἐδύνατο πυνθανόμενος πόρον οὐδένα
τούτου ἀνευρεῖν, ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε· παιδιά δύο νεογνά
ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν ἐς τὰ
ποιμνία ἐντειλάμενος μηδένα ἀντίον αὐτῶν μηδεμίαν φω-
νὴν ἰέναι, ἐν στέγῃ δὲ ἐρήμῃ ἐπ' ἐσωτῶν κέεσθαι αὐτὰ καὶ
τὴν ὄρην ἐπαγινέειν σφι αἶγας, πλήσαντα δὲ τοῦ γάλακτος

τᾶλλα διαπρήσσεσθαι. Ταῦτα δὲ ἐποίηέ τε καὶ ἐνετέλλετο ὁ Ψαμμῆτιχος θέλων ἀκοῦσαι τῶν παιδίων, ἀπαλλαχθέντων τῶν ἀσήμεων κνυζημάτων, ἦντινα φωνὴν ῥήξουσιν πρώτην. Τὰ περ ὧν καὶ ἐγένετο.

Ὡς γὰρ διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα τῷ ποιμένι πρήσσοντι, ἀνοίγοντι τὴν θύρην καὶ ἐσιόντι τὰ παιδιά ἀμφοτέρα προσπίπτοντα βεκὸς ἐφώνεον ὀρέγοντα τὰς χεῖρας. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀκούσας ἡσυχος ἦν ὁ ποιμὴν, ὡς δὲ πολλάκις φοιτέοντι καὶ ἐπιμελομένῳ πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος, οὕτω δὴ σημήνας τῷ δεσπότη ἤγαγε τὰ παιδιά κελεύσαντος ἐς ὄψιν τὴν ἐκείνου. Ἀκούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμῆτιχος ἐπυνθάνετο, οἵτινες ἀνθρώπων βεκὸς τι καλέουσι, πυνθανόμενος δὲ εὗρισκε Φρύγας καλέοντας τὸν ἄρτον. Οὕτω καὶ τοιοῦτῳ πρήγματι σταθμισάμενοι Αἰγύπτιοι συνεχώρησαν τοὺς Φρύγας πρεσβυτέρους εἶναι ἐσωτῶν. Οὕτω μὲν γενέσθαι τῶν ἱερέων τοῦ Ἡφαίστου τοῦ ἐν Μέμφι ἤκουον. Ἕλληνες δὲ λέγουσι ἄλλα τε μάταια πολλὰ καὶ ὡς γυναικῶν τὰς γλώσσας ὁ Ψαμμῆτιχος ἐκταμὼν τὴν δίαιταν οὕτω ἐποιήσατο τῶν παιδίων παρὰ ταύτησι τῆσι γυναιξί.

2. Φύσις τοῦ ἐδάφους τῆς Αἰγύπτου. — Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Αἰγυπτίων.

(Κεφ. 4-5, 10-12, 35-36, 78, 80)

- 4 Βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον Αἰγύπτου ἀνθρώπον ἔλεγον Μίνα. Ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηβαϊκοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἕλος, καὶ αὐτῆς εἶναι οὐδὲν ὑπερέχον τῶν νῦν ἔνερθε λίμνης τῆς Μοίριος ἐόντων, ἐς τὴν ἀνάπλοος ἀπὸ θαλάσσης
5 ἐπὶ τὰ ἡμερέων ἐστὶ ἀνὰ τὸν ποταμόν. Καὶ εἴ μοι ἐδόκειον λέγειν περὶ τῆς χώρας. Δῆλα γάρ τι καὶ μὴ προακούσαντι, ἰδόντι δέ, ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, ὅτι Αἴγυπτος, ἐς τὴν Ἑλλήνες

ναυτίλλονται, ἐστὶ Αἰγυπτίοισι ἐπίκτητός τε γῆ καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ κατύπερθε ἔτι τῆς λίμνης ταύτης μέχρι τριῶν ἡμερέων πλόου ἔστι ἕτερον τοιοῦτο. Αἰγύπτου γὰρ φύσις ἐστὶ τῆς χώρας τοιήδε· προσπλέων, ἔτι καὶ ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς, κατεῖς καταπειρητηρίην πηλόν τε ἀνοίσεις καὶ ἐν ἔνδεκα ὀργυῖσι ἔσαι. Τοῦτο ἐπὶ τοσοῦτο δηλοῖ πρόχυσιν τῆς γῆς ἐοῦσαν.

Ταύτης ὦν τῆς χώρας ἢ πολλή, κατὰ περ οἱ ἱστέες ἔλεγον, ¹⁰ ἐδόκεε καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπίκτητος Αἰγυπτίοισι. Τῶν γὰρ οὐρέων τῶν ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων τὸ μεταξὺ ἐφαίνεται μοι εἶναι κοτε κόλπος θαλάσσης, ὅσπερ τὰ τε περὶ Ἴλιον καὶ Τευθρανίην καὶ Ἐφεσόν τε καὶ Μαιάνδρου πεδίον, ὥς γε εἶναι σμικρὰ ταῦτα μεγάλοισι συμβαλεῖν. Τῶν γὰρ ταῦτα τὰ χωρία προσχωσάντων ποταμῶν ἐνὶ τῶν στομάτων τοῦ Νείλου, ἐόντος πενταστόμου, οὐδεὶς πλήθεος πέρι ἄξιος συμβληθῆναι ἐστι.

Ἔστι δὲ τῆς Ἀραβίης χώρας, Αἰγύπτου δὲ οὐ πρόσω, ¹¹ κόλπος θαλάσσης ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης. Ἐτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω γενέσθαι κοῦ· καὶ ὁ μὲν ἐκ τῆς βορείης θαλάσσης ἐσεῖχε ἐπ' Αἰθιοπίας, ὁ δὲ Ἀράβιος ἐκ τῆς νοτίης ἔφερε ἐπὶ Συρίας. Εἰ ὦν ἐθελήσει ἐκτρέψαι τὸ ῥέεθρον ὁ Νεῖλος ἐς τοῦτον τὸν Ἀράβιον κόλπον, τί μιν κωλύει ῥέοντος τούτου ἐκχωσθῆναι ἐντός γε δισμυρίων ἐτέων; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλλομαι γε καὶ μυρίων ἐντός χωσθῆναι ἄν. Κοῦ γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι οὐκ ἄν χωσθεῖη κόλπος καὶ πολλῶ μέρων ἔτι τούτου ὑπὸ τοσοῦτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτω ἐργατικοῦ;

Τὰ περὶ Αἴγυπτον ὦν καὶ τοῖσι λέγουσι αὐτὰ πείθομαι ¹² καὶ αὐτὸς οὕτω κάρτα δοκέω εἶναι, ἰδὼν τὴν τε Αἴγυπτον προκειμένην τῆς ἐχομένης γῆς κογχυλίᾳ τε φαινόμενα ἐπὶ τοῖσι

οὔρεσι καὶ ἄλλην ἐπανθέουσαν, ὥστε καὶ τὰς πυραμίδας δη-
λέεσθαι, καὶ ψάμμον μούνον Αἰγύπτου οὔρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ
Μέμφιος ἔχον, πρὸς δὲ τῇ χώρῃ οὔτε τῇ Ἀραβίῃ προσούρω
ἐούση τὴν Αἴγυπτον προσεικέλην οὔτε τῇ Λιβύῃ, οὐ μὲν οὐδὲ
τῇ Συρίῃ (τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέ-
μονται), ἀλλὰ μελάγγαιόν τε καὶ καταρρηγνυμένην ὥστε ἐοῦ-
σαν ἰλύν τε καὶ πρόχυσιν ἐξ Αἰθιοπίας κατενηνειγμένην ὑπὸ
τοῦ ποταμοῦ. Τὴν δὲ Λιβύην ἴδμεν ἐρυθροτέραν τε γῆν καὶ
ὑποψαμμοτέραν, τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην ἀργιλωδεστέ-
ρην τε καὶ ὑπόπετρον ἐοῦσαν.

35 Ἔρχομαι δὲ περὶ Αἰγύπτου μηκυνέων τὸν λόγον, ὅτι πλεῖ-
στα θωμάσια ἔχει καὶ ἔργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶ-
σαν χώραν· τούτων εἵνεκα πλέω περὶ αὐτῆς εἰρήσεται. Αἰγύ-
πτιοι ἅμα τῷ οὐρανῷ τῷ κατὰ σφέας ἐόντι ἑτεροίῳ καὶ τῷ
ποταμῷ φύσιν ἄλλοίην παρεχομένῳ ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοί, τὰ
πολλὰ πάντα ἔμπαλιν τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐστήσαντο
ἦθεά τε καὶ νόμους. Ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι
καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους ἐόντες ὑφαίνουσι·
ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνω τὴν κρόκην ὠθέοντες, Αἰγύ-
πτιοι δὲ κάτω. Τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν
φορέουσι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων.

36 Οἱ ἰρέες τῶν θεῶν τῇ μὲν ἄλλῃ κομῶσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ
ξυρόνται. Τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἅμα κήδεϊ κεκάρ-
θαι τὰς κεφαλὰς, ἐς τοὺς μάλιστα ἰκνέεται, Αἰγύπτιοι δὲ ὑπὸ
τοὺς θανάτους ἀνειῖσι τὰς τρίχας αὔξεσθαι τὰς τε ἐν τῇ κε-
φαλῇ καὶ τῷ γενεῖῳ τέως ἐξυρημένοι. Τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀν-
θρώποισι χωρὶς θηρίων ἢ δίαίτα ἀποκέχριται. Αἰγυπτίοισι δὲ
ὁμοῦ θηρίοισι ἢ δίαίτά ἐστι. Ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθέων ὄλλοι
ζώουσι, Αἰγυπτίων δὲ τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζώνην ὄ-
νειδος μέγιστόν ἐστι, ἀλλὰ ἀπὸ ὄλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς
ζειὰς μετεξέτεροι καλέουσι. Φυρῶσι τὸ μὲν σταῖς τοῖσι ποσί,

τὸν δὲ πηλὸν τῆσι χειροσί. Εἴματα τῶν μὲν ἀνδρῶν ἕκαστος ἔχει δύο, τῶν δὲ γυναικῶν ἓν ἐκάστη. Τῶν ἰστίων τοὺς κροίκους καὶ τοὺς κάλους οἱ μὲν ἄλλοι ἔξωθεν προσδέουσι, Αἰγύπτιοι δὲ ἔσωθεν. Γράμματα γράφουσι καὶ λογίζονται ψήφοισι Ἑλληγες μὲν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χειρα, Αἰγύπτιοι δὲ ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά· καὶ ποιεῦντες ταῦτα αὐτοὶ μὲν φασὶ ἐπὶ δεξιὰ ποιεῖν. Ἑλληγας δὲ ἐπ' ἀριστερά. Διασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται, καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἱρά, τὰ δὲ δημοτικὰ καλέεται.

Ἐν δὲ τῆσι συνουσίησι τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτῶν, ἔπεὰν ἀπὸ ⁷⁸ δείπνου γένωνται, περιφέρει ἀνὴρ νεκρὸν ἐν σορῶ ξύλινον, μεμιμημένον ἐς τὰ μάλιστα καὶ γραφῇ καὶ ἔργῳ, μέγαθος ὅσον τε πηχυαῖον ἢ δίπηχυν· δεικνὺς δὲ ἐκάστῳ τῶν συμποτέων λέγει· «Ἐς τοῦτον ὁρέων πίνε τε καὶ τέρπευ' ἔσαι γὰρ ἀποθανῶν τοιοῦτος».

Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι ἄλλον οὐδένα ἐπικτῶν- ⁸⁰ ται. Συμφέρονται δὲ τότε Ἑλλήνων μούνοισι Λακεδαιμονίοισι· οἱ νεώτεροι αὐτῶν τοῖσι πρεσβυτέροισι συντυγχάνοντες εἴκουσι τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκτρέπονται· καὶ ἐπιούσι ἕξ ἔδοης ὑπανιστέαται. Τόδε μέντοι ἄλλοισι οὐδαμοῖσι συμφέρονται· ἀντὶ τοῦ προσαγορεύειν ἀλλήλους ἐν τῆσι ὁδοῖσι προσκυνέουσι κατιέντες μέχρι τοῦ γούνατος τὴν χειρα.

3. Ἄμασις.

(Κεφ. 177 - 179)

Ἐπ' Ἄμασιος βασιλέος λέγεται Αἴγυπτος μάλιστα διὴ τότε ¹⁷⁷ εὐδαιμονῆσαι καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῇ χώρῃ γινόμενα καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώρας τοῖσι ἀνθρώποισι, καὶ πόλις ἐν αὐτῇ γενέσθαι τὰς ἀπάσας τότε δισμουρίας τὰς οἰκεομένας. Νόμον τε Αἰγυπτιοῖσι τόνδε Ἄμασις ἐστὶ ὁ καταστήσας, ἀποδεικνύει ἕτεος ἐκάστου τῶ νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυπτίων, ὅθεν βι-

οὔται· μὴ δὲ ποιεῦντα ταῦτα μηδὲ ἀποφαίνοντα δικαίην ζῶν ἰθύνεσθαι θανάτῳ. Σόλων δὲ ὁ Ἀθηναῖος λαβὼν ἐξ Αἰγύπτου τοῦτον τὸν νόμον Ἀθηναίοισι ἔθετο· τῷ ἐκείνοι ἐς αἰεὶ χρέονται, ἐόντι ἀμόμφω νόμῳ.

178 Φιλέλλην δὲ γενόμενος ὁ Ἄμασις ἄλλα τε ἐς Ἑλλήνων μετεξετέρους ἀπεδέξατο, καὶ δὴ καὶ τοῖσι ἀπικνεομένοισι ἐς Αἴγυπτον ἔδωκε Ναύκρατιν πόλιν ἐνοικῆσαι· τοῖσι δὲ μὴ βουλομένοισι αὐτῶν οἰκείειν, αὐτοῦ δὲ ναυτιλλομένοισι ἔδωκε χώρους ἐνιδρύσασθαι βωμούς καὶ τεμένεα θεοῖσι. τὸ μὲν νυν μέγιστον αὐτῶν τέμενος καὶ οὐνομαστότατον ἐὼν καὶ χρησιμώτατον, καλεόμενον δὲ Ἑλλήνιον, αἶδε πόλιές εἰσι αἱ ἰδρυμέναί κοινῇ, Ἰώνων μὲν Χίος καὶ Τέως καὶ Φώκαια καὶ Κλαζομεναί, Δωριέων δὲ Ῥόδος καὶ Κνίδος καὶ Ἀλικαρνησὸς καὶ Φάσηλις, Αἰολέων δὲ Μυτιληναίων μούνη. Τούτων μὲν ἐστὶ τοῦτο τὸ τέμενος, καὶ προστάτας τοῦ ἐμπορίου αὐταὶ αἱ πόλιές εἰσι αἱ παρέχουσαι· ὅσαι δὲ ἄλλαι πόλιες μεταποιεῦνται, οὐδὲν σφι μετεὸν μεταποιεῦνται. Χωρὶς δὲ Αἰγυπνῆται ἐπὶ ἐσφῶτων ἰδρῦσαντο τέμενος Διός, καὶ ἄλλο Σάμιοι Ἦρης καὶ Μιλήσιοι Ἀπόλλωνος.

179 Ἦν δὲ τὸ παλαιὸν μούνη ἢ Ναύκρατις ἐμπόριον καὶ ἄλλο οὐδὲν Αἰγύπτου. Εἰ δὲ τις ἐς τῶν τι ἄλλο στομάτων τοῦ Νείλου ἀπύκοιτο, χρῆν ὁμόσαι μὴ μὲν ἐκόντα ἐλθεῖν, ἀπομόσαντα δὲ τῇ νηὶ αὐτῇ πλέειν ἐς τὸ Κανωβικόν· ἢ εἰ μὴ γε οἷά τε εἴη πρὸς ἀνέμους ἀντίους πλέειν, τὰ φορτία ἔδεε περιάγειν ἐν βάρισι περὶ τὸ Δέλτα, μέχρι οὗ ἀπύκοιτο ἐς Ναύκρατιν. Οὕτω μὲν δὴ Ναύκρατις ἐτετίμητο. Κυρηναίοισι δὲ Ἄμασις φιλότητά τε καὶ συμμαχίην συνεθήκατο. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἀναθήματα ὁ Ἄμασις ἐς τὴν Ἑλλάδα.

BIBLION TRITON

Θ Α Λ Ε Ι Α

[*Ὁ Καμβύσης νικᾷ τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον τοῦ Ἀμᾶσιος Ψαμμήνιτον παρὰ τὸ Πηλοούσιον — πόλιν τῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ Δέλτα — καὶ ἀναγκάζει αὐτὸν ν' ἀποσυρθῆ μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὴν Μέμφιν· πολιορκήσας δὲ αὐτὴν καὶ κυριεύσας συλλαμβάνει τὸν Ψαμμήνιτον αἰχμάλωτον.]*

1. Καμβύσης καὶ Ψαμμήνιτος.

(Κεφ. 14-15)

Ἡμέρη δὲ δεκάτη, ἀπ' ἧς παρέλαβε τὸ τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι 14
Καμβύσης, κατίσας ἐς τὸ προάστειον τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτιῶν Ψαμμήνιτον, βασιλεύσαντα μῆνας ἕξ, τοῦτον κατίσας σὺν ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι διεπειρᾶτο αὐτοῦ τῆς ψυχῆς ποιέον τοιάδε· στείλας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθῆτι δουληίῃ ἕξέπεμπε ἐπ' ὕδωρ ἔχουσαν ὑδρήιον, συνέπεμπε δὲ καὶ ἄλλας παρθένους ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν πρώτων, ὁμοίως ἐσταλμένας τῇ τοῦ βασιλέως. Ὡς δὲ βοῆ τε καὶ κλαυθμῶ παρήισαν αἱ παρθένοι παρὰ τοὺς πατέρας, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀνεβῶσιν τε καὶ ἀντέκλαιον ὀρέοντες τὰ τέκνα κεκακωμένα, ὁ δὲ Ψαμμήνιτος προῖδὼν καὶ μαθὼν ἔκυψε ἐς τὴν γῆν.

Παρελθουσέων δὲ τῶν ὑδροφόρων, δεύτερα αὐτοῦ τὸν παῖδα ἔπεμπε μετ' ἄλλων Αἰγυπτίων δισχιλίων τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἔχόντων, τοὺς τε αὐχένας κάλῳ δεδεμένους καὶ τὰ στόματα ἐγκεχαλιωμένους. Ἦγοντο δὲ ποιήν τείσοντες

Μυτιληναίων τοῖσι ἐν Μέμφι ἀπολομένοισι σὺν τῇ νηί ταῦτα γὰρ ἐδίκασαν οἱ βασιλῆιοι δικασταί, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἐκάστου δέκα Αἰγυπτίων τῶν πρώτων ἀνταπόλλυσθαι. Ὁ δὲ ἰδὼν παρεξιόντας καὶ μαθὼν τὸν παῖδα ἀγόμενον ἐπὶ θάνατον, τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῶν περικατημένων αὐτὸν κλαιόντων καὶ δεινὰ ποιούντων, τούτῳ ποιήσε, τὸ ἐπὶ τῇ θυγατρί.

Παρελθόντων δὲ καὶ τούτων, συνήνεκε ὥστε τῶν συμποτέων αὐτοῦ ἄνδρα ἀπληκίστερον, ἐκπεπτωκότα ἐκ τῶν ἐόντων ἔχοντά τε οὐδέν, εἰ μὴ ὅσα πτωχός, καὶ προσαιτέοντα τὴν στρατιήν, παριέναι Ψαμμήνιτόν τε τὸν Ἄμασιος καὶ τοὺς ἐν τῷ προαστείῳ κατημένους τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ δὲ Ψαμμήνιτος ὡς εἶδε, ἀνακλαύσας μέγα καὶ καλέσας ὀνομαστὶ τὸν ἑταῖρον ἐπλήξατο τὴν κεφαλὴν. Ἦσαν δ' ἄρα αὐτοῦ φύλακοι, οἱ τὸ ποιούμενον πᾶν ἐξ ἐκείνου ἐπ' ἐκάστη ἐξόδῳ Καμβύση ἐσήμαινον.

Θωμάσας δὲ ὁ Καμβύσης τὰ ποιούμενα πέμψας ἄγγελον εἰρώτα αὐτὸν λέγων τάδε· «Δεσπότης σε Καμβύσης, Ψαμμήνιτε, εἰρωτᾶ, διότι δὴ τὴν μὲν θυγατέρα ὀρέων κεκακωμένην καὶ τὸν παῖδα ἐπὶ θάνατον στείχοντα οὔτε ἀνέβωσας οὔτε ἀπέκλαυσας, τὸν δὲ πτωχὸν οὐδέν σοι προσήκοντα, ὡς ἄλλων πυθάνεται, ἐτίμησας; » Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρώτα, ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε· «ὦ παῖ Κύρου, τὰ μὲν οἰκῆια ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίειν, τὸ δὲ τοῦ ἑταίρου πένθος ἄξιον ἦν δακρῶν, ὅς ἐκ πολλῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἐκπεσὼν ἐς πτωχήν ἀπίκται ἐπὶ γήραος οὐδῶ». Καὶ ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τούτου ἤκουσε, εὖ δοκέειν οἱ εἰρησθαι. Λέγεται δὲ ὑπ' Αἰγυπτίων δακρῶν μὲν Κροῖσον (ἑτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος ἐπισπόμενος Καμβύση ἐπ' Αἴγυπτον), δακρῶν δὲ Περσέων τοὺς παρεόντας, αὐτῷ τε Καμβύση ἐσελθεῖν οἰκτόν τινα καὶ αὐτίκα κελεύειν τὸν τε αὐτοῦ παῖδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων σώζειν καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστείου ἀναστήσαντας ἄγειν παρ' ἐουτόν.

Τὸν μὲν δὴ παῖδα εὗρον οἱ μετιόντες οὐκέτι περιεόντα ¹⁵ ἀλλὰ πρῶτον κατακοπέντα, αὐτὸν δὲ Ψαμμήνιτον ἀναστήσαντες ἦγον παρὰ Καμβύσεια· ἔνθα τοῦ λοιποῦ διαιτᾶτο ἔχων οὐδὲν βίαιον.

2. Ὁ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους.

(Κεφ. 39-43)

Καμβύσειω δὲ ἐπ' Αἴγυπτον στρατευομένου ἐποιήσαντο ³⁹ καὶ Λακεδαιμόνιοι στρατηγὴν ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεια τὸν Αἰάκειος, ὃς ἔσχε Σάμον ἐπαναστάς. Ἰσχυὸν δὲ ξεινίην Ἀμάσι, τῷ Αἰγύπτου βασιλεῖ, συνεθήκατο πέμπων τε δῶρα καὶ δεκόμενος ἄλλα παρ' ἐκείνου. Ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ αὐτίκα τοῦ Πολυκράτεις τὰ πρήγματα ἠῤῥετο καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· ὅκου γὰρ ἰθύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἐχώρει εὐτυχέως. Ἐκρητο δὲ πεντηκοντέρους τε ἑκατὸν καὶ χιλίους τοξότας. Ἐφερε δὲ καὶ ἦγε πάντας, διακρίνων δὲ οὐδένα· τῷ γὰρ φίλῳ ἔφη χαριεῖσθαι μᾶλλον ἀποδιδούς, τὰ ἔλαβε, ἢ ἀρχὴν μηδὲ λαβών. Συχνὰς μὲν δὴ τῶν νήσων ἀραιρήκεε, πολλὰ δὲ καὶ τῆς ἠπείρου ἄσπεα. Ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους πανστρατιῇ βωθέοντας Μιλησίοισι ναυμαχίη κρατήσας εἶλε, οἱ τὴν τάφρον περὶ τὸ τεῖχος τὸ ἐν Σάμῳ πᾶσαν δεδεμένοι ὄρουσαν.

Καί κως τὸν Ἄμασιν εὐτυχέων μεγάλως ὁ Πολυκράτης ⁴⁰ οὐκ ἐλάνθανε, ἀλλὰ οἱ τοῦτ' ἦν ἐπιμελές. Πολλῷ δὲ ἔτι πλεονός οἱ εὐτυχίης γινομένης γράψας ἐς βιβλίον τάδε ἐπέστειλε ἐς Σάμον· «Ἄμασις Πολυκράτει ὧδε λέγει. Ἦδὺ μὲν πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξεινον εὖ πρήσσοντα· ἐμοὶ δὲ αἰσαὶ μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι, ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον ὡς ἔστι φθονερόν. Καί κως βούλομαι καὶ αὐτὸς καί, τῶν ἂν κήδωμαι, τὸ μὲν τι εὐτυχεῖν τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταίειν, καὶ οὕτω διαφέρειν τὸν αἰῶνα ἐναλλάξ πρήσσω ἢ εὐτυχεῖν τὰ

πάντα. Οὐδένα γάρ κω λόγω οἶδα ἀκούσας, ὅστις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόοριζος, εὐτυχέων τὰ πάντα. Σὺ ὦν νῦν ἐμοὶ πειθόμενος ποιήσον πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδε· φροντίσας, τὸ ἂν εὖρης ἐόν τοι πλείστου ἄξιον καὶ ἐπ' ᾧ σὺ ἀπολομένῳ μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις, τοῦτο ἀπόβαλε οὕτω, ὅπως μηκέτι ἦξει ἐς ἀνθρώπους. Ἦν τε μὴ ἐναλλάξ ἤδη τὸ πὸς τούτου αἰ εὐτυχίαι τοι τῆσι πάθῃσι προσπίπτωσι, τρόπῳ τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ ἀκέο».

41 Ταῦτα ἐπιλεξάμενος ὁ Πολυκράτης καὶ νόφ λαβῶν, ὡς οἱ εὖ ὑπετίθετο Ἄμασις, ἐδίζητο, ἐπ' ᾧ ἂν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσηθείῃ ἀπολομένῳ τῶν κειμηλίων, διζήμενος δ' εὗρισκε τόδε· ἦν οἱ σφρηγίς, τὴν ἐφόρει, χρυσόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, ἔργον δὲ Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου. Ἐπεὶ ὦν ταύτην οἱ ἐδόκεε ἀποβαλεῖν, ἐποίησε τοιάδε· πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν ἐσέβη ἐς αὐτήν, μετὰ δὲ ἀναγαγεῖν ἐκέλευε ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἐκὰς ἐγένετο, περιελόμενος τὴν σφρηγιδα πάντων ὀρεόντων τῶν συμπλόων ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος. Τοῦτο δὲ ποιήσας ἀπέπλεε, ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία συμφορῇ ἐχρᾶτο.

42 Πέμπτη δὲ ἦ ἕκτη ἡμέρη ἀπὸ τούτων τάδε οἱ συνήνευκε γενέσθαι· ἀνήρ ἀλιεὺς λαβῶν ἰχθὺν μέγαν τε καὶ καλὸν ἠξίου μιν Πολυκράτει δῶρον δοθῆναι· φέρων δὲ ἐπὶ τὰς θύρας Πολυκράτει ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὄψιν, χωρήσαντος δὲ οἱ τούτου ἔλεγε διδοῦς τὸν ἰχθύν. «ᾧ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἐλὼν οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορὴν, καίπερ γε ἐὼν ἀποχειροβίτος, ἀλλὰ μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δὲ μιν φέρων δίδωμι». Ὁ δὲ ἠσθεὶς τοῖσι ἔπεσι ἀμείβεται τοῖσδε· «Κάρτα τε εὖ ἐποίησας, καὶ χάρις διπλὴ τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου· καὶ σε ἐπὶ δεῖπνον καλέομεν». Ὁ μὲν δὲ ἀλιεὺς μέγα ποιούμενος ταῦτα ἦε ἐς τὰ οἰκία, τὸν δὲ ἰχθὺν τάμνοντες οἱ θεράποντες εὗρισκousi ἐν τῇ νηδίῳ αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν

Πολυκράτεος σφρηγιῖδα. Ὅς δὲ εἶδόν τε καὶ ἔλαβον τάχιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτα διδόντες δέ οἱ τὴν σφρηγιῖδα ἔλεγον, ὅτεφ τρόπῳ εὐρέθη. Τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε θεῖον εἶναι τὸ πρῆγμα, γράφει ἐς βιβλίον πάντα, τὰ ἐποίησε, καὶ οἷά μιν καταλελαβήκεε, γράψας δὲ ἐς Αἴγυπτον ἐπέστειλε.

Ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἄμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ἦκον ἔμαθε, ὅτι ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἶη ἀνθρώπῳ ἄνθρωπον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρῆγματος καὶ ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσιν μέλλοι Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα, ὅς καί, τὰ ἀποβάλλει, εὐρίσκει. Πέμπας δέ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινίην. Τοῦτο δὲ εἵνεκεν ταῦτα ἐποίηε, ἵνα μὴ συντυχίης δεινῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτα καταλαβούσης αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν ψυχὴν ὡς περὶ ξείνου ἀνδρός.

[Τὸ ἀπαίσιον προαίσθημα τοῦ Ἀμάσιος ἐξεπληρώθη. Ὁ Πολυκράτης βραδύτερον—τὸ 522—ἐπέστη σκληρὸν θάνατον· συλληφθεὶς δολίως ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατραπόυ Ὁροίτου ἐφρονεῦθη ἀνακρεμασθεὶς ἐπὶ σταυροῦ.]

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ

[Ὁ Ἄρισταγόρας, ὁ τύραννος τῆς Μιλήτου, παρακινηθεὶς ἀπὸ τὸν πενθερόν του Ἰσπαιῶν ἐξεγείρει τὰς Ἰωνικὰς πόλεις εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Περσῶν. Συγχρόνως δ' ἔρχεται εἰς τὴν Σπάρτην, διὰ τὰ ζήτησιν βοήθειαν.]

1. Ὁ Ἄρισταγόρας εἰς τὴν Σπάρτην.

(Κεφ. 49 - 51)

49 Ἀπικνέεται ὦν ὁ Ἄρισταγόρας ὁ Μιλήτου τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην Κλεομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχήν· τῷ δὴ ἐς λόγους ἦε, ὡς Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, ἔχων χάλκεον πίνακα ἐν τῷ γῆς ἀπάσης περιόδος ἐνετέμνητο καὶ θάλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ πάντες. Ἀπικνεόμενος δὲ ἐς λόγους ὁ Ἄρισταγόρας ἔλεγε πρὸς αὐτὸν τάδε·

«Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ θυμάσης τῆς ἐνθαῦτα ἀπίξις· τὰ γὰρ κατήκοντά ἐστι τοιαῦτα· Ἴώνων παῖδας δούλους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων ὄνειδος καὶ ἄλγος μέγιστον μὲν αὐτοῖσι ἡμῖν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ προέστατε τῆς Ἑλλάδος. Νῦν ὦν πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων ῥύσασθε Ἴωνας ἐκ δουλοσύνης, ἄνδρας ὁμαίμονας. Εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἶά τε χωρέειν ἐστί· οὔτε γὰρ οἱ βάρβαροι ἄλκιμοί εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε ἀρετῆς πέρι. Ἦ τε μάχη αὐτῶν ἐστί τοιήδε, τόξα καὶ αἰχμὴ βραχέα· ἀναξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας καὶ κυρβασίας ἐπὶ τῆσι κεφαλῆσι· οὕτω εὐπετέες χειρωθῆναι εἰσι.

»Ἔστι δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἡπειρον ἐκείνην νεμομένοι-
σι, ὅσα οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι, πρῶτον μὲν χρυσός, ἔ-
πειτα δὲ ἄργυρος καὶ χαλκός καὶ ἐσθῆς ποικίλη καὶ ὑποζυγία
τε καὶ ἀνδράποδα· τὰ θυμῷ βουλόμενοι αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε. Κα-
τοίκηγται δὲ ἀλλήλων ἐχόμενοι, ὡς ἐγὼ φράσω, Ἴώνων μὲν
τῶνδε οἶδε Λυδοί, οἰκέοντές τε χώραν ἀγαθὴν καὶ πολυαργυ-
ρώτατοι ἐόντες». Δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐς τῆς γῆς τὴν πε-
ριόδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετυμημένην. «Λυδῶν δέ»,
ἔφη λέγων ὁ Ἀρισταγόρης, «οἶδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν
ἡῶ, πολυπρόβατότατοί τε ἐόντες πάντων, τῶν ἐγὼ οἶδα, καὶ
πολυκαρπώτατοι. Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππαδοκαί, τοὺς ἡ-
μεῖς Συρίους καλέομεν· τούτοισι δὲ πρόσουροι Κίλικες, κατή-
κοντες ἐπὶ θάλασσαν τήνδε, ἐν τῇ ἦδε Κύπρος νῆσος κέεται·
οἱ πεντακόσια τάλαντα βασιλεῖ τὸν ἐπέτεον φόρον ἐπιτελεού-
σι. Κιλικῶν δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἶδε, καὶ οὗτοι ἐόν-
τες πολυπρόβατοι, Ἀρμενίων δὲ Ματιηνοὶ χώραν τήνδε ἔχον-
τες. Ἔγεται δὲ τούτων γῆ ἦδε Κισσίη, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποτα-
μὸν τόνδε Χοάσπην κείμενά ἐστι τὰ Σοῦσα ταῦτα, ἔνθα βα-
σιλεύς τε μέγας δίαιταν ποιέεται, καὶ τῶν χρημάτων οἱ θη-
σαυροὶ ἐνθαῦτά εἰσι· ἐλόντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν θαρσέον-
τες ἤδη τῷ Διὶ πλούτου πέρι ἐρίζετε.

»Ἀλλὰ περὶ μὲν χώρας ἄρα οὐ πολλῆς οὐδὲ οὕτω χρηστῆς
καὶ οὕρων σμικρῶν χρεόν ἐστι ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι
πρὸς τε Μεσσηνίους ἐόντας ἰσοπαλέας καὶ Ἀρκάδας τε καὶ
Ἀργείους, τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν οὔτε ἀργύ-
ρου, τῶν πέρι καὶ τινα ἐνάγει προθυμὴ μαχόμενον ἀποθνή-
σκεν· παρέχον δὲ τῆς Ἀσίας πάσης ἄρχειν εὐπετέως, ἄλλο τι
αἰρήσεσθε ;»

Ἀρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε, Κλεομένης δὲ ἀμείβετο 50
τοῖσδε· «ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέραν
ὑποκρινέεσθαι». Τότε μὲν ἐς τοσοῦτο ἤλασαν· ἐπειτέ δὲ ἡ κυ-

ρή ήμέρη ἐγένετο τῆς ὑποκρίσιος καί ἤλθον ἐς τὸ συγκείμενον, εἴρετο ὁ Κλεομένης τὸν Ἄρισταγόρην, ὁκόσων ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς εἶη παρὰ βασιλέα. Ὁ δὲ Ἄρισταγόρης, τὰ ἄλλα ἐὼν σοφὸς καὶ διαβάλλων ἐκείνον εὖ, ἐν τούτῳ ἐσφάλη· χρεὸν γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἐόν, βουλομένον γε Σπαρτιότηας ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει δ' ὧν τριῶν μηνῶν φάς εἶναι τὴν ἄνοδον. Ὁ δὲ ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν ὁ Ἄρισταγόρης ὄρητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε· «᾽Ω ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ Σπάρτης πρὸ δύντος ἡλίου· οὐδένα γὰρ λόγον εὐπέα λέγεις Λακεδαιμονίοισι, ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν ὁδὸν ἀγαγεῖν».

51 Ὁ μὲν δὴ Κλεομένης ταῦτα εἶπας ἦε ἐς τὰ οἰκία· ὁ δὲ Ἄρισταγόρης λαβὼν ἱκετηρίην ἦε ἐς τοῦ Κλεομένεος, ἐσελθὼν δὲ ἔσω ἅτε ἱκετεύων ἐπακοῦσαι ἐκέλευε τὸν Κλεομένεα ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον· προσεστήκει γὰρ δὴ τῷ Κλεομένει ἡ θυγάτηρ, τῇ οὖνομα ἦν Γοργώ· τοῦτο δὲ οἱ καὶ μόνον τέκνον ἐτύγγανε ἐὼν ἐτέων ὀκτῶ ἢ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν ἐκέλευε, τὰ βούλεται, μηδὲ ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἶνεκα. Ἐνθαῦτα δὴ ὁ Ἄρισταγόρης ἤρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπισχνεόμενος, ἦν οἱ ἐπιτέλεση, τῶν ἐδέετο. Ἄνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος προσέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλλων ὁ Ἄρισταγόρης, ἐς ὃ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑπεδέδεκτο καὶ τὸ παιδίον ἠδύαξατο· «Πάτερ, διαφθερεῖ σε ὁ ξεῖνος, ἦν μὴ ἀποστὰς ἦς». Ὁ τε δὴ Κλεομένης ἠσθεῖς τοῦ παιδίου τῇ παραινέσει ἦε ἐς ἕτερον οἶκημα, καὶ ὁ Ἄρισταγόρης ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδέ οἱ ἐξεγένετο ἐπὶ πλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλέα.

Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὰς Ἀθήνας. — Ἐκστρατεία τῶν Ἰώνων κατὰ τῶν Σάρδεων καὶ πυρπόλησις αὐτῶν.

Κεφ. 97, 99 - 103, 105)

Ἀπελαινόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρας ἐκ τῆς Σπάρτης ἦε ἐς 97 τὰς Ἀθήνας· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστον. Ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρας ταῦτά ἔλεγε, τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι εὐπετέες τε χειρωθῆναι εἶσαν. Ταῦτά τε δὴ ἔλεγε, καὶ πρὸς τοῖσι τάδε, ὡς οἱ Μιλήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ οἰκός σφεας εἶη ὄυεσθαι δυναμένους μέγα. Καὶ οὐδέν, ὅ τι οὐκ ὑπίσχετο οἷα κάρτα δεόμενος, ἐς ὃ ἀνέπεισέ σφεας. Πολλοὺς γὰρ οἶκε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἓνα, εἰ Κλεομένα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μόνον οὐκ οἷός τε ἐγένετο διαβάλλειν, τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέντες ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἰωσι, στρατηγὸν ἀποδέξαντες αὐτῶν εἶναι Μελάνθιον, ἄνδρα τῶν ἀστῶν ἕοντα τὰ πάντα δόκιμον. Αὗται δὲ αἱ νέες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἑλλησί τε καὶ βαρβάροισι.

Ἀρισταγόρας δέ, ἐπειδὴ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἀπίκοντο εἴκοσι 99 νηυσί, ἅμα ἀγόμενοι Ἐρετριέων πέντε τριήρεας, καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρήσαν, ἐποιέετο στρατηγὸν ὁ Ἀρισταγόρας ἐς Σάρδις. Αὐτὸς μὲν δὴ οὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ' ἔμενε ἐν Μιλήτῳ, στρατηγούς δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων εἶναι, τὸν ἑωυτοῦ τε ἀδελφεὸν Χαροπῖνον καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν Ἐρμόφαντον.

Ἀπικόμενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἰῶνες ἐς Ἐφεσον πλοῖα 100 μὲν κατέλιπον ἐν Κορησσῶ τῆς Ἐφεσίης, αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ, ποιούμενοι Ἐφεσίους ἡγεμόνας. Πορευόμενοι

δὲ παρὰ ποταμὸν Καῦστριον, ἐνθεῦτεν ἐπέιτε ὑπερβάντες τὸν Τμῶλον ἀπίκοντο, αἰρέουσι Σάρδις οὐδενός σφι ἀντιωθέντος, αἰρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τᾶλλα πάντα τὴν δὲ ἀκρόπολιν ἐρρύετο αὐτὸς Ἄρταφέρνης ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγην.

101 Τὸ δὲ μὴ λεηλατῆσαι ἐλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε τόδε. Ἦσαν ἐν τῆσι Σάρδισι οἰκίαι αἱ μὲν πλεῦνες καλάμιναι, ὅσαι δ' αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἦσαν, καλάμου εἶχον τὰς ὀροφάς. Τούτων δὴ μίαν τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπηρε, αὐτίκα ἀπ' οἰκίης ἐς οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ ἐπενέμετο τὸ ἄστρῳ πᾶν. Καιομένου δὲ τοῦ ἄστεος οἱ Λυδοὶ τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνήσαν ἐν τῇ πόλει, ἀπολαμφθέντες πάντοθεν, ὥστε τὰ περιέσχαστα νεμομένου τοῦ πυρός, καὶ οὐκ ἔχοντες ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος, συνέρρεον ἐς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν, ὅς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τμῶλου διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἐρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, ὃ δὲ ἐς θάλασσαν ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Πακτωλὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζόμενοι οἱ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι ἠναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. Οἱ δὲ Ἴωνες ὀρέοντες τοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀμυνομένους, τοὺς δὲ σὺν πλήθει πολλῶ προσφερομένους, ἐξανεχώρησαν δείσαντες πρὸς τὸ οὖρος τὸ Τμῶλον καλεόμενον, ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

102 Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῆσι καὶ ἰρὸν ἐπιχωρῆς θεοῦ Κυβήβης, τὸ σκηπτόμενοι Πέρσαι ὕστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἑλλησι ἰρά. Τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἄλως ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες, προπυθανόμενοι ταῦτα συνηλίζοντο καὶ ἐβώθηον τοῖσι Λυδοῖσι. Καί κως ἐν μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἴωνας εὐρίσκουσι, ἐπόμενοι δὲ κατὰ στίβον αἰρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. Καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἴωνες, συμβαλόντες δὲ πολλὸν ἐσώθησαν. Καὶ πολλοὺς αὐτῶν οἱ Πέρσαι φονεύουσι ἄλλους τε οὐνομαστούς,

ἐν δὲ δὴ καὶ Εὐαλκίδεα στρατηγέοντα Ἐρετριέων, στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναραιοηκότα καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ Κηίου πολλὰ αἰνεθέντα. Οἱ δὲ αὐτῶν ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκεδάσθησαν ἀνά τὰς πόλεις.

Τότε μὲν δὴ οὕτω ἠγωνίσαντο· μετὰ δὲ Ἀθηναῖοι μὲν τὸ 103 παράπαν ἀπολιπόντες τοὺς Ἴωνας ἐπικαλεομένου σφέας πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγόρῳ οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφι. Ἴωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίας στερηθέντες, οὕτω γὰρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον, οὐδὲν δὴ ἔσπον τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον ἐσκευάζοντο. Πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον Βυζάντιόν τε καὶ τὰς ἄλλας πόλεις πάσας τὰς ταύτη ὑπ' ἐωυτοῖσι ἐποίησαντο, ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον Καρίας τὴν πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι· καὶ γὰρ ἡ Καῦνος πρότερον οὐ βουλομένη συμμαχεῖν, ὡς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδις, τότε σφι καὶ αὕτη προσεγένετο. Κύπριοι δὲ ἐθέλονται σφι πάντες προσεγένοντο πλὴν Ἀμαθουσίων.

Βασιλεῖ δὲ Δαρείῳ ὡς ἐξηγγέλθη Σάρδις ἀλούσας ἐμπε- 105 πρῆσθαι ὑπὸ τε Ἀθηναίων καὶ Ἴωνων, τὸν δὲ ἠγεμόνα γενέσθαι τῆς συλλογῆς, ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι, τὸν Μιλήσιον Ἀρισταγόρην, πρῶτα μὲν λέγεται αὐτόν, ὡς ἐπύθετο ταῦτα, Ἴωνων οὐδένα λόγον ποιησάμενον, εὖ εἰδότα, ὡς οὐτοί γε οὐ καταπροΐξονται ἀποστάντες, εἰρέσθαι, οἵτινες εἶεν οἱ Ἀθηναῖοι· μετὰ δὲ πυθόμενον αἰτῆσαι τὸ τόξον, λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα οἷσπὸν ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπειναι, καὶ μιν ἐς τὸν ἥερα βάλλοντα εἰπεῖν. «³Ω Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τείσασθαι»· εἶπαντα δὲ ταῦτα προστάξει ἐνὶ τῶν θεραπόντων δαίπνου προκειμένου αὐτῷ ἐς τρεῖς ἐκάστοτε εἰπεῖν· «Δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων».

BIBLION EKTON

ΕΡΑΤΩ

1. Ἄλωσις τῆς Μιλήτου καὶ τῶν ἄλλων Ἰωνικῶν πόλεων.—
Τέλος τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων.

(Κεφ. 6-7, 18, 20-21, 31-33, 42)

- 6 Συστραφέντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Περσέων καὶ ἐν ποιήσαντες στρατόπεδον ἤλαυνον ἐπὶ τὴν Μίλητον, τᾶλλα πολίσματα
- 7 περὶ ἐλάσσοнос ποιησάμενοι. Ἰωσι δὲ πυνθανομένοισι ταῦτα ἔδοξε πεζὸν μὲν στρατὸν μὴ συλλέγειν ἀντίξοον Πέρσησι, ἀλλὰ τὰ τείχεα ὄυεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους, τὸ δὲ ναυτικὸν πληροῦν ὑπολειπομένους μηδεμίαν τῶν νεῶν, πληρώσαντας δὲ συλλέγεσθαι τὴν ταχίστην ἐς Λάδην προναυμαχίσαντας Μιλήτου· ἡ δὲ Λάδη ἐστὶ νῆσος σμικρὴ ἐπὶ τῇ πόλι τῇ Μιλησίῳ κειμένη.
- 18 Οἱ δὲ Πέρσαι ἐπέιτε τῇ ναυμαχίῃ ἐνίκων τοὺς Ἰώνας, τὴν Μίλητον πολιορκέοντες ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ ὑπορύσσοντες τὰ τείχεα καὶ παντοίας μηχανὰς προσφέροντες, αἰρέουσι κατ' ἄκρης ἕκτω ἔτει ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος τῆς Ἀρισταγόρου·
- 20 καὶ ἠνδραποδίσαντο τὴν πόλιν. Ἐνθεῦτεν οἱ ζωορηθέντες τῶν Μιλησίων ἤγοντο ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δὲ σφεας Δαρεῖος κακὸν οὐδὲν ἄλλο ποιήσας κατοίκισε ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ καλεομένη θαλάσση, ἐν Ἄμπη πόλι, παρ' ἣν Τίγρης ποταμὸς πα-
- 21 ραρρέων ἐς θάλασσαν ἐξιεῖ. Ἀθηναῖοι δὲ δῆλον ἐποίησαν ὑπεραχθεσθέντες τῇ Μιλήτου ἀλώσι τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῆ, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι Φρυνίχῳ δρᾶμα Μιλήτου ἄλωσιν καὶ διδά-

ξαντι ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θῆητρον, καὶ ἐξημίωνσάν μιν ὡς ἀναμνήσαντα οἰκῆια κακὰ χιλήησι δραχμῆσι, καὶ ἐπέταξαν μηκέτι μηδένα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ δράματι.

Ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Περσέων χειμερίσας περὶ Μίλη- 31
τον, τῷ δευτέρῳ ἔτει ὡς ἀνέπλωσε, αἰρέει εὐπετέως τὰς νή-
σους τὰς πρὸς τῇ ἠπείρῳ κειμένας, Χίον καὶ Λέσβον καὶ Τέ-
νεδον. Αἴρεον δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ πόλιας τὰς Ἰάδας.
Ταῦτά τε διὴ ἐποίεον καὶ τὰς πόλιας ἐνεπίμπρασαν αὐτοῖσι 32
τοῖσι ἱροῖσι. Οὕτω δὴ τὸ τρίτον Ἴωνες κατεδουλώθησαν,
πρῶτον μὲν ὑπὸ Λυδῶν, δις δὲ ἐπέξῃς τότε ὑπὸ Περσέων.

Ἀπὸ δὲ Ἰωνίης ἀπαλλασσόμενος ὁ ναυτικὸς στρατὸς τὰ 33
ἐπ' ἀριστερὰ ἐσπλέοντι τοῦ Ἑλλησπόντου αἴρεε πάντα· τὰ
γὰρ ἐπὶ δεξιᾷ αὐτοῖσι τοῖσι Πέρσησι ὑποχέτρια ἦν γεγονότα
κατ' ἠπειρον. Εἰσὶ δὲ αἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ χῶραι τοῦ Ἑλλησπόν-
του αἶδε, Χερσονήσος τε, ἐν τῇ πόλιες συχναὶ ἔνεισι, καὶ Πέ-
ρινθος καὶ τὰ τείχεα τὰ ἐπὶ Θρηάκης καὶ Σηλυμβρούῃ τε καὶ
Βυζάντιον.

Μετὰ δὲ Ἀρταφέρνης, ὁ Σαρδίων ὑπαρχος, μεταπεμπά- 42
μενος ἀγγέλους ἐκ τῶν πολιῶν συνθήκας σφίσι αὐτοῖσι τοὺς
Ἴωνας ἠνάγκασε ποιέεσθαι, ἵνα δωσίδικοι εἶεν καὶ μὴ ἀλλή-
λους φέροίεν τε καὶ ἄγοιεν. Ταῦτά τε ἠνάγκασε ποιέειν καὶ
τὰς χώρας σφείων μετρήσας κατὰ παρασάγγας, τοὺς καλέουσι
οἱ Πέρσαι τὰ τριήκοντα στάδια, κατὰ διὴ τούτους μετρήσας
φόρους ἔταξε ἐκάστοισι, οἳ κατὰ χώραν διατελέουσι ἔχοντες
ἐκ τούτου τοῦ χρόνου αἰεὶ ἔτι καὶ ἐς ἐμέ, ὡς ἐτάχθησαν ἐξ
Ἀρταφέρνηος· ἐτάχθησαν δὲ σχεδὸν κατὰ ταῦτά, τὰ καὶ πρό-
τερον εἶχον. Καί σφι ταῦτα μὲν εἰρηναῖα ἦν.

2. Ἐκστρατεία τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (492).

(Κεφ. 43-45)

Ἄμα δὲ τῷ ἔαρι, τῶν ἄλλων καταλελυμένων στρατηγῶν 43

ἐκ βασιλέως, Μαρδόνιος ὁ Γωβρούεω κατέβαινε ἐπὶ θάλασσαν, στρατὸν πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν ἅμα ἀγόμενος πολλὸν δὲ ναυτικόν. Ἄγων δὲ τὸν στρατὸν τοῦτον ὁ Μαρδόνιος, ἐπεῖτε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίῃ, αὐτὸς μὲν ἐπιβάς ἐπὶ νεὸς ἐκομίζετο ἅμα τῆσι ἄλλησι νηυσί, στρατιὴν δὲ τὴν πεζὴν ἄλλοι ἡγεμόνες ἤγον ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Ὡς δὲ παραπλέον τὴν Ἀσίην ἀπίκετο ὁ Μαρδόνιος εἰς τὴν Ἰωνίην, ἐνθαῦτα τοὺς τυράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας πάντας δημοκρατίας κατίστη εἰς τὰς πόλεις. Ταῦτα δὲ ποιήσας ἠπειγέτο εἰς τὸν Ἑλλήσποντον. Ὡς δὲ συνελέχθη μὲν χοῆμα πολλὸν νεῶν, συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς στρατὸς πολλός, διαβάντες τῆσι νηυσὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εὐρώπης, ἐπορεύοντο δὲ ἐπὶ τὴν Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας.

- 44 Αὐταὶ μὲν ὧν σφι πρόσχημα ἦσαν τοῦ στόλου· ἀτὰρ ἐν νόφ' ἔχοντες ὕσας ἂν πλείστας δύναιντο καταστρέφεισθαι τῶν Ἑλληνίδων πολιῶν, τοῦτο μὲν δὴ τῆσι νηυσὶ Θασίους οὐδὲ χειρὰς ἀνταειραμένους κατεστρέψαντο, τοῦτο δὲ τῷ πεζῷ Μακεδόνας πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι δούλους προσεκτήσαντο· τὰ γὰρ ἐντὸς Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι ἤδη ἦν ὑποχείρια γεγονότα. Ἐκ μὲν δὴ Θάσου διαβαλόντες πέρην ὑπὸ τὴν ἠπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου, ἐκ δὲ Ἀκάνθου ὀρμώμενοι τὸν Ἄθων περιέβαλλον. Ἐπιπεσὼν δὲ σφι περιπλέουσι βορρῆς ἄνεμος μέγας τε καὶ ἄπορος κάρτα τρηχέως περιέσπε πλήθει πολλὰς τῶν νεῶν ἐκβάλλων πρὸς τὸν Ἄθων. Λέγεται γὰρ κατὰ τρηκασίας μὲν τῶν νεῶν τὰς διαφθαρείσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνθρώπων· ὥστε γὰρ θηριωδестаίτης εἰούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἄθων, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἀρπαζόμενοι, οἱ δὲ πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι· οἱ δὲ αὐτῶν νέειν οὐκ ἠπιστέατο, καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο, οἱ δὲ ὀλίγοι.

- 45 Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἔρησσε, Μαρδονίῳ δὲ

καὶ τῷ πεζῷ στρατοπεδευομένῳ ἐν Μακεδονίῃ νυκτὸς Βρούγοι Θρήικες ἐπεχειρήσαν· καὶ σφεων πολλοὺς φονεύουσι οἱ Βρούγοι, Μαρδόνιον δὲ αὐτὸν τρωματίζουσι. Οὐ μέντοι οὐδὲ αὐτοὶ δουλосύνην διέφυγον πρὸς Περσέων· οὐ γὰρ διή πρότερον ἀπανέστη ἐκ τῶν χωρέων τούτων Μαρδόνιος, πρὶν ἢ σφεας ὑποχειρίους ἐποιήσατο. Τούτους μέντοι καταστρεψάμενος ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω, ἅτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας πρὸς τοὺς Βρούγους καὶ τῷ ναυτικῷ μεγάλως περὶ τὸν Ἄθων. Οὗτος μὲν νυν ὁ στόλος αἰσχυρῶς ἀγωνισάμενος ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίην.

3. Ἐκστρατεία τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρταφέρνης κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

(Κεφ. 94 - 97, 100 - 103, 105 - 117, 119 - 120)

α') Πλοῦς τοῦ περσικοῦ στόλου διὰ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους.—
"Ἀλωσις τῆς Ἐρετρίας.

(Κεφ. 94 - 97, 100 - 101)

Δευτέρῳ δὲ ἔτει τούτων ὁ Δαρεῖος Μαρδόνιον μὲν φλαύ-⁹⁴
ρωσ πρήξαντα τῷ στόλῳ παραλύει τῆς στρατηγίης, ἄλλους δὲ
στρατηγούς ἀποδέξας ἀπέστειλε ἐπὶ τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθή-
νας, Δατίν τε, ἔοντα Μῆδον γένος, καὶ Ἀρταφέρνηα, τὸν
Ἀρταφέρνηος παῖδα, ἀδελφιδέον ἑωυτοῦ· ἐντειλάμενος δὲ ἀ-
πέπεμπε ἕξανδραποδίσαντας Ἀθήνας καὶ Ἐρέτριαν ἀγαγεῖν
ἑωυτῷ ἐς ὅψιν τὰ ἀνδράποδα.

Ὡς δὲ οἱ στρατηγοὶ οὗτοι οἱ ἀποδεχθέντες πορευόμενοι⁹⁵
παρὰ βασιλέος ἀπίκοντο τῆς Κιλικίης ἐς τὸ Ἀλήμιον πεδίον,
ἅμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πολλόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον,
ἐνθαῦτα στρατοπεδευόμενοισι ἐπῆλθε μὲν ὁ ναυτικὸς πᾶς στρα-
τὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἐκάστοισι, παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἱππαγωγοὶ
νέες, τὰς τῷ προτέρῳ ἔτει προεῖπε τοῖσι ἑωυτοῦ δασμοφόροι-

σι Δαρειὸς ἐτοιμάζειν. Ἐσβαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύ-
 τας καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβιβάσαντες ἐς τὰς νέας, ἔπλεον
 ἑξακοσίησι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην. Ἐνθευτεν δὲ οὐ παρὰ τὴν
 ἤπειρον εἶχον τὰς νέας ἰθὺ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς
 Θρηίκης, ἀλλ' ἐκ Σάμου ὁρμώμενοι παρὰ τε Ἰκαρον καὶ διὰ
 νήσων τὸν πλόον ἐποιεῦντο, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκῆειν, δείσαντες
 μάλιστα τὸν περίπλοον τοῦ Ἄθω, ὅτι τρίτῳ πρότερον ἔτει
 ποιούμενοι ταύτη τὴν κομιδὴν μεγάλως προσέπταισαν· πρὸς
 δὲ καὶ ἡ Νάξος σφέας ἠνάγκαζε πρότερον οὐκ ἀλοῦσα.

96 Ἐπεὶ δὲ ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι προσ-
 ἔμειξαν τῇ Νάξῳ (ἐπὶ ταύτην γὰρ δὴ πρώτην ἐπεῖχον στρα-
 τεύεσθαι οἱ Πέρσαι μεμνημένοι τῶν πρότερον), οἱ Νάξιοι
 πρὸς τὰ οὖρα οἴχοντο φεύγοντες οὐδὲ ὑπέμειναν. Οἱ δὲ Πέρ-
 σαι ἀνδραποδισάμενοι, τοὺς κατέλαβον αὐτῶν, ἐνέπηρσαν καὶ
 τὰ ἱερά καὶ τὴν πόλιν. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας
 νήσους ἀνήγοντο.

97 Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἐποίουν, οἱ Δῆλιοι ἐκλιπόντες καὶ
 αὐτοὶ τὴν Δῆλον οἴχοντο φεύγοντες ἐς Τήνον. Τῆς δὲ στρα-
 τῆς καταπλευούσης ὁ Λᾶτις προπλώσας οὐκ ἔα τὰς νέας πρὸς
 τὴν νῆσον προσορμίζεσθαι, ἀλλὰ πέρην ἐν τῇ Ῥηναίῃ· αὐτὸς
 δὲ πυθόμενος, ἵνα ἦσαν οἱ Δῆλιοι, πέμπων κήρυκα ἠγόρευέ
 σφι τάδε· «Ἄνδρες ἱεοί, τί φεύγοντες οἴχεσθε οὐκ ἐπιτήδεα
 καταγόντες κατ' ἐμεῦ; Ἐγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοσοῦτό γε
 φρονέω καὶ μοι ἐκ βασιλέος ὧδε ἐπέσταλται, ἐν τῇ χώρῃ οἱ
 δύο θεοὶ ἐγένοντο, ταύτην μηδὲν σίνεσθαι, μήτε αὐτὴν τὴν
 χώρην μήτε τοὺς οἰκίτορας αὐτῆς. Νῦν ὧν καὶ ἄπιτε ἐπὶ τὰ
 ὑμέτερα αὐτῶν καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε». Ταῦτα μὲν ἐπεκηρυ-
 κεύσατο τοῖσι Δηλίοισι, μετὰ δὲ λιβανωτοῦ τριηκόσια τάλαν-
 τα κατανήσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐθυμίησε.

100 Λᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας ἔπλεε ἅμα τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν
 Ἐρέτριαν πρῶτα, ἅμα ἀγόμενος καὶ Ἴωνας καὶ Αἰολέας. Ἐ-

ρετριέες δὲ πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σφέας ἐπιπλέουσιν Ἀθηναίων ἐδεήθησαν σφίσι βοηθοὺς γενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀπείπαντο τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετρακισχίλους τοὺς κληρουχέοντας τῶν ἵπποβοτέων Χαλκιδέων τὴν χώραν, τούτους σφι διδοῦσι τιμωροὺς. Τῶν δὲ Ἐρετριέων ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγιὲς βούλευμα, οἱ μετεπέμποντο μὲν Ἀθηναίους, ἐφρόνεον δὲ διφασίας ἰδέας· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης, ἄλλοι δὲ αὐτῶν ἴδια κέρδεα προσδεκόμενοι παρὰ τοῦ Πέρσεω οἴσεσθαι προδοσίην ἐσκευάζοντο. Μαθὼν δὲ τούτων ἑκάτερα, ὡς εἶχε, Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος, ἐὼν τῶν Ἐρετριέων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖσι ἤκουσι τῶν Ἀθηναίων πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα, προσεδέετό τε ἀπαλλάσσεσθαι σφεας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῦτα Αἰσχίνῃ συμβουλεύσαντι πείθονται.

Καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς Ὠρωπὸν ἔσωζον σφέας αὐ- 101
 τοὺς· οἱ δὲ Πέρσαι πλείοντες κατέσχον τὰς νέας τῆς Ἐρετρι-
 κῆς χώρας κατὰ Ταμύνας καὶ Χοιρέας καὶ Αἰγίλια, κατασχόν-
 τεσ δὲ ἐς ταῦτα τὰ χωρία αὐτίκα ἵππους τε ἐξεβάλλοντο καὶ
 παρεσκευάζοντο ὡς προσοισόμενοι τοῖσι ἐχθροῖσι. Οἱ δὲ Ἐ-
 ρετριέες ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μαχέσασθαι οὐκ ἐποιεῦντο βου-
 λήν· εἴ κως δὲ διαφυλάξιαν τὰ τεῖχεα, τούτου σφι πέρι ἔμε-
 λε, ἐπεῖτε ἐνίκα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. Προσβολῆς δὲ γινομέ-
 νης καρτερῆς πρὸς τὸ τεῖχος ἐπὶ ἕξ μὲν ἡμέρας ἔπιπτον πολ-
 λοι ἀμφοτέρων· τῇ δὲ ἐβδόμῃ Εὐφορβός τε ὁ Ἀλκιμάχου καὶ
 Φύλαγρος ὁ Κυνέω, ἄνδρες τῶν ἀστῶν δόκιμοι, προδιδούσι
 τοῖσι Πέρσησι. Οἱ δὲ ἐσελθόντες ἐς τὴν πόλιν τοῦτο μὲν τὰ
 ἰρὰ συλήσαντες ἐνέπρησαν, ἀποτινύμενοι τῶν ἐν Σάρδισι κα-
 τακαυθέντων ἰρῶν, τοῦτο δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἠνδραποδίσαν-
 το κατὰ τὰς Δαρείου ἐντολάς.

β') Ἀπόβασις τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν. - Προπαρασκευαί τῶν Ἀθηναίων πρὸς μάχην. - Μιλτιάδης.

(Κεφ. 102 - 103, 105 - 109)

- 102 Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρέτριαν καὶ ἐπισχόντες ὀλίγας ἡμέρας ἔπλεον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν κατεπεύγοντές τε πολλὸν καὶ δοκέοντες ταῦτα τοὺς Ἀθηναίους ποιήσειν, τὰ καὶ τοὺς Ἐρετριέας ἐποίησαν. Καὶ ἦν γὰρ ὁ Μαραθῶν ἐπιτηδεότατον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐνιππεῦσαι καὶ ἀγχοτάτω τῆς Ἐρετρίας,
- 103 ἐς τοῦτό σφι κατηγέετο Ἴπλῆς ὁ Πεισιστράτου. Ἀθηναῖοι δέ, ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, ἐβώθειον καὶ αὐτοὶ ἐς τὸν Μαραθῶνα. Ἦγον δὲ σφεας στρατηγοὶ δέκα, τῶν ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τοῦ τὸν πατέρα Κίμωνα τὸν Στησαγόρω κατέβαλε φυγεῖν ἐξ Ἀθηνῶν Πεισιστράτον τὸν Ἴπποκράτους. Οὗτος δὲ ὁ Μιλτιάδης ἦκων ἐκ τῆς Χερσονήσου ἐστρατήγεε Ἀθηναίων.
- 105 Καὶ πρῶτα μὲν ἑόντες ἔτι ἐν τῷ ἄστει οἱ στρατηγοὶ ἀποπέμπουσι ἐς Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην, Ἀθηναῖον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμον τε καὶ τοῦτο μελετῶντα. Τότε δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος δευτεροαῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ, ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγε· « ὦ Λακεδαιμόνιοι, Ἀθηναῖοι ὑμῶν δέονται σφίσι βωθῆσαι καὶ μὴ περιδεῖν πόλιν ἀρχαιοτάτην ἐν τοῖσι Ἑλλήσι δουλοσύνη περιπεσοῦσαν πρὸς ἀνδρῶν βαρβάρων· καὶ γὰρ νῦν Ἐρέτριά τε ἠνδραπόδισται καὶ πόλι λογίμφῃ ἢ Ἑλλάς γέγονε ἀσθενεστέρα».
- 106 Ὁ μὲν δὲ σφι τὰ ἐντεταλμένα ἀπήγγελλε, τοῖσι δὲ ἔαδε μὲν βωθῆειν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δὲ σφι ἦν τὸ παραυτίκα ποιεῖν ταῦτα οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἰσταμένου τοῦ μηνὸς εἰνάτη, εἰνάτη δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν
- 107 μὴ οὐ πλήρους ἑόντος τοῦ κύκλου. Οὗτοι μὲν νυν τὴν πανσέληνον ἔμενον, τοῖσι δὲ βαρβάροισι κατηγέετο Ἴπλῆς ὁ Πεισιστράτου ἐς τὸν Μαραθῶνα. Ἀθηναῖοισι δὲ τεταγμένοισι ἐν

τεμένει Ἡρακλέος ἐπῆλθον βωθέοντες Πλαταιέες πανδημεί· καὶ γὰρ καὶ ἐδεδάκεσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλαταιέες, καὶ πόρους ὑπὲρ αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι συχνοὺς ἤδη ἀναραιρέατο.

Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνώμαι, 108 τῶν μὲν οὐκ ἐόντων συμβαλεῖν (ὀλίγους γὰρ εἶναι) στρατιῇ τῇ Μήδων, τῶν δὲ καὶ Μιλτιάδew κελευόντων. Ὡς δὲ δίχα τε ἐγίνοντο καὶ ἐνίκα ἢ χεῖρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα, ἦν γὰρ ἐνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμφ λαχὼν Ἀθηναίων πολεμαρχεῖν (τὸ παλαιὸν γὰρ Ἀθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν πολεμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι) — ἦν δὲ τότε πολέμαρχος Καλλίμαχος Ἀφιδναῖος—, πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης ἔλεγε τάδε·

«Ἐν σοὶ νῦν, Καλλίμαχε, ἐστὶ ἢ καταδουλώσαι Ἀθήνας 109 ἢ ἐλευθέρας ποιήσαντα μνημόσυνον λιπέσθαι ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον, οἷον οὐδὲ Ἀρμόδιός τε καὶ Ἀριστογείτων. Νῦν γὰρ δὴ, ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον ἤκουσι μέγιστον, καὶ ἦν μὲν γε ὑποκύψωσι τοῖσι Μήδοισι, δέδεκται, τὰ πείσονται παραδεδομένοι Ἰσπῆ, ἦν δὲ περιγένηται αὕτη ἢ πόλις, οἷη τέ ἐστι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πολιῶν γενέσθαι. Κῶς ὦν δὴ ταῦτα οἶά τέ ἐστι γενέσθαι, καὶ κῶς ἐς σέ τοι τούτων ἀνήκει τῶν πρηγμάτων τὸ κῦρος ἔχειν, νῦν ἔρχομαι φράσων. Ἡμέων τῶν στρατηγῶν ἐόντων δέκα δίχα γίνονται αἱ γνώμαι, τῶν μὲν κελευόντων συμβάλλειν, τῶν δὲ οὐ. Ἦν μὲν νῦν μὴ συμβάλωμεν, ἔλπομαι τινα στάσιν μεγάλην διασεισῆσαι ἐμπεσοῦσαν τὰ Ἀθηναίων φρονήματα, ὥστε μηδίσαι· ἦν δὲ συμβάλωμεν, πρὶν τι καὶ σαθρὸν Ἀθηναίων μετεξετέροισι ἐγγενέσθαι, θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων οἰοί τέ εἶμεν περιγενέσθαι τῇ συμβολῇ. Ταῦτα ὦν πάντα ἐς σέ νῦν τείνει καὶ ἐκ σέο ἤρτηται· ἦν γὰρ σὺ γνώμη τῇ ἐμῇ προσθῆ, ἔστι τοι πατρίς τε ἐλευθέρη καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἦν δὲ

τὴν τῶν ἀποσπευδόντων τὴν συμβολὴν ἔλη, ὑπάρξει τοι, τῶν ἐγὼ κατέλεξα ἀγαθῶν, τὰ ἐναντία».

Ταῦτα λέγων ὁ Μιλτιάδης προσκτᾶται τὸν Καλλιμάχον· προσγενομένης δὲ τοῦ πολεμάρχου τῆς γνώμης ἐκεκύρωτο συμβάλλειν.

γ') Ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη (490).

(Κεφ. 110-117, 119-120)

110 Μετὰ δὲ οἱ στρατηγοί, τῶν ἢ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ὡς ἐκάστου αὐτῶν ἐγένετο πρυτανιή τῆς ἡμέρης, Μιλτιάδῃ παρεδίδοσαν· ὁ δὲ δεκόμενος οὗτι κω συμβολὴν ἐποιέετο, πρὶν
111 γε δὴ αὐτοῦ πρυτανιή ἐγένετο. Ὡς δὲ ἐς ἐκείνον περιῆλθε, ἐνθαῦτα δὴ ἐτάσσοντο ὧδε οἱ Ἀθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες· τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρας ἠγέετο ὁ πολέμαρχος Καλλιμάχος· ὁ γὰρ νόμος τότε εἶχε οὕτω τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρας τὸ δεξιόν. Ἡγεομένου δὲ τούτου ἐξεδέκοντο, ὡς ἠριθμῶντο, αἱ φυλαὶ ἐχόμεναι ἀλλήλων· τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο ἔχοντες τὸ εὐώνυμον κέρας Πλαταιέες. Ἀπὸ ταύτης δὲ τῆς μάχης, θυσίας Ἀθηναίων ἀναγόντων ἐς τὰς πανηγύριαι τὰς ἐν τῆσι πεντετηρίσι γινομένας, κατεύχεται ὁ κῆρυξ ὁ Ἀθηναῖος ἅμα τε Ἀθηναίοισι λέγων γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι. Τότε δὲ τασσομένων τῶν Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι ἐγένετο τοιόνδε τι· τὸ στρατόπεδον ἐξισούμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον ἐγένετο ἐπὶ τάξις ὀλίγας, καὶ ταύτῃ ἦν ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἔρρωτο πλήθει.

112 Ὡς δὲ σφι διετέτακτο καὶ τὰ σφάγια ἐγένετο καλά, ἐνθαῦτα, ὡς ἀπείθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἴεντο ἐς τοὺς βαρβάρους. Ἦσαν δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μεταίχμιον αὐτῶν ἢ ὀκτώ. Οἱ δὲ Πέρσαι ὀρέοντες δρόμῳ ἐπιόντας παρεσκευάζοντο ὡς δεξόμενοι, μανίην τε τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐπέφε-

ρον καὶ πάγχυ ὀλεθρήν, ὀρέοντες αὐτοὺς ὀλίγους, καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένους οὔτε ἵππου ὑπαρχούσης σφι οὔτε τοξευμάτων. Ταῦτα μὲν νυν οἱ βάρβαροι κατεΐκαζον· Ἀθηναῖοι δέ, ἐπεῖτε ἀθρόοι προσέμειξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. Πρῶτοι μὲν γὰρ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, δρόμῳ ἐς πολεμίους ἐχρήσαντο, πρῶτοι δὲ ἀνέσχοντο ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ὀρέοντες καὶ ἄνδρας τοὺς ταύτην ἐσθημένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἑλλησι καὶ τὸ οὔνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκοῦσαι.

Μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι χρόνος ἐγένετο πολλός. 113
Καὶ τὸ μὲν μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ βάρβαροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σάκαι ἐτετάχατο· κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι καὶ ῥήξαντες ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν, τὸ δὲ κέρας ἐκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοί τε καὶ Πλαταιέες. Νικῶντες δὲ τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων, τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτῶν συναγαγόντες τὰ κέρα ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. Φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσησι εἴποντο κόπτοντες, ἐς ὃ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀπίκοντο· ἀπικόμενοι δὲ πῦρ τε αἴτεον καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν. Καὶ τοῦτο 114
μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος διαφθείρεται, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός, ἀπὸ δ' ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλειος ὁ Θρασύλειος· τοῦτο δὲ Κυνέγειρος ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νεός, τὴν χεῖρα ἀποκοπεῖς πελέκει πίπτει, τοῦτο δὲ ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοί τε καὶ οὔνομαστοί.

Ἑπτὰ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ τοιούτῳ Ἀθηναῖοι· τῆσι δὲ λοιπῆσι οἱ βάρβαροι ἐξανακρουσάμενοι καὶ ἀναλαβόντες ἐκ τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον τὰ ἐξ Ἐρετρίας ἀνδράποδα, περιέπλεον Σούνιον, βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι ἐς τὸ ἄστυ. Αἰτίη δὲ ἔσχε ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμεωνιδέων μηχανῆς αὐτοὺς ταῦτα ἐπινοηθῆναι· τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσησι ἀναδέξαι ἀσπίδα ἐοῦσι ἤδη ἐν τῆσι νηυσί. Οὔτοι μὲν δὴ περιέπλεον Σούνιον· Ἀθη- 116

- ναῖοι δέ, ὡς ποδῶν εἶχον, ἐβώθειον ἐς τὸ ἄστυ, καὶ ἔφθισάν τε ἀπικόμενοι, πρὶν ἢ τοὺς βαρβάρους ἦκειν, καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἡρακλείου τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἐν ἄλλῳ Ἡρακλείῳ τῷ ἐν Κυνοσάργει. Οἱ δὲ βάρβαροι τῆσι νηυσὶ ὑπεραιωρηθέντες Φαλήρου (τοῦτο γὰρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν Ἀθηναίων) ὑπὲρ τούτου ἀνακωχέυσαντες τὰς νέας ἀπέπλεον
- 117 ὀπίσω ἐς τὴν Ἀσίην. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας, Ἀθηναίων δὲ ἑκατὸν καὶ ἐνενήκοντα καὶ δύο.
- 119 Τοὺς δὲ τῶν Ἐρετριέων ἠνδραποδισμένους Δᾶτις τε καὶ Ἀρταφέρνης, ὡς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην πλέοντες, ἀνήγαγον ἐς Σοῦσα. Βασιλεὺς δὲ Δαρεῖος, πρὶν μὲν αἰχμαλώτους γενέσθαι τοὺς Ἐρετριέας ἐνεῖχέ σφι δεινὸν χόλον, οἷα ἀρξάντων ἀδικίης προτέρων τῶν Ἐρετριέων· ἐπεῖτε δὲ εἶδέ σφεας ἀπαχθέντας παρ' ἑωυτὸν καὶ ὑποχειρίους ἑωυτῷ ἔοντας, ἐποίησε κακὸν ἄλλο οὐδέν, ἀλλὰ σφεας τῆς Κισσῆς χώρας κατοίκησε ἐν σταθμῷ ἑωυτοῦ, τῷ οὖνομά ἐστι Ἀρδέρικκα, ἀπὸ Σούσων δέκα καὶ δυκοσίους σταδίους ἀπέχοντι. Ἐνθαῦτα τοὺς Ἐρετριέας κατοίκησε βασιλεὺς, οἳ καὶ μέχρι ἐμέο εἶχον τὴν χώραν ταύτην, φυλάσσοντες τὴν ἀρχαίην γλῶσσαν. Τὰ μὲν δὴ περὶ Ἐρετριέας ἔσχε οὕτω.
- 120 Λακεδαιμονίων δὲ ἦκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχιλίοι μετὰ τὴν πανσέληνον, ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν οὕτω, ὥστε τριταῖοι ἐκ Σπάρτης ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ὑστεροὶ δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς ἰμείροντο ὅμως θεήσασθαι τοὺς Μήδους· ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα ἐθεήσαντο. Μετὰ δὲ αἰνέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἀπαλλάσσοντο ὀπίσω.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΠΟΛΥΜΝΙΑ

[^ο Δαρεΐος μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἤρρισε νὰ παρασκευάζεται εἰς νῆαν ἐκστρατεῖαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἀπέθανε καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ νῖός του Ξέρξης. Οὗτος ἀποφασίζει αὐτοπροσώπως νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν τρίτην κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατεῖαν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη προητοιμάσθη, ἀνεχώρησε τὸ 480 ἀπὸ τὰς Σάρδεϊς μὲ ὅλον τὸν στρατὸν τὸν διευθυνόμενος πρὸς τὸν Ἑλλησποντον, ὅπου εἶχε συναθροισθῆ καὶ ὅλος ὁ στόλος.]

^ο περσικὸς στρατὸς διαβάς τὸν Ἑλλησποντον μετὰ πορείαν ὀλίγων ἡμερῶν συνηθροίσθη εἰς τὸν Δορίσκον, μεγάλην παραθαλάσσιον πεδιάδα τῆς Θράκης, ὅπου πλεύσας ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου εἶχε φθάσει καὶ ὁ στόλος. Ἐδῶ ὁ Ξέρξης παρατάσσει καὶ ἀριθμεῖ τὸν στρατὸν τὸν καὶ τὸ μὲν πλήθος τοῦ περσικοῦ στρατοῦ εὐρέθη ἐν ἑκατομμύριον ἑπτακόσϊαι χιλιάδες, καὶ τοῦ ἵππικοῦ ὀγδοήκοντα χιλιάδες, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν πολεμικῶν πλοίων ἔφθασεν εἰς χίλια διακόσια ἑπτὰ, καὶ τῶν φορηγῶν καὶ ἵππαργῶν εἰς τρεῖς χιλιάδας.]

1. Ὁ Ξέρξης ἐπιθεωρεῖ ἐν Δορίσκῳ τὸν περσικὸν καὶ ναυτικὸν στρατὸν.—Διάλογος Ξέρξου καὶ Δημαράτου.

(Κεφ. 100 - 105)

Ξέρξης δέ, ἐπεὶ ἠριθμήθη τε καὶ διετάχθη ὁ στρατὸς, ἐπε- 100
θύμησε αὐτὸς σφραγίσαι διεξελάσας θεήσασθαι. Μετὰ δὲ ἐποίησε τοῦτο, καὶ διεξελάνων ἐπὶ ἄρματος παρὰ ἔθνος ἐν ἑκαστὸν ἐπυνθάνετο, καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταί, ἕως ἕξ ἑσχάτων ἐς ἑσχατὰ ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ πεζοῦ. Ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποιήτο, τῶν νεῶν κατελκυσθεισῶν ἐς θάλασσαν, ἐνθαῦτα ὁ Ξέρξης μετεκβάς ἐκ τοῦ ἄρματος ἐς νῆα Σιδωνῆν

ἴζετο ὑπὸ σκηνῇ χρυσῆ καὶ παρέπλεε παρὰ τὰς πρόφρας τῶν νεῶν, ἐπειρωτῶν τε ἐκάστας ὁμοίως καὶ τὸν πεζὸν καὶ ἀπογραφόμενος. Τὰς δὲ νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες ὅσον τε τέσσερα πλέθρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνεκώχουον, τὰς πρόφρας ἐς γῆν τρέψαντες πάντες μετωπηδὸν καὶ ἐξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὡς ἐς πόλεμον. Ὁ δ' ἐντὸς τῶν προφρέων πλέων ἐθηέετο καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.

101 Ὡς δὲ καὶ ταύτας διεξέπλωσε καὶ ἐξέβη ἐκ τῆς νεός, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος συστρατευόμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καλέσας δ' αὐτὸν εἶρετο τάδε· «Δημάρητε, νῦν μοί σε ἡδύ ἐστι εἰρέσθαι, τὰ θέλω. Σὺ εἶς Ἑλλήν τε καί, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους ἀπικνεομένων, πόλιος οὐτ' ἐλαχίστης οὐτ' ἀσθενεστάτης. Νῦν ὧν μοι τόδε φράσον, εἰ Ἑλληνες ὑπομένουσι χειρας ἐμοὶ ἀνταειρόμενοι. Οὐ γάρ, ὡς ἐγὼ δοκέω, οὐδ' εἰ πάντες Ἑλληνες καὶ οἱ λοιποὶ οἱ πρὸς ἐσπέρης οἰκέοντες ἀνθρώποι συλλεχθείησαν, οὐκ ἀξιόμαχοί εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα ὑπομεῖναι, μὴ ἐόντες ἄρθμιοι. Θέλω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ σεῦ, ὁκοῖόν τι λέγεις περὶ αὐτῶν, πυθέσθαι». Ὁ μὲν ταῦτα εἰρώτα, ὁ δὲ ὑπολαβὼν ἔφη· «Βασιλεῦ, κότερα ἀληθείη χρήσωμαι πρὸς σὲ ἢ ἡδονῇ;». Ὁ δέ μιν ἀληθείη χρήσασθαι ἐκέλευε, φὰς οὐδέν οἱ ἀηδέστερον ἔσσεσθαι ἢ πρότερον ἦν.

102 Ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε τάδε· «Βασιλεῦ, ἐπειδὴ ἀληθείη χρήσασθαι πάντως με κελεύεις ταῦτα λέγοντα, τὰ μὴ ψευδόμενός τις ὕστερον ὑπὸ σεῦ ἀλώσεται, ἴσθι, ὅτι τῇ Ἑλλάδι πενίη μὲν αἰεὶ κοτε σύντροφός ἐστι, ἀρετὴ δὲ ἔπακτός ἐστι, ἀπὸ τε σοφίης κατεργασμένη καὶ νόμου ἰσχυροῦ· τῇ διαχρωσμένη ἢ Ἑλλάς τὴν τε πενίην ἀπαμύνεται καὶ τὴν δεσποσύνην. Αἰνέω μὲν νυν πάντας Ἑλληνας τοὺς περὶ ἐκείνους τοὺς Δωρικοὺς χώρους οἰκημένους, ἔρχομαι δὲ λέξω οὐ περὶ πάντων τούσδε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Λακεδαιμονίων

μούνων, πρῶτα μὲν ὅτι οὐκ ἔστι ὄκως κοτὲ σοὺς δέξονται λόγους δουλοσύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι, αὐτίς δὲ ὡς ἀντίωσονταί τοι ἐς μάχην, καὶ ἦν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πάντες τὰ σὰ φρονέωσι. Ἀριθμοῦ δὲ πέρι μὴ πύθη, ὅσοι τινὲς ἐόντες ταῦτα ποίειν οἴοι τέ εἰσι· ἦν τε γὰρ τύχῳσι ἐξεστρατευμένοι χίλιοι, οὗτοι μαχήσονται τοι, ἦν τε ἐλάσσονες τούτων, ἦν τε καὶ πλεῦνες».

Ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης γελάσας ἔφη· «Δημάρητε, οἶον ¹⁰³ ἐφθέγγασο ἔπος, ἄνδρας χιλίους στρατιῇ τοσῆδε μαχήσεσθαι. Κῶς ἂν δυναίατο χίλιοι ἢ καὶ μύριοι ἢ καὶ πεντακισμύριοι, ἐόντες γε ἐλεύθεροι πάντες ὁμοίως καὶ μὴ ὑπ' ἐνὸς ἀρχόμενοι, στρατῶ τοσῶδε ἀντιστῆναι; Ἐπεὶ τοι πλεῦνες περὶ ἓνα ἕκαστον γινόμεθα ἢ χίλιοι, ἐόντων ἐκείνων πέντε χιλιάδων. Ὑπὸ μὲν γὰρ ἐνὸς ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον γενοίαιτ' ἂν, δειμαίνοντες τοῦτον, καὶ παρὰ τὴν ἑωυτῶν φύσιν ἀμείνονες, καὶ ἴοιεν ἀναγκαζόμενοι μάλιστα ἐς πλεῦνας ἐλάσσονες ἐόντες· ἀνειμένοντες δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον οὐκ ἂν ποίειεν τούτων οὐδέτερα. Δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ ἀνισωθέντας πλήθει χαλεπῶς ἂν Ἕλληνας Πέρσησι μούνοισι μάχεσθαι».

Πρὸς ταῦτα Δημάρητος λέγει· «ᾧ βασιλεῦ, ἀρχῆθεν ἠπιστάμην, ¹⁰⁴ ὅτι ἀληθεῖη χρώμενος οὐ φίλα τοι ἐρέω. Σὺ δὲ ἐπεὶ ἠνάγκασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους, ἔλεγον τὰ κατήκοντα Σπαρτιῆτησι. Καίτοι ὡς ἐγὼ τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἐστοργῶς ἐκείνους, αὐτὸς μάλιστα ἐξεπίστεται, οἷ με τιμῆν τε καὶ γέρεα ἀπελόμενοι πατρώια ἄπολιν τε καὶ φυγάδα πεποιήκασι, πατήρ δὲ σὸς ὑποδεξάμενος βίον τέ μοι καὶ οἶκον ἔδωκε. Οὐκ ὦν οἶκός ἐστι ἄνδρα τὸν σῶφρονα εὖνοιαν φαινομένην διωθέεσθαι, ἀλλὰ στέργειν μάλιστα. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κατὰ μὲν ἓνα μαζόμενοι οὐδαμῶν εἰσι κακίονες ἀνδρῶν, ἀλέες δὲ ἄριστοι ἀνδρῶν ἀπάντων. Ἐλεύθεροι γὰρ ἐόντες οὐ πάντα ἐλεύθεροί εἰσι· ἔπεστι γὰρ σφι δεσπότης νόμος, τὸν ὑποδει-

μαίνουσι πολλῶ ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ σοὶ σέ. Ποιεῦσι γῶν, τὰ ἄν ἐκεῖνος ἀνώγει· ἀνώγει δὲ τούτῳ αἰεὶ, οὐκ ἔων φεύγειν οὐδὲν πληθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξει επικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι. Σοὶ δὲ εἰ φαίνομαι ταῦτα λέγων φλυηρέειν, τᾶλλα σιγᾶν θέλω τὸ λοιπόν· νῦν δὲ ἀναγκασθεὶς ἔλεξα. Γένοιτο μέντοι κατὰ νόον τοι, βασιλεῦ».

105 Ὅ μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο, Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἔτρεψε καὶ οὐκ ἐποίησατο ὀργὴν οὐδεμίαν, ἀλλ' ἠπίως αὐτὸν ἀπέμψατο.

[Ἐκ τῶν Δοξιακῶν ὁ Ξέρξης ἐξακολουθεῖ τὴν διὰ τῆς Θράκης πρὸς τὴν Μακεδονίαν πορείαν. Οἱ Ἕλληνες κατανοήσαντες τὸν επικρομάμενον κατὰ τῆς Ἑλλάδος κίνδυνον συνήλθον εἰς σύνοδον ἐν τῷ Ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου· ἐδῶ ἀποφασίζεται 1) νὰ καταληφθῇ διὰ στρατοῦ τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, ἵνα ἐμποδισθῇ ἢ πρὸς τὰ πρόσω πορεία τοῦ Ξέρξου, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν εἰσβάλλει διὰ τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Μαλίδα χώραν, καὶ 2) νὰ πλεύσῃ ὅλος ὁ ἑλληνικὸς στόλος εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον, ἵνα ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ περσικοῦ.]

2. Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη (480).

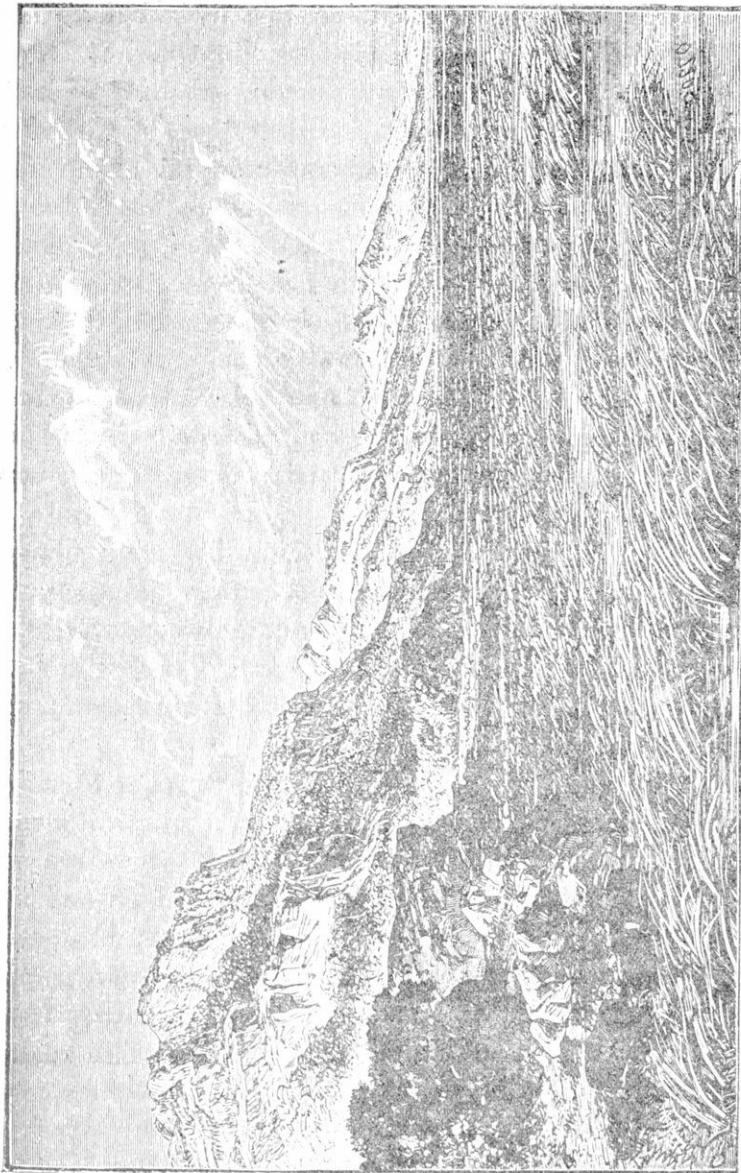
(Κεφ. 201 - 213, 215 - 228)

α) Τὰ πρὸ τῆς μάχης.

(Κεφ. 201 - 209)

201 Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μηλίδος ἐν τῇ Τρηχινίῃ, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐν τῇ διόδῳ καλέεται δὲ ὁ γῶρος οὗτος ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων Θερμοπύλαι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περιοίκων Πύλαι. Ἐστρατοπεδεύοντο μὲν νῦν ἑκάτεροι ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι, ἐπεκράτεε δὲ ὁ μὲν τῶν πρὸς βορρῆν ἄνεμον ἐχόντων πάντων μέχρι Τρηχίνος, οἱ δὲ τῶν πρὸς νότον καὶ μεσαμβριῆν φερόντων ἐπὶ ταύτης τῆς ἡπείρου.

202 Ἦσαν δὲ οἷδε Ἕλληνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσην ἐν

Θεμοπύλαι.

- τούτω τῷ χώρῳ Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι ὀπλίται καὶ Τεγεητέων καὶ Μαντινέων χίλιοι, ἡμίσεες ἑκατέρων, ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίας εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίας χίλιοι· τοσοῦτοι μὲν Ἀρκαδῶν, ἀπὸ δὲ Κορίνθου τετρακόσιοι καὶ ἀπὸ Φλειοῦντος διηκόσιοι καὶ Μυκηναίων ὀγδώκοντα. Οὗτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρῆσαν, ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν Θεσπιέων τε ἑπτακόσιοι καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι.
- 203 Πρὸς τούτοις ἐπικλήτοι ἐγένοντο Λοκροὶ τε οἱ Ὀπούντιοι πανστρατιῇ καὶ Φωκέων χίλιοι. Αὐτοὶ γὰρ σφεας οἱ Ἕλληνες ἐπεκαλέσαντο λέγοντες δι' ἀγγέλων, ὡς αὐτοὶ μὲν ἤκοιεν πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων προσδόκιμοι πᾶσαν εἶεν ἡμέρην, ἢ θάλασσά τε σφι εἴη ἐν φυλακῇ ὑπ' Ἀθηναίων τε φρουρομένη καὶ Αἰγινητέων καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων, καὶ σφι εἴη δεινὸν οὐδέν· οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἄνθρωπον· εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα οὐδὲ ἔσσεσθαι, τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινόμενῳ οὐ συνεμείχθη, τοῖσι δὲ μεγίστοις αὐτῶν μέγιστα· ὀφείλειν ὦν καὶ τὸν ἐπελαύνοντα, ὡς ἔοντα θνητὸν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσεῖν. Οἱ δὲ ταῦτα πυνθανόμενοι ἐβόθουν ἐς τὴν Τροχίνα.
- 204 Τούτοις ἦσαν μὲν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλιν ἐκάστων, ὁ δὲ θωμαζόμενος μάλιστα καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἡγεόμενος Λακεδαιμόνιος ἦν Λεωνίδης ὁ Ἀναξανδρίδω, κησάμενος τὴν βασιληίην ἐν Σπάρτῃ ἐξ ἀπροσδοκί-
- 205 του. Οὗτος ὁ Λεωνίδης τότε ἦτε ἐς Θερμοπύλας ἐπιλεξάμενος ἄνδρας τε τοὺς κατεστεῶτας τριηκοσίους καὶ τοῖσι ἐτύγχανον παῖδες ἔόντες. Παραλαβὼν δὲ ἀπίκετο καὶ Θηβαίων, τοὺς ἐς τὸν ἀριθμὸν λογισάμενος εἶπον, τῶν ἐστρατήγεε Λεοντιάδης ὁ Εὐρυμάχου. Τοῦδε δὲ εἵνεκεν τούτους σπουδὴν ἐποιήσατο Λεωνίδης μούνοος Ἑλλήνων παραλαβεῖν, ὅτι σφέων μεγάλως κατηγόρητο μηδίζειν· παρεκάλεε ὦν ἐς τὸν πόλεμον θέλων

εἰδέναι, εἴτε συμπέμψουσι εἴτε καὶ ἀπερέουσι ἐκ τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμαχίην. Οἱ δὲ ἄλλα φρονέοντες ἔπεμπον.

Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρώτους ἀπέπεμψαν 206 Σπαρτιῆται, ἵνα τούτους ὀρέοντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι στρατεύωνται μηδὲ καὶ οὗτοι μηδίσωσι, ἦν αὐτοὺς πυνθάνωνται ὑπερβαλλομένους· μετὰ δέ, Κάρνεια γάρ σφι ἦν ἐμποδῶν, ἔμελλον ὀρτάσαντες καὶ φυλακὰς λιπόντες ἐν τῇ Σπάρτῃ κατὰ τάχος βωθέειν πανδημεί. Ὡς δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμάχων ἐνένωντο καὶ αὐτοὶ ἕτερα τοιαῦτα ποιήσιν· ἦν γάρ κατὰ τωῦτὸ Ὀλυμπιάς τούτοισι τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα· οὐκ ὦν δοκέοντες κατὰ τάχος οὕτω διακριθῆσθαι τὸν ἐν Θερομοπύλῃσι πόλεμον ἔπεμπον τοὺς προδρομούς.

Οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενένωντο ποιήσιν· οἱ δὲ ἐν Θερομο- 207 πύλῃσι Ἕλληνες, ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς ἐσβολῆς ὁ Πέρσης, καταρρωθέοντες ἐβουλεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆς. Τοῖσι μὲν νυν ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἐδόκεε ἐλθούσι ἐς Πελοπόννησον τὸν Ἰσθμὸν ἔχειν ἐν φυλακῇ· Λεωνίδης δέ, Φωκέων καὶ Λοκρῶν περισπερχθέντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ, αὐτοῦ τε μένειν ἐψηφίζετο πέμπειν τε ἀγγέλους ἐς τὰς πόλεις κελεύοντάς σφι ἐπβωθέειν, ὡς ἐόντων αὐτῶν ὀλίγων στρατὸν τὸν Μήδων ἀλέξασθαι.

Ταῦτα βουλευομένων σφέων ἔπεμπε Ξέρξης κατάσκοπον 208 ἱππέα ἰδέσθαι, ὁκόσοι εἰσὶ καὶ ὅτι ποιόειεν· ἀκηκόεε γὰρ ἔτι ἐὼν ἐν Θεσσαλίῃ, ὡς ἀλισμένη εἴη ταύτῃ στρατιῇ ὀλίγη, καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ὡς εἴησαν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ Λεωνίδης, ἐὼν γένος Ἡρακλείδης. Ὡς δὲ προσήλασε ὁ ἱππεὺς πρὸς τὸ στρατόπεδον, ἐθηεῖτό τε καὶ κατώρα πᾶν μὲν οὐ τὸ στρατόπεδον· τοὺς γὰρ ἔσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώσαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκ οἶά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ ὄπλα ἐκέετο. Ἔτυχον δὲ τοῦτον

τὸν χρόνον Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι. Τοὺς μὲν διή ὥρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτενιζομένους. Ταῦτα δὴ θηεύμενος ἐθώμαζε καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνθανε. Μαθὼν δὲ πάντα ἀτρεκέως ἀπήλαυσε ὀπίσω κατ' ἡσυχίην· οὔτε γάρ τις ἐδίωκε ἀλογίης τε ἐκύρησε πολλῆς· ἀπελθὼν τε ἔλεγε πρὸς Ξέρξην, τά περ ὁπώπεε πάντα.

- 209 Ἀκούων δὲ Ξέρξης οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἔόν, ὅτι παρεσκευάζοντο ὡς ἀπολεόμενοί τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν· ἀλλ' αὐτῷ γελοῖα γὰρ ἐφαίνοντο ποιεῖν, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος ἔοντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ. Ἀπικόμενον δὲ μιν εἰρώτα Ξέρξης ἕκαστα τούτων, θέλων μαθεῖν τὸ ποιούμενον πρὸς τῶν Λακεδαιμονίων. Ὁ δὲ εἶπε· «Ἦκουσας μὲν μευ καὶ πρότερον, εὔτε ὠρμέομεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων· ἀκούσας δὲ γέλωτά με ἔθει λέγοντα, τῇ περ ὥρων ἐκβησόμενα τὰ πρήγματα ταῦτα· ἐμοὶ γὰρ τὴν ἀληθείην ἀσκέειν ἀντία σεῦ, ὦ βασιλεῦ, ἀγὼν μέγιστός ἐστι. Ἄκουσον δὲ καὶ νῦν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπίκαται μαχησόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς ἐσόδου, καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. Νόμος γὰρ σφι οὕτω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς κοσμεύονται. Ἐπίστασο δὲ ὅτι, εἰ τούτους τε καὶ τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτῃ καταστρέψαι, ἔστι οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων, τὸ σέ, βασιλεῦ, ὑπομένει χειρὰς ἀνταειρόμενον· νῦν γὰρ πρὸς βασιλιήν τε καὶ πόλιν καλλίστην τῶν ἐν Ἑλλήσι προσφέρει καὶ ἄνδρας ἀρίστους». Κάροτα τε δὴ ἄπιστα Ξέρξῃ ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι καὶ δευτέρα ἐπειρώτα, ὄντινα τρόπον τοσοῦτοι ἔοντες τῇ ἑωυτοῦ στρατιῇ μαχήσονται. Ὁ δὲ εἶπε· «ᾧ βασιλεῦ, ἐμοὶ χρᾶσθαι ὡς ἀνδρὶ ψεύστη, ἢν μὴ ταυτά τοι ταύτῃ ἐκβῆ, τῇ ἐγὼ λέγω». Ταῦτα λέγων οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξην.

β') Διήμερος μάχη ἐν τῷ στενωφῷ.

(Κεφ. 210 - 212)

Ἐξόξης τέσσερας μὲν δὴ παρεξῆκε ἡμέρας, ἐλπίζων αἰεὶ ²¹⁰ σφεας ἀποδρῆσεσθαι· πέμπτη δέ, ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο, ἀλλὰ οἱ ἐφαίνοντο ἀναιδείη τε καὶ ἀβουλίῃ διαχρωόμενοι μένειν, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς Μήδους τε καὶ Κισσίους θυμωθεῖς, ἐντελλάμενός σφεας ζωογήσαντας ἄγειν ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ. Ὡς δ' ἐσέπεσον φερόμενοι ἐς τοὺς Ἕλληνας οἱ Μῆδοι, ἔπιπτον πολλοί, ἄλλοι δ' ἐπεσίησαν, καὶ οὐκ ἀπήλυνον, καίπερ μεγάλως προσπταίοντες. Δῆλον δ' ἐποίευν παντὶ τῷ καὶ οὐκ ἦκιστα αὐτῷ βασιλεῖ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες. Ἐγίνετο δὲ ἡ συμβολὴ δι' ἡμέρας.

Ἐπεῖτε δὲ οἱ Μῆδοι τρηγέως περιείποντο, ἐνθαῦτα οὔτοι ²¹¹ μὲν ὑπεξήσαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπήσαν, τοὺς ἀθανάτους ἐκάλεε βασιλεύς, τῶν ἦρχε Ὑδάρης, ὡς δὴ οὔτοι γε εὐπετέως κατεργασόμενοι. Ὡς δὲ καὶ οὔτοι συνέσμιγον τοῖσι Ἕλλησι, οὐδὲν πλέον ἐφέροντο τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς, ἀλλὰ τὰ αὐτά, ἅτε ἐν στεινοπόρῳ τε χώρῳ μαχόμενοι καὶ δούρασι βραχυτέροισι χρωόμενοι ἤπερ οἱ Ἕλληνες, καὶ οὐκ ἔχοντες πλήθει χρῆσασθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου, ἄλλα τε ἀποδεικνύμενοι ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι καί, ὅπως ἐντρέψειαν τὰ νῶτα, ἀλέες φεύγεσκον δῆθεν· οἱ δὲ βάρβαροι ὀρέοντες φεύγοντας βοῆ τε καὶ πατάγῳ ἐπήσαν· οἱ δ' ἂν καταλαμβανόμενοι ὑπέστρεφον ἀντίοι εἶναι τοῖσι βαρβάροισι, μεταστρεφόμενοι δὲ κατέβαλλον πλήθει ἀναριθμήτους τῶν Περσέων· ἔπιπτον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Σπαρτιητέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι. Ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνάετο παραλαβεῖν οἱ Πέρσαι τῆς ἐσόδου πειρώμενοι καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες, ἀπήλυνον ὀπίσω.

Ἐν ταύτῃσι τῆσι προσόδοισι τῆς μάχης λέγεται βασιλέα ²¹² θηρεύμενον τρεῖς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου, δεῖσαντα περὶ τῆ

στρατιῇ. Τότε μὲν οὕτω ἠγωνίσαντο, τῇ δὲ ὑστεραίῃ οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἄμεινον ἀέθλεον· ἅτε γὰρ ὀλίγων ἐόντων, ἐλπίσαντες σφεας κατατετρωματίσθαι τε καὶ οὐκ οἴους τε ἔσσεσθαι ἔτι χειράς ἀνταείρασθαι συνέβαλλον. Οἱ δὲ Ἕλληνες κατὰ τάξις τε καὶ κατὰ ἔθνεα κεκοσμημένοι ἦσαν, καὶ ἐν μέρει ἕκαστοι ἐμάχοντο πλὴν Φωκέων· οὗτοι δὲ ἐς τὸ οὖρος ἐτάχθησαν φυλάξοντες τὴν ἀτραπὸν. Ὡς δὲ οὐδὲν εὗρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι, ἢ τῇ προτεραίῃ ἐνώρων, ἀπήλαυνον.

γ) Προδοσία τοῦ Ἐπιάλτου.

(Κεφ. 213, 215-218)

- 213 Ἀπορέοντας δὲ βασιλέος, ὃ τι χρήσιμα τῷ παρεόντι πράγματι, Ἐπιάλτης ὁ Εὐρυδήμου, ἀνὴρ Μηλιεύς, ἤλθέ οἱ ἐς λόγους· ὅς μὲγα τι παρὰ βασιλέος δοκέων οἴσεσθαι ἔφρασε τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ οὖρος φέρουσαν ἐς Θερμοπύλας καὶ διέφθειρε τοὺς ταύτη ὑπομείναντας Ἕλλήνων. Ὑστερον δὲ δείσας Λακεδαιμονίους ἔφυγε ἐς Θεσσαλίην, καὶ οἱ φυγόντι ὑπὸ τῶν Πυλαγόρων τῶν ἐς τὴν Πυλαίην συλλεγομένων ἀργύριον ἐπεκηρύχθη. Χρόνῳ δὲ ὑστερον (κατήλθε γὰρ ἐς Ἀντικύρην) ἀπέθανε ὑπὸ Ἀθηνάδεω, ἀνδρὸς Τρηκινίου.
- 215 Ξέρξης δέ, ἐπεὶ οἱ ἤρεσε, τὰ ὑπέσχετο Ἐπιάλτης κατεργάσεσθαι, αὐτίκα περιχαρῆς γενόμενος ἔπεμπε Ὑδάρνεα καὶ τῶν ἐστρατιῆγε Ὑδάρνης· ὠρέατο δὲ περὶ λύχων ἀφὰς ἐκ τοῦ στρατοπέδου. Τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύτην ἐξεῦρον μὲν οἱ ἐπιχώριοι Μηλιεῖς, ἐξευρόντες δὲ Θεσσαλοῖσι κατηγήσαντο ἐπὶ Φωκέας τότε, ὅτε οἱ Φωκέες φράξαντες τείχει τὴν ἐσβολὴν ἦσαν ἐν σκέπη τοῦ πολέμου· ἐκ τόσου δὴ κατεδέδεκτο εἶοσα οὐδὲν χρηστὴ Μηλιεῦσι.
- 216 Ἐχει δὲ ὧδε ἡ ἀτραπὸς αὕτη· ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τῆς διασφάγος ῥέοντος, οὖνομα δὲ τῷ οὖρεϊ τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῷ τούτῳ κέεται, Ἀνόπαια· τείνει

δὲ ἡ Ἀνόπαια αὕτη κατὰ ῥάχιν τοῦ οὖρεος, λήγει δὲ κατὰ Ἀλφειὸν πόλιν, πρώτην ἐοῦσαν τῶν Λοκρίδων πρὸς τῶν Μηλιέων. Κατὰ ταύτην δὴ τὴν ἀτραπὸν οἱ Πέρσαι, τὸν Ἀσωπὸν 217 διαβάντες, ἐπορεύοντο πᾶσαν τὴν νύκτα, ἐν δεξιῇ μὲν ἔχοντες οὖρα τὰ Οἰταίων, ἐν ἀριστερῇ δὲ τὰ Τρηγινίων. Ἡὼς τε δὴ διέφαινε, καὶ οἱ ἐγένοντο ἐπ' ἀκρωτηρίῳ τοῦ οὖρεος. Κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ οὖρεος ἐφύλασσαν, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται, Φωκέων χίλιοι ὀπλίται, ῥυόμενοι τε τὴν σφετέρην χώραν καὶ φρουρέοντες τὴν ἀτραπὸν. Ἡ μὲν γὰρ κάτω ἐσβολὴ ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῶν εἰρηται τὴν δὲ διὰ τοῦ οὖρεος ἀτραπὸν ἐθέλονται Φωκέες ὑποδεξάμενοι Λεωνίδῃ ἐφύλασσαν.

Ἐμαθον δὲ σφεας οἱ Φωκέες ὧδε ἀναβεβηκότας· ἀναβαί- 218 νοντες γὰρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι τὸ οὖρος πᾶν ἐὼν δρυῶν ἐπίπλεον. Ἦν μὲν δὴ νηνεμίη, ψόφου δὲ γινομένου πολλοῦ, ὡς οἶκος ἦν φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τοῖσι ποσὶ, ἀνά τε ἔδραμον οἱ Φωκέες καὶ ἐνέδυνον τὰ ὄπλα, καὶ αὐτίκα οἱ βάρβαροι παρήσαν. Ὡς δὲ εἶδον ἄνδρας ἐνδυομένους ὄπλα, ἐν θώματι ἐγένοντο· ἐλπόμενοι γὰρ οὐδὲν σφι φανήσεσθαι ἀντάξιον ἐνεκύρησαν στρατῶ. Ἐνθαῦτα Ἰδάρνης καταρωθήσας, μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι, εἶρετο Ἐπιάλτην, ὁποδαπὸς εἴη ὁ στρατός, πυθόμενος δὲ ἀτρεκέως διέτασσε τοὺς Πέρσας ὡς ἐς μάχην. Οἱ δὲ Φωκέες, ὡς ἐβάλλοντο τοῖσι τοξεύμασι πολλοῖσι τε καὶ πυκνοῖσι, οἴχοντο φεύγοντες ἐπὶ τοῦ οὖρεος τὸν κόρυμβον ἐπιστάμενοι, ὡς ἐπὶ σφέας ὠρμήθησαν ἀρχήν, καὶ παρεσκευάδατο ὡς ἀπολούμενοι. Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφρόνεον, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἐπιάλτην καὶ Ἰδάρνεα Πέρσαι Φωκέων μὲν οὐδένα λόγῳ ποιεῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ οὖρος κατὰ τάχος.

δ) Ἡ ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου ἀποπομπὴ τῶν συμμάχων.

(Κεφ. 219-222)

Τοῖσι δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι Ἑλλήνων πρῶτον μὲν ὁ 219

μάντις Μεγιστῆς ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱερά ἔφρασε τὸν μέλλοντα ἔσσεσθαι ἅμα ἠοῖ σφι θάνατον. Ἐπὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι ἦσαν οἱ ἔξαγγείλαντες τῶν Περσέων τὴν περίοδον. Οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς ἐσήμηναν, τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων ἤδη διαφαινούσης ἡμέρης. Ἐνθαῦτα ἐβουλεύοντο οἱ Ἕλληνες, καὶ σφῶν ἐσχίζοντο αἱ γνώμαι· οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔων τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέτεινον. Μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες οἱ μὲν ἀπαλλάσσοντο καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλιν ἕκαστοι ἐτρέποντο, οἱ δὲ αὐτῶν ἅμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ παρεσκευάδατο.

220 Λέγεται δὲ καί, ὡς αὐτὸς σφῶας ἀπέπεμψε Λεωνίδης, μὴ ἀπὸλονται, κηδόμενος· αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παρεοῦσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἐς τὴν ἦλθον φυλάξοντες ἀρχήν. Ταύτη καὶ μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλειστός εἰμι, Λεωνίδην, ἐπεῖτε αἴσθητο τοὺς συμμάχους ἔοντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιακινδυνεύειν, κελεῦσαί σφῶας ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν. Μένοντι δὲ αὐτοῦ κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίῃ οὐκ ἐξηλείφετο. Ἐκέχρηστο γὰρ ὑπὸ τῆς Πυθίης τοῖσι Σπαρτιητῆσι χρωσμένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐγειρομένου, ἢ Λακεδαίμονα ἀνάστατον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἢ τὸν βασιλέα σφέων ἀπολέσθαι. Ταῦτά τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην καὶ βουλόμενον κλέος καταθέσθαι μόνων Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμμάχους δοκέω μᾶλλον ἢ γνώμῃ διενειχθέντας οὕτω ἀκόσμως οἴχεσθαι τοὺς οἰχομένους.

221 Μαρτύριον δέ μοι καὶ τότε οὐκ ἐλάχιστον τούτου πέρι γέγονε, ὅτι καὶ τὸν μάντιν, ὃς εἶπετο τῇ στρατιῇ ταύτῃ, Μεγιστὴν τὸν Ἀκαρνήνα, λεγόμενον εἶναι τὰ ἀνεκαθεν ἀπὸ Μελάμποδος, τοῦτον τὸν εἶπαντα ἐκ τῶν ἱεῶν τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαίνειν, φανερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ

συναπόληταί σφι. Ὁ δὲ ἀποπεμπόμενος αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέλιπε, τὸν δὲ παῖδα συστρατευόμενον, ἐόντα οἷ μουνογενέα, ἀπέπεμψε.

Οἱ μὲν νυν σύμμαχοι ἀποπεμπόμενοι οἷχοντό τε ἀπίοντες ²²² καὶ ἐπέθοντο Λεωνίδῃ, Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κατέμειναν μῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι. Τούτων δὲ Θηβαῖοι μὲν ἀέκοντες ἔμενον καὶ οὐ βουλόμενοι (κατεῖχε γὰρ σφραγς Λεωνίδης ἐν ὁμήρων λόγῳ ποιούμενος), Θεσπιέες δὲ ἐκόντες μάλιστα, οἷ οὐκ ἔφασαν ἀπολιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀπαλλάξεσθαι, ἀλλὰ καταμείναντες συναπέθανον. Ἐστρατήγεε δὲ αὐτῶν Δημόφιλος Διαδρόμεω.

ε') Ὁ ὕστατος ἀγών.—Τιμητικὰ ἐπιγράμματα εἰς τοὺς πεσόντας.

(Κεφ. 223 - 228)

Ξέρξης δέ, ἐπεὶ ἡλίου ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο, ²²³ ἐπισχὼν χρόνον ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθῶρην πρόσδοον ἐποιέετο· καὶ γὰρ ἐπέσταλτο ἐξ Ἐπιάλτεω οὕτω· ἀπὸ γὰρ τοῦ οὔρεος ἢ κατάβασις συντομωτέρη τέ ἐστὶ καὶ βραχύτερος ὁ χῶρος πολλόν, ἤπερ ἢ περιόδός τε καὶ ἀνάβασις. Οἷ τε δὴ βάρβαροι οἷ ἀμφὶ Ξέρξην προσήσαν, καὶ οἷ ἀμφὶ Λεωνίδην Ἑλληνες, ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιούμενοι, ἤδη πολλῶ μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς ἐπεξήσαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος. Τὸ μὲν γὰρ ἔρουμα τοῦ τείχεος φυλάσσοντες ἀνὰ τὰς προτέρας ἡμέρας ὑπεξιόντες ἐς τὰ στεινόπορα ἐμάχοντο. Τότε δὲ συμμίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν ἔπιπτον πλήθει πολλοὶ τῶν βαρβάρων· ὅπισθε γὰρ οἷ ἠγεμόνες τῶν τελέων ἔχοντες μάστιγας ἐρράπιζον πάντα ἄνδρα, αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες. Πολλοὶ μὲν δὴ ἐσέπιπτον αὐτῶν ἐς τὴν θάλασσαν καὶ διεφθείροντο, πολλῶ δ' ἔτι πλεῦνες κατεπατέοντο ζωοὶ ὑπ' ἀλλήλων· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἄτε ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντα σφίσι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν πε-

ριόντων τὸ οὖρος, ἀπεδείκνυντο, ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον, ἔς τοὺς βαρβάρους παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες. Δούρατα μὲν νυν τοῖσι πλέοσι αὐτῶν τηνικαῦτα ἤδη ἐτύγγανε κατειγύγατα, οἱ δὲ τοῖσι ξίφεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρσας.

224 Καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ οὐνομαστοὶ Σπαρτιητέων, τῶν ἐγὼ ὡς ἀνδρῶν ἀξίων γενομένων ἐπυθόμην τὰ οὐνόματα, ἐπυθόμην δὲ καὶ ἀπάντων τῶν τριηκοσίων. Καὶ δὴ καὶ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ οὐνομαστοί, ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παῖδες, Ἀβροκόμης τε καὶ Ὑπεράνθης.

225 Ξέρξεώ τε δὴ δύο ἀδελφοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχόμενοι καὶ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠθισμὸς ἐγένετο πολλός, ἔς ὃ τοῦτόν τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληγες ὑπεξείρυσαν καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις. Τοῦτο δὲ συνεστήκει, μέχρι οὗ οἱ σὺν Ἐπιάλτῃ παρεγένοντο. Ὡς δὲ τούτους ἦκειν ἐπύθοντο οἱ Ἕλληγες, ἐνθευτεν ἤδη ἐτεροιοῦτο τὸ νεῖκος· ἔς τε γὰρ τὸ στεῖνὸν τῆς ὁδοῦ ἀνεχώρηον ὀπίσω, καὶ παραμειψάμενοι τὸ τεῖχος ἐλθόντες ἴζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἀλέες οἱ ἄλλοι πλὴν Θηβαίων. Ὁ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ, ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων ἔστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. Ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρησι, τοῖσι αὐτῶν ἐτύγγανον ἔτι περιεοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες, οἱ μὲν ἐξ ἐναντίας ἐπισπόμενοι καὶ τὸ ἔρυμα τοῦ τεύχεος συγχώσαντες, οἱ δὲ περιελθόντες πάντοθεν περισταδόν.

226 Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπιέων τοιοῦτων γενομένων, ὅμως λέγεται ἄριστος ἀνὴρ γενέσθαι Σπαρτιήτης Δηνέκης· τὸν τότε φασὶ εἶπαι τὸ ἔπος, πρὶν ἢ συμμειξαί σφεας τοῖσι Μήδοισι, πυθόμενον πρὸς τευ τῶν Τρηγινίων, ὡς, ἐπεὰν οἱ βάρβαροι ἀπιέωσι τὰ τοξεύματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τοῦ πλήθους

τῶν οἰστῶν ἀποκρύπτουσι· τοσοῦτο πλῆθος αὐτῶν εἶναι· τὸν δέ, οὐκ ἐκπλαγέντα τούτοισι, εἶπαι, ἐν ἀλογίῃ ποιούμενον τὸ Μήδων πλῆθος, ὡς πάντα σφι ἀγαθὰ ὁ Τρηγίνιος ξεῖνος ἀγγέλλοι, εἰ ἀποκρυπτόντων τῶν Μήδων τὸν ἥλιον ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς αὐτοὺς ἢ μάχη καὶ οὐκ ἐν ἡλίῳ. Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἔπεά φασι Διηνέεα τὸν Λακεδαιμόνιον λιπέσθαι μνημόσυνα. Μετὰ δὲ τοῦτον ἀριστεύσαι ²²⁷ λέγονται Λακεδαιμόνιοι δύο ἀδελφεοί, Ἄλφεός τε καὶ Μάρων, Ὅρσιφάντου παῖδες. Θεσπιέων δὲ εὐδοκίμειε μάλιστα, τῷ ὄνομα ἦν Διθύραμβος Ἄρματίδευ.

Θαφθεῖσι δὲ σφι αὐτοῦ ταύτη, τῇ περ ἔπεσον, καὶ τοῖσι ²²⁸ πρότερον τελευτήσασι, ἢ τοὺς ὑπὸ Λεωνίδεω ἀποπεμφθέντας οἴχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα τάδε·

*Μυριάσιν ποτὲ τῆδε τρηκοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.*

Ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται, τοῖσι δὲ Σπαρτιήτησι ἰδίῃ·

*ᾧ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, οὐτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ὀήμασι πειθόμενοι.*

Λακεδαιμονίοισι μὲν δὴ τοῦτο, τῷ δὲ μάντι τόδε·

*Μνήμα τόδε κλεινοῦ Μεγιστία, ὃν ποτε Μῆδοι
Σπερχεῖδὸν ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψόμενοι,
μάντιος, ὃς τότε κῆρας ἐπεροχόμενας σάφα εἰδὼς
οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἠγεμόνας προλιπεῖν.*

Ἐπιγράμμασι μὲν νυν καὶ στήλησι, ἔξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος ἐπίγραμμα, Ἀμφικτύονές εἰσὶ σφραγῶσι ἐπικοσμήσαντες· τὸ δὲ τοῦ μάντιος Μεγιστίεω Σιμωνίδης ὁ Λεωπρέπεός ἐστι κατὰ ξεινίην ὁ ἐπιγράψας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

ΟΥΡΑΝΙΑ

[Μετά τὴν μάχην τῶν Θερμοπυλῶν ὁ πεζὸς στρατὸς τῶν Περσῶν ἐκχυθεὶς εἰς τὴν στερεὰν Ἑλλάδα ἐρημώνει τὴν Φωκίδα, καίει τὰς Θεσπιάς καὶ Πλαταιὰς καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν Ἀττικὴν.]

1. Κατάπλους τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου εἰς τὴν Σαλαμίνα.— Ἐκκένωσις τῶν Ἀθηνῶν.

(Κεφ. 40 - 42)

40 Ὁ δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου Ἀθηναίων δεηθέντων ἐς Σαλαμίνα κατίσχει τὰς νέας. Τῶνδε δὲ εἵνεκεν προσεδεήθησαν αὐτῶν σχεῖν πρὸς Σαλαμίνα Ἀθηναῖοι, ἵνα αὐτοὶ παῖδάς τε καὶ γυναῖκας ὑπεξαγάγονται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς δὲ καὶ βουλευσονται, τὸ ποιητέον αὐτοῖσι ἔσται. Ἐπὶ γὰρ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι βουλήν ἔμελλον ποιήσεσθαι ὡς ἐψευσμένοι γνώμης. Δοκέοντες γὰρ εὐρήσειν Πελοποννησίους πανδημεὶ ἐν τῇ Βοιωτῇ ὑποκατημένους τὸν βάρβαρον, τῶν μὲν εὖρον οὐδὲν ἔόν, οἱ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Ἴσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας, τὴν Πελοπόννησον περὶ πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι καὶ ταύτην ἔχοντας ἐν φυλακῇ, τὰ ἄλλα δὲ ἀπιέναι. Ταῦτα πυνθανόμενοι οὕτω δὴ προσεδεήθησάν σφρων σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμίνα.

41 Οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέσχον ἐς τὴν Σαλαμίνα, Ἀθηναῖοι δὲ ἐς τὴν ἑαυτῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἄπιξιν κήρυγμα ἐποίησαντο, Ἀθηναίων τῇ τις δύναται σώζειν τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας. Ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλείστοι ἐς Τροίηνα ἀπέστειλαν, οἱ δὲ ἐς

Αἴγιναν, οἱ δὲ ἐς Σαλαμίνα. Ἔσπευσαν δὲ ταῦτα ὑπεκθέσθαι, τῷ χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι ὑπηρετεῖν καὶ δὴ καὶ τοῦδε εἶνεκεν οὐκ ἦκιστα· λέγουσι Ἀθηναῖοι ὄφιν μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἐνδαιτιᾶσθαι ἐν τῷ ἱερῷ. Λέγουσί τε ταῦτα καὶ δὴ καὶ ὡς ἐόντι ἐπιμήνια ἐπιτελέουσι προτιθέντες· τὰ δ' ἐπιμήνια μελιτόεσσα ἔστι. Αὕτη δ' ἡ μελιτόεσσα ἐν τῷ πρόσθε αἰεὶ χρόνῳ ἀναισιμουμένη τότε ἦν ἄψαυστος. Σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς ἱερείης μᾶλλον τι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοιπυῆς τὴν ἀκρόπολιν. Ὡς δέ σφι πάντα ὑπεξέκετο, ἔπλεον ἐς τὸ στρατόπεδον.

Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπ' Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμίνα κατέσχον τὰς 42 νέας, συνέρρεε καὶ ὁ λοιπὸς πυνθανόμενος ὁ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροιζῆνος· ἐς γὰρ Πύργωνα, τὸν Τροιζηνίων λιμένα, προεῖρητο συλλέγεσθαι. Ναύαρχος μὲν νυν ἐπὶν αὐτός, ὅσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὐρυβιάδης Εὐρυκλείδω, ἀνήρ Σπαρτιήτης, οὐ μέντοι γένεός γε τοῦ βασιληίου ἐών. Νέας δὲ πολλῷ πλείστας τε καὶ ἄριστα πλεούσας παρείχοντο Ἀθηναῖοι ὀγδώκοντα καὶ ἑκατόν. Ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο ὁ πᾶς τῶν νεῶν, πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων, τριηκόσiai καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ὀκτώ.

2. Πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων. — Οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Ἀττικὴν. — Ἄλωσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ πυρπόλησις τῆς Ἀκροπόλεως αὐτῶν.

(Κεφ. 49 - 55)

Ὡς δὲ ἐς τὴν Σαλαμίνα συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν 49 πόλιων, ἐβουλεύοντο προθέντος Εὐρυβιάδω γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν βουλόμενον, ὅκου δοξέοι ἐπιτηδεύτατον εἶναι ναυμαχίην ποιέεσθαι, τῶν αὐτοῖ χωρέων ἐγκρατέες εἰσί· ἡ γὰρ Ἀττικὴ ἀπειτο ἤδη, τῶν δὲ λοιπέων πέρι προετίθεε. Αἱ γινῶ-

μαι δὲ τῶν λεγόντων αἰ πλεῖσται συνεξέπιπτον πρὸς τὸν Ἴσθμὸν πλώσαντας ναυμαχέειν πρὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐπιλέγοντες τὸν λόγον τόνδε, ὡς, ἦν νικηθέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ἐν Σαλαμῖνι μὲν ἐόντες πολιορκήσονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρή οὐδεμία ἐπιφανήσεται, πρὸς δὲ τῷ Ἴσθμῳ ἐς τοὺς ἐσθλοῦν ἐξοίσονται.

50 Ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου στρατηγῶν ἐπιλεγομένων ἐληλύθει ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἀγγέλλων ἦκειν τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέεσθαι. Ὁ γὰρ διὰ Βοιωτῶν τραπόμενος στρατὸς ἅμα Ξέρξῃ, ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν, αὐτῶν ἐκλελοιπότες ἐς Πελοπόννησον, καὶ τὴν Πλαταιέων ὡσαύτως, ἦκέ τε ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐδήϊου. Ἐνέπρησε δὲ Θεσπειάν τε καὶ Πλάταιαν πυθόμενος Θηβαίων, ὅτι οὐκ ἐμῆδιζον. Ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησπόντου, ἔνθεν πορεύεσθαι ἤρξαντο οἱ βάρβαροι, ἕνα αὐτοῦ διατρίψαντες μῆνα, ἐν τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐν τρισὶ ἐτέροισι μῆσι ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ, Καλλιάδεω ἄρχοντος Ἀθηναίοισι.

51 Καὶ αἰρέουσι ἔρημον τὸ ἄστυ, καὶ τινὰς ὀλίγους εὐρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἰρῷ ἐόντας, ταμίας τε τοῦ ἰροῦ καὶ πένητας ἀνθρώπους, οἱ φραξάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρησί τε καὶ ξύλοισι ἡμύνοντο τοὺς ἐπιόντας, ἅμα μὲν ὑπ' ἀσθενείης βίου οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμῖνα, πρὸς δὲ αὐτοὶ δοκέοντες ἐξευρηκέναι τὸ μαντήιον, τὸ ἢ Πυθίῃ σφι ἔχρησε, τὸ ξύλινον τεῖχος ἀνάλωτον ἔσεσθαι· αὐτὸ δὲ τοῦτο εἶναι τὸ κρησφύγετον κατὰ τὸ μαντήιον καὶ οὐ τὰς νέας.

52 Οἱ δὲ Πέρσαι ἰζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήιον πάγον, ἐπολιόρχεον τρόπον τοιόνδε· ὅκως στυπαεῖον περὶ τοὺς οἰστοὺς περιθέντες ἄψιαν, ἐτόξευον ἐς τὸ φράγμα. Ἐνθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι ὅμως ἡμύνοντο, καίπερ ἐς τὸ ἔσχα-

τον κακοῦ ἀπιγμένοι καὶ τοῦ φράγματος προοδεωκότος. Οὐδὲ λόγους τῶν Πεισιστρατιδῶν προσφερόντων περὶ ὁμολογίης ἐνεδέκοντο, ἀμυνόμενοι δὲ ἄλλα τε ἀντεμηχανῶντο καὶ διη καὶ προσιόντων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς πύλας ὀλοιτρόχους ἀπίεσαν, ὥστε Ξέρξην ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἀπορίησι ἐνέσχεσθαι οὐ δυνάμενόν σφεας ἐλεῖν.

Χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων ἐφάνη δὴ τις ἔξοδος τοῖσι βαρ-⁵³
 βάροισι· ἔδρε γὰρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσῃσι. Ἐμπροσθε ὧν πρὸ τῆς ἀκροπόλιος, ὅπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνόδου, τῇ δὴ οὔτε τις ἐφύλασσε οὔτ' ἂν ἤλιπσε, μὴ κοτέ τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίῃ ἀνθρώπων, ταύτῃ ἀνέβησάν τινες κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, καίπερ ἀποκρήμνου ἐόντος τοῦ χώρου. Ὡς δὲ εἶδον αὐτοὺς ἀναβεβηκότας οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἔρριπτον ἑωυτοὺς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον κατέφευγον. Τῶν δὲ Περσέων οἱ ἀναβεβηκότες πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας, ταύτας δὲ ἀνοίξαντες τοὺς ἰκέτας ἐφόνευσαν· ἐπεὶ δὲ σφι πάντες κατέστρωοντο, τὸ ἱερὸν συλήσαντες ἐνέπρησαν πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν.

Σχὼν δὲ παντελέως τὰς Ἀθήνας Ξέρξης ἀπέπεμψε ἐς⁵⁴
 Σοῦσα ἄγγελον ἰπέα Ἀρταβάνῳ ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι εὐπρηξίην. Ἀπὸ δὲ τῆς πέμψιος τοῦ κήρυκος δευτέρῃ ἡμέρῃ συγκαλέσας Ἀθηναίων τοὺς φυγάδας, ἑωυτῶ δὲ ἐπομένους, ἐκέλευε τρόπῳ τῷ σφετέρῳ θῦσαι τὰ ἱερὰ ἀναβάντας ἐς τὴν ἀκρόπολιν, εἴτε δὴ ὧν ὄψιν τινὰ ἰδὼν ἐνυπνίου ἐνετέλλετο ταῦτα, εἴτε καὶ ἐνθύμιόν οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱερὸν. Οἱ δὲ φυγάδες τῶν Ἀθηναίων ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα.

Τοῦ δὲ εἵνεκεν τούτων ἐπεμνήσθη, φράσω. Ἔστι ἐν τῇ⁵⁵
 ἀκροπόλει ταύτῃ Ἐρεχθεὸς τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶναι νηός, ἐν τῷ ἐλαίῳ τε καὶ θάλασσα ἔνι, τὰ λόγος παρ' Ἀθηναίων

Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας περὶ τῆς χώρης μαρτύρια θέσθαι. Ταύτην ὧν τὴν ἐλαίην ἅμα τῷ ἄλλῳ ἰρῶ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων· δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς ἐμπρήσιος Ἀθηναίων οἱ θύειν ὑπὸ βασιλέος κελευόμενοι ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἰρόν, ὥρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχους ὅσον τε πηχυαῖον ἀναδεδραμηκότα. Οὗτοι μὲν νυν ταῦτα ἔφρασαν.

3. Νέον πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων.

(Κεφ. 56 - 64)

56 Οἱ δὲ ἐν Σαλαμίῃ Ἕλληνες, ὡς σφι ἐξηγγέλθη, ὡς ἔσχε τὰ περὶ τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, ἐς τοσοῦτον θόρουβον ἀπικοντο, ὥστε ἔνιοι τῶν στρατηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι ἔμενον τὸ προκείμενον πρῆγμα, ἀλλ' ἔς τε τὰς νέας ἐσέπιπτον καὶ ἰστία αἰείροντο ὡς ἀποθευσόμενοι· τοῖσί τε ὑπολειπομένοισι αὐτῶν ἐκυρώθη πρὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ναυμαχέειν. Νύξ τε ἐγένετο, καὶ οἱ διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου ἐσέβαινον ἐς τὰς νέας.

57 Ἐνθαῦτα δὴ Θεμιστοκλέα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νέα εἶρετο Μνησίφιλος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὃ τι σφι εἶη βεβουλευμένον. Πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ, ὡς εἶη δεδογμένον ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν καὶ πρὸ τῆς Πελοποννήσου ναυμαχέειν, εἶπε· «Οὐ τοι ἄρα, ἦν ἀπαείρωσι τὰς νέας ἀπὸ Σαλαμίως, περὶ οὐδεμιῆς ἔτι πατρίδος ναυμαχήσεις· κατὰ γὰρ πόλις ἕκαστοι τρέφονται, καὶ οὔτε σφέας Εὐρυβιάδης κατέχειν δύνησεται οὔτε τις ἀνθρώπων ἄλλος, ὥστε μὴ οὐ διασκεδασθῆναι τὴν στρατιήν· ἀπολέεται τε ἡ Ἑλλὰς ἀβουλίῃσι. Ἄλλ' εἴ τις ἔστι μηχανή, ἣτι καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα, ἦν κως δύνη ἀναγνῶσαι Εὐρυβιάδην μεταβουλεύσασθαι, ὥστε αὐτοῦ μένειν».

58 Κάρτα τε τῷ Θεμιστοκλείῃ ἤρесе ἡ ὑποθήκη, καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος ἦε ἐπὶ τὴν νέα τὴν Εὐρυβιάδεω.

Ἄπικόμενος δὲ ἔφη ἐθέλειν οἱ κοινόν τι πρῆγμα συμμεῖξαι. Ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νέα ἐκέλευε ἐσβάντα λέγειν, εἴ τι θέλει. Ἐνθαῦτα ὁ Θεμιστοκλῆς παριζόμενός οἱ καταλέγει ἐκεῖνά τε πάντα, τὰ ἤκουσε Μνησιφίλου, ἑωυτοῦ ποιούμενος, καὶ ἄλλα πολλὰ προστιθείς, ἐς ὃ ἀνέγνωσε χρηίζων ἕκ τε τῆς νεὸς ἐκβῆναι συλλέξαι τε τοὺς στρατηγούς ἐς τὸ συνέδριον.

Ὡς δὲ ἄρα συνελέχθησαν, πρὶν ἢ τὸν Εὐρυβιάδην προθεῖ- 59
ναι τὸν λόγον, τῶν εἵνεκεν συνήγαγε τοὺς στρατηγούς, πολλὸς ἦν ὁ Θεμιστοκλῆς ἐν τοῖσι λόγοισι οἷα κάρτα δεόμενος. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος ὁ Ὠκύτου εἶπε· «ὦ Θεμιστόκλεες, ἐν τοῖσι ἀγῶσι οἱ προεξανιστάμενοι ῥαπίζονται». Ὁ δὲ ἀπολυόμενος ἔφη· «Οἱ δὲ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στεφανοῦνται».

Τότε μὲν ἠπίως πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο, πρὸς δὲ 60
τὸν Εὐρυβιάδην ἔλεγε ἐκείνων μὲν οὐκέτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων, ὡς, ἐπεὰν ἀπαείρωσι ἀπὸ Σαλαμῖνος, διαδρήσονται· παρεόντων γὰρ τῶν συμμάχων οὐκ ἔφερε οἱ κόσμον οὐδένα κατηγορεῖν· ὁ δὲ ἄλλου λόγου εἶχετο, λέγων τάδε·

α) «Ἐν σοὶ νῦν ἐστὶ σῶσαι τὴν Ἑλλάδα, ἣν ἐμοὶ πείθη ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι, μηδὲ πειθόμενος τούτων τοῖσι λόγοισι ἀναξεύξης πρὸς τὸν Ἴσθμὸν τὰς νέας. Ἀντίθετος γὰρ ἐκάτερον ἀκούσας. Πρὸς μὲν τῷ Ἴσθμῳ συμβάλλων ἐν πελάγει ἀναπεπταμένῳ ναυμαχίσεις, τὸ ἥκιστα ἡμῖν σύμφρον ἐστὶ νέας ἔχουσι βαρυτέρας καὶ ἀριθμὸν ἐλάσσονας· τοῦτο δὲ ἀπολέεις Σαλαμῖνά τε καὶ Μέγαρα καὶ Αἴγινα, ἦνπερ καὶ τὰ ἄλλα εὐτυχήσωμεν. Ἄμα γὰρ τῷ ναυτικῷ αὐτῶν ἔσφεται καὶ ὁ πεζὸς στρατός, καὶ οὕτω σφέας αὐτὸς ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον, κινδυνεύσεις τε ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι.

β)» Ἦν δέ, τὰ ἐγὼ λέγω, ποιήσης, τοσάδε ἐν αὐτοῖσι χρησιτὰ εὐρήσεις· πρῶτα μὲν ἐν στεινῷ συμβάλλοντες νηυσὶ ὀλίγησι πρὸς πολλὰς, ἦν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνῃ, πολ-

λὸν κρατήσομεν· τὸ γὰρ ἐν στεινῷ ναυμαχέειν πρὸς ἡμέων ἐστί, ἐν εὐρυχωρίῃ δὲ πρὸς ἐκείνων. Αὗτις δὲ Σαλαμίς περιγίνεται, ἔς τὴν ἡμῖν ὑπεκκείται τέκνα τε καὶ γυναῖκες. Καὶ μὲν καὶ τόδε ἐν αὐτοῖσι ἔνεστι, τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα· ὁμοίως αὐτοῦ τε μένων προναυμαχίσεις Πελοποννήσου καὶ πρὸς τῷ Ἴσθμῳ, οὐδέ σφρας, εἴπερ εὖ φρονέεις, ἄξεις ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον.

γ)» Ἦν δέ γε καί, τὰ ἐγὼ ἐλπίζω, γένηται καὶ νικήσομεν τῆσι νηυσί, οὔτε ὑμῖν ἔς τὸν Ἴσθμὸν παρέσονται οἱ βάρβαροι οὔτε προβήσονται ἑκαστέρω τῆς Ἀττικῆς, ἀπίασί τε οὐδενὶ κόσμῳ, Μεγάροισί τε κερδανέομεν περιεούσι καὶ Αἰγίνη καὶ Σαλαμίῃ, ἐν τῇ ἡμῖν καὶ λόγιόν ἐστι τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι. Οἰκότα μὲν νυν βουλευομένοισι ἀνθρώποισι ὡς τὸ ἐπίπαν ἐθέλει εὖ γίνεσθαι· μὴ δὲ οἰκότα βουλευομένοισι οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπιάς γνώμας».

61 Ταῦτα λέγοντος Θεμιστοκλέος αὗτις ὁ Κορίνθιος Ἀδείμαντος ἐπεφέρετο, σιγᾶν τε κελεύων, τῷ μὴ ἔστι πατρίς, καὶ Εὐρυβιάδην οὐκ ἔων ἐπισηφίζειν ἀπόλι ἀνδρὶ πόλιν γὰρ τὸν Θεμιστοκλέα παρεχόμενον οὕτω ἐκέλευε γνώμας συμβάλλεσθαι. Ταῦτα δὲ οἱ προέφερε, ὅτι ἠλώκεσάν τε καὶ κατείχοντο Ἀθηναί. Τότε δὴ ὁ Θεμιστοκλῆς κεινόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλὰ τε καὶ κακὰ ἔλεγε, ἑωυτοῖσί τε ἐδήλου λόγῳ, ὡς εἴη καὶ πόλις καὶ γῆ μέζων ἤπερ ἐκείνοισι, ἔστ' ἂν διηκόσαιο νέες σφι ἔωσι πεπληρωμένοι· οὐδαμοὺς γὰρ Ἑλλήνων αὐτοὺς ἐπιόντας ἀποκρούσεσθαι.

62 Σημαίνων δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ διέβαινε ἐς Εὐρυβιάδην, λέγων μᾶλλον ἐπεστραμμένα· «Σὺ εἰ μενέεις αὐτοῦ καὶ μένων ἔσαι ἀνὴρ ἀγαθός, καλῶς ἔχει· εἰ δὲ μή, ἀνατρέψεις τὴν Ἑλλάδα· τὸ πᾶν γὰρ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρουσι αἱ νέες. Ἄλλ' ἐμοὶ πείθεο. Εἰ δὲ ταῦτα μὴ ποιήσεις, ἡμεῖς μὲν, ὡς ἔχομεν,

ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας κομιεύμεθα ἐς Σῆριν τὴν ἐν Ἰταλίῃ, ἥπερ ἡμετέρη τέ ἐστι ἐκ παλαιοῦ ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει ὑπ' ἡμεῶν αὐτὴν δεῖν κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ συμμάχων τοιῶνδε μουνωθέντες μεμνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων».

Ταῦτα δὲ Θεμιστοκλέος λέγοντος ἀνεδιδάσκετο Εὐρυβιά- 63
δης· δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήσας μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἀ-
νεδιδάσκετο, μὴ σφεας ἀπολίπωσι, ἣν πρὸς τὸν Ἴσθμὸν ἀνά-
γη τὰς νέας· ἀπολιπόντων γὰρ Ἀθηναίων οὐκέτι ἐγίνοντο
ἀξιόμαχοι οἱ λοιποί. Ταύτην δὲ αἰρέεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ
μένοντας διαναυμαχέειν. Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμίνα ἔπεισι 64
ἀκροβολισάμενοι, ἐπεῖτε Εὐρυβιάδῃ ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευά-
ζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. Ἡμέρη τε ἐγίνετο καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ
ἀνιόντι σεισμός ἐγένετο ἔν τε τῇ γῆ καὶ τῇ θαλάσῃ. Ἔδοξε
δὲ σφι εὐξασθαι τοῖσι θεοῖσι καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς Αἰακί-
δας συμμάχους. Ὡς δὲ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίηεν ταῦτα· εὐξάμε-
νοι γὰρ πᾶσι τοῖσι θεοῖσι αὐτόθεν μὲν ἐκ Σαλαμίνοσ Αἴαντά
τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο, ἐπὶ δὲ Αἰακὸν καὶ τοὺς ἄλλους
Αἰακίδας νέα ἀπέστελλον ἐς Αἴγιναν.

[Ἐπεὶ οὖν περὶ τοῦ στόλου ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη τοῦ ἐλληνικοῦ φθάνει εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀγκυροβολεῖ εἰς Φάληρον· ἐκεῖ καταβαίνει ὁ Ξέρξης καὶ συγκαλέσας εἰς συνέδριον τοὺς ἀρχηγούς τοῦ στόλου ἐρωτᾷ αὐτοὺς διὰ τοῦ Μαροδονίου, ἂν ἐγκρίνουν τὴν συγκρότησιν ναυμαχίας. Ἐξέρξης ἀκολουθῶν τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων ἀποφασίζει τὰ ναυμαχίση.]

4. Ὁ περσικὸς στόλος πλέει εἰς τὴν Σαλαμίνα, ὃ δὲ πεζὸς στρατὸς πορεύεται κατὰ τῆς Πελοποννήσου.

— Ὁχύρωσις τοῦ Ἴσθμοῦ.

(Κεφ. 70-72)

Ἐπειδὴ δὲ παρήγγελλε ἀναπλέειν, ἀνήγον τὰς νέας ἐπὶ 70 τὴν Σαλαμίνα, καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ' ἰσυχίην.

Τότε μὲν νυν οὐκ ἐξέχρησέ σφι ἡ ἡμέρη ναυμαχίην ποιήσασθαι (νῦξ γὰρ ἐπεγένετο), οἱ δὲ παρεσκευάζοντο ἕς τὴν ὑστεραίην. Τοὺς δὲ Ἕλληνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, οὐκ ἤκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. Ἀρρώδεον δέ, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλαμῖνι κατήμενοι ὑπὲρ γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυμαχεῖν μέλλοιεν, νικηθέντες τε ἐν νήσῳ ἀπολαμφθέντες πολιορκήσονται, ἀπέντες τὴν ἑωυτῶν ἀφύλακτον.

71 Τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεοῦσαν νύκτα ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον· καίτοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμμηγάνητο, ὅπως κατ' ἡπειρον μὴ ἐσβάλοιεν οἱ βάρβαροι. Ὡς γὰρ ἐπύθοντο τάχιστα Πελοποννήσιοι τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην ἐν Θερμοπύλῃσι τετελευτηκέναι, συνδραμόντες ἐκ τῶν πολιῶν ἐς τὸν Ἴσθμὸν ἴζοντο, καὶ σφι ἐπὶν στρατηγὸς Κλεόμβροτος ὁ Ἀναξανδρίδew, Λεωνίδew δὲ ἀδελφεός. Ἰζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἴσθμῳ καὶ συγχώσαντες τὴν Σκειρωνίδα ὁδόν, μετὰ τοῦτο, ὡς σφι ἔδοξε βουλευομένοισι, οἰκοδόμεον διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ τεῖχος. Ἄτε δὴ ἐουσέων μυριάδων πολλέων καὶ παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου ἦνετο τὸ ἔργον· καὶ γὰρ λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ φορμοὶ ψάμμου πλήρεις ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλίynnον οὐδένα χρόνον οἱ βωθήσαντες ἐργαζόμενοι, οὔτε νυκτὸς οὔτε ἡμέρης.

72 Οἱ δὲ βωθήσαντες ἐς τὸν Ἴσθμὸν πανδημεὶ οἶδε ἦσαν Ἑλλήνων Λακεδαιμόνιοι τε καὶ Ἀρκάδες πάντες καὶ Ἥλειοι καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Φλειάσιοι καὶ Τροιζήνιοι καὶ Ἐρμιόνες. Οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ βωθήσαντες καὶ ὑπεραρρωδέοντες τῇ Ἑλλάδι κινδυνευούσῃ· τοῖσι δὲ ἄλλοισι Πελοποννησίοισι ἔμελε οὐδέν. Ὀλύμπια δὲ καὶ Κάρνεια παροιχόχεε ἦδη.

5. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τεχνάσματος ἀναγκάζει τοὺς Ἕλληνας νὰ ναυμαχήσουν ἐν Σαλαμῖνι.

(Κεφ. 74 - 76, 78 - 82)

Οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ Ἴσθμῳ τοιοῦτο πόνῳ συνέστασαν, ἅτε ⁷⁴ τὸν περὶ τοῦ παντός ἤδη δρόμον θέοντες καὶ τῆσι νηυσὶ οὐκ ἐλπίζοντες ἐλλάμψεσθαι· οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι ὅμως ταῦτα πυνθανόμενοι ἀρρώδεον, οὐκ οὕτω περὶ σφίσι αὐτοῖσι δειμαίνοντες, ὡς περὶ τῆ Πελοποννήσῳ. Τέως μὲν δὴ αὐτῶν ἀνὴρ ἀνδρὶ παραστάς σιγῇ λόγον ἐποιέετο, θῶμα ποιούμενοι τὴν Εὐρυβιάδew ἀβουλίην· τέλος δὲ ἐξερράγη ἐς τὸ μέσον. Σύλλογός τε δὴ ἐγίνετο, καὶ πολλὰ ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτῶν, οἱ μὲν, ὡς ἐς τὴν Πελοπόννησον χρεὸν εἶη ἀποπλέειν καὶ περὶ ἐκείνης κινδυνεύειν, μὴδὲ πρὸς χάρις δοριαλώτου μένοντας μάχεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Αἰγινήται καὶ Μεγαροῖς αὐτοῦ μένοντας ἀμύνεσθαι.

Ἐνθαῦτα Θεμιστοκλῆς, ὡς ἔσσοῦτο τῇ γνώμῃ ὑπὸ τῶν ⁷⁵ Πελοποννησίων, λαθῶν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἐξελθὼν δὲ πέμπει ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα πλοῖῳ ἐντειλάμενος, τὰ λέγειν χρεὸν, τῷ οὔνομα μὲν ἦν Σίκιννος, οἰκέτης δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλέος παίδων· τὸν δὴ ὕστερον τούτων τῶν πρηγμάτων Θεμιστοκλῆς Θεσπία τε ἐποίησε, ὡς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπίες πολίτας, καὶ χορήμασι ὄλβιον. Ὅς τότε πλοῖῳ ἀπικόμενος ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγούς τῶν βαρβάρων τάδε· «Ἐπεμψέ με στρατηγὸς ὁ Ἀθηναίων λάθρη τῶν ἄλλων Ἑλλήνων (τυγχάνει γὰρ φρονέων τὰ βασιλέος καὶ βουλόμενος μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατύπερθε γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἑλλήνων πρήγματα) φράσοντα, ὅτι οἱ Ἕλληνες δρησιμὸν βουλευόμενοι καταρρωδηκότες, καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον ὑμῶν ἔργον ἀπάντων ἐξεργάσασθαι, ἢ μὴ περιδίητε διαδράντας αὐτούς. Οὔτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι οὔτ' ἔτι ἀντι-

στήσονται ὑμῖν, πρὸς ἑωυτούς τε σφέας ὄψεσθε ναυμαχέοντας τοὺς τὰ ὑμέτερα φρονέοντας καὶ τοὺς μὴ». Ὁ μὲν ταῦτά σφι σημήνας ἔμποδὸν ἀπαλλάσσετο.

76 Τοῖσι δὲ ὡς πιστὰ ἐγίνετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν ἐς τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν, μεταξὺ Σαλαμῖνός τε κειμένην καὶ τῆς ἠπείρου, πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπεβίβασαν· τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐγίνοντο μέσαι νύκτες, ἀνῆγον μὲν τὸ ἀπ' ἐσπέρης κέρας κυκλούμενοι πρὸς τὴν Σαλαμίνα, ἀνῆγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον τε καὶ τὴν Κυνόσουραν τεταγμένοι, κατεῖχόν τε μέγρι Μουνιχίης πάντα τὸν πορθμὸν τῆσι νηυσί. Τῶνδε δὲ εἵνεκεν ἀνῆγον τὰς νέας, ἵνα δὴ τοῖσι Ἑλλησι μηδὲ φυγεῖν ἐξῆ, ἀλλ' ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σαλαμῖνι δοῖεν τίσιν τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. Ἐς δὲ τὴν νησίδα τὴν Ψυττάλειαν καλεομένην ἀπεβίβαζον τῶν Περσέων τῶνδε εἵνεκεν, ὡς, ἐπεὰν γίνηται ναυμαχίη, ἐνθαῦτα μάλιστα ἐξοισομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν ναυηγίων (ἐν γὰρ δὴ πόρῳ τῆς ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσσεσθαι ἐκέετο ἡ νῆσος), ἵνα τοὺς μὲν περιποιέωσι, τοὺς δὲ διαφθείρωσι. Ἐποίηεν δὲ σιγῇ ταῦτα, ὡς μὴ πυνθανοῖατο οἱ ἐναντίοι. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα τῆς νυκτὸς οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες παραρτέοντο.

78 Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγίνετο ὠθισμὸς λόγων πολλός. Ἦδεσαν δὲ οὐκῶ, ὅτι σφέας περιεκυκλοῦντο τῆσι νηυσὶ οἱ βάρβαροι, ἀλλ' ὡσπερ τῆς ἡμέρης ὄρων αὐτοὺς τεταγμένους, ἐδόκεον κατὰ χάωρον εἶναι. Συνεστηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος μὲν, ἐξωστρακισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου, τὸν ἐγὼ νενόμικα, πυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον, ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήγησι καὶ δικαιοτάτον. Οὗτος ὄνηρ στάς ἐπὶ τὸ συνέδριον ἐξεκαλέετο Θεμιστοκλέα, ἐόντα μὲν ἑωυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγάθεος τῶν παρεόντων κακῶν λήθην ἐκείνων ποιούμενος ἐξεκαλέετο, θέλων αὐτῷ συμ-

μειξαι. Προακηκόεε δέ, ὅτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἀνάγειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἴσθμόν. Ὡς δὲ ἐξηλθέ οἱ Θεμιστοκλής, ἔλεγε Ἀριστείδης τάδε· «Ἡμέας στασιάζειν χρεόν ἐστι ἐν τε τῷ ἄλλῳ καιρῷ καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε περὶ τοῦ ὀκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάσεται. Λέγω δέ τοι, ὅτι ἴσον ἐστὶ πολλά τε καὶ ὀλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου τοῦ ἐνθεῦτεν Πελοποννησίοισι. Ἐγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω γινόμενος, ὅτι νῦν οὐδ', ἣν θέλωσι, Κορίνθιοί τε καὶ αὐτὸς Εὐρυβιάδης οἰοί τε ἔσονται ἐκπλῶσαι· περιεχόμεθα γὰρ ὑπὸ τῶν πολεμίων κύκλῳ. Ἄλλ' ἐσελθὼν σφι ταῦτα σήμερον».

Ὁ δ' ἀμειβετο τοῖσδε· «Κάρτα τε χρῆστὰ διακελεύεαι καὶ εὔ ἡγγεϊλας· τὰ γὰρ ἐγὼ ἐδεόμην γενέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γινόμενος ἦκεις. Ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μήδων. Ἔδεε γάρ, ὅτε οὐκ ἐκόντες ἠθελον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἕλληνες, ἀέκοντας παραστήσασθαι. Σὺ δέ, ἐπεὶπερ ἦκεις χρῆστὰ ἀπαγγέλλων, αὐτὸς σφι ἄγγειλον. Ἦν γὰρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δόξω πλάσας λέγειν καὶ οὐ πείσω ὥς οὐ ποιούντων τῶν βαρβάρων ταῦτα. Ἀλλά σφι σήμερον αὐτὸς παρελθὼν, ὥς ἔχει. Ἐπεὰν δὲ σημήνης, ἣν μὲν πείθονται, ταῦτα δὴ τὰ κάλλιστα· ἣν δὲ αὐτοῖσι μὴ πιστὰ γένηται, ὅμοιον ἡμῖν ἔσται· οὐ γὰρ ἔτι διαδρήσονται, εἴπερ περιεχόμεθα πανταχόθεν, ὥς σὺ λέγεις». Ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστείδης, φάμενος ἐξ Αἰγίνης τε ἦκειν καὶ μόγις ἐκπλῶσαι λαθὼν τοὺς ἐπορευόμεντας· περιέχεσθαι γὰρ πᾶν τὸ στρατόπεδον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν νεῶν τῶν Ξέρξεω· παραρτέεσθαι τε συνεβούλευε ὡς ἀλεξησομένους. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἶπας μετεστήκει, τῶν δὲ αὐτίς ἐγένετο λόγων ἀμφισβασίη· οἱ γὰρ πλεῖνες τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐπαίθοντο τὰ ἐσαγγελθέντα.

Ἀπιστεόντων δὲ τούτων ἦκε τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων αὐτομολέουσα, τῆς ἦρχε ἀνὴρ Παναίτιος ὁ Σωσιμένεος, ἥπερ δὴ ἔφερε τὴν ἀληθείην πᾶσαν. Διὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἐνεγράφη-

σαν Τήνιοι ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα ἐν τοῖσι τὸν βάρ α-
ρον κατελοῦσι.

6. Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (480).

(Κεφ. 83 - 93, 95 - 96)

83 Τοῖσι δὲ Ἑλλήσι ὡς πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἦν τῶν Τηνί-
ων ῥήματα, παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. Ἡὼς τε δὴ
διέφαινε, καὶ οἱ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι, προη-
γόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης. Τὰ δὲ ἔπεα
ἦν πάντα τὰ κρέσσω τοῖσι ἔσσοσι ἀντιτιθέμενα, ὅσα δὴ ἐν
ἀνθρώπου φύσει καὶ καταστάσει ἐγγίνεται· παραινέσας δὲ τού-
των τὰ κρέσσω αἰρέεσθαι καὶ καταπλέξας τὴν ῥῆσιν, ἐσβαί-
νειν ἐκέλευε ἐς τὰς νέας. Καὶ οὗτοι μὲν δὴ ἐσέβαινον, καὶ ἦ-
κε ἡ ἀπ' Αἰγίνης τριήρης, ἡ κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀπεδήμησε.

84 Ἐνθαῦτα ἀνήγον τὰς νέας ἀπάσας οἱ Ἕλληνες. Ἀναγο-
μένοισι δέ σφι αὐτίκα ἐπεκέατο οἱ βάρβαροι. Οἱ μὲν δὴ
ἄλλοι Ἕλληνες πρύμνην ἀνεκρούοντο καὶ ὄκελλον τὰς νέας,
Ἀμεινίης δὲ Παλληνεύς, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ἐξαναχθεὶς νηὶ ἐμ-
βάλλει. Συμπλακείσης δὲ τῆς νεὸς καὶ οὐ δυναμένων ἀπαλλα-
γῆναι, οὕτω δὴ οἱ ἄλλοι Ἀμεινίῃ βοθέοντες συνέσμιγον. Ἀ-
θηναῖοι μὲν οὕτω λέγουσι τῆς ναυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν,
Αἰγινῆται δὲ τὴν κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἴ-
γίναν, ταύτην εἶναι τὴν ἄρξασαν. Λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὡς
φάσμα σφι γυναικὸς ἐφάνη, φανεῖσαν δὲ διακελεύεσθαι,
ᾧστε καὶ ἅπαν ἀκοῦσαι τὸ τῶν Ἑλλήνων στρατόπεδον, ὄνει-
δίσασαν πρότερον τάδε· «᾿Ω δαιμόνιοι, μέγρι κόσου ἔτι πρύ-
μνην ἀνακρούσεσθε;»

85 Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοίνικες (οὗτοι γὰρ
εἶχον τὸ πρὸς Ἐλευσῖνός τε καὶ ἐσπέρης κέρας), κατὰ δὲ Λα-
κεδαιμονίους Ἴωνες· οὗτοι δ' εἶχον τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τε καὶ

τὸν Πειραιέα. Ἐθελοκάκεον μέντοι αὐτῶν κατὰ τὰς Θεμιστοκλέος ἐντολὰς ὀλίγοι, οἱ δὲ πλεῦνες οὐ. Ἐχω μὲν νυν συχῶν οὐνόματα τριηράρχων καταλέξει τῶν νέας Ἑλληνίδας ἐλόντων, χρήσομαι δὲ αὐτοῖσι οὐδὲν πλὴν Θεομήστορός τε τοῦ Ἀνδροδάμαντος καὶ Φυλάκου τοῦ Ἰστιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων. Τοῦδε δὲ εἵνεκεν μέμνημαι τούτων μούνων, ὅτι Θεομήστορ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Σάμου ἐτυράννευσε καταστησάντων τῶν Περσέων, Φύλακος δὲ εὐεργέτης βασιλεὺς ἀνεγράφη καὶ χώρα οἱ ἐδωρήθη πολλή.

Περὶ μὲν νυν τούτους οὕτω εἶχε· τὸ δὲ πλῆθος τῶν νεῶν ⁸⁶ ἐν τῇ Σαλαμῖνι ἐκερατίζετο, αἱ μὲν ὑπ' Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι, αἱ δὲ ὑπ' Αἰγινητέων. Ἄτε γὰρ τῶν μὲν Ἑλλήνων σὺν κόσμῳ ναυμαχεόντων κατὰ τάξιν, τῶν δὲ βαρβάρων οὔτε τεταγμένων ἔτι οὔτε σὺν νόῳ ποιόντων οὐδέν, ἔμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσθαι, οἷόν περ ἀπέβη. Καίτοι ἦσαν γε καὶ ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακροῦ ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωυτῶν, πᾶς τις προθυμεόμενος καὶ δειμαίνων Ξέρξην, ἐδόκεέ τε ἕκαστος ἑωυτὸν θεήσασθαι βασιλέα.

Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους οὐκ ἔχω εἰπεῖν ἀτρεκέως, ὡς ⁸⁷ ἕκαστοι τῶν βαρβάρων ἢ τῶν Ἑλλήνων ἠγωνίζοντο· κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην τάδε ἐγένετο, ἀπ' ὧν εὐδοκίμησε μᾶλλον ἔτι παρὰ βασιλεί. Ἐπειδὴ γὰρ ἐς θόρυβον πολλὸν ἀπίκετο τὰ βασιλεὺς πρήγματα, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἢ νηῦς ἢ Ἀρτεμισίης ἐδιώκετο ὑπὸ νεὸς Ἀττικῆς· καὶ ἢ οὐκ ἔχουσα διαφυγεῖν (ἔμπροσθεν γὰρ αὐτῆς ἦσαν ἄλλαι νέες φίλιαι, ἢ δὲ αὐτῆς πρὸς τῶν πολεμίων μάλιστα ἐτύγγανε ἐοῦσα) ἐβουλεύσατο τότε ποιῆσαι, τὸ καὶ συνήνευξε ποιησάση· διωκομένη γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς φέρουσα ἐνέβαλε νηὶ φιλίῃ ἀνδρῶν τε Καλυνδέων καὶ αὐτοῦ ἐπιπλέοντος τοῦ Καλυνδέων βασιλεὺς Δαμασιθύμου. Εἰ μὲν καὶ τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνεε ἔτι περὶ Ἑλλήσποντον ἐόντων, οὐ μέντοι ἔγωγε ἔχω εἰπεῖν, οὔτε εἰ ἐκ προνοίης αὐτὰ

εποίησε, οὔτε εἰ συνεζύρησε ἢ τῶν Καλυνδέων κατὰ τύχην παραπεσοῦσα νηῦς. Ὡς δὲ ἐνέβαλέ τε καὶ κατέδυσε, εὐτυχίῃ χρησαμένη διπλόα ἐωυτὴν ἀγαθὰ ἐργάσατο· ὁ τε γὰρ τῆς Ἄττικῆς νεὸς τριήραρχος, ὡς εἶδε μιν ἐμβάλλουσαν νηὶ ἀνδρῶν βαρβάρων, νομίσας τὴν νέα τὴν Ἀρτεμισίης ἢ Ἑλληνίδα εἶναι ἢ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων καὶ αὐτοῖσι ἀμύνειν, ἀποστρέψας πρὸς ἄλλας ἐτράπετο.

88 Τοῦτο μὲν τοιοῦτο αὐτῇ συνήνευκε γενέσθαι, διαφυγεῖν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι· τοῦτο δὲ συνέβη, ὥστε κακὸν ἐργασαμένην ἀπὸ τούτου αὐτὴν μάλιστα εὐδοκιμῆσαι παρὰ Ξέρξῃ. Λέγεται γὰρ βασιλέα θηεύμενον μαθεῖν τὴν νέα ἐμβαλοῦσαν καὶ δῆ τινα εἶπαι τῶν παρόντων· «Δέσποτα, ὄρῳς Ἀρτεμισίην, ὡς εὖ ἀγωνίζεται καὶ νέα τῶν πολεμίων κατέδυσε;» καὶ τὸν ἐπειρέσθαι, εἰ ἀληθές ἐστὶ Ἀρτεμισίης τὸ ἔργον, καὶ τοὺς φάναι, σαφές τὸ ἐπίσημον τῆς νεὸς ἐπισταμένους· τὴν δὲ διαφθαρεῖσαν ἠπιστάτο εἶναι πολεμίην. Γὰ τε γὰρ ἄλλα, ὡς εἴρηται, αὐτῇ συνήνευκε ἐς εὐτυχίην γενόμενα καὶ τὸ τῶν ἐν τῇ Καλυνδικῇ νηὶ μηδένα ἀποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Ξέρξην δὲ εἶπαι λέγεται πρὸς τὰ φραζόμενα· «Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες». Ταῦτα μὲν Ξέρξην φασὶ εἶπαι.

89 Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς Ἀριαβίγνης ὁ Δαρείου, Ξέρξεω ἐὼν ἀδελφεός, ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοὶ τε καὶ οὐνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, ὀλίγοι δὲ τινες καὶ Ἑλλήνων· ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νέες διεφθείροντο, καὶ οἱ μὴ ἐν χειρῶν νόμῳ ἀπώλλυντο, ἐς τὴν Σαλαμῖνα διένεον. Τῶν δὲ βαρβάρων οἱ πολλοὶ ἐν τῇ θαλάσῃ διεφθάρησαν, νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. Ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐς φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλεῖσται διεφθείροντο. Οἱ γὰρ ὀπισθε τεταγμένοι, ἐς τὸ πρόσθε τῆσι νηυσὶ παριέναι πειρώμενοι ὡς ἀποδεξόμενοί τι καὶ αὐτοὶ ἔρ-

Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία.

- γον βασιλείῃ, τῆσι σφετέρῃσι νηυσὶ φευγούσῃσι περιέπιπτον.
- 90 Ἐγένετο δὲ καὶ τότε ἐν τῷ θορούβῳ τούτῳ· τῶν τινες Φοινίκων, τῶν αἱ νέες διεφθάρατο, ἐλθόντες παρὰ βασιλέα διέβαλλον τοὺς Ἴωνας, ὡς δι' ἐκείνους ἀπολοῖατο αἱ νέες, ὡς προδόντων. Συνήγειρε ὢν οὕτω, ὥστε Ἴώνων τε τοὺς στρατηγούς μὴ ἀπολέσθαι, Φοινίκων τε τοὺς διαβάλλοντας λαβεῖν τοιόνδε μισθόν· ἔτι τούτων ταῦτα λεγόντων ἐνέβαλε νηὶ Ἀττικῇ Σαμοθρηκίῃ νηῦς. Ἡ τε δὴ Ἀττικὴ κατεδύετο, καὶ ἐπιφερομένη Αἰγιναιῆ νηῦς κατέδυσσε τῶν Σαμοθρηκίων τὴν νέα. Ἄτε δὲ ἑόντες ἀκοντισταὶ οἱ Σαμοθρηκικες τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νεὸς βάλλοντες ἀπήραξαν καὶ ἐπέβησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν. Ταῦτα γενόμενα τοὺς Ἴωνας ἐρρύσατο· ὡς γὰρ εἶδε σφεας Ξέρξης ἔργον μέγα ἐργασαμένους, ἐτράπετο πρὸς τοὺς Φοινίκας οἷα ὑπερλυπεόμενός τε καὶ πάντας αἰτιώμενος, καὶ σφεων ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀποταμεῖν, ἵνα μὴ αὐτοὶ κακοὶ γενόμενοι τοὺς ἀμείνονας διαβάλλωσι. Ὅπως γάρ τινα ἴδοι Ξέρξης τῶν ἑωυτοῦ ἔργον τι ἀποδεικνύμενον ἐν τῇ ναυμαχίῃ, κατήμενος ὑπὸ τῷ οὐρεὶ τῷ ἀντίον Σαλαμῖνος, τὸ καλέεται Αἰγάλεως, ἀνεπυθάνετο τὸν ποιήσαντα, καὶ οἱ γραμματισταὶ ἀνέγραφον πατρόθεν τὸν τριήραρχον καὶ τὴν πόλιν.
- 91 Τῶν δὲ βαρβάρων ἐς φυγὴν τραπομένων καὶ ἐκπλεόντων πρὸς τὸ Φάληρον Αἰγινῆται ὑποστάντες ἐν τῷ πορθμῷ ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἄξια. Οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ θορούβῳ ἐκεραΐζον τὰς τε ἀντισταμένας καὶ τὰς φευγούσας τῶν νεῶν, οἱ δὲ Αἰγινῆται τὰς ἐκπλεύσας· ὅπως δέ τινες τοὺς Ἀθηναίους διαφύγειεν, φερόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινήτας.
- 92 Ἐνθαῦτα συνεκύρουν νέες ἢ τε Θεμιστοκλέος διώκουσα νέα καὶ ἡ Πολυκρίτου τοῦ Κριοῦ, ἀνδρὸς Αἰγινήτεω, νηὶ ἐμβαλοῦσα Σιδωνίῃ. Ὡς δὲ ἐσεῖδε τὴν νέα τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολυκρίτος, ἔγνω τὸ σημήμιον ἰδὼν τῆς στρατηγίδος, καὶ βώσας

τὸν Θεμιστοκλέα ἐπεκερτόμησε ἐς τῶν Αἰγινήτων τὸν μηδισμὸν ὀνειδίζων. Ταῦτα μὲν νυν τῇ νηὶ ἐμβαλὼν ὁ Πολύκριτος ἀπέρριψε ἐς Θεμιστοκλέα· οἱ δὲ βάρβαροι, τῶν οἱ νέες περιεγένοντο, φεύγοντες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατόν.

Ἐν δὲ τῇ ναυμαχίᾳ ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγινῆται, ἐπὶ δὲ Ἀθηναῖοι, ἀνδρῶν δὲ Πολύκριτός τε ὁ Αἰγινήτης καὶ Ἀθηναῖοι Εὐμένης τε ὁ Ἀναγυράσιος καὶ Ἀμεινίης Παλληνεύς, ὅς καὶ Ἀρτεμισίην ἐπεδίωξε. Εἰ μὲν νυν ἔμαθε, ὅτι ἐν ταύτῃ πλέοι Ἀρτεμισίη, οὐκ ἂν ἐπαύσατο πρότερον, ἢ εἰλέ μιν ἢ καὶ αὐτὸς ἦλω. Τοῖσι γὰρ Ἀθηναίων τριηράρχοισι παρεκεκέλευστο, πρὸς δὲ καὶ ἄεθλον ἐκέετο μύρια δραχμαί, ὅς ἂν μιν ζωὴν ἔλῃ· δεινὸν γάρ τι ἐποιεῦντο γυναῖκα ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύεσθαι. Αὕτη μὲν δὴ, ὡς πρότερον εἴρηται, διέφυγε· ἦσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, τῶν αἱ νέες περιεγένοντο, ἐν τῷ Φαλήρῳ.

Ἀριστείδης δὲ ὁ Λυσιμάχου, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ ὀλίγω τι πρότερον τούτων ἐπεμνήσθην ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου, οὗτος ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ περὶ Σαλαμίνα γενομένῳ τάδε ἐποίησε· παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὀπλιτῶν, οἱ παρετετάχато παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Σαλαμίνης χώρας, γένος ἑόντες Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Ψυττάλειαν νῆσον ἀπέβησε ἄγων, οἱ τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ νησίδι ταύτῃ κατεφόνευσαν πάντας. Ὡς δὲ ἡ ναυμαχίη διελέλυτο, κατειρῦσαντες ἐς τὴν Σαλαμίνα οἱ Ἕλληνες τῶν ναυηγίων, ὅσα ταύτῃ ἐτύγχανε ἔτι ἑόντα, ἔτοιμοι ἦσαν ἐς ἄλλην ναυμαχίην, ἐλπίζοντες τῆσι περιουσίῃσι νηυσὶ ἔτι χρήσεσθαι βασιλείᾳ.

[Ὁ Ξέρξης μετὰ τὴν ἦταν τοῦ στόλου του ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀσίαν· ἀφήνει ὁμως εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν γαμβρὸν του Μαρδόνιον μὲ ἰσχυρὸν στρατόν, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν πόλεμον. Ὁ Μαρδόνιος ἐπέρασε τὸν χειμῶνα εἰς τὴν Θεσσαλίαν· ἀπὸ ἐκεῖ, πρὶν

ἀρχίσῃ τὰς ἐχθροπραξίας, στέλλει εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Ἀλέξανδρον, διὰ τὴν πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ συμμαχήσῃ με τοὺς Πέρσας.]

7. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας. — Λόγοι τούτων καὶ ἀπαντήσεις τῶν Ἀθηναίων.

(Κεφ. 140 - 144)

140 Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπίκετο εἰς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ Μαρδονίου, ἔλεγε τάδε·

α) « Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος τάδε λέγει· ἐμοὶ ἀγγελίη ἦκει παρὰ βασιλέος λέγουσα οὕτω· Ἀθηναῖοισι τὰς ἀμαρτάδας τὰς ἐξ ἐκείνων εἰς ἐμὲ γενομένας πάσας μετήμι. Νῦν τε ὧδε, Μαρδόνιε, ποίειε. Τοῦτο μὲν τὴν γῆν σφι ἀπόδος, τοῦτο δὲ ἄλλην πρὸς ταύτην ἐλέσθων αὐτοί, ἦντινα ἂν ἐθέλωσι, εἶοντες αὐτόνομοι. Ἰρά τε πάντα σφι, ἦν δὴ βούλωνται γε ἐμοὶ ὁμολογέειν, ἀνόρθωσον, ὅσα ἐγὼ ἐνέπηρσα.

» Τούτων δὲ ἀπιγμένων ἀναγκαίως ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα, ἦν μὴ τὸ ὑμέτερον ἀντίον γένηται. Λέγω δὲ ὑμῖν τάδε νῦν· τί μαίνεσθε πόλεμον βασιλεῖ ἀνταειρόμενοι; Οὔτε γὰρ ἂν ὑπερβάλαισθε, οὔτε οἰοί τε ἐστε ἀντέχειν τὸν πάντα χρόνον. Εἶδετε μὲν γὰρ τῆς Ξέρξεω στρατηλασίης τὸ πλῆθος καὶ τὰ ἔργα, πυνθάνεσθε δὲ καὶ τὴν νῦν παρ' ἐμοὶ εὐσαν δύναμιν, ὥστε καὶ ἦν ἡμέας ὑπερβάλησθε καὶ νικήσητε, τοῦπερ ὑμῖν οὐδεμία ἐλπίς, εἴπερ εὔφρονέετε, ἄλλη παρέσται πολλαπλησίη. Μὴ ὧν βούλεσθε παρισούμενοι βασιλεῖ στέρεσθαι μὲν τῆς χώρας, θέειν δὲ αἰεὶ περὶ ὑμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καταλύσασθε. Παρέχει δὲ ὑμῖν κάλλιστα καταλύσασθαι, βασιλέος ταύτην ὥρμημένου. Ἔστε ἐλεύθεροι, ἡμῖν ὁμαιχιμῆν συνθέμενοι ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης.

β) » Μαρδόνιος μὲν ταῦτα, ὧ Ἀθηναῖοι, ἐντείλατό μοι εἰπεῖν πρὸς ὑμέας. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν εὐνοίης τῆς πρὸς ὑμέας

εὐούσης ἐξ ἑμεῦ οὐδὲν λέξω (οὐ γὰρ ἂν νῦν προῶτον ἐκμάθοι-
τε), προσχρητίζω δὲ ὑμέων πείθεσθαι Μαρδονίῳ. Ἐνορέω γὰρ
ὑμῖν οὐκ οἴοισί τε ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον πολεμείν
Ξέρξῃ. Εἰ γὰρ ἐνώρων τοῦτο ἐν ὑμῖν, οὐκ ἂν κοτε ἐς ὑμέας
ἦλθον ἔχων λόγους τούσδε· καὶ γὰρ δύναμις ὑπὲρ ἄνθρωπον
ἢ βασιλέος ἐστὶ καὶ χεῖρ ὑπερμήκης. Ἦν ὧν μὴ αὐτίκα ὁμο-
λογήσητε, μεγάλα προτεινόντων, ἐπ' οἷσι ὁμολογέειν ἐθέλου-
σι, δειμαίνω ὑπὲρ ὑμέων ἐν τριβῶ τε μάλιστα οἰκημένων τῶν
συμμάχων πάντων, αἰεὶ τε φθειρομένων μούνων, ἐξαιρετόν
τι μεταίχμιον τὴν γῆν ἐκτιμμένων. Ἀλλὰ πείθεσθε· πολλοῦ
γὰρ ὑμῖν ἄξια ταῦτα, εἰ βασιλεύς γε ὁ μέγας μούνοισι ὑμῖν
Ἑλλήνων τὰς ἀμαρτάδας ἀπιεῖς ἐθέλει φίλος γενέσθαι». Ἀ-
λέξανδρος μὲν ταῦτα ἔλεξε.

Λακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι ἤκειν Ἀλέξανδρον ἐς Ἀθή-¹⁴¹
νας ἐς ὁμολογίην ἄξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθηναίους, ἀναμνη-
σθέντες τῶν λογίων, ὡς σφεας χρεόν ἐστι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι
Δωριεῦσι ἐκλίπτειν ἐκ Πελοποννήσου ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀ-
θηναίων, κάρτα τε ἔδεισαν, μὴ ὁμολογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀ-
θηναῖοι, αὐτίκα τέ σφι ἔδοξε πέμπειν ἀγγέλους. Καὶ δὴ συν-
έπιπτε, ὥστε ὁμοῦ σφέων γίνεσθαι τὴν κατάστασιν. Ἐπανε-
μειναν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι διατριβόντες, εὖ ἐπιστάμενοι, ὅτι ἔ-
μελλον Λακεδαιμόνιοι πεύσεσθαι ἤγοντα παρὰ τοῦ βαρβάρου
ἄγγελον ἐπ' ὁμολογίῃ, πυθόμενοί τε πέμπειν κατὰ τάχος ἀγ-
γέλους. Ἐπίτηδες ὧν ἐποίευν, ἐνδεικνύμενοι τοῖσι Λακεδαι-
μόνιοισι τὴν ἐωυτῶν γνώμην.

Ὡς δὲ ἐπαύσατο λέγων Ἀλέξανδρος, διαδεξάμενοι ἔλεγον¹⁴²
οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἄγγελοι· «Ἡμέας δὲ ἐπεμψαν Λακεδαιμό-
νιοι δεησομένους ὑμέων μήτε νεώτερον ποίειν μηδὲν κατὰ
τὴν Ἑλλάδα μήτε λόγους ἐνδέκεσθαι παρὰ τοῦ βαρβάρου.
Οὔτε γὰρ δίκαιον οὐδαμῶς, οὔτε κόσμον φέρον οὔτε γε ἄλ-
λοισι Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ διὰ πάντων ἤκι-

στα πολλῶν εἵνεκεν ἠγείρατε γὰρ τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς οὐδὲν ἡμέων βουλομένων, καὶ περὶ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς ὁ ἀγὼν ἐγένετο· νῦν δὲ φέρει καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. Ἄλλως τε τούτων ἀπάντων αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης τοῖσι Ἕλλησι Ἀθηναίους οὐδαμῶς ἀνασχετόν, οἵτινες αἰεὶ καὶ τὸ πάλα φαίνεσθε πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώπων.

» Πιεζομένοισι μέντοι ὑμῖν συναχθόμεθα, καὶ ὅτι καρπῶν ἐστερήθητε διζῶν ἤδη, καὶ ὅτι οἰκοφθόρησθε χρόνον ἤδη πολὺν. Ἐντὶ τούτων δὲ ὑμῖν Λακεδαιμόνιοι τε καὶ οἱ σύμμαχοι ἐπαγγέλλονται γυναϊκᾶς τε καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα πάντα ἐπιθρέψειν, ἔστ' ἂν ὁ πόλεμος ὄδε συνεστήκη. Μηδὲ ὑμέας Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδῶν ἀναγνώσῃ, λείνας τὸν Μαρδονίου λόγον. Τούτῳ μὲν γὰρ ταῦτα ποιητέα ἐστί· τυράννος γὰρ ἐὼν τυράνῳ συγκατεργάζεται· ὑμῖν δέ γε οὐ ποιητέα, εἶπερ εὖ τυγχάνετε φρονέοντες, ἐπισταμένοισι, ὡς βαρβάροισι ἐστι οὔτε πιστὸν οὔτε ἀληθὲς οὐδέν». Ταῦτα ἔλεξαν οἱ ἄγγελοι.

- 143 Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρίναντο τάδε· «Καὶ αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, ὅτι πολλαπλησίη ἐστὶ τῷ Μήδῳ δύναμις ἢπερ ἡμῖν, ὥστε οὐδὲν δεῖ τοῦτό γε ὀνειδίζειν. Ἄλλ' ὅμως ἐλευθερίας γλιχόμενοι ἀμννεύμεθα οὕτω, ὅπως ἂν καὶ δυνώμεθα. Ὁμολογῆσαι δὲ τῷ βαρβάρῳ μήτε σὺν ἡμέας πειρῶ ἀναπειθῆναι οὔτε ἡμεῖς πεισόμεθα. Νῦν δὲ ἀπάγγελτε Μαρδονίῳ, ὡς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἔστ' ἂν ὁ ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴη, τῇ καὶ νῦν ἔρχεται, μήποτε ὁμολογήσῃν ἡμέας Ξέρξῃ· ἀλλὰ θεοῖσι τε συμμάχοισι πίσυνοί μιν ἐπέξιμεν ἀμννόμενοι καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίαν ὄπιν ἔχων ἐνέπρησε τοὺς τε οἴκους καὶ τὰ ἀγάλματα. Σὺ τε τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίνεο Ἀθηναίοισι, μηδὲ δοκέων χρηστά ὑπουργεῖν ἀθέμιτα ἔρδειν παραίνεε. Οὐ γὰρ σε βουλό-

μεθα οὐδὲν ἄχαρι πρὸς Ἀθηναίων παθεῖν, ἔοντα πρόξεινόν τε καὶ φίλον».

Πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ταῦτα ὑπεκρίναντο, πρὸς δὲ τοὺς 144 ἀπὸ Σπάρτης ἀγγέλους τάδε· «Τὸ μὲν δεῖσαι Λακεδαιμονίους, μὴ ὁμολογήσωμεν τῷ βαρβάρῳ, κάρτα ἀνθρωπήϊον ἦν. Ἀτὰρ αἰσχροῶς γε οἴκατε ἐξεπιστάμενοι τὸ Ἀθηναίων φρόνημα ἀρωδησαι, ὅτι οὔτε χρυσός ἐστι γῆς οὐδαμῶθι τοσοῦτος οὔτε χώρα κάλλει καὶ ἀρετῇ μέγα ὑπερφέρουσα, τὰ ἡμεῖς δεξάμενοι ἐθέλομεν ἂν μηδίσαντες καταδουλώσαι τὴν Ἑλλάδα. Πολλά τε γὰρ καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ ποιέειν, μηδ' ἦν ἐθέλωμεν· πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπερησιμένα τε καὶ συγκεχωσμένα, τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ μέγιστα μᾶλλον ἢπερ ὁμολογέειν τῷ ταῦτα ἐργασαμένῳ, αὐτίς δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἐὸν ὄμαιμόν τε καὶ ὁμόγλωσσον, καὶ θεῶν ἰδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσαῖαι ἠθεά τε ὁμότροπα, τῶν προδότας γενέσθαι Ἀθηναίους οὐκ ἂν εὖ ἔχοι. Ἐπίστασθέ τε οὕτω, εἰ μὴ πρότερον ἐτυγχάνετε ἐπιστάμενοι, ἔστ' ἂν καὶ εἰς περιῆ Ἀθηναίων, μηδαμὰ ὁμολογήσοντες ἡμέας Ξέρξῃ.

» Ὑμέων μέντοι ἀγάμεθα τὴν πρόνοιαν τὴν πρὸς ἡμέας ἐοῦσαν, ὅτι προεΐδετε ἡμέων οἰκοφθορημένων οὕτω, ὥστε ἐπιθρέψαι ἐθέλειν ἡμέων τοὺς οἰκέτας. Καὶ ὑμῖν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται, ἡμεῖς μέντοι λιπαρήσομεν οὕτω, ὅπως ἂν ἔχωμεν, οὐδὲν λυπέοντες ὑμέας.

» Νῦν δέ, ὡς οὕτω ἐχόντων, στρατιὴν ὡς τάχιστα ἐκπέμπετε. Ὡς γὰρ ἡμεῖς εἰκάζομεν, οὐκ ἐκὰς χρόνου παρέσται ὁ βάρβαρος ἐσβαλὼν ἐς τὴν ἡμετέραν, ἀλλ' ἐπεὰν τάχιστα πύθῃται τὴν ἀγγελίην, ὅτι οὐδὲν ποιήσομεν, τῶν ἐκεῖνος ἡμέων προσεδέετο. Πρὶν ὧν παρεῖναι ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἡμέας καιρὸς ἐστὶ προβωθῆσαι ἐς τὴν Βοιωτὴν». Ταῦτα ὑποκριναμένων Ἀθηναίων οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἀγγελοὶ ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην.

ΜΕΡΟΣ Β΄

I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

I. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

ΤΗΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Α' ΦΩΝΗΕΝΤΑ

Ἄνταλλαγή φωνηέντων.

α') Παρ' Ἡροδότῳ ὑπάρχει ἡ ἀντι τῶν παρ' Ἀττικοῖς $\bar{\alpha}$ καὶ ἄ καὶ ἀντιστρόφως: σοφίη, θεήσομαι, ἡήρ, πρήσσω, Θρηΐξ, τρηηκόσιοι, πέρην, νηός, νηῦς, νηοί.—πρώρη, ἀληθειη.—μεσαμβρή.—α ἀντὶ ο ὑπάρχει ἐν τοῖς ἀρρωδία, ἀρρωδέω.

β') ε ἀντὶ α καὶ εἰ καὶ ἀντιστρόφως: τέσσερες.—κρέσσων, μέζων, ἔργω, ἐδέχθην, δεδέχθαι (τοῦ ρ. δείκνυμι), ἔωθα, (εἰς τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς υς ἐπιθέτων) θήλεα, ταχέα.—τράπω, τάμνω.—κρινός, ξείνος, στεινός, εἰρωτάω, εἵνεκεν, εἰρύω, εἰρέσθαι.

γ') ω ἀντὶ αυ, ου, οη: τρώμα, θώμα, θωμάζω.—ὦν, γών (= οῦν, γοῦν).—ὀγδώκοντα, ἔβωσα, βωθέω.—ωυ ἀντὶ αυ: ἔμεωτοῦ, σεωτοῦ, ἔωτοῦ.

δ') ου ἀντὶ ο: μοῦνος (= μόνος), νοῦσος, οὔρος (= ὄρος), οὔνομα, οὔνομάζω.

Συναίρεσις.

Ἡ συναίρεσις παραλείπεται συχνάκις παρ' Ἡροδότῳ καὶ ἐν τῇ κλίσει καὶ ἐν τῇ ρίζῃ: πλόος, χρύσεος, βασιλεί, βασιλέες, ῥίγει, γένεος, ἀληθέα, Θεμιστοκλέης.—μενέομεν, ἀποβαλέεις, φαίνεαι, πείθεο, φανέωσι, ποιέω, ποιέεις, ποίεε.—ἔαρ, οὔστος, δηϊώ, ῥήιδιος, βασιλήη, ἀνθρωπήιος, οἰκήη, ἀνδρηίος, ἄεθλος κλπ.

Χασμωδία, ἔκθλιψις, κρᾶσις.

Ἡ χασμωδία εἶναι συνηθεστάτη ὅθεν 1) ἔλλείπει

α') τὸ εὐφωνικὸν ν.

β') τὸ σ ἐν τοῖς ἄχρῳ, μέχρῳ, οὔτῳ 2) τὸ οὐ εὐρίσκεται πρὸ φωνήεντος καὶ ἄνευ τοῦ κ.

Ἡ δ' ἔκθλιψις καὶ ἡ κρᾶσις εἶναι σπανία παρ' Ἡροδότῳ· ἰδιάζουσα παρ' αὐτῷ εἶναι ἡ κρᾶσις τοῦ ο·α εἰς ω· ὠνήρ, ωὔτός, τωὔτό.

ΥΜΦΩΝΑ

α') Ἀντὶ π ὑπάρχει κ εἰς ὅλα τὰ ἀντωνυμικὰ ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα τὰ σχηματιζόμενα ἐκ θέματος πο : κοῖος, ὀκοῖος, κόσοι, κότερος, κῆ, κότε, κοῦ, ὄκως κτλ.—ἀλλὰ ὀποδαπός.

β') Ἀντὶ χ ὑπάρχει κ : δέκομαι, οὐκί.

γ') Ἀντὶ σ ὑπάρχει δ : ὀδμή, ἴδμεν.

δ') Ἀντὶ θ ὑπάρχει τ : ἐν τῷ αὔτις.

ε') Μετάθεσις τοῦ δασέος γίνεται ἐν τοῖς : ἐνθεῦθεν (= ἐντεῦθεν), ἐνθαῦτα (= ἐνταῦθα), κιθῶν (= χιτών).

ς') Τὰ ψιλὰ πρὸ δασυνομένου φωνήεντος δὲν τρέπονται εἰς δασέα οὔτε ἐν τῷ μέσῳ οὔτε ἐν τέλει λέξεως : ἐπέξεῆς, αὐτημερόν, ἀπικνέομαι, ἀπήκε, μετήμι.—ἀπ' οὔ, μετ' οὔ, οὐκ ἔτερος.

Ὁ Δυϊκός ἀριθμὸς ἔλλείπει καὶ ἐν τοῖς ὀνόμασι καὶ ἐν τοῖς ρήμασι.

Γ' ΚΑΙΣΕ

Πρώτη κλίσις.

α') Ἡ ἐνικὴ γενκ. τῶν εἰς -ης λήγει εἰς -εω, τῶν εἰς -εης εἰς -εω : Πέρσης, γενκ. Πέρσεω, Ξέρξης - Ξέρξεω, πολίτης - πολίτητεω.—βορέης, γενκ. βορέω, Ἐρμής - Ἐρμείω.

β') Ἡ ἐνικὴ αἰτ. πολλῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς -ης λήγει ἄλλοτε μὲν εἰς -ην : Ξέρξην, Λεωνίδην, ἄλλοτε δὲ εἰς εα : Ξέρξεα, Λεωνίδα.

γ') Ἡ γενκ. πληθ. λήγει εἰς -έων : γνωμέων, πολιητέων-λοιπέων, πολλέων-αυτέων-έουσέων.

Ἐξαίρεσις : Ἐξαιροῦνται τὰ θηλυκὰ τῶν βαρυτόνων ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν εἰς -ος, -η, -ον, τῶν ὁποίων ἡ γενκ. πληθ. εἶναι ὁμοία τῇ τῶν ἀρσενικῶν : ἄλλων, φίλων, ἐκείνων, ἀλισκομένων, τούτων.

δ') Ἡ δοτ. πληθ. λήγει εἰς ῆσι (-ῆσι) : γνώμησι, τιμῆσι, λοιπῆσι, αὐτῆσι.

Δευτέρα κλίσις.

Ἡ δοτ. πληθ. εἰς -οῖσι (-οῖσι) : λόγοισι, θεοῖσι.

Τὰ οὐσιαστικά καὶ τὰ ἐπίθετα εἰς -οος, -έος δὲν συναρροῦνται : πλόος, ἀπλόος, διπλόος, διπλόη, χρύσεος, χρυσέη, ὀστέον.

Σημ. Κατὰ τὴν δευτέραν Ἀττικὴν κλίσιν ὀλίγα ὀνόματα κλίνονται :

α') Τὰ κύρια ὀνόματα τὰ καταλήγοντα εἰς -λέως : Μενέλεως, Χαρίλεως, Ἀρκεσίλεως, Θρασύλεως, β') τὰ Μίνως, Ἄθως, Ἀμφιάρεως. Ἀντὶ δὲ τῶν λεώς, νεώς, κάλω, λαγώς μεταχειρίζεται ὁ Ἡρ. τοὺς Ἰωνικοὺς τύπους : ληός, νηός, κάλος, λαγός· καὶ ἀντὶ τῶν ἐπιθέτων πλέως, ἴλεως, ἀξιόχρεως τοὺς Ἰωνικοὺς τύπους πλέος, η, ὄν - ἀξιόχρεος, ὄν.

Τρίτη κλίσις.

α') Τὰ κύρια ὀνόματα εἰς -κλέης κλίνονται οὕτω : Θεμιστοκλέης, -κλέος, -κλεί, -κλέα, -κλεες.

β') Τὰ εἰς -ις λήγοντα ὀνόματα κλίνονται οὕτω : πόλις, πόλιος, πόλι, πόλιν· πόλιες, πολίων, πόλισι, πόλις ἢ πόλιας.

γ') Τὰ οὐσιαστικά εἰς -εὺς κλίνονται οὕτω : βασιλεύς, βασιλέος, βασιλεί, βασιλέα, βασιλεῦ· -έες, -έων, -εῦσι, -έας.

δ') Τὸ κέρας κλίνεται οὕτω : κέρας, κέρεος, κερεῖ, κέρεα, κερεών.

ε') Τὸ νηῦς (=ἀττ. ναῦς) κλίνεται οὕτω : νηῦς, νεός, νηί, νέα· νέες, νεῶν, νηυσί, νέας.

Ἐπίθετα, παραθετικά, ἀριθμητικά.

α') Ἀντὶ τοῦ πολὺς ὑπάρχει πολλακίς πολλός· τὸ δὲ οὐδέτερον εἶναι πολλὸν καὶ πολύ.

β') Ἐπίθετα εἰς -εος καὶ -ηιος (=ἀττ. -εῖος) διατηροῦν ἐν τοῖς παραθετικοῖς τὸ ο καὶ προηγουμένης βραχείας συλλαβῆς : ἐπιτηδεότερος, -ότατος (διότι=ἀττ. ἐπιτηδειότατος), ἀνδρηιότερος, οἰκηιότερος (διότι τὸ ηῖ θεωρητέον ὡς δίφθογγος).

γ') Τοῦ ταχὺς συγκριτικὸν ταχύτερος καὶ θάσσων· ὑπερθ. τάχιστος.

δ') Τὸ πολλός ἐν τῇ ὀνομ. τοῦ συγκριτ. ἔχει πλέων, πλέον καὶ

πλεῦν, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι : πλέονι, πλέονα (πλέω), πλεόνων, πλέοσι, ἀλλὰ καί : πλεῦνος, πλεῦνα, πλεῦνες, πλεύνων, πλεύνας.

ε') Τὸ ἀριθμ. δύο ἄλλοτε μὲν εἶναι ἄκλιτον, ἄλλοτε δὲ κλίνεται : δύο, δυῶν, δυοῖσι, δύο.

Ἐντὶ τοῦ δώδεκα λέγει ὁ Ἡρ. **δυώδεκα**, ἀντὶ τοῦ τέσσαρες, **τέσσερες**, ὡσαύτως **τεσσερεσκαίδεκα**.

Ἄντωνυμιαί.

α') Ἐντὶ τῆς γενκ. ἐμοῦ, σοῦ ἀπαντοῦν οἱ τύποι **ἐμέο** ἢ **ἐμεῦ**, **σέο** ἢ **σεῦ**.

Ἡ δοτκ. τῆς προσωπικῆς ἀντων. τοῦ β' προσ. ἀπαντᾷ **σοὶ** ὀρθοτονομένη καὶ **τοί** ἐγκλιτικῆ. Ἡ αἰτ. τοῦ γ' προσ. ἀπαντᾷ **μιν** (ἐγκλιτικῆ) ἀντὶ αὐτόν, αὐτήν καὶ ἑαυτόν, ἑαυτήν, ἢ δὲ δοτκ. πληθ. **σφίσι** ἀντὶ ἑαυτοῖς, ἑαυταῖς, καὶ **σφι** (ἐγκλ.) ἀντὶ αὐτοῖς, αὐταῖς. Ἐκτὸς τούτου ὁ Ἡρ. ἔχει καὶ οὐδ. πληθ. **σφέα**—αὐτά.

β') Τῶν ἀναφορικῶν ἀντων. σχηματίζονται, πλὴν τῶν ὀνομαστικῶν **ὄ, ἦ, οἶ**, ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι τύποι ἀπὸ **τ** ἀρχόμενοι : **τοῦ, τῆς, τῶν, τά**.

Μετὰ τὰς προθέσεις ὅμως ἐκθλιβομένης κεῖνται οἱ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενοι τύποι : **ἀντ' ὧν, ἀπ' οὔ, μετ' ἧς** κτλ.

Ὁσαύτως ἐν χρονικαῖς ἐκφράσεσιν οὐδέποτε ἀπαντοῦν οἱ ἀπὸ **τ** ἀρχόμενοι τύποι : **ἐν ᾧ, ἐξ οὔ, ἐς ὄ, ἕως οὔ**.

γ') Ἡ ὄστις σχηματίζει τοὺς ἐξῆς τύπους : ἐν τῇ γενκ. τοῦ ἐνικοῦ **ὄτευ**, ἐν τῇ δοτκ. **ὄτεω'** ἐν τῇ πληθυντ. γενκ. **ὄτεων**, δοτκ. **ότεοῖσι'** οὐδ. πληθ. **ἄσσα**.

δ') Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία **τίς** ἔχει γενκ. **τεῦ**, δοτκ. **τέω** καὶ **τίνι'** πληθ. **τέων**, δοτκ. **τέοῖσι'** τοὺς αὐτοὺς τύπους (ἀλλ' ἐγκλιτικῶς) ἔχει καὶ ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία.

Δ' Ρ Η Μ Α Τ Α

Αὔξεις.

α') Οἱ παρατατικοὶ εἰς **-σκον** καὶ **-σκόμην** τῶν θαμιστικῶν ρημάτων δὲν λαμβάνουν αὔξισιν οὔτε συλλαβικὴν οὔτε χρονικὴν : **φεύ-**

γεσκον, ἄγεσκον, ποιέεσκον, ὄδυρέσκετο· καὶ ἐν τῷ ὑπερσυντλ. ἔλλειπει πολλάκις ἢ συλλαβικὴ αὔξησις: **δέδοκτο, καταλέλειπτο.**

Τὰ ρήματα **βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλλω** ἔχουν ε.

β') Ἡ χρονικὴ αὔξησις παρὰ τισι ρήμασιν ἔλλειπει πάντοτε, ὡς **ἀγινέω, ἀμείβομαι** κ. ἄλ., ἰδίως παρὰ πᾶσι τοῖς ἀπὸ **αι, αυ, ει, ευ** καὶ **οι** ἀρχομένοις ρήμασι.

γ') Ὁ παρατατικὸς τοῦ **ὀρέω** (=ὀράω) ἀπαντᾷ ὥρων.

Καταλήξεις.

α') Μένουσιν ἀσυναίρετοι αἱ καταλήξεις **-αο, -εαι, -εο** (ἢ τελευταία συναιρεῖται μόνον εἰς **ευ**): **ἐργάσαο, οἴχεαι, ἐγένεο.** Ὡσαύτως ἡ **-εω** ἐν τῇ ὑποτακτικῇ τοῦ παθ. ἀορίστου (**αἰρεθέω, αἰρεθέωμεν**) καὶ τοῦ ἀορ. β' ἐνεργ. (**θέω, θέωμεν** κτλ.)· ὁμοίως ἡ **-εω** καὶ **-εομεν** ἐν τῷ μέλλοντι τῶν ὑγρολήκτων ρημάτων (**σημανέω, σημανέομεν**).

β') Ὁ ἐνεργ. ὑπερσυντ. ἔχει τὰς καταλήξεις **-εα, -εας, -εε, -εατε**: **εῶθεα, εῶθεας, εῶθεε, εῶθέατε.**

γ') Ἀντὶ τῶν καταλήξεων **-νται** καὶ **-ντο** ἀπαντοῦν **-αται** καὶ **-ατο** 1) ἐν τῷ παθ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντλ. (**ἀπίκατο**=ἀφιγμένοι ἦσαν, **έτετάχατο, τετύφαται, ἐσκευάδαται, δεδέχαται**)· 2) ἐν τῇ ὀριστικῇ τοῦ παθ. ἐνεστώτος καὶ παρατκ. τῶν εἰς **-μι** ρημάτων (**τιθέσθαι, ἰστέσθαι, δυνέσθαι, ἐδεικνύσθαι, ἐκέσθαι**)· 3) ἐν τῇ εὐκτικῇ (**γενοῖσθαι, ἀγοῖσθαι, τεισαῖσθαι**).

Συνηρημένα.

α') Τὰ εἰς **-εο** μένουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσυναίρετα: **καλέω, καλέεις, καλέης, καλέοιμι, κάλεε, καλέειν** κτλ. Ἀλλὰ καὶ **δεῖ, δεῖν, παρατκ. ὅμως ἔδεε.**

Πολλάκις τὸ **-εω** συναιρεῖται εἰς **-ευ**: **ποιεῦσι, ποιεύμενος, ἐποιεῦντο.**

Ἡ κατάληξις τῆς προστακτικῆς **-εεο** βραχύνεται εἰς **-εο**: **ἠγέο, λυπέο, ποιέο** καὶ ἡ **-εεαι** εἰς **εαι**: **φοβέαι.**

β') Τὰ εἰς **-αω** συναιροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἀττικῇ διαλέκτῳ· εἰς τινα ὅμως ρήματα εἰς **-αω** τὸ **α** πρὸ ἐπομένου **ο** ἐξασθενοῦται εἰς **ε**: **ὀρέω, ὀρέων, φοιτέω, εἰρωτέω, ὀρέομεν** κτλ. Εἰς τὸ **χράομαι** τὸ

-αω πανταχοῦ γίνεται -εω (χρέωνται, χρεώμενος), τὸ δὲ -αε, -αη τοῦναντίον εἰς $\bar{\alpha}$ (χρᾶται, χρᾶσθαι). Ἄλλὰ χρεὼν ἀντὶ χρεῶν

γ') Καὶ τὰ εἰς -οω συναιροῦνται ὡς ἐν τῇ Ἀττικῇ, διαφέρουν μόνον ὅτι ἀντὶ τοῦ -ου ἔχουν καὶ -εу (ἐδικαίεу, ἀξιεῦμεν, ἀξιεῦσι).

Ρήματα εἰς -μι.

Τὰ εἰς -μι ῥήματα ἔχουν τύπους τινὰς κατ' ἀναλογίαν τῶν εἰς -αω, -εω, -οω καὶ -ύω: τιθεῖ, ἐξιεῖ, ὑποθέοιτο, διδοῖ, ἐδείκνυε. Τὸ γ' πληθ. πρόσ. τοῦ τίθημι ἀπαντᾷ τιθεῖσι, ὁ παρατκ. ἐτίθεα, ἐτίθεις, ἐτίθει.

Τοῦ εἶμι τὸ β' ἐν. πρόσ. εἶναι εἶς, τὸ α' πληθ. εἰμέν' ἢ ὑποτακτ. ἔω, ἦς, ἦ καὶ ἔωσι, ἢ μετχ. ἐών, ἐούσα, ἐόν' ὁ παρατκ. ἔα καὶ ἔατε, πολλάκις ἔσκε, ἔσκον καὶ ἦν.

Τὸ εἶμι σχηματίζει τὸν παρατκ. ἦια, ἦιε καὶ ἦισαν' οὕτω καὶ τὰ σύνθετα.

Ἀνώμαλά τινα ῥήματα παρ' Ἡροδότῳ.

1. αἰρέω, παρκμ. ἀραίρηκα, ἀραίρημαι.
2. εἶπα, ἀπαρέμφ. εἶπαι, μετχ. εἶπας· εἶπασθαι. Παθ. ἀόρ. α' εἰρέθην, μετχ. ῥηθείς· μέλλ. παθ. εἰρήσεται (ἀντὶ ῥηθήσεται).
3. ἴημι, ἐκ τοῦ ἀπίημι· ἀπίεσαν, ἀπειμένος, ἀπείτο, ἀπείθη· ἐκ τοῦ ἀνίημι· ἀνειμένος· ἐκ τοῦ μετήημι· μεμετιμένος, μετείθη.
4. λαγγάνω, μέλλ. λάξομαι, παρκαμ. β' λέλοχα.
5. λαμβάνω, μέλλ. λάμψομαι, παρκαμ. λελάβηκα, λέλαμμαι (διαλελαμμένος), ἐλάμφθη.
6. οἶδα, οἶδας, οἶδε, ἴδμεν (καὶ οἶδαμεν), ἴστε, οἶδασι (καὶ ἴσασι). Ὑποτ. εἰδέω, εὐκτ. εἰδείην, παρτκ. ἦδεα, ἦδεε - ἠδέατε, ἦδесαν. Μέλλ. εἰδήσω.
7. οἶκα (ἀττ. εἰκα), οἶκε, οἶκασι, οἶκός, οἶκός.
8. ὄραω, ὄπωπα, ὄπώπειν. Παρτκ. ὠρων.
9. φέρω, ἦνεικα, ἐνεῖκαι, ἦνεικάμην, ἐνήνειγμαι, ἦνείχθη (ἐνειχθείς).

II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Κεφ. 1. ἱστορίη ἔρευνα.— ἀπόδεξις = ἀττικῶς ἀπόδειξις ἔκ-
θεσις· Ἡροδότου ἱστορίης ἀπόδεξις ἦδε (δηλ. ἐστὶ) ὁ Ἡρόδοτος
ἐκθέτει ἐδῶ τὰς ἐρεῦνας του.—ὥς, τελκ.—τὰ γενόμενα ἐξ=τὰ ποι-
ηθέντα ὑπό.—ἐξίτηλος γίνομαι λησιμονοῦμαι.—θωμαστὰ = ἀττ.
θαυμαστὰ.—Ἑλλησι - βαρβάροισι, δτκ. ποιητικοῦ αἰτίου εἰς τὸ
ἀποδεχθέντα (= ἀττ. ἀποδειχθέντα)πραχθέντα.—ἀκλεῆς γίνο-
μαι παραμένω ἄδοξος, δὲν ἐξυμνοῦμαι.—τά τε ἄλλα καὶ ἐκτὸς δὲ
τούτων (ἐκθέτει) καί.

νυν=ἀττ. τοῖνυν.—διαφορὰ διένεξις, ἔχθρα.—ἐπὶ τήνδε τὴν
θ., δηλ. τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.—τὸν = ἀττ. ὄν.—ναυτιλίη τὸ
ταξιδεύειν μὲ πλοῖα, θαλασσοπλοῖα.—ἐπιθέσθαι, ἐκ τοῦ φασί· ἐπι-
τίθεμαί τινι ἐπιδίδομαι εἰς τι, ἐπιχειρῶ τι.—ἀπαγινέω ἐξάγω, με-
τακομίζω.—φορτία ἐμπορεύματα.—τῇ ἄλλῃ ἀλλαχοῦ, εἰς ἄλλα μέ-
ρη.—καὶ δὴ καὶ καὶ προσέτι.—ἅπασι εἰς ὅλα, καθ' ὅλα.—πολίων
=ἀττ. πόλεων.

διατίθεσθαι, τὸ ἀπρμφ. τοῦτο—καθὼς καὶ τὰ ἐπόμενα — ἐκ τοῦ
φασί· διατίθεμαι ἐκθέτω πρὸς πώλησιν, πωλῶ.—ὁ φόρτος = τὰ
φορτία.—ἐξεμπόλημαι (= ἀττ. ἐξημπόλημαι), πθηκ. πρκμ. τοῦ
ἐξεμπολῶ πωλῶ ἐντελῶς, ξεπουλῶ.—σφι (= ἀττ. σφίσι), δτκ. τοῦ
ποιητικοῦ αἰτίου.—οἱ=αὐτῇ.—Ἰοῦν=ἀττ. Ἰώ.—τῶν = ἀττ. ὦν.
—θυμὸς μοί ἐστὶ τινος ἐπιθυμῶ τι, μοῦ ἀρέσει τι.—διακελεύον-
ται ἐνθαρρύνει ὁ εἰς τὸν ἄλλον.—πλεῦνες=ἀττ. πλέονες.—ἐσβα-
λομένους ἀφοῦ ἔβαλαν (οἱ Φοῖνικες αὐτὰς) μέσα.—νέα=ἀττ. ναῦν.
—ἐπ' Αἰγύπτου πρὸς (κατὰ) τὴν Αἴγυπτον.

Κεφ. 2. ἄρχω τινὸς κάμνω ἀρχὴν τινος. — οὐκ ἔχω (μετ'

ἀπρμφ.) δὲν ἤξεύρω νά.— φασί, οἱ Πέρσαι.— προσέχω προσεγγίζω εἰς τινα τόπον, ἀράζω.—καταπλώσαντας=ἄττ. καταπλεύσαντας.—μακραὶ νῆες ἐκαλοῦντο τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς στρογγύλας ναῦς (τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα).—**Αἶα**, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Κολχίδος, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τὰ ἀνατολικά παράλια τοῦ Εὐξεινίου Πόντου.—**Φάσις ποταμὸς** ὁ σημερινὸς **Ριὸν** ἐν Κανκάσφ.—**ἐνθεῦτεν**=ἄττ. ἐντεῦθεν.—**εἶνεκεν** = ἄττ. ἔνεκεν ἢ ἔνεκα.—**ἀπίκατο** = ἄττ. ἀφιγμένοι ἦσαν. — **τᾶλλα**, δηλ. τὴν ἀρπαγὴν τοῦ χρυσομάλλου δέρατος.—**δίκη** (ἢ **δίκαι**) ἱκανοποιήσις.—**ὑποκρίνομαι** = ἄττ. ἀποκρίνομαι.—**ῶν**=ἄττ. οὖν.

Κεφ. 3. δευτέρῃ γενεῇ, τρεῖς γενεαὶ ἀποτελοῦν ἑκατὸν ἔτη.— Ἄλεξανδρος, τιμητικὸν ὄνομα τοῦ Πάριδος. — **ἐπίσταμαι**, παρ' Ἡροδότῃ πολλάκις : νομίζω, φρονῶ.— **τοὺς δέ**, δηλ. **τοὺς Τρῶας**. — **προῖσχομένων**, δηλ. αὐτῶν, **τῶν ἀγγέλων** προῖσχομαι ἰσχυρίζομαι.— **προφέρω τι ὡς ἀναφέρω τι καὶ λέγω** ὅτι.— **ἐκδόντες**, δηλ. **τὴν Μῆδειαν** ἐκδίδωμι παραδίδω.—**ἀπαιτεόντων**, δηλ. **τῶν Κόλχων**.— **βουλοῖατο**=ἄττ. βούλοιντο.

Κεφ. 4. εἶναι, ἐκ τοῦ λέγουσι (Πέρσαι).—**αἰτίους**, δηλ. τῆς διαφορῆς.—**σφέας**, δηλ. τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας.

Κεφ. 5. ἐοῦσαν=ἄττ. οὔσαν.—**ἐρέων**=ἄττ. ἐρῶν.—**κως** = ἄττ. **πως**. — **ὑπάρχω** (μετὰ γνκ.) κάμνω ἀρχὴν τινος, ἀρχίζω τι. — **προβαίνω ἐς τὸ πρόσω τοῦ λόγου** προχωρῶ εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διηγήσεώς μου.—**ἐπεξέρομαι τι** ἐξετάζω τι ἐν λεπτομερείᾳ, διηγοῦμαι περὶ τινος. — **ἐπ' ἑμεῦ** ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου. — **οὐδαμὰ οὐδόλως**, οὐδέποτε.—**μένω ἐν τωῦτῳ** (= **ἐν τῷ αὐτῳ**) διαμένω εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν.— **ἐπιμυμνήσκομαι** (μετὰ γνκ.) κάμνω μνεῖαν τινός.

Κεφ. 6. Ἀλυάττεω, ὁ Ἀλυάττης ἐβασίλευσε τῶν Λυδῶν ἀπὸ τοῦ 617 - 560 π. Χ.—**ἐντὸς Ἄλως** ἐντεῦθεν τοῦ Ἄλως (ὅταν παρατηρῇ τις ἐκ τῆς Ἰωνίας) ἐπομένως : πρὸς Δ. τοῦ Ἄλως.— **ἐξιεῖ** = ἄττ. ἐξίησι ἐκβάλλει. — **τῶν**, καθ' ἕλξιν ἀντί : **τοὺς** = ἄττ. οὓς.— **ἴδμεν**=ἄττ. ἴσμεν (τοῦ οἶδα).—**καταστρέφομαι** ὑποτάσσω.—**ἀπα**

γωγῇ πληρωμῇ ἔς φόρου ἀπαγωγῆν ὥστε νὰ πληρώνουν φόρον.—
προσποιοῦμαι καθιστῶ, κάμνω.

Κεφ. 23-29. ἐπιγίνομαι, ἐπὶ χρόνου : παρέρχομαι. — οἴκημαι
(πιτκ. προκμ.)=οἰκῶ.— ὑπ' ἑωυτῷ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του.— σοφι-
στής σοφός.— ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἀπικνέοιτο, νὰ συναφθῆ μετὰ τὸ
ἀπικνέονται (ἱστοκ. ἐνεστώς) : ἦλθον, ὅποτεδήποτε καὶ δι' οἵανδή-
ποτε αἰτίαν ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἤρχετο· κατ' ἔννοιαν : ἦλθον κατὰ διαφό-
ρους ἐποχὰς καὶ διὰ διαφόρους αἰτίας.—κατὰ πρόφασιν θεωρήης μετὰ
τὴν πρόφασιν νὰ ἴδῃ (ἐπισκεφθῆ) διαφόρους τόπους.—ἵνα δὴ πρά-
γματι ὁμως ἵνα.—τῶν, καθ' ἕλξιν ἀντί : τοῦς.—(τὸ) ὄρκιον ὄρκος.

Κεφ. 30. ὦν = ἀττ. οὔν.—Ἄμασιν, βασιλέα τῆς Αἰγύπτου
(570 - 526).—τὰ βασίλεια τὰ ἀνάκτορα.—μετὰ δὲ (ἐπιροκ.) μετὰ δὲ
ταῦτα.—ὄλβιος, ἐπὶ προσ. : εὐδαίμων, εὐτυχής· ἐπὶ πραγμ. κατ' οὐδ.
γένος ἐν τῷ πληθ. : ὄλβια πρόξεννα εὐδαιμονίας.—μιν=αὐτόν.—σκε-
ψάμενον, τοῦ σκοπῶ παρατηρῶ.—ὡς, αἰτλογ.—οἱ=αὐτῷ.—κατὰ
καιρόν ἐστι εἶναι εὐκαιρία.—εἴρετο=ἀττ. ἤρετο.—λόγος φήμη.
—πολλὸς=ἀττ. πολὺς.—πλάνη περιπλάνησις, περιήγησις.—φιλο-
σοφῷ ἐπιδιώκω τὴν κτῆσιν γνώσεων : ἐπιθυμῶ νὰ πλουτίσω τὰς γνώ-
σεις μου.—ἐπέρχομαι γῆν πολλὴν ἐπισκέπτομαι πολλὰ μέρη.—ἴμε-
ρος ἐπιθυμία.—ἐπειρέσθαι=ἐρέσθαι.—ὑποθωπεύω κολακεύω.—
τὸ ἐόν (=ἀττ. τὸ ὄν) ἡ ἀλήθεια.—ἀποθανυμάζω τι ἐκπλήττομαι
διὰ τι.—ἐπιστρεφῶς=ἀττ. ἐπιστρεφῶς μετὰ ζωηρότητα.—κοίη =
ἀττ. ποία (ὡς ἐπίροκ.) πῶς.—τοῦτο μὲν... τοῦτο δὲ ἄφ' ἑνὸς μὲν...
ἄφ' ἑτέρου δέ.—εὖ ἤκω εἶμαι καλά, ἀκμάζω.—ἐκγίνομαι (μετὰ δικ.)
γεννῶμαι εἰς τινα.—εὖ ἤκω τοῦ βίου (=τοῦ βιότου, τῶν χρημά-
των) καλῶς ἔχω ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν, ἔχω σημαντικὴν περιουσίαν,
εὐπορῶ.—ὡς τὰ παρ' ἡμῖν (δηλ. ἐστι) σχετικῶς πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν·
κατ' ἔννοιαν : τοῦλάχιστον κατὰ τὴν ἰδικὴν μας ἀντίληψιν.—πρὸς
τοὺς ἀστυγ., πιθανῶς τοὺς Μεγαρεῖς.—κάλλιστα ἐνδόξως.—αὐτοῦ,
τῆ (=ἀττ. ἧ) ἐκεῖ, ὅπου.

Κεφ. 31. εἶπας=ἀττ. εἰπών.—προετρέψατο τὸν Κ., δηλ.
εἰρωτῶν.—ἐπειρώτα, ὑποκμ. : ὁ Κροῖσος.—πάγχυ=ἀττ. πάνυ πάν-
τως, χωρὶς ἄλλο.—δευτερεῖα φέρω λαμβάνω τὴν δευτέραν θέσιν (τῆς

εὐδαιμονίας).—**γῶν**=ἄττ. **γαῦν** τοῦλάχιστον.—**βίος**=**βίωτος** (κεφ. 30).—**ὑπήν**=**ὑπήρχε**.—**ἀεθλοφόρος** ὁ ἀποκομίζων τὸ βραβεῖον, νικητῆς (εἰς ἀγῶνα).—**ὄρη**=ἄττ. **ἐορτή**.—**ζεύγος** ἄμαξα συσσομένη ὑπὸ δύο βοῶν.—**ἰρόν**=ἄττ. **ἰερόν**.—**ἐν ὄρη** ἐγκαίρως.—**ἐκκλήομαι** ἐμποδίζομαι· **ἐκκληθόμενοι τῇ ὄρη** (δηλ. **τοῦ ἐπισχεῖν**) ἐπειδὴ δὲν εἶχον πλέον καιρὸν νὰ περιμένουν.—**ζεύγλη** τὸ καμπύλον μέρος τοῦ ζυγοῦ, εἰς τὸ ὅποιον ἐμβαίνει ὁ τράχηλος τοῦ ζῴου.—**σφι** ὑπὸ αὐτῶν.—**διακομίζω** μεταφέρω.

διέδεξε = ἄττ. **διέδειξε**· **διαδείκνυμι** δεικνύω φανερά.—**ἐν τούτοισι** διὰ τούτων· διὰ τούτου, τὸ ὅποιον συνέβη εἰς αὐτούς.—**ζῶειν**=ἄττ. **ζῆν**.—**μακαρίζω τινός τι** μακαρίζω τινὰ διὰ τι.—**οἶων τέκνων**=ὄτι τοιοῦτων τέκνων.—**ἐκύρησε**, τοῦ κυρῆς τυγχάνω.—**φήμη** ἐπαινετικοὶ λόγοι.—**ἀντίον** ἀπέναντι.—**μιν** αὐτήν.—**ἐν τέλει τούτῳ** (δηλ. **τοῦ βίου**) ἔσχοντο προσεκολληθήθησαν (ἔμειναν) εἰς τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των· εὔρον τοῦτο τὸ τέλος τῆς ζωῆς των.

Κεφ. 32. σπερχθεις ὀργισθεις· τοῦ σπέροχομαι.—**τοι** = ἄττ. **σοι** (δtk. τοῦ ποιητικ. αἰτίου).—**ἀπορρίπτω ἐς τὸ μηδὲν** θεωρῶ ὡς μηδαμινὸν πρᾶγμα, περιφρονῶ.—**ποιῶ τινα ἄξιόν τινος** θεωρῶ τινὰ ἄξιον νὰ συγκριθῆ μετὰ τινά.—**ταραχώδης** ἀγαπῶν νὰ ταράττη.—**οὐρος**=ἄττ. **ὄρος** ὄριον.—**ζῴη**=ἄττ. **ζωή**.—**προτίθημι** θέτω.—**ἡ ἑτέρη τῇ ἑτέρη** ἢ μία τὴν ἄλλην.—**τὸ παράπαν** παντελῶς· συχνὰ μετ' ἀρνήσεως· **τὸ παράπαν οὐδὲν** οὐδὲν ὅλως.

πᾶν ἔστι ἄνθρωπος συμφορῇ ἕξ ὀλοκλήρου ὁ ἄνθρωπος εἶναι τύχη (παίγνιον τῆς τύχης): πᾶν ὅ,τι εἶναι, ἔχει καὶ πράττει ὁ ἄνθρωπος, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς τύχης.—**μέγα** (ἐπίρρ.) πολὺ, ὑπερβολικά.—**ἐκεῖνο, τὸ εἶρεό** (=ἄττ. ἤρου) **με**=ὄλβιον εἶναι.—**οὐκω**=ἄττ. **οὐπω**.—**αἰὼν βίος**.—**οὐ... τι** οὐδὲν ὅλως.—**ὁ ἐπ' ἡμέρην ἔχων**, ὁ ἔχων τὸ καθημερινόν του.—**εἰ μὴ οἱ** (=αὐτῷ) **ἡ τύχη ἐπίσποιτο** ἐκτός ἐὰν ἤθελεν ἔχει τὴν τύχην (κυρ.: ἤθελε τὸν παρακολουθήσει ἡ τύχη).—**τελευτῶ εὖ τὸν βίον** τελειώνω καλὰ τὴν ζωὴν μου.—**χρῆμα** πρᾶγμα.—**κῆ**=ἄττ. **πῆ** πῶς.—**ὑποδείκνυμι ὄλβον** δεικνύω μικράν τινα ἀκτίνα εὐτυχίας.—**πρόρριζος** ἐκ τῆς ρίζης, καθ' ὀλοκληρίαν.

Κεφ. 33. οὐ κως (=ἄττ. **οὐ πως**) κατ' οὐδένα τρόπον, οὐδὲν ὅλως.—**χαρίζομαί τινι** λέγω εὐάρεστον εἰς τινα, εὐχαριστῶ τινα.—

οὐδενὸς λόγου ποιουμαι **τινα** θεωρῶ **τινα** ἀνάξιον λόγου, περιφρονῶ **τινα**. — **ἀποπέμπομαι** ἀπομακρύνω ἀπὸ πλησίον μου. — **κάριτα** λίαν, πολύ. — **ἀμαθῆς** ἀνόητος. — **μετεῖς** (=ἀττ. **μεθίεις**), τοῦ **μεθίημι** ἀφήνω κατὰ μέρος, παραβλέπω.

Κεφ. 86. ἔσχον κατέλαβον, ἐκυρίευσαν. — **ἄρξαντα ἔτα τ.**, δηλ. ἀπὸ τοῦ 560-546 π. Χ. — **χρηστήριον** χρησμός· εἰς τὸν Κροῖσον πρὸ τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τοῦ Κύρου εἶχε δοθῆ ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν ὁ ἐξῆς διαφορούμενος χρησμός· ἦν **στρατεύηται ἐπὶ Πέσσας, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει**. — **καταπαύω** καταλύω. — **συννήσας**, τοῦ **συννέω** συσσωρεύω. — **πυρὴ** ξύλα διὰ πυράν. — **πέδαι** δεσμά. — **ἀκροθίνια** (κτιγμ.) ὡς ἀπαρχὰς τῶν λαφύρων. — **ταῦτα**, καθ' ἑλξιν ἀντί· **τούτους** (δηλ. τοὺς 14 Λυδοὺς καὶ τὸν Κροῖσον). — **καταγίζω** (=ἀττ. **καθαγίζω**) ἀφιερώνω. — **ὄτεω** = ἀττ. **ὄτω** ὅστις δὴ ἕνας οἰοσδήποτε. — **ἐπιτελῶ εὐχὴν** ἐκπληρῶ τάξιμον. — **δαίμων** θεός. — **ρύομαι τινὰ τινος** λυτρώνω, σφίζω τινὰ ἀπὸ τι.

ἐσέρχεται τινί τι ἔρχεται εἰς τὸν νοῖν τινος κατιτί. — **οἱ** ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ Σόλ.). — **σὺν θεῷ** κατὰ θεῖαν ἔμπνευσιν. — **ἄρα** λοιπόν. — **προσίσταται τινὰ τι** = **ἐσέρχεται τινί τι**. — **ὡς· μιν προσστήναι**, ἐν πλαγίῳ λόγῳ κείται οὐχὶ σπανίως παρ' Ἡροδότῳ μετὰ χρονικὸν σύνδεσμον ἀπαρέμφατον· καθὼς τοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῖν. — **ἀνενεικάμενον** = ἀττ. **ἀνενεγκάμενον** ἀναφέρομαι βαθιὰ ἀναπνέω. — **ἐκ**, ἔδω κείται χρονκ.· ὕστερα ἀπό. — **τίνα τούτον** = **τίς οὗτος εἶη, ὄν**. — **καὶ τοὺς** = **καὶ τούτους**. — **τέως** ἐπὶ **τινα** χρόνον. — **μετὰ δέ**, βλ. κεφ. 30. — **ὡς**, αἰτλγκ. — **τὸν ἄν...** **ἐλθεῖν** = (τοῦτον ἐπικαλέομαι), **τὸν** (=ὄν) **πάσι** **τυράννοισι** ἐς λόγους **ἐλθεῖν** **προετίμησα** ἂν **μεγάλων χρημάτων** ἐκείνων, τοῦ ὁποίου μίαν συνδιάλεξιν μὲ ὄλους τοὺς βασιλεῖς ἤθελον θεωρήσει ὑπερέτερον πολλῶν χρημάτων. — **ἄσημος** ἀσαφής, ἀκατανόητος. — **τὰ λεγόμενα** τί ἐσήμαινον οἱ λόγοι του. — **λιπαρῶ** ἐπιμόνως παρακαλῶ. — **ὄχλος** ἐνόχλησις. — **ἀρχὴν** (ἐπίρρ.) κάποτε. — **ἀποφλαυρίζω** ἐξευτελίζω, περιφρονῶ. — **οἶα δὴ εἶπας** = **εἶπας οἶα δὴ εἶπεν** ἀφοῦ εἶπεν ὅ, τι εἶπεν (δηλ.· βλ. κεφ. 32). — **ὡς τε** = **καὶ ὡς**· ἐκ τοῦ ἔλεγε. — **τῇ** (=ἀττ. **ῆ**) ὅπως, καθὼς. — **οὐδέν τι** οὐδὲν ὅλως. — **ἐς ἐωυτὸν** ἀναφορικῶς πρὸς αὐτὸν (δηλ. τὸν Κροῖσον). — **λέγων**, ὁ Σόλων. — **παρὰ σφίσι αὐτοῖσι** κατὰ τὴν κρίσιν των.

ἀμμένης (=ἀττ. **ἡμμένης**), πθηκ. προκμ. μετ. τοῦ **ἄπτω**. — **τὰ**

περιέσχατα τὰ περίξ κάτω μέρος. — **μεταγινώσκω** μεταβάλλω γνώμην, μετανοῶ. — **ἐννώσαντα** = ἄττ. **ἐννοήσαντα** ἐννοῶ σκέπτομαι. — **τίσις** τιμωρία, ἐκδίκησις (τῶν θεῶν). — **ἐπιλέγομαι** ἀναλογίζομαι. — **ἔστι ἀσφαλέως ἔχον** = ἀσφαλέως ἔχει = ἀσφαλές ἐστι. — **τὴν ταχίστην (ὁδὸν) τάχιστα**. — **καὶ τοὺς π.** = **καὶ τούτους π.**

Κεφ. 87. ὥρα = ἄττ. ἑώρα. — **καταλαμβάνω** «σταματῶ», ἐμποδίζω. — **ἐπιβῶσασθαι** (= ἄττ. **ἐπιβोधήσασθαι**), τοῦ **ἐπιβῶ**. — **κεχαρισμένος** εὐάρεστος, εὐπρόσδεκτος. — **τὸν μὲν = τοῦτον μὲν**. — **ἐκ**, χρονικῶς· πρβλ. κεφ. 86 «ἐκ πολλῆς ἡσυχίης». — **συντρέχω** συναθροίζω, συσσωρεύομαι. — **ἐξαπίνης** ἔξαφνα. — **καταρρήγνυται χεῖμων** γίνεται μεγάλη κακοκαιρία. — **λάβρος** ὄρητικός. — **ὔει ὕδατι** πίπτει βροχή. — **ἀνέγνωσα** (ἀόρ. ἀ' τοῦ ἀναγινώσκω) ἔπεισα. — **αἷτιος ὁ Ἑλλ. θεός**, ὑπαινίσσεται τὸν χρησμόν, περὶ τοῦ ὁποῖου βλ. κεφ. 86. — **ἐπαείρας** = ἄττ. **ἐπάρας**· **ἐπαίρω** παρακινῶ, προτρέπω. — **κου** = ἄττ. **που** ἴσως.

Κεφ. 88. **κάτισε** = ἄττ. **καθίσε** (τοῦ **καθίζω**). — **ἐν πολλῇ προμηθίῃ ἔχω τινὰ** ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει ἔχω τινά, σέβομαι, ἐκτιμῶ τινά.

Κεφ. 93. **θώματα** (= ἄττ. **θαύματα**) ἀξιοθαύμαστα πράγματα. — **οὐ μάλα οὐδαμῶς, οὐδόλως**. — **πάρεξ** (μετὰ γνκ.) ἐκτός, πλὴν, ἐξαιρέσει τινός. — **Τμῶλος** ὄρος ἐν Λυδία. — **καταφέρομαι** φέρομαι πρὸς τὰ κάτω. — **ψῆγμα** (χρυσοῦ) κόνις χρυσοῦ. — **πολλὸν** = ἄττ. **πολύ**. — **παρέχομαι** ἔχω. — **χωρίς** = **πάρεξ**. — **Ἀλυάττεω**, βλ. κεφ. 6. — **σῆμα τάφος**, μνημεῖον. — **κρηπίς** βάσις, θεμέλιον. — **τὸ ἄλλο** τὸ λοιπὸν μέρος.

Κεφ. 94. **νόμος** συνήθεια, ἔθιμον. — **χρέωνται** = ἄττ. **χρῶνται**. — **τῶν ἴδμεν**, βλ. κεφ. 6. — **κάπηλος** μικρέμπορος, μεταπράτης. — **παίγνια** παιγνίδιον. — **κατεστεῶσας** (= ἄττ. **καθεστῶσας**) συνήθεις, ἐν χρήσει. — **ἐξεύρημα** ἐφευρέσις. — **Τυρσηνία** = **Τυρρηνία**· αὕτη — καλουμένη καὶ Ἐτρουρία — χώρα κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς μέσης Ἰταλίας ἀνταποκρινομένη περίπου πρὸς τὴν σημερινὴν Τροσκάνην.

Μάνεω, ὁ Μάνης καὶ ὁ Ἄτης μυθικοὶ βασιλεῖς τῶν Λυδῶν. — **τέως**, βλ. κεφ. 86 (ἐν σελ. 103). — **διάγω λιπαρῶν** ζῶ με ὑπομονήν, ὑπομένω. — **ὥς οὐ παύεσθαι** ἀφοῦ δὲν ἔπαυεν· περὶ τοῦ ἀπομφ. με-

τὰ τὸν σύνδεσμον ὡς βλ. κεφ. 86 «ὡς·μιν προσστήναι». — ἄκος, εὖρος (τὸ) θεραπεία. — δίζημαι ζητῶ. — ἐπιμηχανῶμαι μηχανῶμαι, ἐπινοῶ σχέδια ἐναντίον τινός. — εἶδα=ἄττ. εἶδη.—πεσσοὺς ψήφος ὄρειδης, στρογγύλου ἢ ἄλλου σχήματος (κν. πέτρα, βόλι, ποῦλι). — οἰκηιεύνται = ἄττ. οἰκειοῦνται· οἰκειοῦμαι οἰκειοποιοῦμαι. — ἡ μὲν ἐτέρη... ἡ δὲ ἐτέρη ἢ μὲν μία... ἡ δὲ ἄλλη.—σιτία τροφαί.—δυῶν (=ἄττ. δυοῖν) δέοντα πλὴν δύο.

ἐπεῖτε (=ἄττ. ἐπεὶ) δὲ οὐκ ἀνιέναι·ἀλλ'. . . βιάζεσθαι, βλ. ἀνωτέρω «ὡς οὐ παύεσθαι».—ἀνίημι μετριάζω, παύω.—βιάζομαι στενοχωρῶ, πιέζω.—διαιρῶ δύο μοῖρας Λυδῶν πάντων χωρίζω ὅλους τοὺς Λυδοὺς εἰς δύο μοῖρας (μέρη).—ἐπὶ μονῆ διαὶ νὰ μένη (ἐν Λυδίᾳ).—ἐπὶ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων=ἐπὶ ταύτῃ τῶν μοιρέων, ἢ ἐλάγχανε.—ἡ μοῖρα λαγγάνει μένειν πίπτει ὁ κληρὸς εἰς τὴν μοῖραν νὰ μένη.—προστάσσω ἑμαυτὸν ἐπὶ τινι τάσσω τὸν ἑαυτὸν μου νὰ εἶναι ἀρχηγὸς (ἐπὶ) τινος.—ἐπὶ δὲ τῇ . . . =ἐπὶ δὲ τῇ λαγχανούσῃ τῶν μοιρέων ἀπαλλάσσεσθαι τὸν βασιλέα προστάσσειν τὸν ἑωυτοῦ παῖδα· ἀπαλλάσσομαι ἀναχωρῶ.—ἐξιέναι, ἐκ τοῦ λαχόντας.—μηχανῶμαι κατασκευάζω.—χρηστοὺς χρῆσιμος.—ἐπιπλα σκευή.—κατὰ ζήτησιν διαὶ νὰ ζητήσουν.—βίος πόρος ζωῆς.—ἐς ὃ ἕως ὅτου.—παραμείβομαι παραπλέω.—ἽΟμβρικοὶ ἢ ἽΟμβροὶ λαὸς τῆς ἽΙταλίας κατὰ τὰ βόρεια τοῦ ἽΑπεννίνου ὄρους.—τὸ μέχρι τοῦδε μέχρι σήμερον.—ἐπὶ τοῦ παιδὸς ἀπὸ τοῦ νιοῦ.—ἀνάγω φέρω (διαὶ θαλάσσης εἰς τινα τόπον).—ποιοῦμαι τὴν ἐπωνυμίαν λαμβάνω τὸ ὄνομα.

Κεφ. 131. ἐν νόμῳ ποιεῦμαι θεωρῶ (ὡς) νόμιμον, συνηθίζω.—νηοὺς=ἄττ. ναοὺς.—μωρίην ἐπιφέρω τινὶ ἀποδίδω μωρίαν εἰς τινα, θεωρῶ τινα μωρόν.—ὡς μὲν (=γε) ἐμοὶ δοκέειν, τὸ ἀπαρέμφ. ἀπολύτως: καθὼς ἐγὼ τοιῦλάχιστον νομίζω.—ἀνθρωποφυῆς ἀνθρωπόμορφος.—κατὰ περ=ἄττ. καθ' ἅπερ ἀκριβῶς ὡς (ὄπως).—νομίζω ἔχω τὴν συνήθειαν.—ἔρδω πράττω· ἔρδω θυσίας προσφέρω θυσίας.—Δία, ὑπὸ τὸν Δία ἔννοεῖ ὁ Ἡρόδ. τὸν ὑπέρτατον θεὸν τοῦ φωτὸς παρὰ τοῖς Πέρσαις ἽΑχουρα Μασδά.—ἡλίω, δηλ. τῷ Μίθρα.—ἐπιμανθάνω μανθάνω μετὰ ταῦτα.—Οὐρανίη, ἐπωνυμιον τῆς ἽΑφροδίτης· τὸ περσικὸν ὄνομα τῆς θεᾶς ἦτο ἽΑναΐτις.

Κεφ. 132. ἦδε κατέστηκε εἶναι τοιαύτη, γίνεται ὡς ἐξῆς.—**ἀνακαίουσι** ἀνάπτουν (δηλ. ἐπὶ τῶν βωμῶν).—**οὐ σπονδῆ** . . . **οὐλήσι**, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἑλληνας.—**στέμματα** στέφανοι.—**ὄλαι** χονδροαλεσμένα κριθαί (διὰ τῶν ὁποίων ἐπασπαλίζετο—παρ᾽ Ἑλλησιν—ἢ κεφαλὴ τοῦ θύματος πρὸ τῆς θυσίας).—**τῶν δέ**...—**ὡς ἂν** (=ὄταν) **θέλη τις θύειν ἐκάστῳ τούτων (τῶν θεῶν)**.—**καλῶ** ἐπικαλοῦμαι.—**ὁ τήρης** = **ὁ τιάρας** ἢ **ἡ τιάρα** κάλυμμα τῆς κεφαλῆς φερόμενον παρὰ τῶν ἀρχαίων Περσῶν εἰς ἐπισήμους ἰδίᾳ περιστάσεις.—**ἐστεφανωμένος τὸν τήρην μυρσ. μ.**, κατὰ ταῦτα παρὰ Πέρσας μόνον ὁ θυσιάζων ἔφερε στέφανον καὶ τοῦτον ὄχι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γυμνῆς—ὡς ἔφερετο παρ᾽ Ἑλλησιν—, ἀλλὰ περὶ τὴν τιάραν.—**οὐ οἱ** = **οὐκ οἱ** (=αὐτῷ).—**ἐγγίνεται** (ἀπρόσ.) ἐπιτρέπεται.—**έωυτῷ** . . . **ιδίη**=ἀρᾶσθαι ἀγαθὰ **ιδίη** **έωυτῷ** **μόνυφ**· **ἀρῶμαι** εὐχομαι.—**ὁ δὲ=ἀλλά**.—**γίνομαι ἐν περιέχομαι** (περιλαμβάνομαι εἰς.—**έπεάν** = **ἄττ.** **έπάν**.—**διαμιστύλλω** **κατὰ μέρη** κόπτω εἰς τεμάχια.—**ιρήιον**=**ἄττ.** **ιερεῖον**.—**έψω** βράζω.—**ύποπάσσω** **πάσσω** (σκορπίζω, στρώνω) ὑποκάτω.—**ποίη**=**ἄττ.** **πόα** χλόη, χόρτον.—**άπαλδς** τρυφερός.—**τριφυλλον**, τὸ νῦν λεγόμενον «τριφύλλι».—**έθηκε** (γνωμικ. ἀόρ.) **ῶν**, ὁ Ἡρόδ. πολλάκις συνδέει τὸν γνωμικὸν ἀόρ. μετὰ τοῦ **ῶν** (=οὖν), ὅταν θέλη νὰ δηλώσῃ τὴν ἐνέργειαν ὡς ταχέως ἐπακολουθοῦσαν : ἔπειτα θέτει.—**διατίθημι** διευθετῶ.—**μάγος**, οὔτω παρὰ τοῖς Πέρσας ἐκαλεῖτο ὁ ἱερεὺς.—**έπαείδω** (=ἄττ. **έπάδω**) ψάλλω.—**έπαοιδῆ** (= **ἄττ.** **έπωδῆ**) ὕμνος, προσευχή.—**οἶην**... **τὴν έπαοιδήν**, κατ' ἔννοιαν : ὅπως ὀνομάζουν ἐκεῖνοι τὸν ὕμνον (αὐτόν)· ἐν τούτῳ τῷ ὕμνῳ, δηλ. **τῇ θεογονίῃ**, ἐγένετο ἐπὶ κλησὶς ὄλων τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων.—**έπέχω** περιμένω.—**άποφέρομαι** λαμβάνω μαζὶ μου.—**χράται (αὐτοῖς) ὅ τι μιν λόγος αίρέει** μεταχειρίζεται αὐτὰ εἰς ὅ,τι θέλει (κυρ. : εἰς ὅ,τι τὸν πείσῃ εἰς οἰσοδῆποτε λόγος).

Κεφ. 133. **τῆ** (=ἄττ. **ῆ**), δτκ. χροнк.—**πλέω**=**ἄττ.** **πλείω**.—**δαίς, δαιτὸς** φαγητόν, γεῦμα.—**τῶν άλλων**=**ἡ ἐν τῆσι άλλησι** ἡμέρησι.—**δικαιῶ** κρίνω δίκαιον.—**εὐδαίμων** πλούσιος.—**προτιθέται**=**ἄττ.** **προτίθενται**.—**ὄλος** ὀλόκληρος, ἀκέραιος.—**ὀπτὸς** ψητός.—**τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων** τὰ μικρὰ ζῆα, δηλ. πρόβατα καὶ αἴγες (κν.: γιδοπρόβατα).—**σίτος** (ἐν τῷ πληθ.: **τὰ σῖτα**) τροφή, φαγητόν.—**έπιφορήματα** πρόσθετα ἐδέσματα, τραγήματα μετὰ τὸ δεῖ-

πνον (γλυκύσματα, καρύδια. ἀμύγδαλα, σῦκα κ.τ.τ.).— ἀλλῆς εἰς ἓν ὄλον ἠθροισμένους, διὰ μιᾶς.— σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι ὅτι τρώγοντες (φαγητὰ) παύουν μόνον νὰ πεινοῦν (δὲν χορταίνου).— ἀπὸ δεῖπνου μετὰ τὸ δεῖπνον.— παραφορῶ=παραφέρω φέρω καὶ θέτω ἔμπρός τινος, παραθέτω.— ἐσθίωντας...=οὐκ ἂν παύεσθαι ἐσθίωντας.— ἀράτα, βλ. κεφ. 33.— προσκέαται = πρόσκεινται· πρόσκειμαι οἴνω εἶμαι ἔκδοτος εἰς τὸν οἶνον.— ἄδη, ἄδο. τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω.— νήφω εἶμαι νηφάλιος, δὲν ἔχω πῖει οἶνον.— προτιθεῖ=ἄτι. προτίθησι.— στέγαρχος οἰκοδεσπότης.— ἐν τοῦ=οὐ ἐν τῷ οἴκῳ.— μετιεῖσι=ἄτι. μεθιάσι· μεθήμι ἀφήνω κατὰ μέρος, ἀπορρίπτω.— προβουλεύομαι συζητῶ, συσκέπτομαι.— ἐπιδιαγινώσκω ἔκ νέου κρίνω, ἐξετάζω.

Κεφ. 134. διαγινώσκω τινὶ διακρίνω ἀπὸ τι.— ὅμοιοι τῆς αὐτῆς (κοινωνικῆς) θέσεως ἢ τάξεως.— προσαγορεύω χαιρετίζω.— οὐτερος=ὁ ἕτερος.— ἀγεννῆς ὁ ἐκ ταπεινῆς καταγωγῆς.

Κεφ. 135. ἐκ πάντων ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους.— ἄγχι πλησίον.— τοὺς δευτέρους, δηλ. τοὺς γείτονας τῶν πλησιέστατα οἰκούντων.— κατὰ λόγον κατ' ἀναλογίαν (τῆς ἀποστάσεώς των).— προβαίνω προχωρῶ.— οἰκῆμαι, βλ. κεφ. 28.— ἐκαστάτω, ἐπίρρο. ὑπερθηκ. τοῦ ἐκάς μακράν.— μακρῶ=πολύ.— ἀντέχομαι τῆς ἀρετῆς=μετέχω τῆς ἀρετῆς.— νόμια = νόμιμα (ἔθιμα).— προσίεμαι (παρὰ)δέχομαι.— ἀνδρῶν μάλιστα=ἐκ πάντων.

Κεφ. 136-137. ἀπὸ πενταέτεος (δηλ. παιδός), κατ' ἔννοιαν : ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας.— ἀληθίζομαι=ἀληθεύω λέγω τὴν ἀλήθειαν.— δίαιταν ἔχει=διαιτάται.— ἄση, κυρ. : κόρος, ἀηδία' ἔδω : λύπη.— προσβάλλω προξενῶ.— νυν = τοίνυν.— νόμος συνήθεια.— ἔρδω τινὰ ἀνήκεστον πάθος πρῶτω εἰς τινὰ πρᾶξιν, ἢ ὁποῖα εἶναι ἀνεπανόρθωτος βλάβη : φονεύω τινά.— ὑπούργημα ὑπηρεσία, ἐκδούλευσις.

Κεφ. 138. ἄσσα = ἅτινα.— νενόμισμαι θεωροῦμαι.— ἀναγκαίη = ἀνάγκη.— ἐναπονίζω (μέσ. ἐναπονίζομαι) τι ἀπονίπτω, ἐκπλύνω τι μέσα εἰς τι.— περιορῶ ἐπιτρέπω, ἀνέχομαι.

Κεφ. 140. ἀτρεκέως μετὰ βεβαιότητος.— ὡς κρυπτόμενα ὡς μυστικά.— σαφηνέως=σαφῶς.— νέκυσ=νεκρός.— ὄρνις ὄρνεν.— ἔλκω σπαράσσω.— κατακηρῶ (-όω) περικολύπτω (περιαλείφω) με κηρὸν.— δὲ ὧν ἐν πάσῃ περιπτώσει.

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κεφ. 1. τῆς = ἀττ. ἦς.— προεῖπε, ἀόρ. β' τοῦ προαγορευέω δημοσίᾳ παραγγέλλω, διατάσσω.— νομίζω ὡς θεωρῶ ὡς.— στρατηλασίη=στρατεία.— ἐπικρατῶ τινος εἶμαι κύριός τινος.

Κεφ. 2. πρὶν ἢ = ἀττ. πρίν.— Ψαμμήτιχος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 663—609 π. Χ.—γενοῖατο=ἀττ. γένοντο.—ἀπὸ τούτου (τοῦ χρόνου) ἀπὸ τότε, ἔκτοτε.—πόρον τούτου ἀνευρεῖν ν' ἀνεύρη μέσον, διὰ νὰ μάθῃ τοῦτο (δηλ. τίνες ἦσαν οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων).—ἐπιτεχνῶμαί τι μηχανῶμαι, ἐπινοῶ τι.—ὁ ἐπιτυχὼν ὁ πρῶτος ἀνθρώπος, τὸν ὁποῖον ἀπαντᾷ τις : ὁ τυχών.—ἀντίον (μετὰ γενκ.) ἐνώπιόν τινος.—ἴμι ἢ ῥήγνυμι φωνὴν ἐκβάλλω φωνήν.—στέγη τόπος κεκαλυμμένος διὰ στέγης, δωμάτιον.—ἐπ' ἑωυτῶν καθ' ἑαυτά, μόνα.—τὴν ὥρην κατὰ τὴν ὠρισμένην ὥραν.—ἐπαγινέειν, ὑποκμ. : τὸν ποιμένα· ἐπαγινέω κομίζω.—πλήσαντα, ὑποκμ. τὸν ποιμένα· τοῦ πίμπλημι.—τάλλα διαπρήσσεσθαι νὰ ἐκτελεῖ τὰς ἄλλας τοῦ ἐργασίας.—ἄσημος ἀναρθρος, ἀκατάληπτος.—κνύζημα φωνή, κλαιθυμυρισμός (νηπίου).

ὀρέγω ἐκτείνω.—ἡσυχος ἦν δὲν εἶπε τίποτε.—πολλὸν (=ἀττ. πολὺ) συχνάκις ἐπαναλαμβάνομενον.—ἔπος λέξις.—σημαίνω φανερώω.—ἐς ὄψιν ἐνώπιον.—πρηγμα, ἐδῶ : ἀπόπειρα, δοκιμή.—σταθμῶμαί τινι συμπεραίνω ἀπὸ τι.—συγχωρῶ συναινῶ, παραδέχομαι.—γενέσθαι ὅτι ἐγίνε τὸ πρᾶγμα.—ιρέων=ἀττ. ἱερέων.—τοῦ Ἡφαιστου, οἱ Ἑλλ. πρὸς τὸν Ἡφαιστον ἐταύτιζον τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων Φθᾶ.—μάταιος ἀπερίσκεπτος, ἀνόητος.—ἐκτάμνω (=ἀττ. ἐκτέμνω) ἀποκόπτω.—ποιοῦμαι τὴν δίαιταν τῶν παιδίων διατάσσω νὰ ζοῦν τὰ παιδία.

Κεφ. 4-5. ἔλεγον, οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς.—Μῖν ἢ Μήνης ἐβασίλευσε περὶ τὸ 3400 π. Χ.· πρὸ τοῦ Μήνη ἐβασίλευον θεοί.—**νομοῦ**, ὅλη ἢ Αἴγ. ἦτο διηρημένη εἰς νομούς, οἱ ὅποιοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὠρίζοντο διὰ διωρύγων· **Θηβαϊκὸς νομὸς**—ἢ ἄνω Αἴγυπτος.—**ὑπερέχον ἐστὶ εἶναι ὑπὲρ τὸ ὕδωρ.**—**ἐνεργθε** κάτωθεν.—**Μοῖρις (-ιος καὶ -ιδος) λίμνη**, βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου (ἐν τέλει τοῦ βιβλίου πίν. IV).—**ἀνά τὸν ποταμὸν** διὰ τοῦ ποταμοῦ (δηλ. τοῦ Νείλου).—**δηλα**=**δηλόν (ἐστὶ).**—**Αἴγυπτος**, ἐδῶ : τὸ μέρος τῆς Αἰγύπτου· νοεῖται τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου.—**ναυτίλλομαι** ταξιδεύω διὰ θαλάσσης.—**ἐπίκτητος γῆ** νεωστὶ κτηθεῖσα γῆ, γῆ δηλ. ἥτις ἦτο πρότερον ὑπὸ τὸ ὕδωρ.—**καὶ τὰ κατύπερθε ἔτι ἀκόμη καὶ ἡ χώρα ἡ ὑπεράνω.**—**ἔτερον τοιοῦτο** παρόμοιόν τι (δηλ. **ἐπίκτητος γῆ καὶ δῶρον τοῦ Νείλου**).—**χώρα** ἔδαφος.—**ἡμέρης δρόμος** ὅσον δύναται τις νὰ τρέξῃ ἐντὸς μίας ἡμέρας (περὶ τὰ 1300 στάδια).—**κατεῖς (=ἀττ. καθεῖς)** ἂν ρίψῃς· τοῦ **καθίημι**.—**καταπειρητηρή** ὄργανον ναυτικόν, μὲ τὸ ὅποιον τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εὐρίσκουν καὶ μετροῦν βυθίζοντες αὐτό, δηλ. ἡ βολίς.—**ἀνοίσεις**, μέλλ. τοῦ **ἀναφέρω** φέρω ἐπάνω, ἐκβάλλω.—**ἐν ἔνδεκα ὀργυίῃσι εἰς βάθος ἔνδεκα ὀργυιῶν ἢ ὀργυιά**=2 μέτρα (περίπου).—**πρόχυσις τῆς γῆς ἢ γῆ ἢ σχηματισθεῖσα** ἐκ προσχώσεως.—**ἐπὶ τοσοῦτό ἐστὶ** ἕως τὸσον ἐκτείνεται.

Κεφ. 10. **κατὰ περ**, βλ. I, 131 (σελ. 105).—**Ἴλιον** πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας, μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν Σιμόντος καὶ Σκαμάνδρου.—**Τευθρανία** πόλις τῆς Μυσίας παρὰ τὸν Κάικον ποταμὸν.—**Ἐφεσος** πόλις τῆς Ἰωνίας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Καῦστρου ποταμοῦ.—**Μαϊάνδρου πεδίον** ἢ παρὰ τὸν Μαϊάνδρον—ποταμὸν τῆς Μ. Ἀσίας—**πεδιάς**.—**ὡς εἶναι ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν.**—**συμβάλλω** παραβάλλω, συγκρίνω.—**οἱ προσχώσαντες ποταμοὶ ταῦτα τὰ χ.** οἱ ποταμοί, οἱ ὅποιοι ἐσχημάτισαν τοὺς τόπους αὐτοὺς διὰ τῆς καταθέσεως ἱλῶς· νοοῦνται οἱ ποταμοὶ Σιμόεις (Σκάμανδρος), Κάικος, Καῦστρος, Μαϊάνδρος.—**πλήθεος πέρι** ὡς πρὸς τὴν ἀφθονίαν τῶν ὑδάτων.

Κεφ. 11. τῆς Ἀραβίης **χ. κόλπος**, ἐννοεῖται ὁ Ἀραβικὸς κόλπος (ὁ κόλπος τοῦ Σουέζ)· βλ. χάρτ. τῆς Αἰγύπτου.—**πρόσω** μακράν.—**ἐσέχω** ἐκτείνωμαι.—**ἕτερος τοιοῦτος**, βλ. κεφ. 5 **«ἕτερον τοιοῦτο»**.—**δοκέω** κου ὑποθέτω.—**γενέσθαι** ὅτι ὑπῆρξε κάποτε.—**ὁ μὲν**,

δηλ. ὁ Αἰγυπτιακὸς κόλπος.— ἐκ τῆς βορρῆς θ., δηλ. τῆς Μεσογείου.— ἐκ τῆς νοτίας, δηλ. τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.— φέρω ἐπὶ εἰσχωρῶ εἰς.— μιν αὐτὸν (δηλ. τὸν Ἀραβικὸν κόλπον).— τούτου, δηλ. τοῦ Νείλου.— (ἐκ) χώννυμαι πληροῦμαι διὰ τῆς ἰλύος ποταμοῦ, ἀποχεροῦμαι.— ἔλπομαι νομίζω, ὑποθέτω.— κοῦ γε δὴ πῶς λοιπόν.— προαναισιμῶ προαναλίσκω· προαναισιμῶμενος χρόνος παρελθὼν χρόνος.— τούτου, δηλ. τοῦ Αἰγυπτιακοῦ.— ἐργατικοῦ, καλεῖ ὁ Ἡρόδ. τὸν Νεῖλον ἐργατικὸν ἕνεκα τῆς ἐπεργείας του πρὸς καρποφορίαν καὶ κατοίκησιν τῆς Αἰγύπτου.

Κεφ. 12. τὰ περὶ Αἴγυπτον ὡς πρὸς ὅσα ἀνέφερα περὶ τῆς Αἴγ.— ἡ Αἴγυπτος πρόκειται τῆς ἐχομένης γῆς ἢ Αἴγ. ἔχει πρὸς Β. περισσότερον ἢ ἡ γειτονικὴ τῆς γῆ (δηλ. ἡ Λιβύη).— ἄλλη ἄρμη, ἄλλας.— ἐπανθῆι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας (αὐτῶν, τῶν ὁρέων) ἀναβλαστάνει ὡς ἄνθος, ἀναφαίνεται.— δηλέομαι βλάπτω.— πρὸς δὲ πρὸς τούτοις δέ.— τῇ χώρῃ ὡς πρὸς τὴν γῆν, ὡς πρὸς τὸ ἔδαφος.— πρόσουρος γειτονικός.— προσεῖκελος κάπως ὁμοιος.— οὐ μὲν (=μὴν) οὐδὲ οὐδὲ βέβαια.— νέμομαι κατοικῶ.— μελάγγαιος καὶ καταρρηγνυμένη ἔχουσα ἔδαφος μέλαν καὶ εὐκόλως διαρρηγνύμενον (ἔχον χαράδρας καὶ ρήγματα).— ὥστε εοῦσαν (=ἄτε οὔσαν) ἰλὺν ἀκριβῶς διότι αὐτὸ (τὸ ἔδαφος εἶναι λάσπη, ἔχει σχηματισθῆ ἀπὸ λάσπην.— πρόχυσις χώματα.— κατενηνευγμένην, τοῦ καταφέρομαι (βλ. I, 93).— ὑποψαμμοτέρη κάπως ἀμμόδης.— ἀργιλωδεστέρη μᾶλλον ἀργιλώδης (λευκὴ καὶ καθαρὰ).— ὑπόπετρος ὀλίγον πετρώδης.

Κεφ. 35. θωμάσια = θώματα (βλ. I, 93).— παρέχομαι δεικνύω.— πρὸς ἐν συγκρίσει πρὸς.— εἰρήσεται = ῥηθήσεται.— ἅμα τῷ οὐρανῷ... ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ οὐρανός, καθὼς ὁ οὐρανός... — ἕτεροῖος διαφορητικός.— τὰ πολλὰ πάντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅλως.— ἔμπαλιν τινι τὸ ἐναντίον πρὸς τινα, διαφορητικὰ ἀπὸ τινα.— ἴσταμαι καθιστῶ.— νόμος ἔθιμον.— ἐν τοῖσι παρ' αὐτοῖς (δηλ. τοῖς Αἰγυπτίοις).— ἀγοράζω εἶμαι ἐν τῇ ἀγορᾷ.— καπηλεύω κάμνω μικροεμπόριον, λιανοπουλῶ.— κρόκη ὑφάδιον.— ἄχθος βάρος, φορτίον.— φορῶ φέρω.

Κεφ. 36. τῇ ἄλλῃ (χώρῃ) εἰς ἄλλα μέρη, ἀλλαχοῦ.— κομῶ ἀφήνω τὴν κόμην μακρὰν.— ἅμα κήδεϊ ἐν πένθει, ὅταν πενθοῦν.— κέ-

καρμαι τὴν κεφαλὴν κουρεύομαι. — ἰκνέεται (κεκάσθαι) ἀρμόζει (εἶναι πρόπον) νὰ κουρεύωνται. — ὑπὸ τοὺς θανάτους ὅταν ἀποθάνη τις (ἐκ τῶν συγγενῶν). — ἀνίημι ἀφήνω. — τέως ἕως τότε. — τοῖς ἄλλοις ἢ δίαιτα ἀποκέκριται χωρὶς οἱ ἄλλοι ζοῦν ὅλως χωριστά. — θηρία τὰ (κατοικίδια) ζῶα. — πυρὸς σίτος. — ὄλλοι = οἱ ἄλλοι. — ποιεῦμαι τὴν ζῴην ζῶ. — σιτία ἄρτος. — τὰς = ἄς. — ζεῖαι εἶδος σιτηροῦ, πιθ. τὸ ἀσπροσίτι. — μετεξέτεροι = ἔνιοι. — φρυῶ ζυμῶνω. — τὸ σταῖς (γγκ. σταιτός) ζύμη. — εἶμα ἔνδυμα. — ἔχει φορεῖ. — κάλος (= ἄττ. κάλως) σχοινίον πρὸς ἀνέλκυσιν ἢ καθέλκυσιν τῶν ἱστίων. — ψήφοις λογιζομαι ἀριθμῶ διὰ λιθασίων. — διφάσιος διπλοῦς. — ἱρά, ἐννοοῦνται τὰ ἱερογλυφικὰ γράμματα (τὰ ὅποια μετεχειρίζοντο οἱ ἱερεῖς) ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ δημοτικά, τὰ ὅποια μετεχειρίζετο ὁ λαός.

Κεφ. 78. συνουσία συναναστροφή, συμπόσιον. — εὐδαίμων πλούσιος. — ἀπὸ δειπνου γίνομαι τελειῶνω τὸ δεῖπνον. — (ἢ) σορὸς θήκη, φέρετρον. — μεμιμημένον, προκμ. ἐν πητκ. σημασία τοῦ μιμοῦμαι. — ἐς τὰ μάλιστα κατὰ τὸ πλείστον : κατὰ τὸ δυνατόν. — γραφῆ καὶ ἔργω διὰ τῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς. — ὅσον τε (= ἄττ. ὅσον) περίπου.

Κεφ. 80. ἐπικτῶμαι κτῶμαι πρὸς τούτοις, ἀποδέχομαι. — συμφέρομαι τινι συμφωνῶ μέ τινα. — τόδε, αἰτ. τοῦ κατὰ τι. — εἶκω τινὶ τῆς ὁδοῦ ἀποσύρομαι ἐκ τῆς ὁδοῦ πρὸ τινος. — ἐκτράπομαι τρέπομαι ἔξω τῆς πορείας μου, πρὸς ἄλλο μέρος. — τοῖς πρεσβυτέροις ἐξ ἔδρης ὑπανίσταμαι σηκῶνομαι ἐκ τῆς θέσεώς μου καὶ παραχωρῶ αὐτὴν εἰς τοὺς πρεσβυτέρους. — ἄλλοισι οὐδαμοῖσι = οὐδενὶ ἄλλῳ (λαῶ τῶν Ἑλλ.). — προσαγορεύω, βλ. I, 134 (σελ. 107). — καθίημι καταβιβάζω.

Κεφ. 177. τότε, ὁ Ἄμισις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 570 - 526 π.Χ. — καὶ τὰ καὶ ὡς πρὸς τά. — ποταμοῦ, δηλ. τοῦ Νείλου. — πᾶς τις ἕκαστος. — βιοῦμαι πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν. — ἀποφαίνω δικαίην ζῴην ἀποδεικνύω (φέρω ἐνδείξεις) ὅτι ζῶ δικαίως (νομίμως). — ἰθύνομαι (= ἄττ. εὐθύνομαι), ἐδῶ : τιμωροῦμαι.

Κεφ. 178. μετεξέτεροι, βλ. κεφ. 36.—ἀποδείκνυμαι κάμνω.—ναυτίλλομαι, βλ. κεφ. 5.—τέμενος χρησιμώτατον ἱερὸν πολὺ συχναζόμενον.—Φάσηλις ἀρχαία πόλις ἐπὶ τῶν ὀρίων τῆς Λυκίας καὶ Παμφυλίας.—προστάται ἐπιμεληταί.—μεταποιεῦνται, δηλ. τοῦ τέμενος· μεταποιουῖμαι ἰδιοποιουῖμαι, οἰκειοποιουῖμαι.—οὐδέν σφι (θηλ.) μέτεστι οὐδὲν δικαίωμα ἔχουν αὐταί (αἱ πόλεις).—ἐπὶ ἑωυτῶν δι' ἑαυτούς.

Κεφ. 179. ἐμπόριον πόλις ἐμπορική.—μὲν = μὴν βεβαίως.—ἀπόμνυμι ὀρκίζομαι ὅτι δὲν ἔπραξά τι, ἀρνοῦμαι δι' ὄρκου.—ἐς τὸ Κανωβικὸν (στόμα) εἰς τὸ στόμιον τοῦ Κανωβικοῦ βραχίονος τοῦ Νεῖλου.—οἶά τέ ἐστι=οἶόν τέ ἐστι.—πρὸς ἀντίους δι' ἐναντίους.—βάρις, -ιδος (ἰων. -ιος) μικρὸν ποταμόπλοιον.—Κυρηναῖοι κάτοικοι τῆς Κυρήνης, ἀρχαίας ἑλληνικῆς πόλεως τῆς βορείου Ἀφρικῆς.—φιλότητα συντίθεμαί τινι συνάπτω (κάμνω) φιλίαν μέ τινα.

BIBLION TRITON

Κεφ. 14. τεῖχος φρούριον.—διαπειρῶμαί τινος δοκιμάζω τι.—ψυχή γενναιότης ψυχῆς, γενναιοψυχία.—στέλλω ἐνδύω.—ύδρεῖον στάμνα.—ἀπολέγω ἐκλέγω.—παρέρχομαι παρὰ τινα διέρχομαι, περῶ πλησίον (ἔμπροσθέν) τινος.—ἀντικλαίω κλαίω ἀκούων ἄλλον κλαίοντα.—κακῶ (-ώ) ταπεινῶν, ἔξευτελίζω.—προορῶ βλέπω ἔμπρός μου.—μανθάνω ἔδῶ : ἀναγνωρίζω.

δευτέρα (ἐπίρρ.) δεύτερον, μετὰ ταῦτα.—τὰ στόματα ἐγκεχαλινομένοι ἔχοντες χαλινὸν εἰς τὸ στόμα.—τίνω ποιήν τινι πληρῶνω ποιήν, λαμβάνω τὰ ἀντίποινα, ἀντιτιμωροῦμαι διὰ τινα.—τοῖσι ἀπολομ., ὁ Καμβύσης μετὰ τὴν ἦταν τῶν Αἰγυπτίων παρὰ τὸ Πηλουσίον καὶ τὴν καταφυγὴν τῶν εἰς τὴν Μέμφιν εἶχε στείλει εἰς αὐτὴν Μυτιληναῖαν ναῦν μὲ κήρυκα Πέρσην, διὰ νὰ προτείνῃ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους νὰ παραδοθοῦν μὲ συνθήκας· οἱ Αἰγύπτιοι ὅμως, ὅτε εἶδον τὴν ναῦν, ἐπελθόντες καὶ αὐτὴν κατέστρεψαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἄνδρας—200 τὸν ἀριθμὸν—ἐφόνευσαν.—δεινὰ ποιῶ «τὸ παίρνω βαρεῖά», ἀγανακτῶ.

συνήνευκε = ἄττ. συνήνευγε· συμφέρει ὥστε (μετ' ἀπριφ.) συμβαίνει νά.—ἀπῆλιξ (= ἄττ. ἀφῆλιξ) ὁ ὑπερβᾶς τὴν μέσσην ἡλικίαν, κλίνων πρὸς τὸ γῆρας· ἀπηλικέστερος ἀρκετὰ ἡλικιωμένος.—ἐκπίπτω ἔκ τινος χάνω τι.—τὰ ἐόντα ἢ περιουσία.—προσαιτῶ τινα ζητῶ με παρακλήσεις ἐλεημοσύνην παρά τινος.—πλήττομαι τὴν κεφαλήν κτυπῶ τὴν κεφαλὴν μου.—ἄρα, βέβαια, φυσικά.—ἐπ' ἐκάστη ἐξόδῳ εἰς κάθε πέρασμα.

διότι δὴ διατὶ ἄραγε.—στείχω βαδίζω.—ἀνέβωσας = ἄττ. ἀνεβόησας.—προσήκω τινὶ συγγενεύω, ἔχω συγγένειαν με τινα.—οἰκεῖα κακὰ οἰκογενειακά μου δυστυχία.—πένθος δυστυχία.—πολλά τε καὶ εὐδαίμονα (ἐν διὰ δυοῖν) πολλὰ πλοῦτη, μεγάλη περιουσία.—ἐπὶ γῆραος οὐδῶ εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ γήρατος.—ἀποφέρω ἀναφέρω.—εὖ, εἰς τὸ εἰρησθαι.—έτετεύχεε = ἄττ. έτετυχήκει.—έφέπομαι τινι ἀκολουθῶ τινα.—οἱ ἀπολλύμενοι οἱ καταδικασμένοι εἰς θάνατον.

Κεφ. 15. οἱ μετιόντες οἱ μεταβάντες (διὰ νὰ φέρουν αὐτόν).—περιεὸν ζῶν.—έχων πάσχων.

Κεφ. 39. ἐπαναστὰς κατὰ τῆς ὀλιγαρχίας τῶν εὐγενῶν τὸ 532 π.Χ.—ἴσχω, δηλ. τὴν Σάμον· ἴσχω ἔχω ὑπὸ τὴν κατοχὴν μου.—τὰ πρήγματα ἢ δύναμις.—βεβωμένος (= ἄττ. βεβοημένος) εἰμὶ γίνομαι περιβόητος, διαφημίζομαι.—ἰθύω στρατεύεσθαι ἐπιχειρῶ ἐκστρατεῖαν.—έκτητο = ἄττ. ἐκέκτητο.—πεντηκόντερος (νηϋς) πλοῖον με 50 κουπιά.—διακρίνων οὐδένα χωρὶς νὰ κάμη διάκρισιν (μεταξὺ φίλων καὶ ἐχθρῶν)· ὁμοίως.—χαρίζομαι τινι κάμνω χάριν εἰς τινα, ὑποχρεῶνω τινά.—ἀρχὴν μηδὲ οὐδόλω, καθόλου δέν.—ἀραιρήκεε = ἄττ. ἠρήκει.—ἐν δὲ δὴ μεταξὺ δὲ αὐτῶν.—δεδεμένοι ὡς αἰχμάλωτοι.

Κεφ. 40. κως, κυρίως· κάπως· ἔδῳ· φυσικά.—ἐπιμελὲς ἀντικείμενον φροντίδος.—βιβλίον ἐπιστολή.—ἐπιστέλλω στέλλω.—βούλομαι, ἐπομένου τοῦ ἦ=μᾶλλον βούλομαι προτιμῶ.—τῶν ἂν κήδωμαι=τούτους, ὧν ἂν κήδωμαι.—προσπταῖω ἀποτυγχάνω, δυστυχῶ.—διαφέρω τὸν αἰῶνα περὶ τὴν ζωὴν μου.—ἐναλλάξ πρήσων=τοτὲ μὲν εὖ, τοτὲ δὲ κακῶς πρήσων.—εὐτυχῶ τὰ πάν-

τα εὐτυχῶ εἰς ὅλα, εὐτυχῶ διαρκῶς.—λόγῳ (=ἀκοῇ) οἶδα ἀκούσας γνωρίζω ἔξ ἀκοῆς.—**πρόρριζος**, βλ. I, 32' **πρόρριζος** κακῶς κάκιστα.—**φροντίζω** σκέπτομαι.—**άλγῳ** θλίβομαι, λυποῦμαι.—**ἀποβάλλω** **τι** ρίπτω, κάμνω νὰ χαθῆ **τι**.—**ὄκως** μηκέτι ἤξει ὥστε νὰ μὴ φανῆ πλέον.—**τῶπὸ** **τούτου**=**τὸ ἀπὸ** **τούτου** εἰς τὸ ἔξης.—**προσπίπτει** **τί** **τινι** συμβαίνει **τι** εἰς **τινα**.—**πάθη** πάθημα, δυστυχία.—**ὑπόκειμαι** (πθτκ.) ὑποδεικνύομαι, ὑποδηλοῦμαι.—**ἀκέο** (=ἀκέο), προσκτ. τοῦ **ἀκέομαι** (**τὰς** **εὐτυχίας**) θεραπεύω (ἔξοικονομῶ) **τὰς** **εὐτυχίας**.

Κεφ. 41. **ἐπιλέγομαι** ἀναγινώσκω.—**νόῳ** λαμβάνω λαμβάνω διὰ τοῦ νοῦ, ἐννοῶ.—**ὑποτίθεμαι** συμβουλεύω.—**δίξημαι** ἀναζητῶ.—**ἀσάομαι** (ἄση), κυρ. : αἰσθάνομαι ἀηδίαν' ἐδῶ : =**άλγῳ**.—**σφρηγίς**, ἐδῶ : σφραγιδόλιθος' κατωτέρω (**περιελλόμενος** καὶ ἐν κεφ. 42) : δακτυλίδιον (μετὰ σφραγιδολίθου).—**Θεόδωρος** καλλιτέχνης, διαπρέφας εἰς διαφόρους κλάδους τῆς τέχνης' ἤκμασε κατὰ τὸν 5' π. Χ. αἰῶνα.—**περαιοροῦμαι** **τὴν** **σφρ.** ἀφαιρῶ, βγάλω τὸ δακτυλίδι μου.—**τὰ οἰκία** ἢ οἰκία.—**συμφορῇ** **ἐχρᾶτο**, δηλ. **τῇ** **ἀπολομένη** **σφρηγίδι** : **συμφορᾷ** **χρῶμαί** **τινι** θεωρῶ **τι** ὡς συμφορὰν, λυποῦμαι διὰ **τι**.

Κεφ. 42. **συμφέρει** συμβαίνει.—**ἀξιῶ** κρίνω καλόν.—**θύραι** ἀνάτορα.—**Πολυκράτει**, εἰς τὸ : **ἐλθεῖν** **ἐς** **ὄψιν** **ἔρχομαί** **τινι** **ἐς** **ὄψιν** ἔρχομαι ἐνώπιόν **τινος**.—**χωρεῖ** **τί** **μοι** ἀποβαίνει **τι** καλῶς εἰς ἐμέ, ἐπιτυγχάνω **τι**.—**δικαιῶ** = **ἀξιῶ**.—**ἀποχειροβίτος** ὁ ζῶν διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ἰδίων του χειρῶν.—**μέγα** **ποιοῦμαι** θεωρῶ μεγάλην τιμὴν.—**νηδὺς** **κοιλία**.—**ὡς** **τάχιστα** εὐθὺς ὡς.—**κεχαρηκῶς**=**χαίρων**.—**ἐσέρχεται** **τινα** ἐπέρχεται εἰς **τινα** (εἰς τὸν νοῦν **τινος**).—**καταλαμβάνει** **τί** **με** συμβαίνει εἰς ἐμέ **τι**.

Κεφ. 43. **ἐκκομίζω**, κυρ. : ἔξω κομίζω (εἰς ἀσφαλῆ τόπον)' ἐδῶ : σῶζω, ἀπαλλάσσω.—**συντυχία** σύμπτωσις, τύχη' ἐδῶ : δυστυχία.

BIBLION ΠΕΜΠΤΟΝ

Κεφ. 49. ἐς λόγους ἔρχομαί τινι ἔρχομαι εἰς συνομιλίαν μέτινα.—περίοδος περιφέρεια.—ἐντέμνω ἐγκαράττω.

ἀπίξιος=ἀττ. ἀπίξεως.—τὰ κατήκοντα (=ἀττ. τὰ καθήκοντα)=τὰ παρόντα ἢ παροῦσα κατάστασις.—ἄλγος λύπη.—ὄσφ καθόσον, διότι.—ῥύομαι ἀπολυτρώω, σώζω.—ὀμαίμων ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, συγγενὴς ἕξ αἵματος.—εὐπετέως=ἀττ. εὐπετῶς· εὐπετῆς εὐκολος.—οἷά τέ ἐστι=οἷόν τέ ἐστι.—χωρεῖ τί μοι, βλ. ΙΙΙ, 42.—ἄλκιμος γενναῖος.—ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκω ἀρετῆς πέρι ἔχω φθάσει εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ἀνδρείας (κυρ.: ὡς πρὸς τὴν ἀνδρείαν).—ἡ μάχη, ἐδῶ : ὁ τρόπος τῆς μάχης.—βραχέα = ἀττ. βραχεῖα.—ἀναξυρίς περισκελὶς.—κυρβασίη περσικὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς (τιάρα, σαρίκι).

νέμομαι κατοικῶ.—βούλομαι θυμῶ, κύρ.: ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐπιθυμῶ· ἔπειτα : ἐπιθυμῶ.—κατοίκημαι (πθτικ. προκ.)=κατοικῶ.—ἔχομαί τινος εἶμαι πλησίον τινός, συνορεύω μέτινα.—ἀγαθὴ εὐφορος.—πολύαγγυρος πλούσιος εἰς ἄγγυρον.—ἠὼς ἀνατολή.—πρόσουρός τινι ὁ γεινιάζων, ὁ συνορεύων μέτινα.—καθήκω ἐπὶ φθάνω (ἐκτείνομαι) ἕως.—τάλαντα, δηλ. βαβυλωνιακά· τὸ βαβυλωνιακὸν τάλαντον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 78 ἀττικὰς μναῖς ἢ πρὸς 7.800 ἀττικὰς δραχμ.—ἐπέτειος = ἀττ. ἐπέτειος ἐτήσιος.—ἐπιτελῶ πληρόνω.—Ματιανοὶ λαὸς ἐν τῇ ΒΑ. Μηδία (ἡ χώρα : Ματιανή).—δίαιταν ποιοῦμαι διέρχομαι τὴν ζωὴν μου.—Διὶ ἐρίζετε (θα) δύνασθε νὰ διαγωνίζεσθε (νὰ μετριάσθε) μέ τὸν Δία.

οὔροι = ἀττ. ὄροι σύνορα.—ἰσοπαλὴς ἰσόπαλος (ἐν μάχῃ).—χρυσοῦ ἐχόμενον οὐδὲν = χρυσὸς οὐδεὶς.—ἐνάγω παρακινῶ.—παρέχον (δηλ. ὑμῖν), αἰτ. ἀπόλυτος· παρέχει μοι = ἔξεστί μοι.—αἰροῦμαι προτιμῶ.

Κεφ. 50. ὑποκρίνομαι=ἀττ. ἀποκρίνομαι.—ἐς τοσοῦτο ἐ-

λαύνω ἕως αὐτοῦ προχωρῶ.—ἐπεῖτε=ἄττ. ἐπεί.—κύριος, ἐπὶ χρόνου : ὠρισμένος.—συγκείμενον (χωρίον) συμφωνημένος τόπος.—σοφὸς πονηρός.—διαβάλλω ἀπατῶ διὰ ψευδῶν πληροφοριῶν : ἐξαπατῶ.—εὖ ἐπιδεξίως.—χρεὸν ἐνῶ ἔπρεπε.—τὸ ἐδὸν τὸ ἀληθές.—δ' ὦν ὅμως, μολαταῦτα.—φάς=ἄττ. φάσκων.—ύφαρπάζω ἀποτόμως διακόπτω.—ὠρμητο λέγειν εἶχε κατὰ νοῦν νὰ εἴπῃ.—ἀπαλλάσσομαι ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ.—εὐεπής καλῶς λαληθείς : συνетός, λογικός.

Κεφ. 51. τὰ οἰκία, βλ. III, 41.—ἰκετηρία (ράβδος) κλάδος ἐλαίας, τὸν ὁποῖον ὁ ἱκέτης ἐκράτει ὡς σύμβολον τῆς καταστάσεώς του.—ἐς τοῦ Κλεομ., δηλ. οἶκον.—ἄτε ἰκετεύων ὡς ἱκέτης.—προσίσταμαί τινι ἴσταμαι πλησίον τινός.—ἐπέχω (ἀμτβτ.) ἐμποδίζομαι.—ἀνανεύω κινῶ τὴν κεφαλὴν μου πρὸς τὰ ὀπίσω ὡς σημεῖον ἀρνήσεως : ἀρνοῦμαι.—τοῖς χρήμασι ὑπερβάλλω προσφέρω περισσότερα χρήματα.—ἐς ὃ ἕως ὅτου.—ὑποδέχομαι=ὑπισχνοῦμαι.—αὐδάζομαι φωνάζω.—ἦν μὴ ἀποστάς ἦης=ἦν μὴ ταχέως ἀποστῆς· ἀφίσταμαι ἀπομακρύνομαι, φεύγω.—τὸ παράπαν παντελῶς.—ἐκγίνεται=ἔξεστι.—ἐπὶ πλέον σημαίνω διεξοδικώτερον λέγω.

Κεφ. 97. ἀπελαύνω ἐκδιώκω.—δυναστεύω ἔχω ἰσχύν, δύναμιν.—ἐπέρχομαι ἐπὶ τὸν δῆμον παρουσιάζομαι εἰς τὸν δῆμον.—νομίζω τι, ἐδῶ : μεταχειρίζομαί τι.—ἄποικοι, ὁ Νηλεὺς, ὁ υἱὸς τοῦ Κόδρου, εἶχεν ἰδρῦσει τὴν Μίλητον.—οἶκος = ἄττ. εἶκος.—σφέας, τοὺς Μιλησίους.—δυναμένους, τοὺς Ἀθηναίους.—οὐδέν, δηλ. ἦν.—ὑπίσχομαι=ἄττ. ὑπισχνοῦμαι.—οἶα=ἄτε.—οἶκε=ἔοικε φαίνεται.—διαβάλλω, βλ. κεφ. 50.—ἀποδείκνυμι διορίζω.—δόκιμος εὐυπόληπτος.

Κεφ. 99. ἀπίκοντο, εἰς Μίλητον, ὅπου εὐρίσκετο καὶ ὁ Ἄριστος ἐπιστρέψας ἐξ Ἀθηνῶν.—ἅμα ἀγόμενοι φέροντες (ἔχοντες) μαζί των.

Κεφ. 100. Κορησὸς προάστειον τῆς Ἐφέσου, παρὰ τὰς ὑπορείας τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, ἔχον λιμένα.—χείρ, ἐδῶ : πλῆθος στρατιωτῶν : δυνάμεις στρατιωτικά.—ἠγεμῶν ὁδηγός.—ἀντιωθέντος = ἄττ. ἐναντιωθέντος.—ῥύομαι φυλάττω, ὑποστηρίζω.—Ἀρταφέρωνης ἀδελφὸς τοῦ Δαρείου, διοικητῆς τῶν Σάρδεων.

Κεφ. 101. ἔσχε=ἐκώλυσε.—τὸ πῦρ ἐπινέμεται τὸ ἄστν τὸ πῦρ ἐκτείνεται (ἐξαπλοῦται) εἰς τὴν πόλιν.—ἀπολαμφθέντες=ἄττ. ἀποληφθέντες· ἀπολαμβάνομαι ἀποκλείομαι.—ὥστε (μετὰ μτχ.)=ἄτε (μετὰ μτχ.).—νέμομαι ἐπὶ τοῦ πυρός: κατατροῶγω, κατακαίω.—τὰ περιέσχατα τὰ περίε ἔσχατα μέρη (τῆς πόλεως).—ἐξήλυσις ἔξοδος.—ψῆγμα κόνις.—καταφορέω=καταφέρω φέρω κάτω, καταβιάζω.—ἐκδίδωμι, ἐπὶ ποταμῶν: ἐκβάλλω.—προσφέρομαι ἐφορμῶ.—ἐξαναχωρῶ ὑποχωρῶ, ἀποσύρομαι.

Κεφ. 102. ἐπιχώριος ἐγχώριος.—Κυβήβη (ἢ Κυβέλη) μεγάλη καὶ ἀρχαιοτάτη θεὰ λατρευομένη εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Μ. Ἀσίαν, ἰδίως εἰς τὴν Λυδίαν καὶ τὴν Φρυγίαν.—σκήπτομαί τι μεταχειρίζομαι τι ὡς πρόφασιν.—ἀντεμπίμπρημι πυροπλῶ καὶ ἐγὼ πρὸς ἀντεκδικησιν.—ἐντὸς Ἄλυσ, βλ. I, 6 (σελ. 100).—νομός, ἐδῶ: κατοικία.—συναλίζομαι συναθροίζομαι.—καί κως (=πως) καὶ φυσικά.—στίβος ἴχνη.—αἰρῶ, ἐδῶ=καταλαμβάνω προφθάνω.—συμβάλλω (ἀμτβ.) συμπλέκομαι.—πολλὸν=ἄττ. πολὺ ὀλοσχερῶς, παντελῶς.—ἐσσοῦμαι=ἄττ. ἠττώμαι.—ἐν δὲ δῆ, βλ. III, 39.—ἀναραιρεηκότητα=ἄττ. ἀνηρηκότητα· ἀναιρῶ στεφανηφόρους ἀγῶνας κερδιζῶ νίκας εἰς ἀγῶνας, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ ἄθλον εἶναι στέφανος.—Σιμωνίδης ὁ Κεῖος διάσημος λυρικὸς ποιητὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος (556-468 π. Χ.).—αἰνέομαι ἐπαινοῦμαι, ἐξυμνοῦμαι.

Κεφ. 103. τὸ παράπαν, βλ. κεφ. 51.—τιμωρῶ τινι βοηθῶ τινά.—γάρ, ἐδῶ=ἐπεί.—ὕπῆρχε=ἦν.—ἔσσον=ἄττ. ἦσσον.—ταύτη ἐκεῖ.—ἐκπλέω τὸν Ἑλλ. ἔξω ἐκπλέω (ἐξέρχομαι) ἐκ τοῦ Ἑλλ. ἔξω.—Καῦνος ἀρχαία πόλις κατὰ τὴν ΒΔ. ἀκτὴν τῆς Κασίας ἀπέναντι τῆς Ρόδου.—προσγίνομαι τινι προσχωρῶ εἰς τινά (ὡς σύμμαχος).—Ἀμαθούσιοι κάτοικοι τῆς Ἀμαθοῦντος, ἀρχαίας πόλεως τῆς Κύπρου.

Κεφ. 105. συλλογὴ συνάθροισις τῶν στρατευμάτων.—συνυφαίνω μηχανορραφῶ, δολίως παρασκευάζω.—οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τινος καθόλου δὲν φροντίζω διὰ τινά.—καταπροΐξομαι, μέλλ. ἄνευ ἔνεστ.: θὰ κάμω τι ἀτιμωρητὶ· οὐ καταπροΐξονται ἀποστάντες δὲν θὰ μείνουν ἀτιμώρητοι διὰ τὴν ἀποστασίαν των.—οἷστος βέλος.—

μιν=αὐτόν (δηλ. τὸν οἰστόν).—Ζεῦ, βλ. I, 131 (Δία).—ἐκγενέσθαι μοι, τὸ ἀπρμφ. εἰς δήλωσιν εὐχῆς: εἶθε νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ: εὔθε νὰ ἀξιωθῶ.—τείσασθαι, ἀόρ. ἀπρμφ. τοῦ τίνομαι ἐκδικοῦμαι.—μέμνεο=ἀτ. μέμνησο.

BIBLION EKTON

Κεφ. 6-7. συστρέφομαι συναθροίζω τὰ στρατεύματά μου.—στρατόπεδον στρατός, στρατευμα.—πόλισμα=πόλις.—περὶ ἐλάσσονος ποιούμαι τι ὀλιγώτερον φροντίζω περὶ τινος.—ἀντίξοος=ἐναντίος.—ὕπολείπομαι τι ἀφήνω τι ὀπίσω μου.—προναυμαχῶ τινος ναυμαχῶ ὑπὲρ τινος.

Κεφ. 18, 20-21. ὑπορύσσω σκάπτω ὑποκάτω.—μηχανάς, δηλ. πολιορκητικὰς.—προσφέρω φέρω πρὸς τι, χρησιμοποιῶ.—κατ' ἄκρης, κυρ.: ἀπὸ κορυφῆς μέχρι θεμελίων' ἔδω: ἐξ ὀλοκλήρου.—ἔκτω ἔτει, ἡ ἀποστασία τῆς Μιλήτου ἐγένετο τὸ 500 π. Χ.—Ἐρυθρῇ θαλάσση, ἐννοεῖ τὸν Περσικὸν κόλπον.—ἐξίημι ἐκβάλλω.—ὑπεράχθομαι τινι πολὺ λυποῦμαι διὰ τι.—ἄλλη πολλαχῇ κατὰ πολλοὺς ἄλλους τρόπους.—Φρύνιχος Ἀθηναῖος δραματικὸς ποιητὴς (511 π.Χ.).—διδάσκω δράμα, ἐπὶ τῶν δραματικῶν ποιητῶν: διδάσκω τοὺς ὑποκριτὰς τὰ μέρη τῶν καὶ ἐπιστατῶ κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ δράματος: ἀναβιβάζω τὸ δράμα ἐπὶ τῆς σκηνῆς.—πίπτω ἐς δάκρυα ἀναλύομαι εἰς δάκρυα.—οἰκεία κακὰ οἰκιακαὶ συμφοραί.

Κεφ. 31-32. χειμερίζω διαχειμάζω.—τῷ δ. ἔτει τὸ ἐπόμενον ἔτος (493).—ἀναπλέω πλέω πρὸς τὰ ἄνω, ἀποπλέω.—Ἰάδες Ἰωνικάι.—ὑπὸ Λυδῶν, δηλ. ὑπὸ τοῦ Κροίσου (περὶ τὸ 560 π.Χ.).—δίς, τὴν μίαν φορὰν ὑπὸ τοῦ Κίρου (549) καὶ τὴν ἄλλην τῶρα ὑπὸ τοῦ Δαρείου.—ἐφεξῆς κατὰ συνέχειαν.

Κεφ. 33. ἐσπλέοντι ὡς πρὸς ἓνα πούν εἰσπλέει.—ἦν γεγονότα=ἐγεγονέει.—ὑποχείριος γίνομαι τινι ὑποτάσσομαι ὑπὸ τινος.—χώραι τόποι, μέρη.—συχναὶ πολλαί.—τεῖχος ὠχυρωμένος τύπος, φρούριον.

Κεφ. 42. ὕπαρχος διοικητής.—σφίσι αὐτοῖς=ἀλλήλοις.—δωσίδοκος ὁ παραδίδων ἑαυτὸν εἰς τὸν νόμον, εἰς τὸ δικαστήριον· ἵνα δωσίδοκοι εἶεν καὶ μὴ...ἄγοιεν, κατ' ἔννοιαν : διὰ νὰ λύουν τὰς μεταξύ των διαφορὰς μὲ τὸ δικαστήριον καὶ ὄχι μὲ βιαιοπραγίας.—τοὺς καθώς.—τὰ τριήκοντα στ. τὸ διάστημα τῶν τρ. σταδίων.—κατὰ χώρην εἰς τὴν θέσιν των : ἀμετάβλητοι.—διατελῶ ἔχων (=ὦν) ἔξακολουθῶ νὰ εἶμαι.—ἐς ἐμὲ ἕως τὴν ἐποχὴν μου.—κατὰ ταυτά, τὰ ὁμοίως ὡς.—εἶχον=ἦσαν.—εἰρηναῖα εἰρηνικὰ (μέτρα).

Κεφ. 43. ἅμα τῷ ἔαρι, τοῦ 492.—καταλύομαι καθαιροῦμαι, ἀπολύομαι.—κάρτα πολλὸν πάρα πολύν, πολυάριθμον.—ἅμα ἀγόμενος, βλ. V, 99.—ναυτικός (στρατός) στρατὸς προσωρισμένος διὰ τὰ πλοῖα.—γίνομαι ἐν φθάνῳ εἰς.—κομίζομαι ταξιδεύω, πλέω.—καταπαύω καταβιβάζω ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν, καθαιρῶ.—καθίστημι ἰδρύω.—ἐπείγομαι σπεύδω.—χεῖμα πλῆθος.

Κεφ. 44. πρόσχημα πρόφασις.—στόλος ἐκστρατεία.—ἀτὰρ δέ, ὅμως.—καταστρέφομαι ὑποτάσσω.—τοῦτο μὲν... τοῦτο δὲ ἀφ' ἐνὸς μὲν... ἀφ' ἑτέρου δέ.—ἀνταξιαμένους = ἀπ. ἀνταραμένους (δηλ. αὐτοῖς)· χεῖρας ἀνταίρομαί τινι σηκῶνω χεῖρας ἐναντίον τινός, ἀνθίσταμαι κατὰ τινος.—ἐντὸς ἐντεῦθεν, δηλ. ἀνατολικῶς τῆς Μακεδονίας (ἐὰν παρατηρῆ τις ἀπὸ τῆς Περσίδος).—ἦν γεγονότα, βλ. κεφ. 33.—ὑποχείριος γίνομαι τινι, βλ. κεφ. 33.—διαβάλλω (ἀμψβ.) διαβιβάζομαι.—Ἀκανθος πόλις ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου.—περιβάλλω=περιπλέω.—ἄνεμος ἄπορος ἄνεμος, κατὰ τοῦ ὁποίου οὐδεμίαν ἀντίστασις δύναται νὰ ἔχη ἀποτέλεσμα : ἀκαταμάχητος, ἀκατανίκητος.—τρηχέως περιέπω (τινὰ) κακοποιοῦ, βλάπτω τινά.—κατὰ μετ' αἰτ.=ἀπ. εἰς ἢ περὶ μετ' αἰτ.—ὥστε (μετὰ μτχ.)=ἄτε (μετὰ μτχ.).—θηριώδης πλήρης ἀγρίων θηρίων (ἀροπακτικῶν ἰχθύων).—ἡ πέτρα ὁ βράχος.—ἀράσσω κτυπῶ, κατασυντριβῶ.—νέω κολυμβῶ.—ἠπιστέατο = ἀπ. ἠπίσταντο.—κατὰ τοῦτο διὰ τοῦτο, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν.

Κεφ. 45. οὕτω πρήσσω τοιαύτην τύχην ἔχω.—Βρύγοι λαὸς θορακικὸς κατοικῶν πλησίον τῆς Μακεδονίας.—ἐπιχειρῶ τινι προσ-

βάλλω τινά, ἐπιτίθεμαι κατά τινος.—**ἀπανίσταμαι** ἀποσύρομαι, ἀποχωρῶ.—**πρὶν ἢ**=ἀττ. **πρὶν**.—**στόλο**; στρατός.

Κεφ. 94. δευτέρῳ ἔτει τούτων τὸ δεύτερον ἔτος μετὰ ταῦτα.—**φλαύρω** (=φάυλω) πρήσσω τινὶ ἀτυχῶ μέ τι.—**παραλύω** ἀπολύω, παύω.—**ἀποδείκνυμι** διορίζω.—**ἀδελφιδουῶ** ἀνεψιός.—**ἐντειλάμενος ἀπέπεμπε** = **ἀπέπεμπεν** (αὐτοῦς) **ἐντειλάμενος** (αὐτοῖς).—**ἄγω τινὶ ἐς ὅσιν** φέρω ἐνώπιόν τινος.

Κεφ. 95. πεζὸν στρ. πολλόν, αἱ δυνάμεις τῶν Περσῶν ἀνήρχοντο πιθανῶς εἰς 100.000 πεζικοῦ στρατοῦ, 10.000 ἵππικοῦ καὶ 600 πλοῖα ἐκτὸς τῶν ἱππαγωγῶν.—**ἐπέρχομαι** ἔρχομαι αἴφνης.—**προεῖπε** = **ἐκέλευσε**.—**ἔχω τὰς ναῦς** διευθύνω τὰς ναῦς.—**ἰθὺ** (=ἀττ. εὐθύ) μετὰ γιν.: κατ' εὐθεΐαν εἰς.—**διὰ νήσων**, δηλ. τοῦ Αἰγαίου πελάγους.—**ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν**, βλ. I, 131 (σελ. 105).—**τρίτῳ πρότερον ἔτει** πρὸ δύο ἐτῶν.—**ποιούμαι τὴν κομιδὴν**=**κομίζομαι** (κεφ. 43).—**ταύτη** ἐκεῖ (δηλ. περὶ τὸν Ἄθων).—**πρὸς δὲ** (ἐπίρρ.) πρὸς τούτους δέ.—**οὐκ ἄλοῦσα**, οἱ Πέρσαι πρὸ 9 ἐτῶν (τὸ 499 π.Χ.) ὑπὸ τὸν Ἄρισταγόραν εἶχον ἀποπειραθῆναι νὰ ὑποτάξουν τὴν Νάξον ἢ ἀπόπειρά των ὅμως ἀπέτυχε.

Κεφ. 96. προσφέρομαι πλέω.—**προσμείγνυμι τῇ Νάξῳ** ἀγκυροβολῶ, ἀποβιβάζομαι εἰς τὴν Ν.—**ἐπέχω (τὸν νοῦν)** ἔχω κατὰ νοῦν, διανοοῦμαι.—**τῶν πρότερον**, δηλ. τῆς ἀποτυχούσης ἐκστρατείας τοῦ Ἄρισταγόρου.—**καταλαμβάνω** προφθάνω.

Κεφ. 97. Ῥήνια, νῆσος μικρὰ 4 στάδια μακρὰν τῆς Δήλου (νῦν Μεγάλη Δήλος).—**ἴνα** ποῦ.—**ἰροί**, ὡς κάτοικοι ἱερᾶς χώρας· διότι ἡ Δήλος ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν.—**οὐκ ἐπιτήδεα καταγινώσκω κατά τινος** κρίνω περὶ τινος οὐχὶ ὅπως πρέπει: ἀδίκως ὑποπτεύω τινά.—**ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω** εἶμαι βεβαίως ἀρκετὰ νοήμων.—**ὧδε ἐπέσταλται** ἔχει δοθῆναι τοιαύτη ἐντολή.—**ἐν τῇ**=**ἐν ᾗ**.—**σίνομαι** βλάπτω.—**ἄπιτε** ἐπανέλθετε (δηλ. ἐκ Τήνου).—**νέμομαι** κατοικῶ.—**ἐπικηρυκεύομαι** διὰ κήρυκος παραγγέλλω.—**μετὰ δέ**, ἐπίρρ.—**τάλαντα**, τὸ **τάλαντον** ἐδῶ μέτρον βάρους ἴσον μὲ 26 περίπου χιλιόγρ.· τὸ δὲ χιλιόγρ. = 312 1/2 δράμα. — **κα-**

τανέω συσσωρεύω. — θυμιάω καίω ὡς θυμιάμα, ὡς προσφοράν.

Κεφ. 100. ἀπείπαντο=ἀπ. ἀπείπον ἠρνήθησαν.—κληρουχῶ ὡς κληροῦχος κατέχω, κατοικῶ· οἱ Ἀθῆν. τὸ 506 π. Χ. νικήσαντες τοὺς Χαλκιδεῖς τῆς Εὐβοίας διήρσαν τὴν χώραν αὐτῶν εἰς 4000 κλήρους, τοὺς ὁποίους ἔδωκαν ὡς κατοχὴν εἰς τοὺς ἀπόρους συμπολίτας τῶν· οὗτοι δὲ ὡς λαβόντες τοὺς κλήρους τούτους (δηλ. τὰ κληρωθέντα εἰς αὐτοὺς κτήματα) ἐκαλοῦντο κληροῦχοι.—ἵπποβόται ἐκαλοῦντο οἱ πλούσιοι Χαλκιδεῖς, οἱ ἀριστοκρατικοί.—τιμωρὸς βοηθός.—ἄρα ὡς κατόπιν ἐδείχθη.—ὕγιες βούλευμα συνετὴ ἀπόφασις.—διφασίας ιδέας ἐφρόνεον διαφοροτρόπως ἐσκέπτοντο: ἐσκέπτοντο δύο τρόπους ἐνεργείας.—ἐκλιπεῖν τὴν π. ἐς=ἐκλιπεῖν τὴν π. καὶ φυγεῖν ἐς.—τὸ ἄκρον ἢ κορυφὴ (ὄρος).—προσδέχομαι ἐλπίζω.—ἴδια κέρδεα φέρομαι ἐπιτυγχάνω ἰδιαίτερα ὄφελήματα.—ὁ Πέρσης=ὁ Περσέων βασιλεύς.—ἐκάτερα=ἐκάτερον.—τὰ πρῶτα ἕνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους.—προσδέομαι=δέομαι.—προσαπόλλυμαι χάνομαι καὶ ἐγὼ (μαζὶ μὲ ἄλλους).

Κεφ. 101. κατέχω (τὰς νέας) κατὰ τι ἢ ἐξ τι ἀγκυροβολῶ πλησίον εἷς τι.—χωρίον τόπος.—προσφέρομαί τινι ἐπιτίθεμαι κατὰ τινος.—ἐποίηϋντο βουλὴν=ἐβουλεύοντο.—μέλει τινὶ περὶ τινος φροντίζει τις περὶ τινος.—νικᾷ (ἢ γνώμη) μετ' ἀπροφ.: ἀποφασίζεται νά.—ἀστὸς πολίτης.—δόκιμος ἐγκριτος, εὐυπόληπτος.—τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ, βλ. κεφ. 44.—ἀποτίνυμαί τινος λαμβάνω ἐκδίκησιν διὰ τι.—τῶν κατακ. ἰρῶν, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. βιβλ. V, κεφ. 102 (ἐν σελ. κειμ. 40).

Κεφ. 102-103. χειροῦμαι ὑποτάσσω.—ἐπέχω διαμένω.—κατεπείγω σπεύδω, βιάζομαι.—γάρ=ἐπεί.—ἐνιππεύω ἵππεύω (κάμνω χοῆσιν τοῦ ἵππικου) ἐν τινι τόπῳ.—ἀγχοτάτω, ἐπίρο. ὑπερθκ. τοῦ ἀγχοῦ πλησίον.—καθηγοῦμαί τινι ὀδηγῶ τινα.—καταλαμβάνει (ἀπροσ.) συμβαίνει.—φεύγω τινὰ ἐξορίζομαι ὑπὸ τινος.—ἦκων, μετ' ἀπουσίαν 20 ἐτῶν.—ἐκ τῆς Χερσ., τῆς θρακικῆς, ὅπου ἕως τώρα ἔζη μακρὰν τῆς πατρίδος του ὡς ἡγεμών.

Κεφ. 105. ἄλλως κατὰ τὰ ἄλλα.—ἡμεροδρόμος ὁ τρέχων καθ'

ὄλην τὴν ἡμέραν, ὁ ταχυδρόμος, ὁ ἀγγελιοφόρος.—**τοῦτο**, δηλ. τὸ ἡμεροδρομεῖν.—**μελετῶ τι** ἔχω τι ὡς ἐπάγγελμα.—**ἀφικνοῦμαι ἐπὶ τινα** φθάνω καὶ παρουσιάζομαι ἐνώπιόν τινος.—**λόγιμος** ἀξιόλογος.

Κεφ. 106-107. ἔαδε, ἀόρ. β' τοῦ ἀνδάνω ἀρέσκω.—**τὸ παραυτίκα** ἀμέσως.—**ἰσταμένον**=**ἀρχομένου**.—**ἐξελεύεσθαι**=**ἄττ. ἐξιέναι**.—**τοῦ κύκλου**, δηλ. τῆς σελήνης.—**ἐν τεμένει Ἑρ.**, πλησίον τοῦ Μαραθῶνος· **τέμενος** ἱερόν.—**ἐπέροχομαι**, βλ. κεφ. 95.—**ἐδεδώκεσαν σφέας**, τοῦτο εἶχε γίνεαι τὸ 519, ὅτε οἱ Θηβαῖοι ἐπέβησαν τοὺς Πλαταιεῖς ὡς μὴ ἀναγνωρίζοντας τὴν κυριαρχίαν των.—**συχνὸς πολῆς**.—**ἀναραιρέατο**=**ἄττ. ἀνήρηντο**· **ἀναιροῦμαι** ἀναλαμβάνω.

Κεφ. 108. **γίνομαι δίχα** διαιροῦμαι (εἰς δύο μέρη), διχάζομαι.—**συμβάλλω** συμπλέκομαι.—**ὀλίγους**, ἢ ὅλη δύναμις τῶν Ἀθην. μετὰ τῶν 1.000 Πλαταιέων συνεποσοῦτο εἰς 11.000.—**γὰρ**=**ἐπεὶ**.—**ψηφιοδόρος** ψηφοφόρος.—**ὁ τῷ κυάμῳ λαχὼν** ὅποιος ἐτύχαινε διὰ τοῦ κυάμου (κλήρου).—**ὁμόψηφος** ὁ ἔχων ἴσον δικαίωμα νὰ δώσῃ ψηφον.—**Ἀφιδναῖος** ὁ ἐκ τῶν Ἀφιδνῶν, πόλεως πλησίον τῆς Δελφείας.

Κεφ. 109. **ἐν σοὶ ἔστι** εἰς τὰς χεῖράς σου κεῖται : ἀπὸ σὲ ἐξαοτᾶται.—**μνημόσυνον** μνημεῖον, ἐνθύμημα.—**δὴ ὡς γνωστόν**.—**δέδεικται** = **ἄττ. δέδεικται**.—**περιγίνομαι** ὑπερτερῶ, νικῶ.—**οἶός τέ εἰμι** δύναμαι.—**ἐς σέ τοι ἀνήκει** ἀπὸ σὲ ἀκριβῶς ἐξαοτᾶται.—**τὸ κύρος ἔχει περὶ τινος** ἀποφασίζω ὀριστικῶς περὶ τινος.—**ἔλπομαι**, ἐδῶ : φοβοῦμαι.—**μετεξέτεροι**=**ἐνιοι**.—**σαθρὸν τι ἐγγίνεταιι** τινι νοσηρὰ τις σκέψις ἐπέρχεται εἰς τινα (ἐδῶ : ἢ τῆς προδοσίας).—**συμβολὴ μάχη**.—**τείνει τι ἐς τι** ἀπόκειται τι εἰς τι.—**ἀοτῶ (-άω)** ἐξαοτῶ.—**τοι**=**ἄττ. σοι**.—**ἀποσπεύδω** προσπαθῶ μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐμποδίσω, ἀποτρέπω.—**προσκτῶμαι** λαμβάνω μὲ τὸ μέρος μου.—**προσγίνομαι** προστίθεμαι.—**κυρῶ** ἀποφασίζω.

Κεφ. 110-111. ἡ γνώμη ἔφερε (μετ' ἀπορμ.) ἡ γνώμη ἔκλινεν εἰς τὸ νά.—**πρυτανίη**, ἐδῶ : ἡγεμονία, ἀρχιστρατηγία (τὴν ὁποίαν ἕκαστος τῶν δέκα στρατηγῶν ἐναλλάξ ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἶχε).—**οὔτι κω**=**οὔ πω** τι οὐδὲ ὅπως ἀκόμη.—**ἐξεδέκοντο** ἠκολούθουν.—**ὡς ἠριθμείοντο**

καθὼς ἠριθμοῦντο, δηλ. κατὰ τὴν σειρὰν των, ἡ ὁποία διὰ κλήρου ὠρίζετο.—**ἐχόμενοι ἄλλ.** ἡ μία πλησίον τῆς ἄλλης.—**ἀνάγω** φέρω ἐπάνω (εἰς τὴν Ἐκρόπολιν).—**πανηγύριαι** ἐννοοῦνται τὰ μεγάλα Παναθηναία.—**ἐν τῆσι πεντητηρίαι** κατὰ πᾶν πέμπτον ἔτος.—**στρατόπεδον**, βλ. κεφ. 6.—**ἐπὶ τάξις ὀλίγας** κατὰ βάθος εἰς ὀλίγας τάξεις : εἶχε βάθος παρατάξεως ὀλίγων ἀνδρῶν (πιθανῶς τριῶν).—**ταύτη** ἐκεῖ, ἐν τῷ μέσῳ.—**ἔρρωτο**, τοῦ ῥώννυμι κάμνω ἰσχυρόν, ἐνισχύω.

Κεφ. 112. **διετέτακτο** (ἀπροσ.) ἡ παρατάξις εἶχε γίνεи.—**ἀφείθησαν**=ἀπ. ἀφείθησαν· τοῦ ἀφίημι.—**δρόμῳ** τροχάδην.—**ἴμαι** ὄρω.—**τὸ μεταίχμιον** τὸ μεταξὺ (τῶν δύο στρατῶν) διάστημα.—**ἐπιφέρω** ἀποδίδω.—**πάγχυ**=**πάνυ**.—**ἡ ἵππος** τὸ ἵππικόν.—**τοξεῦματα** = **τοξόται**.—**κατεικάζω** συμπεραίνω.—**προσμείγνυμι** τινι πλησιάζω τινά.—**τῶν ἴδμεν**, βλ. I, 6 (σελ. 100).—**ἐσθημένος**, προκμ. ἀγρήστου τινὸς ρ., τοῦ ἐσθέω (ἐσθῆς) ἐνδύω.—**τέως** ἕως τότε.

Κεφ. 113-114. **τῆ** (ἀπ. τῆ) ἐκεῖ ὅπου.—**Σάκαι** λαὸς κατοικῶν εἰς τὰ ΒΑ. τῆς ἐν Ἀσίᾳ Βακτριανῆς· ἐθεωροῦντο ὡς ἀνδρεῖότεροι καὶ καλύτεροι στρατιῶται τοῦ περσικοῦ στρατοῦ.—**ἐτετάχαστο**=**τεταγμένοι ἦσαν**.—**ῥήγνυμι** διαρρηγνύω, διασπῶ.—**συνάγω** συνενῶ, συνάπτω.—**ἐς ὃ ἕως** ὅτου.—**ἐπιλαμβάνομαι** πιάνω.—**τοῦτο μὲν... τοῦτο δὲ... τοῦτο δὲ** πρῶτον μὲν, ἔπειτα δέ, πρὸς τούτοις δέ.—**πόνος μάχη**.—**ἀπὸ δ' ἔθανε**, τμησις=**ἀπέθανε δέ**.—**τὰ ἀφλαστα** τὰ κατὰ τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου κοσμήματα· ταῦτα ἦσαν συνήθως εἰκόνες θεῶν ἢ ἡρώων.

Κεφ. 115-117. **ἐπικρατῶ** τινος γίνομαι κύριός τινος.—**ἐξανακρούομαι** ἀποσύρομαι, ἀποπλέω.—**ἐκ τῆς νήσου**, δηλ. τῆς Αἰγίλειαι (μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Ἀττικῆς).—**φθάνω τινά ἀφικόμενος** φθάνω πρωύτερα ἀπὸ τινά.—**αἰτίη ἔσχε** ἐπεκράτησε (διεδόθη) ἡ κατηγορία.—**Ἀλκμαιωνίδαι** ὀνομαστὴ οἰκογένεια ἐν Ἀθήναις.—**μηχανὴ** μηχανορραφία, σκευωρία.—**ἐπινοηθῆναι**=**ἐπινοῆσαι**.—**συντίθεμαί τινι** συμφωνῶ μετὰ τινος.—**ἀναδείκνυμι ἀσπίδα** ἀνυψῶ ἀσπίδα ὡς σημεῖον.—**ὡς ποδῶν ἔχει** μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν ποδῶν του : ὅσον ταχέως δύναται.—**Κυνόσαργες** γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν εἰς Φάληρον ὁδὸν (παρὰ τὴν σημερινὴν Γαργαρέταν).—**ὕ-**

περαιωροῦμαι Φαλήρου ἐμφανίζομαι εἰς τὸ πέλαγος (στ᾽ ἀνοικτὰ) ἀντικρὺ τοῦ Φαλήρου. — **ὑπὲρ τούτου** πρὸ τούτου. — **ἀνακοχεύω** κρατῶ ἐπ' ὀλίγον στὰ πανιά.

Κεφ. 119. προσέχω ἐς προσορμίζομαι εἰς. — **ἐνέχω χόλον τινι** ἔχω μέσα μου ὀργήν, ὀργίζομαι κατὰ τινος. — **οἶα=ἄτε.** — **σταθμὸς** κτῆμα. — **μέχρι ἐμέο** ἕως τὸν καιρὸν μου.

Κεφ. 120. καταλαμβάνω (προ)φθάνω. — **ἰμείρομαι** ἐπιθυμῶ. — **τοὺς Μήδους**, δηλ. τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας Πέρσας.

BIBLION EBΔΟΜΟΝ

Κεφ. 100. διατάσσω παρατάσσω. — **διεξελαύνω** διέρχομαι. — **θεῶμαι** ἐπιθεωρῶ. — **ἀπογράφω** καταγράφω ἐν καταλόγῳ. — **γραμματιστής** γραμματεὺς. — **ἐξ ἐσχάτων ἐς ἐσχατα** ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον ἕως τὸ ἄλλο. — **μετεκβαίνω** μεταβαίνω ἀπὸ τὸ ἐν εἰς ἄλλο. — **Σιδώνιος** ὁ ἐκ Σιδῶνος, πόλεως τῆς Φοινίκης. — **ἵζομαι** κάθημαι. — **ἀπογράφομαι** διατάσσω νὰ καταγράφουν. — **ἀνάγω** φέρω εἰς τὸ πέλαγος. — **ὅσον τε** περίπου. — **ἀνακοχεύω**, βλ. VI, 115 - 117 (ἐν τῇ αὐτῇ σελ.). — **μετωπηδὸν** ἐν πυκνῷ μετώπῳ. — **ἐπιβάται** οἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου πολεμισταὶ στρατιῶται (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐρέτας καὶ λοιποὺς αὐτάς). — **ἐντὸς** μεταξύ.

Κεφ. 101. διεκπλέω διέρχομαι πλέων. — **Δημάρατος**, ὁ ἐξόριστος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης. — **εἷς** = ἄττ. **εἷ**. — **πυνθάνομαι** τινος μανθάνω ἀπὸ τινος. — **ὑπομένω** μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπκμ.: τολμῶ νά. — **χειρας ἀνταίρομαί τινι**, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 119). — **πρὸς ἐσπέρης** πρὸς δυσμάς. — **ἀξιόμαχος** (μετ' ἀποφ.): **ὑπομένω τινὰ ἐπιόντα** περιμένω τὴν ἐπίθεσίν τινος. — **ἄρθμιος** ἠνωμένος. — **τὸ ἀπὸ σεῦ** τὴν γνώμην σου. — **ὑπολαμβάνω** λαμβάνω τὸν λόγον. — **χρῶμαι ἀληθεία** λέγω τὴν ἀλήθειαν. — **χρῶμαι ἠδονῇ** ὁμιλῶ πρὸς εὐχαρίστησιν. — **ἀηδῆς** δυσάρεστος. — **ἔσεσθαι**, ὑπκμ. **αὐτόν**.

Κεφ. 102. ἀλίσκομαι ψευδόμενός τι πιάνομαι ψεύστης εἷς τι.—αἰεὶ κοτε ἀνέκαθεν.—σύντροφός εἰμί τινι εἶμαι ἀναθρεμμένος μαζί με τινα.—ἔπακτός ἐστι δὲν εἶναι ἔμφυτος.—κατειργασταί (ἐν πητκ. σημ.) ἔχει ἀποκτηθῆ.—σοφίη νοημοσύνη.—διαχρώμαί τινι μεταχειρίζομαι (ἔχω) τι πάντοτε.—ἀπαμύνομαι ἀποκρούω.—δεσποσύνη δεσποτισμός.—οἴκημαι=οἰκῶ.—οὐκ ἐστι ὅπως κοτε οὐδέποτε.—λόγοι προτάσεις.—αὐτίς δὲ ἔπειτα δέ.—ἀντιοῦμαι=ἐναντιοῦμαι.—φρονῶ τά τινος ἔχω τὰ αὐτὰ φρονήματα, τὰ ὅποια ἔχει καὶ ἄλλος τις : εἶμαι μὲ τὸ μέρος τινός.

Κεφ. 103. φθέγγομαι λέγω, ἐκστομίζω.—ἔπος λόγος.—δυναίατο=ἄττ. δύναιντο.—γίνονται περὶ ἓνα ἕκαστον ἀναλογοῦν εἰς τὸν καθένα.—γενοίατο=ἄττ. γένοιντο.—δειμαίνω φοβοῦμαι.—ἀνειμένος (ἀνίημι) ἀφειμένος.—ἀνισῶ ἔξισῶ.

Κεφ. 104. τὰ κατήκοντα Σπαρτ. τὰ ἀφορῶντα τοὺς Σπαρτ.—τὰ νῦν τάδε (ἐπιρρ.) : ἀκριβῶς τώρα.—ἔστοργα, ὁ προκμ. μὲ σημ. ἐνεστ.=στέργω ἀγαπῶ.—ἐξεπίσταμαι γνωρίζω καλῶς.—τιμῆ βασιλικὸν ἀξίωμα.—γέρεα προνόμια (ἀποδιδόμενα εἰς βασιλεῖς).—βίος τὰ μέσα πρὸς ζωὴν.—οἶκος κατοικία.—οἰκός=ἄττ. εἰκός.—φαινόμενη φανερά.—διωθοῦμαι ἀποκρούω.—κατὰ ἓνα εἰς πρὸς ἓνα.—οὐδαμὸς=ἄττ. οὐδεὶς.—κακίων ὀλιγώτερον ἀνδρείος.—ἄλεξες ὅλοι ὄμοῦ.—ἔπειμί τινι προϊσταμαί τινος.—ὑποδειμαίνω φοβοῦμαι.—γῶν=ἄττ. γοῦν.—ἄνωγα διατάσσω.—φεύγω ἀποφεύγω.—ἐπικρατῶ νικῶ.—τὸ λοιπὸν εἰς τὸ ἐξῆς.—κατὰ νόον τοι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σου.

Κεφ. 105. ἐς γέλωτα τρέπω (τὸ προᾶγμα) τὸ γυρίζω στοὺ γέλωτο.—ποιοῦμαι ὀργὴν ὀργίζομαι.

Κεφ. 201. ἡ δίοδος τὸ στενόν.—ἐπιχώριος ἐντόπιος.—τὰ ἔχοντα ἢ φέροντα πρὸς τὰ ἐκτεινόμενα μέρη πρὸς.

Κεφ. 202-203. ὑπομένω περιμένω.—ὁ Πέρσης, βλ. VI, 100.—ἐπὶ κλητος γίνομαι προσκαλοῦμαι.—Λοκροὶ Ὀλοῦντιοὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἄν. Λοκρίδος ἐκ τῆς ἐκεῖ πρωτεύουσας Ὀλοῦντος.—πρό-

δρομος ὁ τρέχων ἔμπρός τινος, ὁ προπορευόμενος, ἡ πρωτοπορία.—**προσδόκιμός** εἰμι περιμένομαι.—**ἐν φυλακῇ εἰμι** φυλάσσομαι.—**τῶ=ῶ**.—**ἐξ ἀρχῆς γινομένῳ** εὐθὺς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του.—**κακὸν οὐ συνεμείχθη** (δηλ. **τοῖσι ἀγαθοῖσι**) μὲ τὴν εὐτυχίαν δὲν ἀνεμείχθη κάποια δυστυχία.—**μέγιστα**, δηλ. **κακὰ συνεμείχθη**.—**πίπτω ἀπὸ τῆς δόξης** ἀποτυγχάνω εἰς τὴν ἰδέαν μου (εἰς τὴν προσδοκίαν μου).

Κεφ. 204 - 205. ἐκάστων, ἐκ τοῦ **στρατηγού**.—**ἐξ ἀπροσδοκίτου** ἀπροσδοκίτως, παρ' ἐλπίδα· ὁ Λεωνίδας ὡς ἔχων δύο ἀδελφοὺς μεγαλύτερους, τὸν Κλεομένην καὶ τὸν Δωριέα, οὐδέποτε ἤλπιζε νὰ γίνῃ βασιλεὺς. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κλεομένης ἀπέθανεν ἄνευ τέκνου ἄρρενος, ὁ δὲ Δωριεὺς δὲν ὑπῆρχε πλέον, ἀλλ' εἶχεν ἀποθάνει καὶ αὐτός, ἡ βασιλεία περιῆλθεν εἰς τὸν Λεωνίδα.**—ἐπιλέγομαι** ἐκλέγω διὰ τὸν ἑαυτὸν μου. — **οἱ κατεστεῶτες** οἱ (διὰ νόμου) ὄρισμένοι· ἐννοοῦνται οἱ κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσλαμβανόμενοι τριακόσιοι εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις. — **ἐς τὸν ἀριθμὸν λογίζομαι** ἀπαριθμῶ.— **σπουδῆν ποιοῦμαι** (μετ' ἀπρμφ.) φροντίζω νά.— **κατηγορεῖται** (ἀπροσ.) **τινός** (μετ' ἀπρμφ.) φέρεται κατηγορία κατὰ τινος ὅτι.— **παρακαλῶ** προσκαλῶ.— **ἀπερέουσι**, μέλλ. τοῦ **ἀπαγορεύω** ἀγοῦμαι.—**ἐκ τοῦ ἐμφανέος** φανερά.

Κεφ. 206. ὑπερβάλλομαι ἀναβάλλω.—**γὰρ** ἐπειδή.—**Κάρνηια** ἐορτὴ τελουμένη ἐν Σπάρτῃ κατ' ἔτος πρὸς τιμὴν τοῦ Καρνείου Ἁπόλλωνος καὶ διαρκούσα ἑννέα ἡμέρας.—**κατὰ τάχος** = **ταχέως**.—**πανδημει**=**πανστρατιῆ**.—**ὧς** = **οὕτως**.—**ἐνένωντο**=**ἄττ. ἐνενόηντο**· τοῦ **νοοῦμαι** σκέπτομαι.—**ἦν συμπεσοῦσα** = **συνέπεσε**.—**κατὰ τωυτό** κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. — **Ὀλυμπιάς** οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες.—**κατὰ τάχος οὕτω** = **οὕτω ταχέως**.—**διακρίνεται ὁ πόλεμος** τελειώνει ὁ πόλεμος.

Κεφ. 207. διενένωντο, βλ. ἀνωτέρω **ἐνένωντο** (κεφ. 206).—**πέλας** (μετὰ γνκ.) πλησίον τινός.—**ἐσβολή** δίοδος, στενόν.—**καταρρωδῶ** = **κατορρωδῶ** πολὺ φοβοῦμαι.—**ἀπαλλαγὴ** ἀναχώρησις.—**περισπέρχομαι τινι** πολὺν δυσαρεστοῦμαι (ὀργίζομαι) διὰ τι.—**ἀλέξασθαι**, μέσ. ἀόρ. τοῦ **ἀλέξω** ἀποκρούω.

Κεφ. 208. *ιδέσθαι* = *ιδεῖν*. — *ἀκηκόεε* = *ἠκηκόει*. — *ἀλίξομαι* συναθροίζομαι. — *ταύτη* αὐτοῦ. — *προσελαύνω* (ἔφιππος) πλησιάζω. — *κατώρα* = *ἀττ. καθεώρα*· *καθορῶ* βλέπω καλῶς. — *ἔσω τοῦ τείχεος*, τοῦτο τὸ τεῖχος εἶχον κτίσει πρὸ πολλῶν ἐτῶν οἱ Φωκεῖς, διὰ τὰ προφυλάσσονται ἀπὸ τὰς προσβολὰς τῶν Θεσσαλῶν, τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν των. — *ἀνορεθῶσαντες*, διότι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς πολυκαιρίας εἶχε καταπέσει. — *οἶά τε ἦν* = *οἶόν τε ἦν*. — *ὁ δέ* = *ἀλλά*. — *μανθάνω*, ἐδῶ : παρατηρῶ. — *τοῖσι* (= *οἷς*) *τὰ ὄπλα ἔκειτο* οἱ ὅποιοι εἶχον στρατοπεδεύσει. — *ἀτρεκέως* ἀκριβῶς. — *ἀλογίη* ἀδιαφορία, καταφρόνησις. — *κυρέω* = *τυγχάνω*. — *ὄπωπα*, πρkm. τοῦ ὄρῶ.

Κεφ. 209. *ἔχω* (μετ' ἀπρομφ.) δύναμαι. — *συμβάλλομαι* ἐννοῶ. — *τὸ ἐόν τὸ ἀληθές*. — *ἀλλὰ γὰρ ἄλλ'* ἐπειδή. — *μευ* = *ἀττ. μου*. — *καὶ πρότερον*, περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 101 - 104 (ἐν σελ. κειμ. 54—56). — *εὔτε* = *ἀττ. ὅτε*. — *γέλωτα τίθεμαί τινα* περιγελῶ τινα. — *τῆ* (= *ἀττ. ἧ*) πῶς. — *ἀγὼν ἔργον*, καθῆκον. — *ἀντία σεῦ* ἐνώπιόν σου. — *ἀπίκαται* = *ἀττ. ἀφιγμένοι εἰσί*. — *ἔσοδος* = *ἐσβολή* (κεφ. 207). — *νόμος* συνήθεια. — *ἔχων ἐστὶ* = *ἔχει*. — *ἐπεὰν* = *ἀττ. ἐπὰν*. — *ψυχὴ ζώη*. — *τὸ ὑπομένον* = *οἱ ὑπομένοντες*· *ὑπομένω* μένω ὀπίσω. — *ὑπομένω* (μετὰ μτχ. ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπkm.), βλ. κεφ. 101 (ἐν σελ. 124). — *χεῖρας ἀνταίρωμαί τινα ἢ τινι*, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 119). — *βασιλήιος* = *ἀττ. βασιλείος* βασιλικός. — *προσφέρομαι πρὸς τινα* ἐπέρχομαι ἐναντίον τινός. — *κάρτα* = *λίαν*. — *χρᾶσθαι*, τὸ ἀπρομφ. ἀντὶ προστακτ. = *χρῶ*. — *τοι* = *ἀττ. σοι*. — *ταύτη... τῆ* οὕτω... ὅπως.

Κεφ. 210. *παρεξῆκε*, τοῦ *παρεξίημι* ἀφῆνω νὰ περάσῃ. — *ἀβουλία* ἀπερισκεψία. — *διαχρῶμαι* = *χρῶμαι*. — *Κίσσιοι* κάτοικοι τῆς Κισσίας, χώρας περσικῆς, ἐν τῇ ὁποία ἔκειντο τὰ Σοῦσα. — *ἐς ὄψιν τὴν ἐωυτοῦ* ἐνώπιόν του. — *φερόμενοι* μὲ ὀρμήν. — *ἐπεσήησαν* = *ἀττ. ἐπεισήησαν* εἰσήρχοντο εἰς τὰς τάξεις τῶν πιπτόντων. — *προσπταίω* βλάπτομαι, ὑφίσταμαι ἀπωλείας. — *τέφ* = *ἀττ. τφ, τινι*. — *πᾶς τις* ἕκαστος. — *συμβολὴ μάχη*. — *δι' ἡμέρης* (καθ') ὅλην τὴν ἡμέραν.

Κεφ. 211. *τρηχέως περιέπω* κακοποιῶ, βλάπτω. — *ὑπεξέρχομαι* ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀποσύρομαι. — *ἐκδέχομαι* διαδέχομαι. — *ἀθάνα*

τοι, σῶμα ἐκ δεκακισχιλίων ἐπιλέκτων στρατιωτῶν τῆς περσικῆς βασιλικῆς φρουρᾶς· ὠνομάζετο οὕτω, διότι ἀντικαθίσταντο πάντοτε οἱ ὑπὸ νόσου ἀποθνήσκοντες ἢ οἱ φρονευόμενοι, ὥστε νὰ μένῃ πάντοτε πλήρης ὁ ἀριθμός.— ὡς **κατεργασόμενοι** (αὐτούς, δηλ. τοὺς Ἑλλ.) μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τοὺς νικήσουν.— **εὐπετέως** εὐκόλως.— **συμμίσγω** = **συμμίγνυμι** ἔρχομαι εἰς χεῖρας.— **πλέον φέρομαι** περισσότερον κατορθώνω.— **στεινόπορος** στενός.— **ἤπερ** = ἄττ. ἦ (συγκρητ.).— **ἄλλα** εἰς ἄλλα.— **ἐξεπίσταμαι** γνωρίζω καλῶς.— **ὄκως** = **ὄποτε** ὁσάκις.— **ἀλῆς** εἰς ἓν ὄλον ἠθροισμένος, συνηνωμένος.— **φεύγεσκον** = **ἔφρευγον**.— **δῆθεν** κατὰ τὸ φαινόμενον.— **πάταγος** κρότος (τῶν ὅπλων).— **καταλαμβάνω** προφθάνω.— **ἂν ὑπέστρεφον**, ἐδῶ ὁ ἂν μετὰ τοῦ παρτικ. δηλοῖ τὸ κατ' ἐπανάληψιν συμβαῖνον εἰς τὸ παρελθόν : ἔστρεφον ὀπίσω.— **ἀντίοι** ἀντιμέτωποι.— **μεταστρέφομαι** στρέφομαι ὀπίσω.— **καταβάλλω** = **ἀποκτείνω** πθηκ. τούτου τὸ **πίπτω**.— **ἐδυνέατο** = ἄττ. ἠδύναντο.— **οὐδέν**, ἐπίρρ.— **παραλαμβάνω** τῆς ἐσόδου καταλαμβάνω τὴν εἴσοδον : γίνομαι κύριος τῆς εἰσόδου.— **τέλος** σῶμα στρατοῦ, τάγμα.— **παντοίως** κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους.

Κεφ. 212. **πρόσοδοι τῆς μάχης** ἐπιθέσεις, ἔφοδοι.— **ἀνατρέχω** ἀναπηδῶ.— **ἀεθλέω** = ἄττ. **ἀθλῶ** μάχομαι.— **έόντων**, δηλ. τῶν Ἑλλήνων.— **συμβάλλω** ἔρχομαι εἰς χεῖρας, συμπλέκομαι.— **κεκοσμημένοι** τεταγμένοι.— **ἐν μέρεϊ** μὲ τὴν σειρᾶν, διαδοχικῶς.— **ἐς τὸ οὖρος**, δηλ. τὸν Καλλίδρομον.— **ἄλλοιός** διαφορετικός.— **ἐνώρων** = ἄττ. **ἐνεώρων** ὁ παρτικ. ἐδῶ μὲ σημ. ὑπερσυντλκ. ἐνορῶ παρατηρῶ.

Κεφ. 213. **ὅ τι χρήσεται τῷ π. πρηγμ** πῶς νὰ μεταχειρισθῇ τὴν παροῦσαν περίστασιν: τί νὰ κάμῃ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν.— **φέρομαι** λαμβάνω (ὡς ἀνταμοιβήν).— **διὰ τοῦ οὖρου** (δηλ. τοῦ Καλλιδρόμου) φέρουσαν, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν τέλει τοῦ βιβλίου (πίν. I).— **ταύτη** ἐδῶ (δηλ. ἐν Θερμοπ.).— **ὑπομένω** μένω.— **ὔστερον**, ὅτε δηλ. οἱ Πέρσαι ἀφῆκαν τὴν Ἑλλάδα.— **Πυλαγόροι** οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν 12 λαῶν, οἱ ὁποῖοι μετεῖχον τοῦ ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου· συνήρχοντο δις τοῦ ἔτους, τὸ μὲν ἔαρ ἐν Δελφοῖς, τὸ δὲ φθινοπώρον ἐν Ἀνθίλῃ παρὰ τὰς Θερμοπύλας.— **Πυλαίη** (δηλ. σύν· οδος) ἢ συνέλευσις ἐν Πύλαις (ἢ μᾶλλον ἐν Ἀνθίλῃ παρὰ τὰς Πύλας).— **ἐπικηρύσσω ἀργύριόν τινι** ὀρίζω χρηματικὴν ἀμοιβὴν διὰ

τὴν κεφαλὴν τινος.—κατέροχομαι ἐπανέροχομαι.—Ἀντικύρη πόλις παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον, ἢ πατρὶς τοῦ Ἐφιάλτου.

Κεφ. 215. κατεργάζομαι κατορθώνω.—ώρμεατο = ἄττ. ὠρμηνητο ὀρμῶμαι ξεκινῶ.—περὶ λύχνων ἀφὰς περὶ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνάπτονται οἱ λύχνοι, δηλ. ὅταν ἀρχίζῃ νὰ νυκτώῃ.—καθηγοῦμαι ὀδηγῶ.—ὄτε οἱ Φωκεῖς κτλ., περὶ τοῦ πράγμ. βλ. κεφ. 208 (ἐν σελ. 127).—ἐν σκέπη εἰμί τινος προφυλάσσομαι ἀπὸ τι.—ἐκ τόσου, δηλ. χρόνου.—κατεδέδεκτο=ἄττ. κατεδέδεικτο.—χρηστὸς χρήσιμος.

Κεφ. 216 - 217. διασφάξ, γος χαράδρα.—Ἄσωπὸς - Ἀνόπαια, βλ. σχ. τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης ἐν πίν. I.—τείνω ἐκτείνομαι.—πρὸς τῶν Μηλιέων (ὡς πρὸς τὸν ἐρχόμενον) ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Μαλιέων.—ἡὼς (=ἄττ. ἕως) διαφαίνει ἀρχίζει νὰ φαίνεται ἡ αὐγή: ἀρχίζει νὰ γλυκοχαράξῃ.—καὶ οἱ καὶ οὗτοι.—γίνομαι ἐπί τινι φθάνω εἰς τι.—ἀκρωτήριον κορυφή.—ῥύομαι ὑπερασπίζω.—ἡ κάτω ἐσβολὴ τὸ κάτω κείμενον στενόν.—ὑπὸ τῶν εἴρηται = ὑπὸ τούτων, ὑφ' ὧν αὐτὴν φυλάσσεσθαι πρότερόν μοι εἴρηται (βλ. κεφ. 202).—ὑποδέχομαι ἀναλαμβάνω, ὑπόσχομαι.

Κεφ. 218. ἐπίπλευς=ἄττ. ἐπίπλευς γεμάτος.—ψόφος θόρυβος.—οἰκὸς=ἄττ. εἰκὸς.—φύλλων ὑποκεχυμένων ὑπὸ τ. π. διότι φύλλα εἶχον πέσει (ἐκ τῶν δένδρων) καὶ εἶχον σκορπισθῆ ὑπὸ τοὺς πόδας των.—ἀνά - ἔδραμον, τμησίς: ἀνέδραμον ἄνατρέχω, βλ. κεφ. 212.—ἐνδύνω=ἐνδύομαι.—ἐν θώματι γίνομαι ἐκπλήττομαι.—ἔλπομαι ἐλπίζω.—ἀντίξοος ἐναντίος, ἐχθρικός.—ἐγκυρῶ (ἀόρ. ἐνεκύρησα) συναντῶ.—ὀποδαπὸς ἐκ τίνος χώρας.—διατάσσω θέτω ἐν τάξει, παρατάσσω.—βάλλω κτυπῶ.—τόξευμα βέλος.—κόρυμβος κορυφή.—ἐπίσταμαι, ἐδῶ: εἶμαι βέβαιος, πιστεύω.—ἀρχὴν (ἐπίρο.) ἀρχικῶς, κυρίως.—παρεσκευάδατο = ἄττ. παρεσκευασμένοι ἦσαν.—οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τινος καθόλου δὲν λογαριάζω τινά.—οἱ δὲ=ἄλλά.

Κεφ. 219. τὰ ἱρὰ τὰ σφάγια, τὰ σπλάγχνα τῶν σφαγίων.—ἄμα ἡοῖ (=ἄττ. ἄμ' ἔφω) κατὰ τὴν αὐγὴν (τῆς ἐπομένης ἡμέρας).—ἐπὶ δὲ

(ἐπιρρ.) ὕστερον δέ.— **περίοδος** περικύκλωσις.— **σημαίνω** εἰδοποιῶ.— **ήμεροσκόπος** φρουρός ἐν καιρῷ ἡμέρας.— **τὸ ἄκρον** ἢ κορυφή.— **διαφαίνει** ἡμέρῃ ἀρχίζει νὰ ξημερώνῃ.— **σχιζομαι** διαιροῦμαι.— **ἔων** = ἄττ. εἶων.— **διακρίνομαι** διαλύομαι, χωρίζομαι.

Κεφ. 220. **κῆδομαι** μεριμνῶ, ἐνδιαφέρομαι.— **εὐπρεπέως ἔχει** = **πρέπει** ἀρμόζει.— **ἀρχήν**, βλ. κεφ. 218.— **ταύτη τῇ γνώμῃ πλειστός εἰμι** εἰς ταύτην τὴν γνώμην κατὰ τὸ πλεῖστον ἀποκλίνω : με αὐτὴν τὴν γνώμην καθ' ὀλοκληρίαν συμφωνῶ.— **καλῶς ἔχει** εἶναι ἔντιμον.— **ἐκέχρηστο**, πθηκ. ὑπερσυντλ. τοῦ **χρῶ** δίδω χρησμόν.— **χρῶμαι** (χρηστηρίῳ ἢ Πυθίᾳ) ἐρωτῶ τὸ μαντεῖον.— **αὐτίκα κατ' ἀρχὰς** εὐθύς ἔξ ἀρχῆς.— **ἀνάστατος γίνομαι** καταστρέφομαι.— **ἐπιλέγομαι** σκέπτομαι.— **κατατίθεμαι δόξαν** θησαυρίζω δόξαν.— **διαφέρομαι γνώμῃ** ἔχω διάφορον γνώμην, διαφωνῶ.— **ἀκόσμως** ἀπρεπῶς.

Κεφ. 221. **τὰ ἀνέκαθεν** ἐκ καταγωγῆς.— **Μελάμπους** περίφημος μάντις κατὰ τοὺς μυθικοὺς χρόνους.

Κεφ. 222. **ἐν ὁμήρων λόγῳ** ποιοῦμαι θεωρῶ ὡς ὁμήρους.

Κεφ. 223. **ἐπέχω** περιμένω.— **ἐς ἔως, μέχρι.**— **κου μάλιστα** περίπου.— **ἀγορῆς πληθώρα** = **ἀγορὰ πλήθουσα** ὁ χρόνος ἀπὸ 9-11 1/2 π.μ. περίπου.— **ἐπέσταλτο οὕτω** εἶχε δοθῆ τοιαύτη παραγγελία.— **χῶρος** ἀπόστασις.— **πολλὸν** πολὺ.— **ἥπερ** = ἄττ. ἦ.— **ἡ περίοδος**, ἔδῳ : ἡ (περὶ τὸ ὄρος) κυκλωτερῆς ὁδός.— **κατ' ἀρχὰς** πρότερον.— **αὐχὴν** στενόν.— **ἔρυμα** ὀχύρωμα.— **ὑπεξέρχομαι** προφυλακτικῶς ἐξέρχομαι.— **συμμίγοντες**, οἱ Ἑλλ.— **τέλος**, βλ. κεφ. 211.— **ῥαπίζω** μαστιγῶνω.— **ζῶδς ζωντανός.**— **οὐδεὶς λόγος ἐστὶ τινος** οὐδεὶς φροντίζει περὶ τινος.— **τὸ ἀπολλύμενον** = **οἱ ἀπολλύμενοι.**— **ἀποδείκνυμαι** ἐπιδεικνύω.— **ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον** τὴν μεγίστην δύναμιν ποὺ εἶχον.— **παραχρεώμενοι** μαχόμενοι ἄνευ σκέψεως περὶ τῆς ζωῆς των, ἀψηφοῦντες τὴν ζωὴν των.— **ἀτέων** παράφορος, ἔξω φρενῶν.— **κατάγνυμι** θραύω ὁ πρσμ. **κατέαγα** εἶμαι θραυσμένως.— **διεργάζομαι** φρονέω.

Κεφ. 224. **πόνος μάχη.**— **ἐν δὲ δὴ** πρὸς τούτοις δέ.

Κεφ. 225. ὠθισμός, ἐπὶ τῶν μαχομένων ἐν συμπλοκῇ: σπρώξιμον.—ἐς ὃ ἕως ὅτου.—ἀρετὴ ἀνδρεία.—ὑπεξεργύω ἀποσύρω, ἀποσπῶ.—τοῦτο συνεστήκειε οὗτος ὁ ἀγὼν διήρκεσε.—έτεροιοῦμαι μεταβάλλομαι, ἀλλάσσω μορφὴν.—τὸ νεῖκος ὁ ἀγὼν.—ἀναχωρῶ ὀπίσω ὑποχωρῶ.—παρამείβομαι ὑπερβαίνω.—κολωνὸς λόφος.—άλῆς, βλ. κεφ. 211 (ἐν σελ. 127-128).—ἐπὶ Λεωνίδῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Λ.—ἀλέξομαι ὑπερασπίζομαι.—περίειμι ὑπολείπομαι, ἀπομένω.—καταχώννυμι χῶνον βαθέως, κατακαλύπτω, θάπτω.—ἐξ ἐναντίας ἐκ τῶν ἐμπροσθεν.—ἐφέπομαι ἐπιτίθεμαι.—συγχώννυμι μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων, κατακρημνίζω.—περιέρομαι περικυκλώνω.—περισταδὸν σταθέντες ὀλόγνρα.

Κεφ. 226-227. εἶπαι=ἄτι. εἰπεῖν.—τὸ ἔπος ὁ λόγος.—πρός τευ παρὰ τινος.—ἀπιέωσι=ἄτι. ἀφιῶσι' ἀφήμι ῥίπτω.—οἷστὸς βέλος.—ἐν ἀλογίῃ ποιοῦμαί τι δὲν λογαριάζω τι, ἀδιαφορῶ διὰ τι.—τοιουτότροπος παρόμοιος.—μνημόσυνον, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 122).

Κεφ. 228. θαφθεῖσι = ἄτι. ταφεῖσι.—αὐτοῦ ταύτη ἐδῶ ἐν αὐτῇ τῇ θέσει.—τῇ περ ὅπου ἀκριβῶς.—ἦ, μετὰ τὸ πρότερον = πρίν.—γράμματα ἐπίγραμμα.—τῆδε ἐδῶ.—Πελοποννήσου, δωρικὸς τύπος.—τέτορες, δωρικὸς τύπος=τέσσαρες.—ἀγγέλλειν, ἀντὶ προστιχτι.=ἄγγελλε.—ῥῆμα νόμος.—κλεινὸς ἔνδοξος.—ἀμείβομαι διαβαίνω.—κῆρ, κηρός, συνήθως ἐν τῷ πληθ. κῆρες θάνατος.—σάφα σαφῶς.—οὐκ ἔτλη (ἀόρ. β' τοῦ ἀχρ. ἐνεστ. τλάω) δὲν ὑπέμεινε, δὲν ἠθέλησε.—προλείπω καταλείπω.—ἔξω ἦ=πλήν.—ἐπικοσμῶ τιμῶ.—κατὰ ξεινίην, ἢ κατὰ ἔνεκα.—Σιμωνίδης, περὶ τούτου βλ. V, 102 (ἐν σελ. 117).

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

Κεφ. 40. **κατίσχω τὰς νέας** διευθύνω τὰ πλοῖα.— **προσδέομαι**=δέομαι.—**σχεῖν**=**κατασχεῖν** **κατέχω** προσορμίζομαι, ἀράζω.— **ὑπεξάγομαι** φέρω (τοὺς ἰδικούς μου) εἰς ἀσφαλῆ τόπον.— **τὸ** = ἄττ. ὄ.— **τὰ κατήκοντα πρήγματα** = **τὰ παρεόντα πρήγματα** ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων : αἱ παροῦσαι περιστάσεις.— **βουλὴν ποιοῦμαι**=**βουλεύομαι**.—**ἐψευσμένοι γνώμης** ἀπατηθέντες εἰς τὰς ἐλπίδας των.—**ὑποκάθημαί τινα** ἐνεδρεύω τινά.— **οἱ δὲ** = **ἀλλά**.— **τειχέω**=**τειχίζω**.— **περίεμι** σώζομαι.— **περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι** πολὺ φροντίζω.— **ἀπιέναι** = ἄττ. **ἀφιέναι**· ἐκ τοῦ ἐπυνθάνοντο.

Κεφ. 41. **τῆ** (= ἧ) **τις** ὅπου ἕκαστος. — **οἰκέται** ὄλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἡ οἰκογένεια· ἐδῶ: γυναῖκες καὶ δοῦλοι.— **ὑπεκτίθεμαι**=**ὑπεξάγομαι** (κεφ. 40).— **χρηστήριον** χρησμός· οἱ Ἀθηναῖοι ἀφότου ἔμαθον, ὅτι ὁ Ξερχῆς θὰ ἐπέλθῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, εἶχον ζητήσει ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν χρησμόν. Ὁ Ἀπόλλων τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι μεγάλη καταστροφή τοὺς περιμένει καὶ ὅτι μόνον τὰ ξύλινα τείχη θὰ ἦτο δυνατόν νά τοὺς σώσουν. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἀπὸ τότε ἐξήγησε τὸν χρησμόν, ὅτι ὁ θεὸς μὲ τὰ ξύλινα τείχη ἐννοεῖ τὰ πλοῖα.— **ὑπηρετῶ τινι** προσφέρω ὑπηρεσίαν εἰς τινα, ὑπακούω εἰς τινα.— **ἐνδιαιτῶμαι** κατοικῶ, διαμένω.— **ἐν τῷ ἱερῷ**, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς.— **ὡς ἐόντι** ὡς ἐὰν ἀληθῶς ὑπῆρχεν (ὁ ὄφρις).— **ἐπιμήνια (ἱερὰ)** μηνιαῖαι προσφοραὶ ἢ θυσίαι.— **προτίθημι** παραθέτω.— **μελιτόεσσα** (= ἄττ. **μελιτοῦττα**, δηλ. **μαῖζα**) μελόπητα.— **ἀναισιμῶ (-όω)** καταναλίσκω, κατατρῶγω.— **τῆς θεοῦ**, δηλ. τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν ἱερὸς ἦτο ὁ ὄφρις.— **ὑπέκκειμαι** (πθτκ.) ἔχω μεταφερθῆ εἰς μέρος ἀσφαλές.— **στρατόπεδον** στόλος.

Κεφ. 42. **ωὐτόξ**=**ὁ αὐτός**.—**πάρεξ** ἐκτός, πλὴν.— **πεντηκόντερος**, βλ. III, 39 (ἐν σελ. 113).

Κεφ. 49. **προτίθημι** προτείνω.— **ὄκου . . . τῶν . . .** = **ὄκου τούτων τῶν χωρέων, τῶν αὐτοὶ ἐγκρατέες εἰσὶ**.— **ἐγκρατῆς** κύ-

οιος.—ἐπιτήδειος κατάλληλος.—ἀπείτο=ἀπ. ἀφείτο· πῆκ. ὑπερ-
συντλκ. τοῦ ἀφήμι.—συνεκρίπτω εἶμαι σύμφωνος, συμφωνῶ.—ἐ-
πιλέγω λέγω προσέτι.—πολιορκήσονται, ἐν πῆκ. σημασία.—ἴνα,
τοπκ.=ὄπου.—τιμωρή βοήθεια.—ἐκφέρομαι (μέλλ. ἐξοίσομαι)
ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ πλοῖον καταφεύγω.

Κεφ. 50. ἐπιλέγονται συσκέπτονται, συζητοῦν.—τρέπομαι
πορεύομαι.—ἐκλείπω ἐς=ἐκλείπω καὶ φεύγω ἐς.—Καλλ. ἄρχον-
τος Ἀθ., δηλ. τὸ 480 π. Χ.

Κεφ. 51. ἐν τῷ ἱερῷ, δηλ. τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκρο-
πόλει.—ταμίας τοῦ ἱεροῦ, οὗτοι ἦσαν δέκα καὶ ἐφύλαττον τὰ κειμή-
λια καὶ τὰ χρήματα τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς καὶ καθόλου φαίνεται, ὅτι εἶ-
χον τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐποπτεῖαν ὅλων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει.—θύρα
σανίς.—ἅμα μὲν -πρὸς δὲ ἀφ' ἐνὸς μὲν -πρὸς τούτοις δέ.—ἀσθένε-
νεια βίου πενία.—ἐκχωρῶ ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ.—αὐτοὶ αὐτοὶ μό-
νον.—τὸ μαντήιον, ἔδω· τὴν ἔννοιαν (τὴν σημασίαν) τοῦ χρησμοῦ.—
χρῶ (-άω) χρησιμοδοτῶ.—ἀνάλωτος ἀκυριεύτος, ἀπόρθητος.—κρη-
σφύγετον καταφύγιον.

Κεφ. 52. ἴζομαι, ἐπὶ στρατεύματος· λαμβάνω θέσιν, στρατο-
πεδεύω.—καταντίον ἀπέναντι.—ὄχθος ὕψωμα, λόφος.—ὄκως =
ὀπότε ὁσάκις.—ἄπτω ἀνάπτω.—τὸ ἔσχατον τοῦ κακοῦ τὰ ἔσχατα
δεινά.—προδίδωμι (ἀμτβ.) ἐκλείπω, γίνομαι ἄχρηστος.—λόγοι προ-
τάσεις.—τῶν Πεισιστρατιδῶν, δηλ. τοῦ Ἰππίου καὶ τῶν ὀπαδῶν
του, οἱ ὅποιοι εὐρίσκοντο ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ξεξίου.—ὁμολογία συν-
θήκη.—ὀλοίτροχος στρογγυλὸς λίθος.—ἀπορίησι ἐνέχομαι εὐρίσκο-
μαι εἰς ἀμχανίαν.

Κεφ. 53. τὰ ἄπορα=αἱ ἀπορίαι, ἡ ἀμχανία.—ἔξοδος διέξο-
δος.—ἔδεε ἦτο προωρισμένον.—θεοπρόπιον χρησμός.—γίνο-
μαι ὑπὸ τινι περιέρχομαι εἰς τὴν ἔξουσίαν τινός.—ἐλπίζω μὴ φο-
βοῦμαι μήπως.—κατὰ ταῦτα ἀπ' αὐτοῦ.—ταύτη ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέ-
ρος.—κατὰ τοῦ τείχεος κάτω ἀπὸ τὸ τείχος κάτω.—ἐς τὸ μέγα-
ρον, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς· μέγαρον δὲ τὸ ἐσώτατον
καὶ ἱερώτατον μέρος τοῦ ναοῦ, τὸ ἄδυτον· ἐν αὐτῷ εὐρίσκετο τὸ ἄ-

γαλμα τῆς θεᾶς.—**τάς πύλας**, δηλ. τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς.—**κατέστρωοντο**, πθηκ. ὑπερσυντλ. τοῦ **καταστρώννυμι** φρονεῖω.

Κεφ. 54. Ἄρταβάνω, τοῦτον ὁ Ἐξέρξης εἶχεν ἀφήσει εἰς τὰ Σοῦσα ὡς διοικητὴν τοῦ κράτους του.—**εὐπρηξίη** εὐτυχία, ἐπιτυχία.—**τοὺς φυγάδας**, δηλ. τὸν Ἰπλίαν καὶ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ.—**τὰ ἰρᾶ** τὰς συνθήκεις θυσίας.—**ὄψις ἐνυπνίου** ὄραμα εἰς τὸν ὕπνον.—**ἐνθύμιόν μοι γίνεται ποιήσαντι** αἰσθάνομαι βάρος εἰς τὴν ψυχὴν μου (μὲ τύπτει ἢ συνείδησίς μου), διότι ἔκαμα.

Κεφ. 55. ἐπιμνησκόμαί τινος μνημονεύω τι.—**γηγενῆς** ὁ ἐκ τῆς γῆς γεννηθεῖς.—**θάλασσα** πηγὴ ἄλμυροῦ ὕδατος.—**ἐνι=ἐνεσι.**—**λόγος (ἐστὶ)** λέγεται.—**μαρτύριον** μαρτυρία, ἀπόδειξις.—**καταλαμβάνει** (ἀπροσ.) συμβαίνει.—**ῶρων=ἄττ. ἑῶρων.**—**στέλεχος** κορμός.—**ὄσον τε** περίπου.—**ἀνατρέχω**, ἔδῳ : βλαστάνω, μεγαλώνω.

Κεφ. 56. θόρυβος ταραχή.—**μένω** περιμένω.—**κυρῶ** (·όω) ἐπικυρῶνω, λαμβάνω ἀπόφασιν.—**τὸ προκείμενον προῆγμα** τὸ θέμα τῆς συνδιασκέψεως, τῆς συζητήσεως (τὸ ὁποῖον εἶχε προταθῆ ὑπὸ τοῦ Εὐρυβιάδου· βλ. κεφ. 49).—**εἰσπίπτω** πίπτω ἐντὸς μὲ ὄρμην (μὲ βίαν), εἰσορμῶ.—**ἀείρω=ἄττ. αἴρω.**—**ἀποθρευσόμενοι**, τοῦ ἀποθέω ταχέως ἀπέρχομαι.—**τοῖσι τε ὑπολ.,** δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου.— **καὶ οἱ** καὶ οὗτοι.

Κεφ. 57. Μνησίφιλος, πατρικὸς φίλος τοῦ Θεμιστ.—**σφι**, δτκ. τοῦ ποιητκ. αἰτίου.—**βεβούλευται** ἔχει ἀποφασισθῆ.—**δέδοκται=βεβούλευται.**—**τοι** βεβαίως.—**ἀπαίρω τὰς ναῦς** κινῶ τὸν στόλον, ἀποπλέω.—**ἀβουλία** ἀπερισκεψία.—**μηχανὴ** τρόπος.—**διαχέαι**, ἀπρμφ. ἄορ. τοῦ **διαχέω** διαλύω, ματαιώνω.—**ἀνέγνωσα** (ἄορ. ἀ' τοῦ **ἀναγιγνώσκω**) ἔπεισα.—**μεταβουλεύομαι** μεταβάλλω γνώμην.

Κεφ. 58. ὑποθήκη συμβουλή.—**κοινὸν προῆγμα** ὑπόθεσις κοινῆς φροντίδος: ὑπόθεσις δημοσία.—**συμμειγνυμί τινί τι** ἀνακοινῶ τι εἰς τινα.—**παρίζομαί τινι** κάθημαι πλησίον τινός.—**καταλέγω** διηγούμαι, ἐκθέτω.—**ἐμαυτοῦ ποιούμαί τι** οἰκαιοποιούμαί τι.—**ἐς ὃ** ἕως ὅτου.—**χρηρίζω** παρακαλῶ.

Κεφ. 59. **προτίθημι** ἐκθέτω, ἀνακοινώνω.—**τῶν εἵνεκεν**=ἀντί: **τοῦ εἵνεκεν**=οὗ (δηλ. λόγου) ἔνεκα.—**πολλὸς εἶμι ἐν τοῖσι λόγοισι** ὁμιλῶ πολλά.—**οἷα=ἄτε**.—**κάρτα δέομαι** ἔχω μεγάλην ἀνάγκην.—**προεξανίσταμαι**, ἐν ἀγῶνι: ξεκινῶ πρὶν δοθῆ τὸ σύνθημα.—**ράπιζω** ραβδίζω, δέρω.—**ἀπολύομαι** ἀπολογοῦμαι.—**ἐγκαταλείπομαι** ἐν ἀγῶνι δρόμου: μένω ὀπίσω.

Κεφ. 60. **διαδιδρῆσκω**=ἀποδιδράσκω.—**κόσμον φέρει τινι** φέρει τιμὴν εἰς τινα.—**ὁ δὲ=ἀλλά**.—**ἄλλον λόγου ἔχομαι** πιάνομαι ἀπὸ ἄλλον λόγον: κάμνω χρῆσιν ἄλλου λόγου.

α) **ἐν σοί ἐστι**, βλ. VI, 109 (ἐν σελ. 122).—**ἀναζεύγνυμι τὰς ναῦς** φέρω τὰ πλοῖα.—**ἀνατίθημι** ἀντιπαρβαίλλω, συγκρίνω.—**συμβάλλω** συμπλέκομαι.—**ἀναπεπταμένος** ἀνοιχτός.—**τὸ=ἄττ. ὅ**.—**τοῦτο δὲ ἀφ' ἐτέρου δέ**.—**κινδυνεύω τινι** κινδυνεύω μέ τινα: ἐκθέτω τινὰ εἰς κίνδυνον.

β) **χρηστὰ** ὠφέλεια.—**τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου ἐκβαίνει** ὁ πόλεμος λαμβάνει ἔκβασιν, ὁποῖαν πρέπει.—**πολλὸν κρατῶ** κερδίζω μεγάλην νίκην.—**πρὸς τινος** πρὸς τὸ συμφέρον τινός.—**αὐτῖς δὲ πρὸς τούτοις δέ**.—**περιγίνομαι** σώζομαι.—**ὑπέκκειμαι** ἔχω μεταφερθῆ χάριν ἀσφαλείας.—**ἐν αὐτοῖσι**, δηλ. ἐν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις.—**περιέχομαί τινος** προσκολλῶμαι εἰς τι: ἐπιδιώκω τι.—**προναυμαχῶ τινος** ναυμαχῶ ὑπὲρ τινός.—**καί**, μετὰ τὸ ὁμοίως καθὼς καί.—**σφέας**, τοὺς Πέρσας.

γ) **ἐκαστέρω**, συγκριτκ. ἐπίρρ. τοῦ ἐκάς μακράν.—**κόσμος τάξις**.—**κερδαίνω τινι περιέοντι** ἔχω τὸ κέρδος, ὅτι σώζεται τις.—**λόγιον** χρῆσιμός.—**κατύπερθε γίνομαί τινος** γίνομαι ὑπέρτερός τινος: νικῶ τινα.—**οἰκότα** ὀρθά, λογικά.—**ὥς τὸ ἐπίπαν** ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.—**ἐθέλει**, ὡς ὑπκμ: **τὰ βεβουλευμένα' ἐθέλω**, ἔδω: συνηθίζω.—**εὗ γίνομαι** ἀποβαίνω καλῶς, ἐπιτυγχάνω.—**προσχωρῶ πρὸς τινα** ὑποστηρίζω, βοηθῶ τινα.

Κεφ. 61. **ἐπιφέρομαί (τινι)** διὰ λόγου καταφέρομαι κατὰ τινος.—**ἐπιψηφίζω τινι** δίδω δικάϊωμα ψήφου εἰς τινα.—**παρέχομαι** παρορυσιάζω, ἔχω.—**γνώμας συμβάλλομαι** προσθέτω τὴν γνώμην μου εἰς τὰς γνώμας τῶν ἄλλων: δίδω τὴν γνώμην μου, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι.—**προσφέρω τί τινι** ἐπιρρίπτω τι (ᾄνειδος) κατὰ τινος.—**ἔωυτοῖσι**,

δηλ. : ἐαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθ.—ἤπερ = ἄττ. ἦ.— ἔστε ἐφόσον.—οὐδαμὸς=οὐδεῖς.

Κεφ. 62. διαβαίνω ἔς τινα στρέφομαι πρὸς τινα.—λόγοι ἐπεστραμμένοι λόγοι ἔντονοι, σφοδροί.— τὸ πᾶν τοῦ πολέμου τὴν ὄλην κρίσιν τοῦ πολέμου.—ὡς ἔχομεν ὅπως εἴμεθα : εὐθύς, ἀμέσως.—ἀναλαμβάνω ἐμβιβάζω εἰς τὰ πλοῖα.—κομίζομαι πλέω.—ἐκ παλαιοῦ ἔτι ἤδη ἐκ παλαιοῦ χρόνου.—κτίζω ἰδρύω, ἀποικίζω, κατοικίζω.—μονοῦμαί τινος ἐγκαταλείπομαι ἀπὸ τινα.

Κεφ. 63 - 64. ἀναδιδάσκομαι μεταβάλλω γνώμην.—δοκείν μοι, τὸ ἀπρμφ. ἀπολύτως : κατὰ τὴν γνώμην μου.—ἀρρωδῶ=ὄρρωδῶ φοβοῦμαι.—διανουμαχῶ συγκροτῶ ναυμαχίαν.—ἀκροβολίζομαι, κυρ. : ἀψιμαχῶ ἀκροβολίζομαι ἔπεσι λογομαχῶ.—ἐπὶ Αἰακὸν διὰ τὸν Αἰακόν: διὰ νὰ φέρῃ τὸν Αἰακὸν (τὸ ἄγαλμα δηλ. αὐτοῦ) ὁ Αἰακὸς ἦτο κατὰ τὸν μῦθον υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Αἰγίνης ἀπόγονοι τούτου (Αἰακίδαι) ἦσαν ὁ Πηλεὺς, ὁ Τελαμών, ὁ Φῶκος, ὁ Ἀχιλλεύς, ὁ Αἴας καὶ ὁ Τεῦκρος. Εἰς τὰ ἀγάλματα τῶν Αἰακιδῶν ἀπεδίετο ἡ ἰδιότης ἰσχυρῶν βοηθῶν κατὰ τὰς μάχας.

Κεφ. 70. παρήγγειλε, ὁ Ξέρξης.—παρεκρίθησαν διαταχθέντες παρετάχθησαν κατὰ σειρὰν καὶ τάξιν.—ἐξέχρησε, τοῦ ἐκχρῶ (-άω) ἐξαρκῶ.—οἱ δὲ=ἄλλά.—πολιορκήσονται, ἐν πθτκ. σημασίᾳ.—ἀπολαμφθέντες=ἄττ. ἀποληφθέντες· ἀπολαμβάνω ἀποκλείω.

Κεφ. 71. ἐμεμηχάνητο, ὑπερσυντκ. ἐν πθτκ. σημασίᾳ τοῦ μηχανῶμαι ἐπινοῶ.—ὡς τάχιστα εὐθύς ὡς.—ἵζομαι στρατοπεδεύω.—συγχῶ (-όω) σκεπάζω (φράζω) με χόματα.—Σκειρωνὶς ὁδός, ἡ ἄγουσα ἀπὸ τῆς Κορίνθου εἰς Μέγαρα καὶ Ἀττικὴν παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπὶ ἀποτόμων βράχων.—ἄνω=ἀνύω περατῶ.—φορμὸς κοφίνι.—ἐσφορέω εἰσκομίζω.—ἐλινύω (μετὰ μτχ.) παύω νά.

Κεφ. 72. ὑπεραρρωδῶ τινι ὑπερβολικὰ φοβοῦμαι διὰ τινα.—οὐδὲν μέλει τινὶ καθόλου δὲν ἐνδιαφέρεται τις.—Κάρνεια, βλ. VII, 206 (ἐν σελ. 126).—παροιχώκεε, ὑπερσυντκ. τοῦ παροίχομαι ἔχω παρέλθει.

Κεφ. 74. **πόνος** ἐπίπονος ἐργασία.— **συνίσταμαί τι**_{νι}, ἔδω : καταπονοῦμαι μέ τι.— **τὸν περὶ τοῦ παντὸς δρόμον** θέω διαγωνίζομαι, διακινδυνεύω περὶ τῶν ὄλων.— **ἐλλάμπομαι** διακρίνομαι ἔδω : κερδίζω τὴν νίκην.— **οὐκ οὕτω-ὡς ὄχι** τόσον— ὅσον.— **δειμαίνω περὶ τι**_{νι} φοβοῦμαι διὰ τινα.— **τέως** ἐπὶ τινα χρόνον.— **σιγῇ** με χαμηλὴν τὴν φωνήν.— **θῶμαι ποιεῦμαι** θαυμάζω.— **ἐξεργάγη** (ἀπροσ.) ἡ ἀγανάκτησις τῶν ἐξέσπασε.— **ἔς τὸ μέσον** φανερά.— **δοριάλωτος** κυριευμένος.

Κεφ. 75. **έσσοῦμαι**=ἀτι. **ἠττώμαι**.— **χρεόν**, δηλ. ἐστί.— **ἐπιδέχομαι** δέχομαι προσέτι, δέχομαι νέους (πολίτας).— **ὄλβιος** πλούσιος.— **κατύπερθε γίνομαι** ὑπερισχύω.— **δρησμός** (δρασμός-διδράσκω) φυγή.— **παρέχει** (ἀπροσ.)= **πάρεστι** ἢ **ἔξειστι**.— **περιορῶ** (μετὰ μτχ.) ἐπιτρέπω, ἀφήνω νά.— **πρὸς ἑαυτοῦς**= **πρὸς ἀλλήλους**.— **ἐκποδῶν ἀπαλλάσσομαι** ἀπέρχομαι.

Κεφ. 76. **τοῦτο μὲν... τοῦτο δέ**, βλ. VI, 44 (ἐν σελ. 119).— **ἀνήγον** (ἀμτβτ.) **τὸ ἀπ' ἐσπέρης κέρας** ἐπροχώρουν μετὰ τὸ δυτικὸν κέρας.— **κυκλοῦμαι**= **κυκλῶ**.— **Κέος-Κυνόσουρα**, ἀκρωτήρια εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Σαλαμῖνος.— **Μουνιχίη**, χερσόνησος τῆς Ἀττικῆς μετὰ δόμῳνον λιμένα κείμενον μετὰ Πειραιῶς καὶ Φαλήρου.— **ἀπολαμφθέντες**, βλ. κεφ. 70.— **τίσιν δίδωμί τι**_{νος} τιμωροῦμαι διὰ τι.— **ἀγώνισμα** πολεμικὸν κατόρθωμα.— **τῶν Περσέων**, δηλ. **τινάς**.— **ἐκφέρομαι** (μέλλ. **ἐξοίσομαι**) φέρομαι ἔξω (ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν).— **πόρος τῆς ναυμαχίης τῆς μελλ. ἔσ.** τὸ μέρος, ὅπου ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ ναυμαχία.— **περιποιῶ** διασώζω.— **πυνθανοίατο**=ἀτι. **πυνθάνοιντο**.— **παραρτέομαί τι** παρασκευάζω τι.

Κεφ. 78-79. **ὠθισμός λόγων** λογομαχία.— **οἱ στρατηγοὶ συνίστανται** οἱ στρατηγοὶ διαφωνοῦν.— **κατὰ χώραν εἶμι** εἶμαι εἰς τὴν θέσιν μου.— **τρόπος** χαρακτήρ.— **συνέδριον** τόπος τοῦ συνεδρίου.— **ἐκκαλοῦμαι** φωνάζω ἔξω.— **ὑπὸ ἔνεκα**.— **λήθην ποιοῦμαι** = **ἐπιλανθάνομαι**.— **συμμείγνυμί τι**_{νι} ὁμιλῶ μέ τινα.— **στασιάζω** φιλονικῶ.— **τοι**= ἀτι. **σοι**.— **ἴσον Πελοποννησίοισι** τὸ αὐτὸ (ἀνωφελές) διὰ τοὺς Πελοπ.

Κεφ. 80 - 81. χρηστὰ ὠφέλιμα.—**διακελεύομαι** συμβουλεύω.—**τὰ ἐγὼ ἐδεόμην** κλπ.=**αὐτόπτης γενόμενος (τούτων), τὰ γενέσθαι ἐγὼ ἐδεόμην.**—**ἐξ ἐμέο** (δηλ. **έόντα**) ὅτι ἐκ μέρους μου προέρχονται : ὅτι εἰς τὰς ἐνεργείας μου ὀφείλονται.—**παρίσταμαι** φέρω πρὸς τὸ μέρος μου διὰ τῆς βίας, ἀναγκάζω.—**πλάσσω** ἐπινοῶ.—**ὡς οὐ ποιούντων τῶν β. ταῦτα** διότι κατὰ τὴν γνώμην των (δηλ. τὴν γνώμην τῶν λοιπῶν στρατηγῶν) οἱ βάρβαροι δὲν πράττουν ταῦτα.—**παρέροχομαι** εἰσέρχομαι.—**μόγισ μόλις**, μετὰ δυσκολίας.—**έφορμῶ (-έω)** μένω ἠγκυροβολημένος ἐν τινι τόπῳ : ἐκτελῶ ἀποκλεισμόν.—**παραρτέρομαι** γίνομαι ἔτοιμος, παρασκευάζομαι.—**ἀλέξομαι** (καὶ μέσ. μέλλ. **ἀλέξήσομαι**) = **ἀμύνομαι.**—**μεθίσταμαι** ἀποχωρῶ.—**ἀμφισβασίη** φιλονικία.—**λόγων ἀμφισβασίη** λογομαχία.

Κεφ. 82. ἐν τοῖσι, ἢ ἐν μεταξύ.—**καθαίρω** καταβάλλω, νικῶ.—**ἐς τὸν τρίποδα**, τὸν ὅποιον οἱ Ἑλλ. μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ἀφιέρωσαν εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἐπόλλωνα· ὁ τρίπους οὗτος ἦτο χρυσοῦς καὶ ἐστηρίζετο ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς τριῶν χαλκῶν ὄψεων, τῶν ὁποίων τὰ σώματα περιπλεκόμενα ἀπετέλουν σπειροειδῆ στήλην· ἐπὶ τῶν σπειρῶν τῶν ὄψεων οἱ Ἑλλ. ἐχάραξαν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, ὅσαι ἔλαβον μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας κατὰ τῶν Περσῶν (βλ. πίν. III ἐν τέλει τοῦ βιβλίου).

Κεφ. 83. ῥῆμα λόγος.—**ἠὼς διαφαίνει**, βλ. VII, 216.—**καὶ οἱ** καὶ οὗτοι (δηλ. οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλλ.).—**ἐπιβάται**, βλ. VII, κεφ. 100.—**προαγορεύω** ὁμιλῶ ἐνώπιον ὄλων.—**εὖ ἔχοντα** ὠραῖα, εὖστοχα.—**ἐκ πάντων** ὑπὲρ πάντας.—**τὰ ἔπεα ἦν ἀντιτιθέμενα**, κατ' ἔννοιαν : εἰς τὸν λόγον του (ὁ Θεμ.) παρέβαλε.—**πάντα τὰ κρέσσω τοῖσι ἔσσοσι** ὅλα τὰ εὐγενέστερα πρὸς τὰ χειρότερα (δηλ. τὴν ἀνδρείαν (πρὸς τὴν δειλίαν, τὴν ἑλευθερίαν πρὸς τὴν δουλείαν, τὴν δόξαν πρὸς τὴν καταισχύνην).—**ἐγγίνομαι** ὑπάρχω.—**καταπλέκω τὴν ῥῆσιν** τελειώνω τὸν λόγον.—**κατὰ τοὺς Αἰακίδας** = **ἐπὶ τοὺς Αἰακίδας** (βλ. κεφ. 64).—**ἀποδημῶ** ἀπέροχομαι, ἀποπλέω.

Κεφ. 84. ἐπεκέατο=ἄττ. **ἐπέκειντο**· **ἐπίκειμαι** ἐπιτίθεμαι.—**πρύμνην ἀνακροῦμαι** ὑποχωρῶ μετὰ τὴν πρύμναν.—**ὠκελλον**, πρτκ. ἀποπειρτκ.· **ὠκέλλω** τὰς νέας ὀίπτω τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηρᾶν.—

Παλληνεύς, ὁ ἐκ τοῦ Ἄττικοῦ δήμου Παλλήνης (νῦν Χαρβάτι).—**ἐξανάγομαι** ὁρμῶ ἔξω ἀπὸ τὴν γραμμὴν.—**ἐμβάλλω νηὶ** ἐπιπίπτω ἐναντίον πλοίου (ἐχθρικοῦ).—**συμμίσγω** συμπλέκομαι.—**δαιμόνιος** κακότηχος.

Κεφ. 85. κατὰ ἀπέναντι.—**πρὸς Ἐλευσίνας** πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἐλευσ.—**ἐθελοκακῶ** μὲ τὴν θέλησίν μου δεικνύομαι δειλός.—**κατὰ τὰς Θεμ. ἐντολάς**, ὁ Θεμιστ. κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἑλλ. στόλου ἀπὸ τοῦ Ἄρτεμισίου εἶχε χαράξει ἐπὶ βράχων αὐτοῦ συμβουλὰς πρὸς τοὺς μετὰ τοῦ Ξέρξου ἐκστρατεύσαντας Ἴωνας, ὅπως ἀποστατήσουν ἀπὸ τοὺς Πέρσας ἢ τοῦλάχιστον δειχθοῦν ἐκουσίως δειλοὶ εἰς μέλλοντας ἀγῶνας.—**καταλέγω** ἀπαριθμῶ.—**μέμνημαι**, ἔδῶ : ἀναφέρω.—**καθίστημι** διορίζω.

Κεφ. 86. κεραΐζω καταβυθίζω.—**σὺν κόσμῳ** κανονικῶς.—**σὺν νόῳ** μετὰ περισκέψεως.—**συμφέρομαι**, ἐπὶ γεγονότων : συμβαίνω, γίνομαι.—**μακρῶ** πολὺν (ἐπίρρ.).—**ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωυτῶν** ἀνδρείότεροι παρ' ὅ,τι ἦσαν ἄλλοτε.—**βασιλέα**, ὑπκμ. τοῦ **θεήσασθαι** ὁ Ξέρξης καθήμενος ἐπὶ ἀργυρόποδος θρόνου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Αἰγάλεω — ὄρους τῆς Ἄττικῆς ἀπέναντι τῆς Σαλαμῖνος — ἐπεσκόπει τὴν ναυμαχίαν μετὰ γραμματέων, οἱ ὅποιοι ἐσημείωνον τὴν δρᾶσιν ἐνὸς ἐκάστου.

Κεφ. 87. κατὰ τοὺς ἄλλους ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους.—**ἀτρεκέως** ἀκριβῶς.—**εὐδοκιμῶ** ἔχω ὑπόληψιν.—**θόρυβος** ἀταξία.—**καὶ ἦ καὶ αὕτη**.—**μάλιστα πρὸς τινος** πολὺ πλησίον τινός.—**συνήνεικε**, ἀφρ. τοῦ **συμφέρω** φέρω καλὸν ἀποτέλεσμα, ὠφελῶ.—**φέρουσα** μὲ ὁρμὴν.—**Καλυνδεῖς** οἱ ἐκ τῆς Καλύνδης, πόλεως ἐν Καρία.—**εἰ μὲν καὶ ἂν καὶ πράγματι**.—**νεῖκος** φιλονικία.—**μέντοι** ὁμως.—**ἐκ προνοίης** ἐπίτηδες.—**συγκυρέω** (μετὰ μτχ.) συμπίπτω νά.—**παραπίπτω** συναντῶ.—**ἀμύνω τινὶ** βοηθῶ τινά.—**ἀποστρέφω** (ἀμτβτ.) στρέφομαι ὀπίσω.

Κεφ. 88. τοῦτο μὲν . . . τοῦτο δέ, βλ. κεφ. 76.—**συνήνεικε**, ἔδῶ, ὅπως καὶ κατωτέρω : συνέβη.—**μανθάνω** (μετὰ μτχ.) παρατηρῶ ὅτι.—**φημὶ** λέγω ναί, διαβεβαιώνω.—**τὸ ἐπίσημον** τὸ σῆμα τοῦ

πλοίου.— ἠπιστέατο = ἄττ. ἠπίσταντο· ἐπίσταμαι ἔδῳ : πιστεύω, νομίζω.

Κεφ. 89. πόνος μάχη.— ἀπὸ μὲν ἔθανε· ἀπὸ δὲ (ἔθانون), τμησίς.— νέω κολυμβῶ.— χειρῶν νόμος συμπλοκή, μάχη.— διανέω ἐς κολυμβῶν διαπεραιοῦμαι εἰς.— ἐς τὸ πρόσθε παρέρχομαι περὶν ἔμπρός.— ἀποδεξόμενοι = ἄττ. ἀποδειξόμενοι· ἀποδείκνυμαι (ἐπι)δεικνύω.— περιπίπτω τινὶ πίπτω ἐπάνω εἰς τινα.

Κεφ. 90. διεφθάρατο = ἄττ. ἦσαν διεφθαμέναι.— ἀπολοίατο— ἄττ. ἀπόλοιτο.— ὡς προδόντων, δηλ. αὐτῶν (τῶν Ἰώνων).— ἐπιφέρομαι ἐπέρχομαι μὲ ὄρηγν.— Σαμοθρήικες οἱ ἐκ τῆς Σαμοθράκης, νήσου παρὰ τὰ παράλια τῆς Θυράκης, ἀνήκοντες εἰς τοὺς Ἰωνας.— ἀπαράσσω ἐξολοθρεύω, ξεπαστρεύω.— ῥύομαι σώζω.— οἶα (μετὰ μτχ.) = ἄτε (μετὰ μτχ.).— ὑπερλυπούμαι ἀγανακτῶ πολὺ.— κακὸς δειλός.— ὄκως = ὀπότε δσάκις.— ὑπὸ τῷ οὔρει εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὄρους.— ἀντίον ἀπέναντι.— ἀναπυνθάνομαί τινι ζητῶ πληροφορίας περὶ τινος.— γραμματιστής γραμματεὺς.— πατρόθεν μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς.

Κεφ. 91. ὑφίσταμαι ἐνεδρεύω.— ἐν τῷ πορθμῷ, τῷ μεταξὺ τῆς νήσου Ψυταλείας καὶ Ἀττικῆς.— κεραιίζω, βλ. κεφ. 86.— ὄκως, βλ. κεφ. 90.— φέρομαι φεύγω μὲ σπουδήν.

Κεφ. 92. συγκυρέω συναντῶμαι.— σημήιον = ἐπίσημον (κεφ. 88).— βώσας = ἄττ. βοήσας.— ἐπικερτομῷ τινα ὀνειδίζων εἰρωνεύομαί τινα μὲ πειρακτικοὺς λόγους.— ἐς τὸν μηδισμόν ὡς πρὸς τὸν μηδισμόν· οἱ Ἀθην. πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἶχον κατηγορήσει τοὺς Αἰγινήτας ἐπὶ μηδισμῷ καὶ τὸν πατέρα τοῦ Πολυκροῖτου, τὸν Κριόν, εἶχον φυλακίσει. Ταύτην τὴν ἄδικον κατηγορίαν ὑπαινίσσεται ἔδῳ ὁ Πολύκριτος.— ἀπορρίπτω (ὀνειδίη) ἔς τινα ἐξακοντίζω πειρακτικοὺς λόγους κατὰ τινος.— περιγίνομαι σώζομαι.— ὑπὸ ὑπὸ τὴν προστασίαν.

Κεφ. 93. ἄριστα ἀκούω παρὰ πολὺ ἐπαινοῦμαι.— ἐπὶ δὲ μετὰ τούτους.— Ἀναγυράσιος ὁ ἐκ τοῦ Ἀναγυροῦντος, δήμου τῆς Ἀττικῆς κειμένου νοτίως τοῦ Ὑμητοῦ κατὰ τὴν θέσιν τῆς σημερινῆς

Βάρης.— ἐπιδιώκω καταδιώκω.— ἐν ταύτῃ, δηλ. τῇ νηί.— ἤλω, τοῦ ἀλίσκομαι συλλαμβάνομαι.— παρεκεκέλευστο (πθτικ.) εἶχε δοθῆ διαταγή (να συλλάβουν δηλ. τὴν Ἄρτ.).— ποιοῦμαι δεινὸν θεωρῶ βαρὺ πρῶγμα : τὸ παίρνω βαρειά.

Κεφ. 95-96. τούτων, ἐκ τοῦ πρότερον.— ἐπιμνησκομαί τινος κάμνω μνεῖαν τινός.— ἀπέβησα (ἀόρ. ἀ' τοῦ ἀποβαίνω) ἀπεβίβασα.— κατειρῶ=κατερῶ καθέλκω, σίρω.— ταύτῃ εἰς τοῦτο τὸ μέρος.— ἐλπίζω ὑποθέτω, νομίζω.— περιεῖμι ὑπάρχω, ὑπολείπομαι.

Κεφ. 140. α) ἀμαρτὰς=ἀμάρτημα σφάλμα.— τὰς γενομένας ἐξ=τὰς ποιηθείσας ὑπό.— μετήμι συγχωρῶ.— ὁμολογῶ τινι ἔρχομαι εἰς συνεννόησιν μέ τινα : συμβιβάζομαι μέ τινα.

τούτων, ἐξ ὀνομαστικῆς ταῦτα αὐται αἱ διαταγαί.— ἀναγκαίως ἔχει μοι ἀναγκάζομαι.— τὸ ὑμέτερον ἀντίον γίνεται=ὑμεῖς ἐναντιοῦσθε.— ἀνταιριόμενοι=ἀιτ. ἀνταιριόμενοι' ἀνταίρομαι τινι πόλεμον κινῶ πόλεμον κατά τινος.— ὑπερβάλλομαι ὑπερτεροῦ, ὑπερισχύω.— στρατηλασίη, ἐδῶ : στρατός.— παρισουμαί τινι ἐξισοῦμαι μέ τινα.— θέω περὶ ἑμαυτοῦ διακινδυνεύω τὴν ζωὴν μου.— καταλύσασθε, δηλ. βασιλεῖ' καταλύομαι τινι κάμνω εἰρήνην μέ τινα.— παρέχει=ἔξεισι.— κάλλιστα μέ τοὺς ἐντιμότερους ὄρους.— ταύτη ὄρμηται τοιοῦτοτρόπως σκέπτομαι : τοῦτο ἐπιθυμῶ.— ὀμαιχιμὴν συντίθεμαί τινι συνάπτω συμμαχίαν μετά τινος.

β) προσχηρῆζω τινός=δέομαι τινος.— λόγοι προτάσεις.— ἡ βασιλέως χεῖρ ὑπερμήκης ἐστὶ εἶναι πολὺ μακρά : φθάνει εἰς μεγάλην ἀπόστασιν.— προτεινόντων, δηλ. τῶν Περσῶν' μεγάλη προτείνω ἐπ' οἷσι προτείνω εὐνοϊκοὺς ὄρους, μέ τοὺς ὁποίους.— δειμαίνω φοβοῦμαι.— τρίβος μεγάλη ὁδός, λεωφόρος.— οἴκημαι = οἰκῶ.— μάλιστα, να συναφθῆ μέ τό : συμμάχων πάντων.— ἐξαιρετόν τι ...=τὴν γῆν, ἢ ἐξαιρετόν τι μεταίχιμιόν ἐστὶ μεταίχιμιον, ἐδῶ : διαμφισβητούμενη μεθ' ὁρίου χώρα, ἀμφισβητούμενα σύνορα.— ἔκτημαι=κέκτημαι.

Κεφ. 141. ὁμολογίη συνεννόησις, συμβιβασμός.— λόγιον χρησμός.— χροῦν ἐστὶ=χρῆ εἶναι ὄρισμένον (πεπωρισμένον).— ἐκπίπτω ἐκδιώκομαι.— συνέπιπτε συνέβη.— ὁμοῦ συγχρόνως.— σφεων, δηλ.

τοῦ Ἀλεξ. καὶ τῶν Λακεδ. πρέσβεων.— **κατάστασις** παρουσίας (ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου).— **ἐπαναμένω** περιμένω ἐπὶ πλέον.— **διατρίβω** ἀργοπορῶ.— **ἐνδεικνύμενοι** θέλοντες νὰ δείξουν.

Κεφ. 142. **διαδέχομαι (τὸν λόγον)** λαμβάνω τὸν λόγον.— **νεώτερον**, ἐπὶ πολιτικῶν μεταβολῶν : νεωτερισμός.— **ἐνδέχομαι** ἀποδέχομαι.— **κόσμον φέρον** (δηλ. ἐστὶ)=κόσμον φέρει (βλ. κεφ. 60). **οὐδαμὸς=οὐδεὶς**.— **διὰ πάντων** μεταξὺ πάντων.— **πολλῶν εἴνεκεν** διὰ πολλὰς αἰτίας.— **οὐδὲν** (ἐπίρρ.), εἰς τὸ βουλομένων.— **φέρω** ἐς ἐκτείνονται εἰς.— **ἄλλως τε** καὶ πρὸς τούτοις· νὰ συναφθῇ μὲ τὸ : **οὐδαμῶς ἀνασχετόν** (ἐστὶ) ἀνασχετὸς ὑποφερτός.— **τούτων ἀπάντων . . . δουλοσύνης = τούτων ἀπάντων αἰτίους** (γενομένους) αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης.— **τὸ πάλαι** ἐκ παλαιῶν χρόνων.

συνάχθομαί τινι συλλυποῦμαι τινά. — **διξὸς** = ἀτι. **δισσός** : καρποὶ **δισσοὶ** παραγωγή δύο ἐτῶν (δηλ. τοῦ 480 καὶ 479).— **οἰκοφθόρημαί**, πρkm. τοῦ **οἰκοφθορέομαι** χάνω τὴν περιουσίαν μου, καταστρέφομαι, χάνομαι.— **τὰ οἰκετέων ἐχόμενα** = **τοὺς οἰκέτας οἰκέται** μέλη οἰκογενείας (ἐδῶ : παῖδες καὶ δοῦλοι).— **ἐπιτρέφω** τρέφω.— **ἔστ' ἂν συνεστήκη** ἐφόσον διαρκεῖ.— **ἀνέγνωσα** (ἀόρ. α' τοῦ ἀναγινώσκω) ἔπεισα.— **λεήνας**, ἀόρ. τοῦ **λεαίνω** μετριάζω.— **συγκατεργάζομαί τινι** βοηθῶ τινά.

Κεφ. 143. **ὑποκρίνομαι**=ἀτι. **ἀποκρίνομαι**.— **ἤπερ**=ἀτι. ἢ (συγκριτικ.).— **ὄνειδίξειν**, δηλ. **ἡμῖν ὄνειδίξω τινί τι** κατηγορῶ τινά διὰ τι.— **γλίχομαί τινος** ποθῶ, σφοδρῶς ἐπιθυμῶ τι.— **πίσυνοί μιν . . . =ἐπέξιμεν, ἀμυνόμενοί μιν, πίσυνοι θεοῖσι τε καὶ ἥρωσι** **συμμάχοισι** **ἐπεξέρχομαι** ἐξέρχομαι ἐναντίον τινός· **πίσυνος** πεποιθώς, ἔχων πεποίθησιν· **θ. τε καὶ ἥρ.** **συμμάχοισι** (κτgrm.): εἰς τὴν συμμαχίαν θεῶν καὶ ἡρώων.— **ὄπισ** θρησκευτικὸς φόβος, σεβασμός· **ὄπιν ἔχω τινὸς** ἔχω σεβασμὸν πρὸς τινά.— **οἶκος**, ἐδῶ : ναός.— **ἐπιφαίνομαι** παρουσιάζομαι.— **χρηστὰ ὑπουργῶ (τοῖς Ἀθηναίοις)** παρέχω ὀφελίμους ἐκδουλεύσεις εἰς τοὺς Ἀθ.— **ἀθέμιτος** παφάνομος.— **ἔρδω** πρᾶττω.— **ἄχαρις** δυσάρεστος.

Κεφ. 144. **ἀτὰρ** δέ, ὅμως.— **αἰσχροῦς . . . οἶκατε . . . =οἶκατε αἰσχροῦς ἀρρωδήσαι** ἐξεπιστάμενοι τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων,

ὄτι οἴκατε=ἀττ. **εἰοίκατε** ἄρρωδῶ=ἀττ. ὄρρωδῶ φοβοῦμαι· **ἔξεπίσταμαι** γνωρίζω καλῶς· **φρόνημα** ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς φρόνημα· μεγαλοφροσύνη.— **οὐδαμόθι γῆς** εἰς οὐδὲν μέρος τῆς γῆς.— **ἀρετή**, ἔδῳ· εὐφορία.— **(οὕτω) μέγα** τόσον πολὺ.— **ὑπερφέρω** ὑπερέχω, ὑπερτεροῦ.— **συγκεχωσμένα**, πθηκ. προκμ. τοῦ **συγχώνυμι** μεταβάλλω εἰς σωρὸν ἐρειπίων.— **ἀναγκαίως ἔχει**=**ἀνάγκη (ἐστί)**.— **τιμωρῶ τινι** λαμβάνω ἐκδίκησιν διὰ τι.— **αὐτίς δὲ** ἔπειτα δέ.— **τὸ Ἑλληνικὸν** οἱ Ἕλληνες.— **ἴδρυμα** ναός, ἱερὸν.— **ὁμότροπος** ὅμοιος.— **περίειμι** ἐπιζῶ, ὑπάρχω ἐν τῇ ζῳῇ.— **μηδαμὰ κατ' οὐδένα** τρόπον.

ἄγαμαι θαυμάζω, ἐκτιμῶ.— **ἡ πρόνοια ἢ πρὸς ἡμέας ἐοῦσα** ἡ πρόνοια ἢ ἀφορῶσα ἡμᾶς· ἡ πρόνοια δι' ἡμᾶς.— **προορῶ τινος** προνοῶ διὰ τινά.— **ὑμῖν**, δικ. τοῦ ποιητικ. αἰτίου.— **λιπαρῶ** ἐμμένω, ἐγκατεροῦ.— **ἔχωμεν**, δηλ. **λιπαρεῖν** ἔχω μετ' ἀπρομ.=; — **λυπῶ τίνα** ἐνοχλῶ τίνα, γίνομαι βάρος εἰς τίνα.

ὡς οὕτω ἐχόντων ἀφοῦ τοιοῦτοτρόπως ἔχουν τὰ πράγματα.— **οὐκ ἐκὰς χρόνου** οὐχὶ ἐν μακρῷ χρόνῳ.— **ἐπεὰν τάχιστα** εὐθὺς ὡς.— **τῶν**=**τούτων**, ἅ.— **προσδέομαι τινός τι** ζητῶ τι παρὰ τινος.— **καιρὸς** κατάλληλος περίστασις.— **προβοηθῶ** σπεύδω εἰς βοήθειαν πρότερον.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή	Σελ.
1. Βίος Ἡροδότου	7
2. Τὸ ἱστορικὸν ἔργον τοῦ Ἡροδότου	8

Κείμενον

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

1. Εἰσαγωγή (Κεφ. 1-5)	13
2. Κροῖσος καὶ Σόλων (Κεφ. 6, 28-33)	15
3. Κῦρος καὶ Κροῖσος (Κεφ. 86-88)	18
4. Λυδικὰ ἔθιμα.—Ἰδρυσις ἀποικίας ὑπὸ τῶν Λυδῶν εἰς τὴν Τυρρη- νίαν (Κεφ. 93-94)	20
5. Περσικὰ ἔθιμα (Κεφ. 131-138, 140)	22

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

1. Ἐκστρατεία τοῦ Καμβύσου κατὰ τῆς Αἰγύπτου.— Ἀπόπειρα τοῦ Ψαμμητίχου, ὅπως ἐξακριβώσῃ, τίνες οἱ πρότεροι τῶν ἀνθρώπων (Κεφ. 1-2)	25
2. Φύσις τοῦ ἐδάφους τῆς Αἰγύπτου.— Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Αἰγυ- πτίων (Κεφ. 4-5, 10-12, 35-36, 78, 80)	26
3. Ἄμασις (Κεφ. 177-179)	29

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

1. Καμβύσης καὶ Ψαμμήνιτος (Κεφ. 14-15)	31
2. Ὁ δακτύλιος τοῦ Πολυκράτους (Κεφ. 39-43)	33

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

1. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὴν Σπάρτην (Κεφ. 49-51)	36
2. Ὁ Ἀρισταγόρας εἰς τὰς Ἀθήνας.— Ἐκστρατεία τῶν Ἴωνων κατὰ τῶν Σάρδεων καὶ πυρπόλησις αὐτῶν (Κεφ. 97, 99-103, 105)	39

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

1. Ἄλωσις τῆς Μιλήτου καὶ τῶν ἄλλων Ἴωνικῶν πόλεων.—Τέλος τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἴωνων (Κεφ. 6-7, 18, 20-21, 31-33, 42)	42
--	----

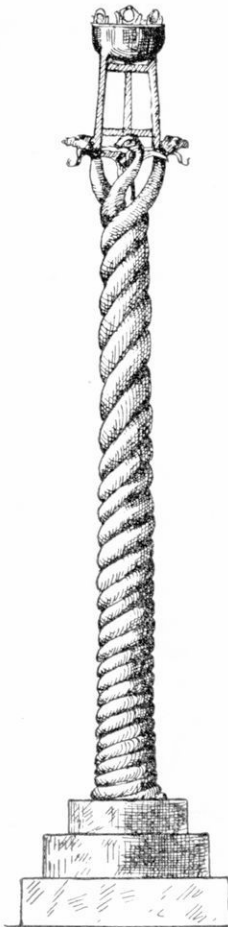
	Σελ.
2. Ἐκστρατεία τοῦ Μαρδονίου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Κεφ. 43-45) . . .	43
3. Ἐκστρατεία τοῦ Δάτιδος καὶ Ἀρτιαφέρνου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Κεφ. 94-97, 100-103, 105-117, 119-120)	45

BIBAION EBΔOMON

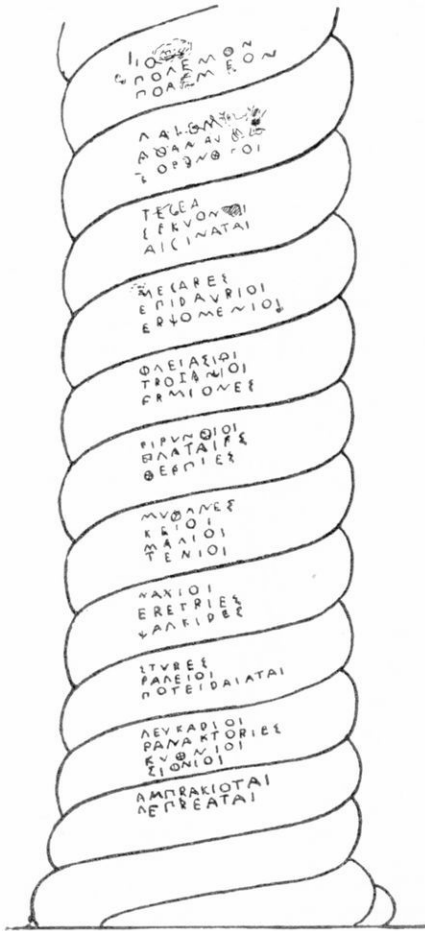
1. Ὁ Ξέρξης ἐπιθεωρεῖ ἐν Δορίσκῳ τὸν πεζικὸν καὶ ναυτικὸν στρατόν.—Διάλογος Ξέρξου καὶ Δημαράτου (Κεφ. 100-105)	53
2. Ἡ ἐν Θερμοπύλαις μάχη (Κεφ. 201-213, 215-228)	56

BIBAION OTΔOON

1. Κατάπλους τοῦ ἐλληνικοῦ στόλου εἰς τὴν Σαλαμίνα.—Ἐγκένωσις τῶν Ἀθηνῶν (Κεφ. 40-42)	68
2. Πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων.—Οἱ Πέρσαι εἰς τὴν Ἀττικὴν.—Ἄλωσις τῶν Ἀθηνῶν καὶ πυρπόλησις τῆς Ἀκροπόλεως αὐτῶν (Κεφ. 49-55)	69
3. Νέον πολεμικὸν συμβούλιον τῶν Ἑλλήνων (Κεφ. 56-64)	72
4. Ὁ περσικὸς στόλος πλέει εἰς τὴν Σαλαμίνα, ὃ δὲ πεζὸς στρατὸς πορεύεται κατὰ τῆς Πελοποννήσου. — Ὁχύρωσις τοῦ Ἴσθμοῦ (Κεφ. 70-72)	75
5. Ὁ Θεμιστοκλῆς διὰ τεχνάσματος ἀναγκάζει τοὺς Ἕλληνας νὰ ναυμαχήσουν ἐν Σαλαμῖνι (Κεφ. 74-76, 78-82)	77
6. Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (Κεφ. 83 - 93, 95 - 96)	80
7. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας. — Λόγοι τούτων καὶ ἀπαντήσεις τῶν Ἀθηναίων (Κεφ. 140-144) . . .	86
Γραμματικὴ τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου	93
Ἑρμηνευτικαὶ σημειώσεις	99

Ὁ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων
ἀπερρωθῆεις εἰς τὸν
Ἀπόλλωνα τρίπους

Ἡ ἐπὶ τῶν σπειρῶν
τῶν ὄψεων ἐπιγραφή

Τοῖδε τὸν
πόλεμον
ἐπολέμεον

Λακεδαιμόνιοι

Ἀθηναῖοι

Κορίνθιοι

Τεγεᾶται

Σικυόνιοι

Αἰγινᾶται

Μεγαροῖς

Ἐπιδάυριοι

Ἐρχομένιοι

Φλειάσιοι

Τροζάνιοι

Ἐρμιονεῖς

Τιρύνθιοι

Πλαταιεῖς

Θεσπιεῖς

Μυκανεῖς

Κεῖοι

Μάλιοι

Τένιοι

Νάξιοι

Ἐρετριεῖς

Χαλκιδεῖς

Στυρῆς

Φαλῆιοι

Ποιειδαῖται

Λευκάδιοι

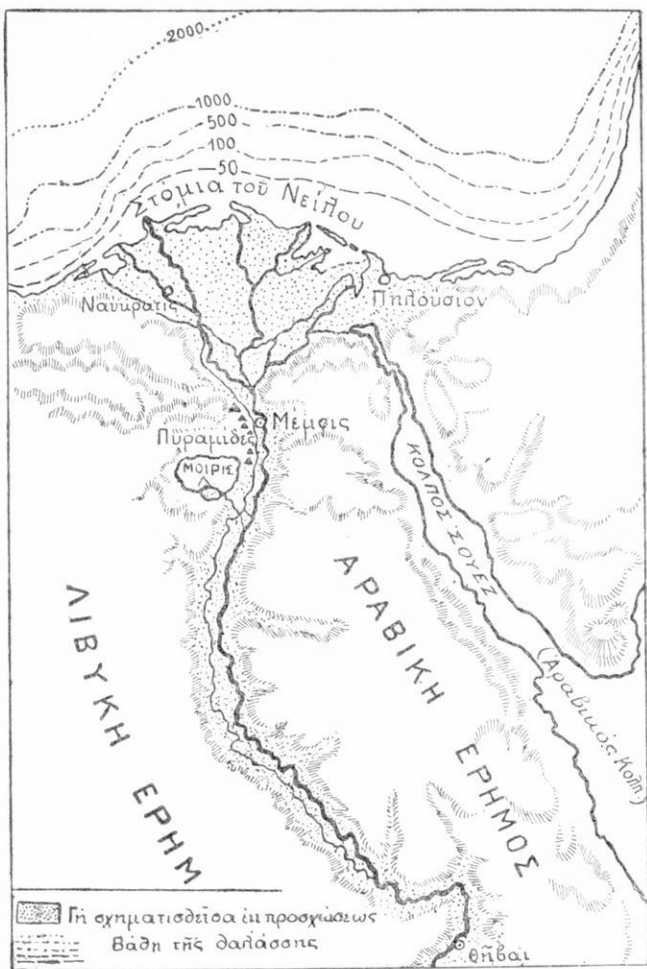
Φανακτοριεῖς

Κύθιοι

Σίφριοι

Ἀμφοκιῶται

Λεπρεᾶται

Χάρτης της Αιγύπτου

Ἐπιμελητὴς ἐκδόσεως καὶ ὑπεύθυνος ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου
τῶν δοκιμίων ὁ φιλόλογος Κ. Α. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΣ

024000025435

Ἀνάδοχος ἐκτυπώσεως καὶ βιβλιοδετήσεως : Τυπογραφικὰ Καταστήματα
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΚΟΥΦΑ, Περικλέους 25 - Πυθίου 88 - ΑΘΗΝΑΙ

